1242-ան

2004

6-59 808-Ա Հ

ԾԻՍԱՐԱՆ

որ կոչի

ՄԱՇՏՈՑ

Յորում առանձինն [illegible] արարողութիւնք [illegible] ըստ սահմանադրութեան սբ եկեղեցւոյս հայոց ։

'ի Հայրապետութեան սբյ Էջմիածնի Տն և Տն Եփրեմ սրբազնագոյն կաթուղիկոսի ամ Հայոց ։

Եւ 'ի Պատրիարքութեան սբյ Երուսաղէմի Տն Գաբրիէլ [illegible] ։

Եւ 'ի Պատրիարքութեան Կոստանդնուպոլսոյ Տն Կարապետի [illegible] արք Եպիսկոպոսի ։

Նորոգ տպագրեալ ըստ հնագոյն և ընտիր օրինակաց 'ի պէտս արժանաւորաց վերստին ։

1824 ՅՕՐԹԱԳԻՒՂ

'ի Տպարանի Արապեան Պօղոսի ապուչեխցւոյ, և երից որդւոց նորա՝ Ածատրոյ Գէորգայ և Գալուստի ։

Printed in Turkey
Printed in Turkey

264+243

Որք 'ի քրիստոս մկրտեան ցայք·
Ուրախ լերուք զի փրկեն ցայք:

Printed In Turkey

Կանոն չէնդանաւոր ոչ Մկրտութեանն ։
Տանին զնորածին երեխայն ՚ի դուռն եկե-
ղեցւոյն , և ասեն ․

ՕՐՀՆԵԱԼ ՀՈգիդ սուրբ Աստուած ճշմարիտ ։

Ողորմեա ինձ ած ըստ մեծի ողոր''։
զփոխն ըմն ասա՛ ․

Փառք հօր''։ Եւ այժմ''։ Օրհնու''։

Տէր ո՛չ բարձրացաւ սիրտ իմ, և ո՛չ զբօսան աչք իմ։ Ո՛չ գնացի ես ընդ մեծամեծս , և ո՛չ ընդ այնոսիկ որք քան-

սքանչելի էին քան զիս։ Բայց թէ
խոնարհեցայ ես ո՟պ մանուկ հատու-
ցեալ ՚ի ստենէ մօր իւրոյ. և դարձ-
ն՟ր անուրէն ՚ի նոյն։ Այլ հպարտա-
ցուցի արդեօք զանձն իմ, այսպէս
եղիցի հատուցումն անձին իմոյ, յու-
սացաւ իսրայէլ ՚ի տէր յայսմհետէ
մինչև յաւիտ՟ենն։ զՓառս Երրորդութեան։

Փառք Հօր"։ Եւ այժմ"։ Օրհնու"։

Առ քեզ տ՟ր համբարձի զանձն իմ,
ա՟ծ իմ ՚ի քեզ յուսացայ, մի ամաչե-
ցից, և մի ծիծաղեսցին զինև թշնա-
միք իմ։ Ամենեքեան որ համբերեն
քեզ մի ամաչեսցեն, այլ ամաչեսցեն
անօրէնք յունայնութ՟ե իւրեանց։
Զճանապարհս քո տ՟ր ցո՛յց ինձ, և
զշաւիղս քո ուսո՛ ինձ։ Առաջնոր-
դեա՛ ինձ ՚ի ճշմարտութ՟ե քում և
ուսո՛ զիս, զի դու ես ա՟ծ փրկիչ իմ.
և ես քեզ համբերի զօրհանապազ։
Յիշեա՛ տ՟ր՝ զգթութի՟ս քո և զողոր-
մութի՟ս որ ենն յաւիտենից։ Զմեղս
մանկ-

(Կարգ Սաղմոսերգեան)

մանկութե՟ իմոյ և զանգիտութեան
իմոյ մի՛ յիշեր․ այլ յիշեա՛ զիս տէր
ըստ ողորմութե՟ քում՝ վ՟ս քաղցրու-
թե՟ քո, զի քաղցր և ուղիղ ես տ՟ր։
Վ՟ս այսորիկ օրէնսդէտ առնես ըզ
մեղաւորս ՚ի ճանապարհի, առաջնոր
դես հեզոց ՚ի դատաստանի․ ուսու-
ցանես հեզոց զճանապարհս քո։
Ամենայն ճանապարհք տ՟ն ողորմութ՟
և ճշմարտութեամբ են այնոցիկ, որ
խնդրեն զուխտ և զվկայութի՟ ն՟ր։
Վ՟ս անուան քո տ՟ր քաւեա՛ զմեղս
իմ՟ զի բազում եղեն․ ո՛վ է մարդ որ
երկնչի ՚ի տ՟նէ, օրէնսդէտ առնէ
զնա ՚ի ճանապարհ յոր և հաճեցաւ։
Անձն ն՟ր ՚ի բարութե՟ հանգիցէ, և
զաւակ ն՟ր ժառանգեսցէ զերկիր։
Զօրութի՟ է տ՟ր երկիւղածաց իւ-
րոց, և զկտակարանս իւր ուսուցա-
նէ ն՟ց։ Աչք իմ յա՟մ ժամ առ տ՟ր․ և
նա՛ հանէ յորոգայթէ զոտս իմ։
Նայեա՛ առ իս և ողորմեա՛ ինձ, զի
միամօր և աղքատ եմ ես։ Նեղութիք
սրտի

(Կարգ Մխիթարեան)

սրտի իմոյ բազում եղեն յոյժ, և՛ի վշտաց իմոց հա՛ն զիս։ Տե՛ս զխոնարհու-հութիւն իմ և զվաստակ իմ, և թո՛ղ ինձ զա՛մ զմեղս իմ։ Տե՛ս զթշնամիս իմ զի բազում եղեն, ատելութի, զոր ՛ի նանիր ատեցին զիս։ Պահեա՛ զանձն իմ և փրկեա՛ զիս, և մի՛ յամօթ եղէց զի յուսացայ ՛ի քեզ։ Անբիծք և ու-ղիղք կցո՛րդք եղեն ինձ, և ես քեզ համբերի. փրկեա՛ ած զԻէլ յամ նեղ ութեանց նորա։

Փառք հօր"։ Այ– և յա"։ Օրհնեա"։

Դատ արա ինձ տր, զի ես յան"։
Փորձեա՛ զիս տէր և քննեա՛ զիս։
Ողորմութիւն քո տէր առաջի աչաց"։
Ո՛չ նստայց ես յաթոռս նանրաց"։
Ատեցի՛ ես զժողովս չարաց. և"։
Լուացայց սրբութ֊ զձեռս իմ. և"։
Լսել ինձ զձայն օրհնութե քո. և"։
Տր սիրեցի զվայելչութիւն տան քո"։
Մի՛ կորուսաներ ընդ ամբարշտ"։
Որոց ձեռք իւրեանց յանօրէնու"։

(Կարէն Միրզա-բէկեան)

Ես յանբծութեան իմում գնացի"։
Ոտն իմ կացցէ յուղղութ̃ն • յեկե"։

Փառք հօր"։ Ես․ ես խա"։ Օրհնու"։

Տ̃ր լոյս իմ և կեանք իմ • ես յու"։
'Ի մերձենալ առ իս չարաց ուտել"։
Եթէ պատրաստեսցի 'ի վ̃ր իմ պա"։
Զ մի խնդրեցի 'ի տ̃նէ', և զայն"։
Տեսանել ինձ զվայելչութ̃ի տ̃ն • և"։
Ծածկեաց զիս 'ի խորանի իւ"։
'Ի վիմէ բարձր արարեր զիս • և"։
Շուրջ եղէց և մատուցից 'ի խո"։
Լ̃ուր տ̃ր ձայնի իմում զի կարդա"։
Մի' դարձուցաներ զերեսս քո"։
Օգնական իմ լեր տ̃ր՝ և մի' անար"։
Հայր իմ և մայր իմ թողին զիս"։
Օրէնսդէտ արա զիս տէր 'ի ճա"։
Ա ս̃ թշնամեաց իմոց մի' մատներ"։
Յարեան 'ի վ̃ր իմ վկայք մեղաց"։
Հաւատացի տեսանել զբարու"։

Փառք հօր և"։ Սաղմ և"։

(Կարգ Մ՚հերու-բեան)

Սուրբ շնորհօքն հարբեր և ողջունեալ Բէլէս 'ի
խորհուրդ չնմարար արեան և ջրոյն, որ էլ
'ի տիգախոց կողէն քո. և տուր Ը արարչին։

բկ Երրորդութիւն անբաժանելի և
զօրութիւն երկնային լոյս ծա-
գեալ յաշխարհ. Նորմա
հանգուցք զօրհնութիւն երգով.
Որ էջն յերկնից այսօր և հան-
գեաւ յառաքեալսն ճշմարիտ Հո-
գին. Նորմա հանգուցք։
Որ ի խորհուրդս փրկական
այսօր ընդ իջանել յառաքելոցն
ծանուցաւ մարգարէիւն. Նորմա։

Սուրբ խաչէս ապաշխարութեան գրեր։

Պահպանեա զնարոտս քո Տէր մեր
ընդ հովան։ Հայր մեր որ։

Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա։
Քրիստոս Տէր մեր որ զհեռացեալս 'ի քէն
զազգս մարդկան, զանկեալս 'ի դրախ-
տէն փափկութեան ոչ անտես արարեր.

 Այլ

Որ գթացեալ խոնարհեցար 'ի քումմէ բարձրութենէդ 'ի մեր նուաստութիւս, առնլով զբոլոր մեր բնութիւնս բաց 'ի մեղաց։ Չարչարանօք և մահու խաչին զփրկութիւն մեր և զդարձ գնեալ, վերստին շնորհեցեր մեզ կենդանութիւն։ Ընկալ և այժմ մարդասէր տէր՝ զբարէյօժարութիւն ստեղծուածոյս քո, որ դիմեաց մերձենալ 'ի սբ և 'ի ճշմարիտ ածութիւնդ քո քրիստոնեայ անուն յանձին կրելով։ Նորոգեա՛ զսա յա՛մնեղունէ մեղաց. և ազատեա՛ 'ի ծառայութենէ սատանայի։ Տուր սմա զօրութիւն և օգնականութիւն արժանաւորիլ և հասանիլ 'ի մկրտութիւն սբ աւազանին, և 'ի ժառանգութիւն երկնից արքայութեանդ, տերամբ մերով յիւ քիւ։ Ընդ որում հօր՝ միանգամայն և հոգւոյդ սբյ՝ վայելէ փառք իշխանու"։

Ամն խաղաղու"։ Սման երեխայիս աղաչեսցուք զմարդասէրն ած, զի

 ողոր-

(Կարէ Մ՝Նէփա-Ըեան)

ողորմեսցի ըստ մեծի ողորմութեան իւրում. և արժանաւորեսցէ զամ լուսացման վերստին ծննդեան, և զգեստու անապականութե։ Եւ զու-գաթուեսցէ զամ ընդ հաւատացելս անուան իւրոյ. և կեցուսցէ շնոր-հիւ ողորմութե՛ն իւրով։ Ամենակալ տէր Ած մեր կեցուսցէ և ողորմեսցի։

Եւ քահանայն ասէ Գ. տէր ողորմեա։

Աղօթք.

Ընկալ մարդասէր տէր՝ զընծայեալս քեզ զերեխայս զայս, և սրբեա ըզ-միտս և զխորհուրդս սորա յամ ներ-գործութեց հակառակորդին։ Եւ ար-ժանի՛ արա զսա ՚ի ձեռն մբ աւազա-նին լուանալ զհնութի մեղաց իւրոց, և նորոգիլ լուսով շնորհաց քոց։ Զի և սա մեզ հանդերձ փառա-ւորեսցէ զհայր և զորդի և զսբ հո-գի. այժմ և՛։

Եւ նա խաղաղու՛։ Վասն քաւութե մեղաց և թողութե յանցանաց, և

իշա-

իջանելոյ ողորմութեան քո 'ի վերայ երեխայիս՝ զոր աղաչեսցուք ։

Եւ քահանայն ասէ զՏէր ողորմեա ։

Աղօթք ։

Տէր Աստուած մեր՝ և փառաւորեալ յամենայն արարածոց, 'ի քո ահաւոր և ամենազօր անուանդ ապաւինեալ ծառայս քո, խոնարհեցոյց զգլուխ իւր անուան քում Տէր ։ որում կրկնի ամենայն ծունր երկնաւորաց և երկրաւորաց և սանդարամետականաց ։ և ամենայն լեզու խոստովան լինի, եթէ Տէր է Յիսուս Քրիստոս 'ի փառս Աստուծոյ հօր ։ Արդ՝ յայդմ ահաւոր անուանէդ մասն հաղորդութեան ընկալցի սա․ որ հալածեաց զխաբէութիւն սատանայի, և զամենայն որոգայթըս մոլորութեան նորա խափանեաց ։ Նայեա՛ Տէր ողորմութեամբ քով 'ի սա․ մերժեա՛ և հեռացո՛ 'ի սմանէ ամենայաղթ կոչմամբ անուանդ քո 'ի վերայ սորա, զխորհուրդս՝ զբանս և զգործըս, և զամենայն խաբէութիւնս չարին, որով

սա-

սովոր է խաբել և կորուսանել զմար
դիկ։ Այլ զի զարհուրեալ ՚ի յաղթող
անուանեդ քումմէ, տագնապեսցի
և տանջեսցի աներևոյթ տանջանօք.
և երկդիմամբ հեռասցի ՚ի սմանէ, այլ
մի ևս դարձցի ՚ի սա։ Այլ զսա երկ
նային շնորհօքդ, և զուարճացո ա
մենաբարի կոչմամբ քրիստոնէից ան
ուանելով. և արժանի արա զսա մկր
տութեան վերստին ծննդեան սբ աւա
զանին։ Այլ ընդունելով զհոգիդ քո
սբ, մարմին և անդամ եղիցի եկեղեց
ւոյ քում սբյ։ Այլ անարատ քրիստո
նէութեան կրօնաւորեալ յայսմ աշխիս,
համբերձելոց բարեացդ հասցէ ընդ
ամ սբս քո։ Փառաւորելով զանփո
փոխելի երրորդութիւնդ քո, այժմ և միշտ
և յաւի՛՛ ։

Ապա քահանայն երեք ծունր կրկնէ և ասէ։

՚Ի քեզ անկայ ես յարգանդէ. յորո
վայնէ մօր իմոյ դու ես այ իմ։

Ապա

(Կարէ Ս՚նջաւ-լեան)

Այգ աւուր շարականն 'ի ձայնն, դասակաց
յարութեան՝ և այլն :

Հրաժարիմք 'ի սատանայէ՝ և յա" .

Այգ դասակաց յարութեան՝ և այլն .

Գոհանամք 'ի լոյս մծ գիտութե .

Հաւատամք յամենասուրբ երրորդու-թիւնն՝ 'ի Հայր, և յորդի, և 'ի սուրբ հոգին։ Զաւետումն գաբրիէլի, զծնունդն քի, զմկրտութիւնն, զչարչարանսն, զխաչելութիւնն, զթաղումն երեքօրեայ, զյարութիւնն, զմծապէս համբարձումն, զնստիլն ը աջմէ հօր, զահաւոր և զփառաւորեալ զմիւս-անգամ գալուստն՝ խոստովանիմք և հաւատամք .

Ալէլուիա Օրհն .

ՄԷՅ Աւետարան ՅԷ 'ԲԷ որ ըստ Մատ" .

Իսկ մետասան աշակերտքն գնացին 'ի գալիլեա 'ի լեառնն՝ ուր ժամա-դիր եղև նոցա յս : Եւ իբրև տեսին զնա՝ երկրպագեցին նմա . և ոմանք յերկ-

մտեա-

ուացան ։ Եւ մատուցեալ յս̃ խօսե֊ցաւ ընդ նս̃ եւ ասէ ։ տուաւ ինձ ա̃մ իշխանութի յերկինս եւ յերկրի․ ո̃պ առաքեաց զիս հայր, եւ ես առա֊քեմ զձեզ․ Գնացէ՛ք այսուհետեւ՝ աշակերտեցէ՛ք զա̃մ հեթանոսս․ մկրտեցէ՛ք զնս̃ յանուն Հօր՝ եւ Որդ֊ւոյ՝ եւ Հոգւոյն ս̃բյ։ Ուսուցէ՛ք նց̃ պահել զա̃մ՝ որ ինչ պատուիրեցի ձեզ․ Եւ ահաւասիկ ես ընդ ձեզ եմ զա̃մ աւուրս՝ մինչեւ ՚ի կատարած աշխարհի ։

Հաւատամք ՚ի մի ա̃ծ ՚ի հայրն ամե֊նակալ, յարա" ։

Իսկ մեք փառաւորեսցուք որ յա֊ռաջ քան զյաւիտեանս․ եր" ․

Այժմ եւ յա"։ Եւ եւս հաւատով աղա֊չեսցուք եւ խնդրեսցուք ՚ի տ̃նէ ա̃յ եւ ՚ի փրկ"։

Տ̃ր մեր եւ փրկիչ յս̃ ք̃ս․ որ մեծ"։

Խաղաղութիւն ամենեցուն ։

Խաղաղութեամբ քով ք̃ս փրկիչ"․

Հայր մեր որ յեր" ։

Ալէլուիա ալէլուիա :

Խոստովան եղերուք տ̃ն զի բա՛ :
Ասասցէ տունն իսրայէլի զի բա՛ :
Ասասցէ տունն ահարօնի զի յա՛ .
Ասասցեն երկիւղածք տ̃ն զի յա՛ :
Ի նեղութեան կարդացի առ տ̃ր . և լուաւ ինձ յանդորր : Տ̃ր է իմ օգնական , և ես ոչ երկեայց . զի՞ արասցէ ինձ մարդ : Տ̃ր է իմ օգնական , և ես տեսից ՚ի թշնամիս իմ : Բարի է յուսալ ՚ի տ̃ր քան յուսալ ՚ի մարդիկ . բարի է յուսալ ՚ի տ̃ր քան յուսալ յիշխանս : Ամենայն ազինք շրջեցան զինև , և անուամբ տ̃ն յաղթեցի ն̃ց . Շրջելով շրջեցան զինև , պաշարեցին զիս ՚ի միասին , և անուամբ տ̃ն վանեցի զն̃ս : Շուրջեզեն զինև որպէս մեղուք , վառեցան բորբոքեցան որպ̃ փուշք ՚ի հուր , և անուամբ տ̃ն մերժեցի զն̃ս : Ի մերժելն դրդուեցայ՝ և եղէ մերձ ՚ի գլորիլ . և տէր իմ ընկալաւ զիս : Զօրութ̃ի իմ և օգնութ̃ի իմ տ̃ր , և

եղև

եղեւ ինձ 'ի փրկութի̅ : Ձայն ցըն-ծութե̅ փրկութե̅՝ 'ի յարկս արդարոց . Աջ տն̅ արար զօրութի̅ , աջ տն̅ բարձր արար զիս , և աջ տն̅ արար զօրութի̅ : Ո՛չ մեռայց , այլ կեցից և պատմեցից զգործս տն̅ : Խրատելով խրատեաց զիս տէր , և 'ի մահ ո́չ մատնեաց : Բացէ՛ք ինձ զդրունս արդարութե̅ զի մտից ընդ այն, և խոստովա́ն եղէց տեառն :

Ապա մտանեն յԵկեղեցին ասելով :

Այս դուռն տն̅ է , և արդարք մը-տանեն ընդ սա : Խոստովան եղէց քեզ տր̅ զի լուա́ր ինձ , և եղեր ինձ 'ի փրկութի̅ : Վէմն զոր անարգեցին շինողքն , նա́ եղև գլուխ անկեան : 'Ի տեառնէ եղև այս , և է́ սքանչելի առաջի աչաց մերոց : Այսօր է զոր արար տր̅ , եկա́յք ցնծասցուք և ու-րա́խ եղիցուք 'ի սմա : Ո՛վ տր̅ փրկեա́, ո́ տր̅ առաջնորդեա́ . օրհնեա́լ որ գա-լոցդ ես յանուն տն̅ , և օրհնեցաք ըզ

քեզ ՚ի տանէ տն: Տր ած մեր երևե
աւ մեզ, արարէք տօնս ուրախութն
կանխաւ, մինչև յանկիւնս սեղանոյ:
Ած իմ ես դու խոստովան եղէց քեզ.
ած իմ ես դու՝ և բարձր արարից
զքեզ: Խոստովան եղէց քեզ տր զի
լուար ինձ, և եղեր ինձ ՚ի փրկութի:
Խոստովան եղերուք տն, զի բարի
է՝ զի յաւի":

Շարական. դկ.

Ողորմութն քո զդուռն բաց մեզ
տր. և արժանի արա զմեզ լուսեղէն
յարկաց քոց ընդ սուրբս քո:
Զպատրաստեալ քո օթևանս սբց
քոց. ընկալ և զմեզ փրկելոց յորդէ
գրութիւն ՚ի դպրութեան կենաց.
Ինստել քո յատենի դատաւոր ահեղ
խնայեա յարարածս քո. բարեխօ
սութբ և աղօթիւք սբ Ճգնաւո
րացն.

Աղաղակեցէ՛ք առ Տ(է)ր ամ(ենայն) երկիր ·
ծառայեցէ՛ք Տ(եառ)ն ուրախութ(եամ)բ ։
Մե՜ եկեղեցեաւս աղաչես"։
Դնէ՛ջ տաճարիս և առաջի ած(ը)ն"։
Երթան դէպ աւազանն ասելով

գձ Ըրեգա՛կն արդարութ(եա)ն ք(րիստո)ս ծա–
գեալ յաշխա՛րհս՝ հալածեաց ըզ
խաւա՛րն անգի՛տութ(եա)ն · և յետ մա–
հու և յարութ(եա)ն համբարձաւ առ
հա՛յր յո՛րմէ ծա՛գեաց՝ · որ երկրպա–
գի յերկնաւորաց և յերկրաւորաց
ընդ հօ՛ր և ս(ուր)բ հո՛գւոյն՝ · վ(ասն)յ և մեք
երկիր պագանեմք հօր՝ որդւո՛յ և
ճշմա՛րտ · Որ փոխանա՛կ ծոցածի՛ն
բանի՛ն որ ե՛ւ յե՛րկինս առաքե–
ցաւ աւետի՛քըն հօ՛ր ի՛ բարձանց հո–
գի՛ն ճըշմա՛րտութ(եա)ն , մխիթարել
զորս յադամայ տըրտմեցելոց և հրա–
զինե՛լ զընտրեա՛լ դասս առաքե՛լոց՝ ·
վ(ասն)որոյ ։ Այսօր տըրտմակա՛ն և գի–

շերոյին լուծան երկունք ծնընդեան
նախամօրն . քանզի ըզ ծնեալըն
մարմնով իմաց և յապականութե .
վերըստին ծնանի հոգւին յորդւոյս լու
սոյ հօրն երկնաւորի . վերոյ և"։

Առնու քահանայն զիւղն օծութեան ՚ի ձեռն
իւր, և սարկաւագն ասէ :

Եւ ևս խաղա"։ Վասն իջանելոյ շնոր_
հաց հոգւոյն սուրբ ընդ իւղոյս այսո_
րիկ՝ զՏէր աղաչեսցուք :

Եւ քահանայն ասէ † Տէր ողորմեա . և ապա
աղօթս :

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած ամենակալ, որ ընտրեցեր քեզ նոր ժողովուրդ ՚ի քահանայութի և ՚ի թագաւորութի. յազգ մի, ժողովուրդ սեպհական. ըստ որում նմանութե յառաջագոյն օծեր զքահանայս զմարգարէս և զթագաւորս ամենասուրբ այսպիսի իւղով: Եւ այժմ աղաչեմք զքեզ Տէր բարերար, առաքեա զշնորհս ամենասուրբ հոգւոյդ ընդ իւղոյս: զի որ օծցի, եղիցի նմա ՚ի

՚ի սրբութի հոգևոր խնամատութե. ՚ի նահատակութի և ՚ի յաղթութի հակա֊ ռակամարտին։ ՚Ի զօրութի պատուի֊ րանապահութե առաքինի գործոց, և յամենակատար հրահանգս և ՚ի կր֊ թութիս ածպաշտութե։ Ո՜չ զի լու֊ սաւորեալ մտօք կեցցէ յոյժ աշխար հիս ՚ի փրկութի անձին իւրոյ, ՚ի պատիւ և ՚ի փառս ամենասուբ երրոր֊ դութեդ. Նա արժանի լիցի հաստա֊ նել վիճակի ժառանգութե սրբոց ՚ի լոյս։ Փառաւորելով զհայր և զոր″։

Երգանէ գիշերն յառաւօտն խաղաղանման՝
և ասէ։

Ձայն տն ՚ի վր ջուրց. և ած փա″։
Մատուցէք տն որդիք այ. մա″։
Մատուցէք տն զփառս և զպա″։
Ձայն տն ՚ի վր ջուրց. և ած փա″։
Ձայն տն զօրութեանց. և ձայն″։
Ձայն տն փշրէ զմայրս, և ման″։
Մանրեսցէ զնոսա որպ զմատաղա″։
Ձայն տն հատանէ՛ զբոց ՚ի հրոյ″։
Ձայն տն հաստատէ՛ զեղջիւրս″։

՚Ի

'ի տաճարի նր ամենեքեան ասաս''։
Տէր զջրհեղեղս նստուցանէ՛ և''։
Տէր զօրութիւն ժողովրդեան իւր''։

Ընթերցուած յԵզեկիէլէ մարգարէէ ։

Այսպէս ասէ տր. և ցանեցից 'ի վր ձեր ջուր սբ, և սրբեսջիք յամ պղծութեց ձերոց, և յամ կռոց ձերոց սրբեցից զձեզ։ Եւ տաց ձեզ սիրտ նոր, և հոգի նոր նորոգեցից 'ի ձեզ. և հանից զսիրտ քարեղէն 'ի մարմնոյ ձերոց, և տաց ձեզ սիրտ մարմնեղէն. և զհոգի իմ տաց 'ի ձեզ։ Եւ արարից՝ զի յարդարութիւնս գնասջիք, և զիրաւունս իմ պահիցէք և առնիցէք զնս, և բնակիցէք յերկրին զոր ետու հարցն ձերոց. և եղիջիք ինձ 'ի ժողովուրդ, և ես եղէց ձեզ յած ասէ տր։

Պօղոսի առաքելոյն 'ի գաղատացիս''.

Այս օրէնքն դաստիարակք եղեն մեզ 'ի քս յս, զի 'ի հաւատոցն արդարասցուք։ Այլ իբրև եկին հաւատքն, ոչ ևս ընդ դաստիարակաւ

եմք․ քանզի ամենեքեան որդիք ա՟յ էք, հաւատովք յ՟ս ։ Որք միանգամ ՚ի ք՟ս մկրտեցայք, զք՟ս զգեցեալ էք։ Չիք խտիր, ոչ հրէի, և ոչ հեթանոսի․ ոչ ծառայի, և ոչ ազատի․ ոչ արուի, և ոչ իգի․ զի ամենեքեան դուք մի էք ՚ի ք՟ս յ՟ս․ Ապա եթէ դուք ք՟ի էք, ուրեմն աբրահամու զաւակ էք, ըստ աւետեացն ժառանգք ։

Ալէ" ալէ"։ Տ՟ր հովուեսցէ զիս"։

ԱԷ Ստորնե․ ՅԷ ՚ԲԷ ոչ ըստ Յոհան"։

Եւ էր՝ այր մի ՚ի փարիսեցւոց անտի, Նիկոդեմոս անուն նր՟, իշխան հրէից։ Սա եկն առ յ՟ս ՚ի գիշերի և ասէ ցնա․ ռաբբի՝ գիտեմք թէ յ՟այ եկեալ ես վարդապետ․ զի ոչ ոք կարէ զայդ նշանդ առնել՝ զոր դուդ առնես․ եթէ ոչ ա՟ծ իցէ ընդ նմա ։ Պատասխանի ետ յ՟ս՝ և ասէ ցնա․ ամէն ամէն ասեմ քեզ, եթէ ոչ ոք ծնցի վերստին, ոչ կարէ մտանել յարքայութին ա՟յ։ Ասէ ցնա Նիկոդիմոս․

զի՞արդ կարէ մարդ ծնանիլ՝ որ ծնե՛լն իցէ։ միթէ մա՞րթ ինչ իցէ անդրէն յորովայն մօր իւրոյ կրկին մտանել եւ ծնանիլ։ Պատասխանի ետ յս՝ եւ ասէ. ամէն ամէն ասեմ քեզ, եթէ ոչ ոք ծնցի ՚ի ջրոյ եւ ՚ի հոգւոյ, ո՛չ կարէ մտանել յարքայութիւն այ։ զի ծնեալն ՚ի մարմնոյ՝ մարմին է, եւ ծնեալն ՚ի հոգւոյ՝ հոգի է։ Մի՛ զարմանար, թէ ասացի քեզ, պա՛րտ է ձեզ ծնանիլ վերստին. զի հողմն ուր կամի՝ շնչէ. եւ զձայն նր լսես, այլ ո՛չ գիտես ուստի՞ գայ, կամ յո՞ երթայ։ Նոյնպէս եւ ամ ծնեալն ՚ի հոգւոյն։

Նաեւս խաղաղութե զտր աղա"։

Վն ՚ի վերուստ խաղաղութե եւ փրկութե անձանց մերոց զտր ա"։

Յար տր եւ աղաչեա՛։

Վն սրբելոյ զջուրս զայս ներգործութբ հոգւոյն այ, զտր աղա"։

Վն որդիս լուսոյ առնելոյ զոր ՚ի սմա մկրտեն, զտր աղա"։

Վն ածային զօրութի զգեցուցանելոյ

նելոյ սորա՝ ընդդէմ հակառակամար-
տին օծմամբ իւղոյս այսմիկ, զՏէր":

Վասն անօթ սրբութեան լինելոյ սորա առ ըն-
դունելութեան Աստուածատուր խորհրդոցն, զՏ":

Վասն գտանելոյ սորա յարժանաւոր հրա-
ւէր վերստին կոչման յոր կոչեցաւն,
զՏէր աղաչեսցուք:

Վասն ամուր և հաստատուն շնորհել
սորա զխոստովանութիւն առաքելական հա-
ւատոյ, զՏէր աղաչեսցուք":

Վասն ժառանգորդս առնելոյ զսա
արդարոցն խոստմանց, զՏէր":

Վասն փրկելոյ զսա և զմեզ յամենայն նե-
ղութենէ, 'ի բարկութենէ, 'ի վշտաց՝ և 'ի
վտանգից, զՏէր աղաչեսցուք":

Ընկալ կեցո և ողորմեա: Օ ամենա
սրբուհի Աստուածածինն", ողոր":

Եւ քահանայն ասէ Ժ Տէր ողորմեա. և ապա
Աղօթս:

Դու Տէր՝ զօրութեամբ քով մեծաւ արա-
րեր զծով և զցամաք, և զամենայն որ 'ի
նմա արարածք իցեն. որոշեցեր և կա-
ցու-

ցուցեր զՋուրն 'ի վերայ քան զեր-
կինս՝ 'ի բնակութիւն երկնաւոր զուարթ-
նոցն, որ կան յանդադար փառաբա-
նութեան քում։ Առաքեցեր եւ զմեր
զառաքեալսն քո, տալով նոցա հրաման
քարոզել եւ մկրտել զամենայն հեթանոսս՝
յանուն հօր եւ որդւոյ եւ հոգւոյն
սրբոյ։ Այլ եւ սահմանեցեր անսուտ
բանիւ քով՝ ոչ ծնելոցն 'ի ջրոյ եւ 'ի
հոգւոյ ոչ մտանել յարքայութիւն Աստուծոյ։
Յորմէ բանէ զարհուրեալ ծառայս
քո, եւ փափագելով մշտնջենաւոր
կենացդ, եկն կամաւ 'ի մկրտութիւն
հոգեւոր ջրոյս այսորիկ։ Արդ՝ աղա-
չեմք զքեզ տէր, առաքեա զհոգիդ քո
սուրբ 'ի ջուրս յայս, եւ սրբեա զսա, որպէս
սրբեցեր զյորդանան իջանելով քո
'ի նմա՝ ամենասուրբդ 'ի մեղաց տէր մեր
յիսուս քրիստոս, յօրինակ այսմ աւազանի
մկրտութեան՝ վերստին ծննդեան
ամենայն մարդկան։ Եւ շնորհեա սմա
զջուրս զայս յորում մկրտի այժմ, 'ի
թողութիւն մեղաց՝ եւ յընդունելութիւն
հոգ-

(Կարգ Մկրտութեան)

Հոգւոյդ ս͞բոյ, յորդեգրութի͞ն Հօրդ երկնաւորի՝ և ՚ի ժառանգութի͞ն արքայութե͞դ երկնից։ Ո͞պ զի սրբեալ ՚ի մեղաց, ՚ի հաճոյս կամաց քոց կեցցէ յայսմ ա͞շխս. և ՚ի հանդերձելումն զանսպառ բարիսն ընկալցի ը͞ն ա͞մ ս͞րբս քո. և ուրախութ͞բ գոհասցի և միշտ փառաւորեսցէ զքեզ ընդ Հօր՝ և

Ս͞բ Հոգւոյդ. այժմ և միշտ և":

Եւ ապա քահանայքն տանին ՚ի մկրտարանն եկեղեցւոյն. և բերեն զեկեղեցւոյն մերձ առ ընթեր քահանայքն. և առեալ քահանային զն͞ր մանուկն ՚ի յետս. և խաչակնքէ ՚ի վ͞ր ջրոյն ասելով:

Ալէլուիա" ասէ: Օրհնեսցի և սրբեսցի ջուրս այս, նշանաւ":

Հեղու զս͞բ միւռոնն յաւազանն խաչանման ասելով:

Առաքելոյ աղաւնւոյ իջանելով":

Նիւթական աղաւնի՝ . անքըն":

Օրհնութի͞ ՚ի բարձունս՝ երգին":

Եւ քահանայքն կանգնին մերձ յաւազանն. և քահանայն ասէ զաղօթսն:

Որ կոչեցեր զծառայս քո Տ͞ր ՚ի սըր բութի͞ և ՚ի լուսաւորութի͞ մկրտու-

թն, աղաչեմք զքեզ տէր՝ արա զսա
րժանի մեծի շնորհաց քոց. Սեր_
կեամ 'ի սմանէ զձեռն մեղաց, և նո_
րոգեամ 'ի կեանս նորա. և լցո զօրութէ
հոգւոյդ սբյ 'ի նորոգումն փառաց
քն քոյ. Զի քեզ հզօրիդ՝ և միածնի
որդւոյ քո՝ և ազատիչ սբ հոգւոյդ
վայելէ փառք՝ իշխա":

Հարցանէ քահանայն. Երեխայս զինչ
խնդրէ: Կնքահայրն ասէ. Հաւատք,
Յոյս, Սէր, և Սրբութիւն:
Սրբիլ և արդարանալ. սրբել 'ի մե_
ղաց, ազատիլ 'ի դիւաց, և ծառայել այ.
Երիցս կրկնէ, Եւ ասէ քհնայն. Տր հա_
ւատոց քոց եղիցի քեզ: Ապա իջուցանէ
զերեխայն 'ի ջուրն, և դնէ զանուանն ասելով.
Այս անուն ծառայս այ, եկեալ յերե_
խայութէ 'ի մկրտութի, մկրտի յանուն
Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սբյ:
Գնեալ արեամբն քն 'ի ծառայութէ
մեղաց, ընդունի զորդեգրութիւն
հօրն երկնաւորի, լինիլ ժառանգա_
կից քն, և տաճար հոգւոյն սբյ:

 Օ այս

Ո՛ւյս միանգամ առեալ՝ երիցս թաղէ զերե_
խաչն 'ի ջուրն, յօրինակ երեքօրեայ թաղմանն
ջն ։ Ասէ արդ՝ ցանելին, Յանուն Հօր ,
ընկղմե միանգամ . ցանելին , և Որդւոյ ,
ընկղմե միանգամ ևս . և ցանելին , Հոգւոյն
Սրբոյ, ընկղմե դարձեալ։ Եւ այսպէս յիշումն
անուանն ամենասուրբ երրորդութեան լինի միանգամ,
և ընկղմումն երեք անգամ ։ Եւ հանեալ 'ի
ջրոյն՝ ասէ ։

Որք 'ի Քրիստոս մկրտեցայք , զՔրիստոս զգե_
ցեալ էք . ալէլուիա ։ Որք 'ի Հայր
լուսաւորեցայք, Հոգին բերկրես_
ցի 'ի ձեզ . ալէլուիա ։

Բազում նեղութիւնք են արդարոց" ։

Փառք Հօր և Որդւոյ և" ։

Ապա ասէ շարական . գձ ։

Որ համագոյն ես Հօր և Որդւոյ՝
անճառաբար բղխումն իմիշտ էին .
այսօր բղխեցեր ջուր կենդանի
յերուսաղէմ . հոգւոյ ... ոլ ... րմեա ։
Որ արարչակից ես Հօր և Որդւոյ .
որով կենդանածնեալք ի ջրոյ ... բա_

ըմբռնածք․ ա՜ յաճր որդիս ո՟յ ծնանիս
ե՛ջուրց․ հո՜․ Ո՛ր փառակից ես հօր
և որդւոյ․ և քննես ըզխոր՛րս աստու-
ծոյ․ ա՜ յաճր խորագէտս իմաստից
զմիմ՛րս աշխարհի արա՞րէր․ հոգի։

Պօղոսի առաքելոյն 'ի Հռովմայեցւոց" Ե․Զ"։

Եթէ ոչ գիտէք, զի որ միանգամ մկրտեցաք 'ի քս՟ յս՟, 'ի մա՛հ անդր նր՟ մկրտեցաք։ Թաղեցաք ընդ նմին մկրտութե՟ն 'ի մահ։ զի ոպ՟ յարեաւ քս՟ 'ի մեռելոց փառօքն հօր․ նոյնպ՟ և մեք 'ի նորոգութիւն կենաց շրջեսցուք։ Զի եթէ տնկակից եղեաք նմանութե՟ մահուն նր՟․ այլ և յարութե՟' նր՟ լինիցիմք։ Զայս գիտասջիք զի հին մարդն մեր խաչակից եղև նր՟, զի խափանեսցի մարմին մեղացն, մի' ևս ծառայել մեզ մեղացն։ զի որ մեռանին' արդարացեալ է 'ի մեղաց անտի։ Իսկ եթէ մեռաք ընդ քի՟, հաւատամք թէ և կեցցուք ընդ նմա։ Գիտեմք եթէ քս՟ յարուցեալ է 'ի մե-

մեռելոց. այսուհետեւ ոչ մեռանի, եւ մահ նմա ոչ եւս տիրէ։ զի որ մեռաւն, մեղաց մեռաւ մի անգամ, եւ որ կենդանին է՝ կենդանի է այ։ Նոյնպէս եւ դուք համարեսջիք զանձինս մեռեալս մեղացն, եւ կենդանիս այ ՚ի

քս յս ՚ի տր մեր։

Աւետարան Մտթէ։

[illegible]

Յայնժամ գայ յս ՚ի գալիլեէ ՚ի յորդանան առ յովհաննէս՝ մկրտիլ ՚ի նմանէ։ Իսկ յովհաննէս արգելու զնա՝ եւ ասէ, ինձ պիտոյ է ՚ի քէն մկրտիլ, եւ դու առ իս գաս։ Պատասխանի ետ յս՝ եւ ասէ ցնա, թո՛յլ տուր այժմ, զի այսպէս վայելէ մեզ լնուլ զամ արդարութիւն. եւ ապա թոյլ ետ նմա։ Իսկ իբրեւ մկրտեցաւ յս, ել վաղվաղակի ՚ի ջրոյ անտի. եւ ահա բացան նմա երկինք. եւ ետես զհոգին այ՝ զի իջանէր իբրեւ զաղաւնի եւ գայր ՚ի վր նր։ Իսկ ահա ձայն յերկնից՝

նից՝ որ ասէ, դա՛ է որդի իմ սիրելի·
ընդ որ հաճեցայ·

Ճաշու Մէջ որ չէր"·

Նա· չնհէ · Հ տրաջան ·

Աղբիւր կենաց բաշխող շնորհաց հոգեւոր իջեալ ի բարձանց · զանապա‿կան պարգեւս քո բաժանեցեր յա‿ռաքելոցն · Որ ի վերայ ջուրցն գոլով ստեղծօղ նէիր զարարածս · իջեալ ի ջուրս աւազանին ծնանիս որդիս ա̃յ · Որ զարդարեալ նորո‿գես միշտ ըզնոր քո զեկեղեցի · պէս պէս շնորհաց քոց պարգեւօք փայ‿լեն մանկունք սորա ·

Աղօթ. ·

Որ լուսաւորեցեր զարարածս քո ք̃ս ա̃ծ, ծագելով զլոյս ա̃ծգիտութ‿եան յանձինս մեր· և այժմ ազատեցեր ըզ‿ծառայս քո զայս, սրբեցեր և արդա‿րացուցեր, և ետուր սմա զորդեգ‿րու‿

(Կարէ Մ՝նէրաբէան)

րութե՛ պատիւն ։ Շնորհեա՛ սմա
տր՝ և զկենացն հաւատարութի, և
պարգևեա՛ զհանապազօրդն անապա-
կանութի, խառնելով զսա ընդ արդա-
րըս քո՝ և՚ի թիւս սբց քոց․ և ընդ
նոսին փառաւորել զքեզ ընդ հօր՝
և ընդ սբյ հոգ"․

Խաչաշուքին աղնեյուն ։

Տէր որ մեծդ ես և մշտնջենաւոր՝
և տմ դաղտնեաց գիտակ․ որ սբ
ես և՚ի սբս հանգուցեալ, փրկիչ տմ
մարդկան ։ Որ շնորհեցեր զխոուն
ճշմարտութե քո՝ տմ հաւատացելոց․
և ետուր իշխանութի լինել որդիս այ՝
՚ի ձեռն վերստին ծննդեան ջրոյ և
հոգւոյ ։ Որ և զծառայս քո զայս-
անուն՝ նորոգեցեր քաւութե սբ աւա-
զանի քո ։ Դու արա զսա տր՝ ճշմար-
տութե քով, և լուսով շնորհաց սբ
հոգւոյդ․ զի եղիցի տաճար և բնա-
կարան տծութեդ քո․ և կարասցէ
գնալ յամ ճանապարհս արդարութե․

և կալ համարձակութ առաջի ահա-
ւոր բեմի միածնի քո՝ տն մերոյ յի-
քի։ Ընդ որում քեզ հօր ամենակա-
լի, և կենդանարար և ազատիչ սբ-
հոգւոյդ՝ վայելէ։

Լնու ժողովոյն զատուցեք երգն ՚ի ժամն երգ
և ասէ Շարական․ ԳԺ․

Որ յառաջագոյն յօրէնս․ յօրինակ
միածնի քո հայր երկնաւոր եսուր
զօրութի ՚ի յեւղ սրբութե օծումն
օծելոց․ հեղ ընդ իւղոյս այս
զերկնային քո զշնորհս։ Որ խոնար
հեցար ՚ի մեզ իւղ թափեալ անուն
օծեալդ աստուծոյ․ խառնելով
զածութիդ օծեալ ընդ մարդկայինս
առեր բընութին․ հե․ Որ ՚ի
վերնատանն սբ՝ իջանելով յառա-
քեալսն օծումն օծելոց․ և օծման
բըս այսու՝ վերաստեղծեր նորքք ընդ
հողեղէնքս որդիս աստուծոյ․ հե։

Ո՛ր զարդարեալ սովաւ 'ի հանդերձս
լուսափայլս և գերապայծառ ճռուս ընդ
հարսանացեալ եկեղեցի քո ամ՝՝ուրբ.
մանկունք սորա՝ ընդ հրեշտակս
օրհնեն նմբ զերրորդութիւնդ ։

Ապա կնքէ սուրբ իւղովն զճակատն, ասելով՝

Իւղ անոյշ յանուն յի քի, հեղեալ
'ի վե՛ քո՝ կնիք երկնաւոր պար-
գևացն անապականութե ։

զԱչսն ✱ Կնիքս յանուն յի քի,
լուսաւորեսցէ զաչս քո. զի մի՛ եր-
բէք ննջեսցես 'ի մահ ։

զԱկանջսն ✱ Օծումն սրբութե
եղիցի քեզ 'ի լսելութիւն ածային
պատուիրանացն ։

զՌնգունսն ✱ Կնիքս յանուն յի
քի, եղիցի քեզ հոտ անուշութե
կենաց 'ի կեանս ։

զԲերանն ✱ Կնիքս յանուն յի քի
եղիցի քեզ պահպանութի բերանոյ
և դուռն ամուր շրթանց քոց ։

զՁեռսն ✱ Կնիքս յանուն յի քի

եղիցի

եղիցի քեզ պատճառ բարեգործութե֊
ամ առաքինի գործոց և վարուց ։

զՍէրն ❋ Կնիքս ածային , սիրտ
մր հաստատեսցէ ՚ի քեզ՝ և հոգի
ուղիղ նորոգեսցէ ՚ի փորի քում ։

զՃաշակն ❋ Կնիքս յանուն յի քի
եղիցի քեզ վահան ամրութե ․ որով
կարասցես զամ նետս մուխս չարին
շիջուցանել ։

զՈտսն ❋ Կնիքս ածային ուղղես֊
ցէ զգնացս քո ՚ի կեանսն յաւիտե֊
նից ․ զի մի սասանեսցիս ․

Նոյն ապա ասէ , Խաղաղութի ընդ քեզ
փրկեալդ այ ․ Խաղաղութի ընդ քեզ
օծեալդ այ ։

Նոյն քահանայքն ասէ , Եւ ընդ հոգւոյդ
քում ։

Նոյն ապա շփեցուցանէ զանդերձ ալբեաց և
նորա, և հագէ շնորհօքն, և ապա զերկու փակեալ
մոմեղէնս ՚ի ձեռն ․ և քահանայքն ասէ զԿնքն ․ գ․ ձ ։

Աստուած խօսեցաւ ի բարձանց ․
լուարուք բոլոր նմանկինչք երկրի ․ որ ելին

և

և փրկեաց զամենայն արարածս՝ . զի
զանուն տն կարդասցուք և տուք
օրհնութի ի բարձունս։ Որ ինքն կո-
չեցաք ի քս . եղեաք բաժին տն և
ժառանգակից քի . զի զա։ Ի վիմէն
կենդանութե ճաշակեցաք զի քաղցր
է տր . և յիւղ օրհնութե օծաք հաւա-
տով . զի։ Ի քեզ եմք ապաւինեալ որ
մայրդ ես և աղախին քի . լեր բարե-
խօս վասն մեր՝ . զի զանուն տրն
կարդասցուք և զքեզ մե ծարեալ
պատուեսցուք ։

Այս այլ շարօն ։

Օրհնեալ ես բարեխնամօղ տծ , որ
զգեցուցեր ծառայի քում հանդերձ
փրկութե և պատմուճան ուրախութե .
և եդեր սաղաւարտ փրկութե և պսակ
շնորհաց ՚ի գլուխ մր , և զէն անվթար
ընդդէմ հակառակամարտին ։ Ա՛ռ
որոյ և մեք գոհութի փառաւորես-

ցուք

(Ասէ Մխիթարեան)

ցուք զքեզ ընդ որդւոյ և ընդ սբյ
Հոգւոյդ":

Խաղաղութիւն ամենեցուն.

Խաղաղութիւն և հաստիչ խաղաղութեան յս քս, օծեալ և երկրպագելի և քա-հանայապետ յաւիտենից. Ահա ընկալաւ այս անձն ծառայս քո՝ զօծումն սրբութեան քո. վս որոյ աղաչեմք զքեզ տր, մի՛ ջնջեսցի սա ՚ի դպրութենէ քումմէ կենաց. Եւ մեզ արժանի լիցուք երկնային փառաց քոց, յոր-ժամ պսակես զսբս քո և զսիրելիս անուան քում սբյ. և անդադար փառաւորեսցուք զքեզ ընդ Հօր և սբյ Հոգւոյդ. այժմ և միշտ և յա-ւիտեանս յաւիտե".

Ասէ ՚ի բեմին շնորհածայն՝ և ասէ.

Մտից առաջի սեղանոյ ած, որ ուրախ առնէ զմանկութիւն իմ. Դատ արա ինձ ած, և խնամ արա ինձ ՚ի դատաստանի իմում.

Սա՝ ծնրի խոնարհեալ՝ ասէ երիցս։

Այս անուն ծառայս քո՝ եկեալ յեր[illegible]
խոյանէ ՝ի մկրտուե, ՝ի մկրտութե
յերկրպագութի։ Երկրպագէ ս̄բ
սեղանոյս. երկրպագէ ս̄բ խորանիս.
երկրպագէ ս̄բ աւազանիս. որ մեր-
կացաւ զանօրէնութի, և զգեցաւ
զլոյս ա̄ծ գիտութե.

Սա հաղորդէ զնորընծայն ՝ի ս̄բ խորհրդոյ և
օրհնէ զնա. և ասէ քահանայն զաղօթս։

Տէր ողորմեա՛, Տէ̄ր ողորմեա՛, Տէ̄ր ողորմեա՛։

Փառք քեզ Թագաւոր յաւիտենա-
կան. որ արժանացուցանես և լցուցա-
նես զեկեղեցի քո լուսով հաւատոյ
անհամար փրկելոցս ՝ի ձեռն ճշմա-
րիտ ա̄ծածանօթութեան ք̄ի քո։
Զորս վերստին ծննդեամբ արժանի
արարեր որդեգրութե հօրդ երկնա-
ւորի. հաղորդելով մարմնոյ և արե̄ն
միածնի քո։ Նաև արդ տ̄ր՝ պահեա՛
զսա սրբութ̄ե հոգւոյդ ս̄բյ, աճել
անարատութ̄ե զկամս քո, և անմեղու-
թ̄ե

(Կարգ Մկրտութեան)

թէ ժամանել ՚ի կեանսդ յաւիտե-
նից։ Նաև զմեզ զամենեսեան զմերձա-
ւորքս մր օրհնեա՛ շնորհօք և մար-
դասիրութե տն մերոյ յի քի։ Ընդ
որում քեզ հօր, և հոգւոյդ սրբոյ
վայելէ փառք՝ իշխա՛։

Եւ տայ զնորընծայն ՚ի գիրկս կնքահօրն. և
քահանայն խաչն ՚ի ձեռս կալեալ, և [illegible]-
[illegible], որ [illegible] զտր։
Եւ քահանայն ասէ զաղօթս.

Որք մկրտեցան և լուսաւորեցան և
ետուր նց զզօրութի քո տր, տո՛ւր և
հաստատութի, կալ միշտ ՚ի սրբութե
քում, և պայծառանալ ՚ի լոյս ած-
գիտութե քո։ Պահեա՛ զսա հաստա
տուն ՚ի շնորհս քո զոր ետուր. հեռա-
ցո՛ զսա ՚ի մոլորութէ թշնամւոյն, և ՚ի
պատրանաց նր, և ՚ի գործոց անօրէ-
նութե. զի լուսով գիտութե քո
գնասցէ ՚ի պատուիրանս քո. և ու-
ղիղ վարուք հասցէ ՚ի խոստացեալ
հանգիստն քո յաւիտենից։ զհրեշ-
տակ խաղաղութե քո առաքեա՛ տր,

որ

որ եկեալ պահեսցէ զսա։ Եւ մեք ամենեքեան արժանի լիցուք սպասել յուսով յայտնութեան տն մերոյ յի քի։ Ընդ որում քեզ Հօր՝ և Հոգւոյդ"։

Համբուրեն զնոր Դրօշակն՝ և ասեն.

Ո՛ր անտե՛ս և անքը՛ննելին քառակերպիցըն վեհագոյն՝. ՚ի փրկել ըզմեզ եկեա՛լ անմահի՛ց Թագաւո՛րն. Օ՛րհ_
նութի առաքողի՛ն.

Նուաքի հրեշտակապետն առ սե"։
Մըկըրտի ՚ի յորդանան վըկայե"։
Փառք Հօր և Որդւոյ և"։

Եւ յերևանել նոր ՚ի ջրոյն ահա՛ բա_ ցան նըմա երկինք. Եւ Հոգին ա՛ղաւ_ նակերպ գայր ՚ի վը կենա՛րարի՛ն,
օրհնութի առա"։

Եւ ապա ասէ ձայնս.

Սբ խաչի՛ւս աղաչեսցուք զտր"։
Պահպանիչ և յոյս"։ Հայր մեր"։

Եւ երգեան ՚ի նոյն ասելով,

Լոյս ՚ի լուսոյ ՚ի Հօրէ"։ 40

Իսկ յետ խ̅ աւուր՝ գան ՚ի դուռն եկեղեցւոյն. և մայրն իւր ծունր կրկնէ, և առնու զտղայն ՚ի գիրկն. Եւ քահանայն ասէ զաղօթս զայս.

ՏԷՐ ՄԵՐ, ՈՐ եկիր ՚ի փրկութիւն ազգի մարդկան, նայեա՛ ՚ի վերայ աղախնոյս քո այսորիկ. և տո՛ւր սմա ապաւինել ՚ի սբ կաթուղիկէ և առաքելական եկեղեցի քո. և արժանացո՛ զսա մտանել ՚ի տաճար սբ քո, և հաղորդել փրկական մարմնոյ և արեան քո: Ի բաց լուա՛ զաղտ մարմնոյ և զբիծ հոգւոյ սորա ՚ի լրումն կատարման քառասնօրեայ աւուրցս. և սրբեա՛ զսա ՚ի ձեռն պատուիրն ուխտի քահանայիցս. և արժանացո՛ մտանել ՚ի սրբութի տաճար քոյ, և վայելել զանսպառ բարիսն որ ՚ի քեզն. և քեզ վայելէ:

Աղաղակ ընդ ամենեցուն ։

Որ նորոգութիւնդ ես ծնացելոց, և կեանք՝ մանկանացու ազգի մարդկան. դու ես զօրութիւն և օգնութիւն ապաւինելոցս ՚ի քեզ։ Հաստատուն լիցի շնորհք ողորմութեան քո ՚ի վերայ տղայիս, որ եկեալ կայ քառասնօրեայ յերկրպագութիւն մեծ տաճարիդ. զի եղիցի հզօր և աներկիւղ ՚ի թշնամւոյն ներգործութեան՝ պահպանութեամբ աջոյդ քո մեծի. զի դու ես մերձ յամենեսին՝ և բարերար ամենեցուն։ Պահեա զսա և սրբեա ճշմարտութեամբ քով. և արժանացո ընդունիլ զմարմին և զարիւն քո սուրբ, և զանհաւատչեայ հոգւոյդ մեծի։ Աղաչեմք զքեզ տէր, զի եկեսցէ ՚ի սա հոգի մեծ, հոգի հեզութեան, հոգի ճշմարտութեան, հոգի որդեգրութեան. լինել անբիծ և անարատ. պատկեր խաչին քո ընդ աջմէ քումմէ յարքայութեանդ երկնից։ Եւ քեզ ընդ հօր և մեծ հոգւոյդ վայելէ փառք իշխանութիւն և պատիւ. այժմ"։

Ձա՛ յօրհնեն ջերջերեցին ասելով·

Մ՛տից առաջի սեղանոյ Այ առ Այծ որ ուրախ առնէ զ″։ Գփոխ ընդ ասա։

Ամե եկեղեցեաւս աղաչեմ″։

Ի մէջ տաճարիս և առաջի Այծ ըմ″·

Ձա՛ փոխի տեղ ՚ի խորանն ասելով·

Մ՚արմնացեալդ ՚ի կուսէն նախամա-
րտեան բանդ`· այսօր ՚ի տաճարին
եկիր կատարել զօրէնս վն փրկու-
թեան հեթանոսաց։ Որ յանար-
ուեստ աթոռ նստիս՝ բարեբա-
նեալդ ՚ի հրեշտակաց`· այսօր ՚ի սի-
մէօնէ բառնալով ՚ի գիրկս· որ ըն-
ծայեսցես ըզ մեզ ՚ի կենդանութ յաւի-
տենից։ Որ արձակիչդ ես կապելոց
պարգևատու ամենեցուն· այսօր հայց
մնմք ծերունոյն արձակեալ և զես
ըզ բազմամեղս ՚ի կապանաց մահու
՚ի կենդանութ յաւի″·

Բ.հէ

Ղուկասու Օրհն.

Մեծ [illegible]

Եւ իբրեւ լցան աւուրք սրբութեան նոցա ըստ օրինացն Մովսիսի, ածին զնա յԵրուսաղէմ յանդիման առնել Տեառն. որպէս եւ գրեալ է յօրէնս Տեառն, թէ ամենայն արու որ բանայ զարգանդ՝ սուրբ Տեառն կոչեսցի. Եւ տալ պատարագս՝ ըստ ասացելոյն յօրէնս Տեառն, զոյգս տատրակաց, կամ երկուս ձագս աղաւնեաց։ Եւ ահա՝ էր այր մի յԵրուսաղէմ, որոյ անուն էր Սիմէոն. եւ էր այրն այն արդար եւ երկիւղած, եւ ակն ունէր մխիթարութեանն Իսրայէլի, եւ Հոգի սուրբ էր ի նմա։ Եւ էր նորա հրաման առեալ ի Հոգւոյն սրբոյ՝ մի՛ տեսանել զմահ, մինչեւ տեսցէ զօծեալն Տեառն։ Եւ եկն Հոգւովն ի տաճարն։ Եւ իբրեւ ածին ծնողքն զմանուկն Յիսուս, առնել նորա ըստ սովորութեան օրինացն ի վերայ նորա. եւ նա՝ առ ընկալաւ զնա ի գիրկս իւր, եւ օրհնեաց զԱստուած, եւ ասէ. Արդ՝ արձակես զծառայս քո Տէր ըստ բանի քում ի խաղա-

ղու-

ղութի · զի տեսին աչք իմ զփրկութի
քո · զոր պատրաստեցեր առաջի ամ
ժողովրդոց ։ Լոյս 'ի յայտնութի հե_
թանոսաց , և փառս ժողովրդեան
քում իէլի ։ Եւ էին հայրն և մայր
նր զարմացեալ 'ի վերայ բանիցն , որ
խօսէին զնմանէ ։ Եւ օրհնեաց զնս
սիմէոն , և ասէ ցմարիամ մայրն նր ·
ահա սա կայ 'ի գլորումն և 'ի կանգ_
նումն բազմաց 'ի մէջ իէլի , և 'ի նշան
հակառակութե ։ և ընդ քո իսկ անձն
անցցէ սուր · զի յայտնեսցին 'ի բա_
զում սրտից խորհուրդք ։

Նոյն ասէ զաղօթս առաջի խորանին ·

Տր մեր յս քս , որ կեցեր զաւուրս
քառասուն՝ ըստ օրինացն մովսէսի ,
եկիր 'ի տաճարն 'ի յընծայումն՝ հան_
դերձ մարիամաւ մարբն քով , և 'ի
գիրկսն սիմէօնի դրդունեցար ։ Աղա_
չեմք և խնդրեմք 'ի քէն , պահեա
զտղայս զայս , և աճեցո շնորհօք՝ ան_
տեսանելի զօրութե քով · և արժանի՛
արա զսա մասին ժառանգութե ընտ_
րե_

րելոց քոց. և պահպանել զմեզ հովանեաւ աջոյ քո։ Եւ քեզ ընդ Հօր և Սբ"։

Եւ ասէ Ճ արաջան. փձ.

Աստուածայի՛ն երկնայի՛ն դասուն ածայի՛ն ձայնի՛ն աւետարանէր հրեշտակն. ուրախ լեր բերկրեալդ Տր ընդ քեզ։ Զքերոբէս բազմեալ ընդ Հօր՝ անապականաբար բնա՛կե՛լ հանգեցաւ ի՛ քում որովայնի՝. ու"։

Որ բո՛ցեղէն սրոբէիւք շուրջափա- կեալ պահիւր, այսօր ի մէջ մարդ- կան ՚ի գիրկս հողեղինի յայտնեալ. ուրախ լեր բերկրեալդ".

Եւ ապա քահանայն տանի զտղայն ՚ի խորանն՝ և ասէ.

Այս անուն ծառայս քի, եկեալ յեր- կրպագութի. երկրպագէ սբ խորա- նիս. երկրպագէ սբ սե".

Սբ խաչիւս աղաչեմ".

Պահպանիչ և"։ Հայր մեր որ"։

Սա

(Արքէ Բաստառոնօբէէն)

Կանոն Կուսի Պատկին։

Նախ զան ըսէ բերելն ըհաղան ասաղէ զա_ հանայէն. և զահանայն խունկ արկանէ և ասէ Շարական. Ճկ։

Ա՛ՅՍՕՐ ԵՐԿՆԱՅինքն ուրախացան ընդ երկ_ րաւորացս նոր"։

Ա՜յսօր հողանիւթեայ բնութիւն"։

Ա՜յսօր մանկունք եկեղեցւոյ"։

Ո՛ր զմիաբանեալս յաշտարա"։

Ո՛ր էջ հոգին ո՛ն և առաջնոր"։

Ո՛ր ելից հոգին ո՛ն ըղ բեսէլի"։

Մ՛այր լո՛ւսոյ մարիամ անհարս"։

Օ՛ լոյսն ա՛նըստուեր յարգան"։

Մ՛ի դադարիր վասն մեր բար"։

Ի՛ վերայ վիմի հաւատոյ շինեցե"։

Ո՛ր

Ո՛ր շնորհեցե՛ր ողորմութի՛ն 'ի"։
Ի՛ տաճարի՛ փառաց սրբութե՛ն"։
Փա՛ռք հօր և որդւո՛յ և"։
Սիրո՛յ անմահ փեսայի՛ն եղե՛ր դու-
մայր Մարիամ. լե՛ր բարեխօս անդա-
դար վասը՛ն մերո՛յ փրկութեա՛ն։

Նոյն ասէ շարօնս։

Օրհնեա՛լ քո՛ անձ մեր՝ հոգևոր օրհ-
նութի՛ք զհայլաւս զայս հարսանեաց.
զի որք զգեցցի՛ն զա՛յ, մի՛ իշխեսցէ
մերձենալ 'ի նա՛ չար ապանդ դիւաց
կամ կախարդաց։ Նաև ամրացեալ
զօրութի՛ք սբ. խաչի քո, փրկեսցի՛ն
յա՛մ օրոգայթից սատանայի։ և քեզ
վայելէ փառք"։

Սբ. խաչի՛ն ասաչես"։
Պահպանիչ և յոյս"։ Հայր մեր որ"։

Նոյն ասէ երբեան 'ի տուն հարսին, և բերէն
ըհարսն տա քէսայն. և տանեն ժահանայն
շոչ յետն հարսին, և տայ յաջ յետն քե-
ասյին և ասէ։

Առեալ զձեռն եւային՝ տուեալ 'ի յաջն ադամայ, և ասէ ադամ. այս այժմ ոսկր յոսկերաց իմոց, և մարմին 'ի մարմնոյ իմոյ. սա կոչեսցի կին, զի յառնէ իւրմէ առաւ.

Վ̃նկ Թողցէ՝ այր զհայր իւր և զմայր իւր, և երթիցէ զհետ կնոջ իւրոյ. և եղիցին երկոքեան 'ի մարմին մի. Արդ՝ զոր ա̃ծ զուգ".

Նա․ տուր շարական. Գ̃կ.

Նայեա՛ 'ի մեզ և ողորմեա՛ մեզ".
Որ հայրդ ես որբոց և դատաւոր".
Որ պսակիչդ ես որբոց. լո՛ւր".
Մայր և կոյս". Մաքուր աղաւ".
Բև հաձե". Յաղթօղ և զնոր".
Որ է կն 'ի լոյ". Փառք հօր և".
Այսօր և մեք տօնեսցուք զնա".

Նա․ տուր շարակն.

Տէր ա̃ծ յաւիտենական, որ զան-զոյգս և զբացորոշեալս զուգակցես

(Կատէ Պաւնձէ)

միաւորութե՟, և կայցես անքակ֊
տելի ։ Որո՟վ օրհնեցեր զԻսահակ և
զՌեբեկ, և ժառանգ զնո՟ քո՟ աւե֊
տեացն երևեցուցեր ։ Դու տէր
օրհնեա՛ զծառայս և զաղախինս քո,
առաջնորդելով նց՟ 'ի գործս բարիս.
ողորմած և մարդասէր ա՟ծ մեր ։

Եւ քեզ վայելէ"։

Սե՟ խաչիւ"։ Պահ"։ Հայր մեր"։

Եւ ապա երթան 'ի տուն եկեղեցւոյն. և
հարսն և փեսայն երեք ծունր կրկնեն. և քա֊
հանայն խոստովանեցնէ' զնո՟. և ապա ոլորէ
զնարօտն ։ Երգէ զփեսայինն ողորմէ' ասէ ։

Տէ՟ 'ի զօրութե՟ քում, ուրախ եղ"։

Եւ երգէ զհարսինն ողորմէ' ասէ ։

Տարցին թագաւորի կուսանք զ"։

Եւ ապա տայ զչեան 'ի չեան' և ասէ որ՟
'ի տանն ասայ ։ Եւ ապա ասէ զերգս ։

Տեսէք որդեակք, ա՟ծային հրաման֊
նաւն' և կանոնիւք ս՟բ հայրապե֊
տացն եկեալ էք 'ի ս՟բ եկեղեցիս պը֊
սակել օրինօք 'ի ս՟բ ամուսնութի ։

ա՟ծ

Ած զձեզ միաբան սիրով պահեսցէ, 'ի խոր ծերութի հասուսցէ, և անթառամ պսակին արժանացուսցէ։ Այս տեսէք, որ յաշխարհիս վերայ պէսպէս փորձութիք կան. թէ հիւանդութի, եթէ աղքատութի, և թէ այլ ինչ նեղութի. Ած զձեզ յամ փորձութէ հեռի պահեսցէ։ Բայց Այ հրամանն այս է, որ դուք երկոքեանդ մինչև 'ի մահ միմեանց օգնութիւն պիտի անէք.

Ապա հարցանէ փեսայէն և ասէ.

Որդեակ իմ, մինչև 'ի մահ Տր ես։ Նա ասէ, Այո հայր սբ, տր եմ հրամանաւն Այ։

Ապա հարցանէ հարսէն և ասէ.

Որդեակ իմ, և դու մինչև 'ի մահ հնազանդ ես։ Նա ասէ նոյնպէս։ Ապա ասէ Քահանայն. Այս բանիս վկայ Քս է՝ որ աներևութապէս 'ի վերայ սբ սեղանոյս բազմեալ է. Այլ և մեր պահապան հրեշտակքն,

այս

([illegible])

ոյս տր եկեղեցիս , տր խաչս և տր
աւետարանս . դասք քահանայից , և
երամք ժողովրդոց . սոքա ամքն վկայ
լինին մի ։ Եւ նոքա ասեն ։
Լ.յր հայր տր , վկայ թող լինին .
Եւ ասէ քահանայն ։ Ած ՚ի մէջ սոցա , և
սոքա մի՛ սասանեսցին . օգ"։
Մանէն չէնէղէցէն , և ասէն ժամամուտ ։
Օ խաղաղութիւն շնորհեա եկե"։
Ճառ" փծ ։ Ողորմխ լեր տր եկե"։
Խնդամ յոյժ"։ Ընդ դամս երկ"։
Փառք հօր և"։ Ողորմխ լեր բերկ"։
Պաշտօնեայք ։ Այժ ած՝ տր և հզօր ,
տր և անմահ , որ մարմնացար"։
Եւ նա խօսա"։ Վ ասն խաղա"։
Ա.չէ" ուրէ"։ Տր ՚ի զօ"։ Հ{}ան"։
Ընթերցուած ՚ի ծննդոց ։
Եւ ասաց ած . արասցուք մարդ ըստ
պատկերի մերում և ըստ նմանութե ,
և իշխեսցեն ձկանց ծովու , և թռչ
նոց երկնից , և ամ անասնոց , և ամ
սողնոց որք սողին ՚ի վերայ երկրի .

Եւ

(Կոսու Պոռչնէ)

Եւ արար ած զմարդն ՚ի պատկեր իւր. ըստ պատկերի այ արար զնա.

Գուարջեալ ՚ի ծննդոց:

Եւ եարկ տր ած թմրութիւն ՚ի վր ադամայ, եւ ննջեաց. եւ եառ մի ՚ի կողից նր՝ եւ ելից ընդ այնր մարմին: եւ շինեաց տր ած զկողն զոր եառ յադամայ՝ ՚ի կին, եւ եած զնա առ ադամ: Եւ ասէ ադամ. այս այժմ ոսկր յոսկերաց իմոց, եւ մարմին ՚ի մարմնոյ իմմէ. սա կոչեսցի կին, զի յառնէ իւրմէ առաւ: Վն այսորիկ թողցէ այր զհայր իւր՝ եւ զմայր իւր, եւ երթիցէ զհետ կնոջ իւրոյ. եւ եղիցին երկոքեան ՚ի մարմին մի:

Ընթերցուածս յեսայեայ մար":

Եւ ծանիցի ՚ի մէջ ազգաց զաւակ նց, եւ ծնունդք նց ՚ի մէջ ժողովրդոց: ամենքին որ տեսանիցեն՝ ճանաչիցեն զնս՝ եւ ասասցեն. սոքա են զաւակք օրհնեալք յայ. եւ ուրախութբ ուրախ լիցին ՚ի տր: Ցնծասցէ անձն

անձն իմ՚ի տ͞ր, զի զգեցոյց ինձ հան-
դերձ փրկութե͞՝ և պատմուճան ու-
րախութե͞ . իբրև փեսայի եդ ինձ
պսակ, և իբրև հարսն զարդու զար-
դարեաց զիս. Եւ իբրև երկիր որ
աճեցուցանէ զծաղիկս իւր, և իբրև
զպարտէզ որ բուսուցանէ զսերմա-
նիս իւր. այնպէս ծագեսցէ տ͞ր զար-
դարութի͞ իւր, և զցնծութի͞ առաջի
ազգաց. Վ͞ս սիոնի ոչ լռեցից, և վ͞ս
ե͞ղմի ոչ ներեցից. մինչև ծագեսցի
իբրև զլոյս արդարութի͞ ն͞ր, և փրկու-
թի͞ ն͞ր իբրև զլապտերն վառեսցի. և
տեսցեն հեթանոսք զարդարութի͞ քո,
և թագաւորք զփառս քո. և կոչես-
ցի քեզ անուն նոր զոր տ͞ր անուա-
նեսցէ. Եւ եղիցիս պսակ վայելչութե͞
՚ի ձեռին տ͞ն, և թագ արքայութե͞
՚ի ձեռին ա͞յ քոյ. և ոչ ևս կոչեսցիս
լքեալ, և երկիրն քո ոչ ևս կոչեսցի
աւերակ. Զի քեզ անուն կոչեսցին
կամք իմ, և երկրին քում շինութի͞
բնակութե͞ . զի հաճեցաւ տ͞ր ը͞ն քեզ,

և

(Կյուսէ Պաշնէ)

Եւ երկիրն քո խնամեսցի 'ի բնակութի՟ իւրում։ Ո՜վ որ օրինակ բնակեսցի Երիտասարդ ընդ կուսի, այնպ՟ բնակեսցին որդիք քո 'ի քեզ։ Եւ եղիցի զոր օրինակ ուրախ լինի փեսայ առ հարսին իւրում, այնպէս ուրախ լիցի տ՟ր 'ի քեզ։ Եւ 'ի վ՟ր պարսպացն քոց եղէմ՝ պահապանս կացուցից․ զօրն ողջոյն և զգիշերն ա՟մ․ որ մինչև ցայգ մի՛ դադարեսցին յիշել զտ՟ր․ զի

ո՛չ գոյ նման քեզ։

Պօղոսի առաքելոյն յԵփեսացւոց թղթոյն է ընթերցուածս։

Կանայք՝ իւրեանց արանց հնազանդ լիցին իբրև տ՟ն․ զի այր է գլուխ կնոջ, որպ՟ և ք՟ս գլուխ է եկեղեցւոյ․ և ինքն է փրկիչ մարմնոյ․ այլ որպ՟ եկեղեցի հնազանդ լինի ք՟ի, նոյնպէս և կանայք իւրեանց արանց յա՟մի․
Արք՝ սիրեցէ՛ք զկանայս ձեր․ որպ՟ և ք՟ս սիրեաց զեկեղեցի, և զանձն իւր մատնեաց վ՟ն նր՟․ զի զնա սրբեսցէ՛

սրբ-

(Կիւրի Պաչնէ)

սրբութ̃ աւազանին բանիւ. զի կա-
ցուսցէ ինքն իւր յանդիմանս փառա-
ւոր զեկեղեցի, զի մի՛ ունիցի արատ
ինչ՝ կամ աղտեղութի՝ կամ այլ ինչ
յայսպիսեաց. այլ զի իցէ սբ̃ և անա-
րատ. Նոյնպէս պարտին արք սիրել
զիւրեանց կանայս, որպ̃ զիւրեանց
մարմինս. Որ սիրէ զկին իւր՝ զանձն
իւր սիրէ. զի ո՛չ երբէք ատէ զանձն
իւր, այլ սնուցանէ և դարմանէ ըզ-
նա, որպ̃ և ք̃ս զեկեղեցի. զի անդամք
եմք մարմնոյ նորա, և ոսկր ոսկերաց
նր̃. Վ̃սկ թողցէ այր զհայր իւր և
զմայր իւր՝ և երթիցէ զհետ կնոջ
իւրոյ, և եղիցին երկոքեան ՚ի մար-
մին մի. Խորհուրդս այս մեծ է.
բայց ես ասեմ ՚ի ք̃ս և յեկեղեցի.
այլ և դուք նոյնպէս մի ըստ միոջէ՛.
զի իւրաքանչիւրոք զիւր կին այնպ̃ս
սիրեսցէ՝ իբրև զիւր անձն. և կինն
երկնչիցի յառնէ՛ իւրմէ՛.

Ալէլուիա ալէլուիա.

Կացցէ դշխոյ ընդ աջմէ քումմէ՛՛.

Օրհնէ · Խաղաղութեան ածնէ".

Աւ. Մատթէոսի · ԺԹ ԳԼ. ու ըստ Մատ".

Եւ գնացին զհետ նր՟ ժողովուրդք բազումք, և բժշկեաց զնս՟ անդ. Եւ մատուցեալ առ նա փարիսեցիքն, փորձէին զնա՝ և ասէին. եթէ արժա՟ն իցէ ումեք արձակել զկին իւր ըստ ա՟մ վնասու. Պատասխանի ետ նց՟՝ և ասէ. չիցէ՞ ընթերցեալ ձեր՝ թէ որ հաստատեացն ՚ի սկզբանէ՝ արու և էգ արար զնս՟՝ և ասէ. վ՟նկ թողցէ՛ այր զհայր և զմայր՝ և երթիցէ զհետ կնոջ իւրոյ, և եղիցին երկոքեան ՚ի մարմին մի. Ապա ուրեմն ոչ են երկու, այլ մի մարմին. արդ՝ զոր ա՟ծ զուգեաց, մարդ մի՛ մեկնեսցէ. Ասեն ցնա. իսկ Մովսէս ընդէ՞ր պատուիրեաց մեզ տալ թուղթ մեկնելոյ՝ և արձակելոյ. Ասէ ցնս՟ յս՟. Մովսէս՝ վասն խստասրտութե՟ ձերոյ հրամայեաց ձեզ արձակել զկանայս ձեր. այլ ՚ի սկզբանէ ոչ եղև այնպէս.

Բայց

Բայց ասեմ ձեզ, զի ամ՟ որ արձակէ զկին իւր՝ և ոչ վ՟ս պոռնկութե՟ն, և առնիցէ այլ՝ շնայ, և որ զարձակեալն առնէ՝ շնայ։

Վասն ուղղելոյ զգնացս մեր ՚ի"։
Վասն ցրելոյ ՚ի մէնջ զամ՟ խոր"։
Վասն պարգևելոյ մեզ առողջ"։
Վասն պահելոյ զմեզ ընդ հով"։
Վասն խորտակե"։ Վասն հոգ"։

Նոյն աւէ՟ ղուկ՟ու։

Տէր ած՟ զօրութեանց և արարիչ ամ՟ արարածոց, որ առեր հող յերկրէ և ստեղծեր զմարդն ըս՟ պատկերի քում և ըստ նմանութե՟ն։ և եդեր զնա ՚ի դրախտին փափկութե՟ն։ Արու և էգ արարեր զնս՟՝ և օրհնեցեր զնս՟ ասելով, աճեցէք և բազմացարուք և լցէք զերկիր, և տիրեցէք դմա։ Նա՟ խաստրպեցան խնամք արարչական սիրոյ քո յարարածս քո ՚ի ձեռն միածնի որդւոյ քո տն՟ մերոյ յի՟ քի՟․ գալ ծնանիլ ՚ի սբյ՟ կուսէն, և նորո֊

(Նոյն Պաշտն է)

դել զշնութիւն առաջնաստեղծ մար_
դոյն. Ունելով սկիզբն նշանաց ՚ի
կանա գալիլեացւոց ՚ի հարսանիսն.
և ամենայն սքանչելեօքն զա՛նարձա_
ցուցեալ զհարսնարանն՝ զջուրն ՚ի
գինի փոխելով։ Իւ այժմ աղաչեմք
զքեզ տէր՝ օրհնեա ✳ զամուսնութիս
զայս ով զտէր նախահարցն. անարատ
պահելով զսոսա հոգևոր սիրով միա_
բանութեամբ ՚ի կեանս յայսմիկ։
Օրհնեա ✳ տէր և զպտղաբերութի
որդէծնութե սոցա ՚ի ժառանգութի
վարուց առաքինութե ՚ի փառս ամե_
նա՟բ անուան քո։ Որ՟պ զի խաղաղա_
կան կենօք՝ և բազմաժամանակեայ
ծերութե յերկարեալ յայսմ աշխար_
հիս, և յանզրաւական ուրախութիւն
՚ի վերին հարսնարանին արժանաւո_
րեսցին հասանիլ ը՟ ամ՟ տբս, շնոր_
հօք և մարդասիրութե տն մերոյ և
փրկչին յի քի. Ընդ որում օրհնեալ_
ես հայր ամենակալ՝ հանդերձ կենդա_
նարար և աղատիչ սբ հոգւովդ",

Խո_

(Կոտուբ Պաշտն է)

Խաղաղութեան աղօթքն ։

Օրհնեալ ես տ՟ր ա՟ծ արարիչ ա՟մ արարածոց, որ դու միայն ես բարերար և կարող. որ արարեր զա՟մ արարածս հրամանաւ քով՝ զերկինս և զերկիր, և զամենայն ինչ որ 'ի նո՟ ։ Զերկինս արարեր իմաստութ՟բ. զերկիր հիմնեցուցեր կարողութ՟բ. և ըղձով պատրաստեցեր ողորմութ՟բ ։ Զարեգակն ճառագայթեցեր 'ի լուսաւորութ՟ի տուընջեան. զլուսին և զաստեղս պայծառացուցեր 'ի զարդ գիշերոյ. և զտարերս զուգակարգեցեր առ 'ի կենդանութ՟ի արարածոց քոց։ Խորհեցար հայր անսկիզբն՝ ը՟ միածնի որդւոյ քո՝ և ը՟ կենդանարար ս՟բ հոգւոյդ՝ և ասացեր. արասցուք մարդ ըստ պատկերի մերում և ըստ նմանութ՟ե, և իշխեսցէ 'ի վ՟ր երկրի։ Առեր հող յերկրէ, և ստեղծեր ա՟ծային աջով քով մարդ. և կերպարանակից քեզ արարեալ՝ կացուցեր զնա տ՟ր և իշխան 'ի վ՟ր ա՟մ

արա

արարածոց քոց երկրաւորաց ։ Նաև
ապա հայեցեալ 'ի միայնութի նր' ասա
ցեր . ոչ է բարւոք մարդոյդ միայն լի
նել . արասցուք դմա օգնական ըստ
դմա ։ Նա արկեալ զքուն թմրութե 'ի
վր ադամայ , առեր զմի 'ի կողից նր ,
և շինեցեր զնա 'ի կին . և ետուր մար
դոյն բանից կցորդ , և կենակից 'ի
զուգաւորութի որդեծնութե . և
օրհնեցեր աճեցէք և բազմա
ցարուք և լցէք զերկիր , և տիրեցէք
դմա ։ Իսկ նախաստեղծ մարդոյն
մարգարէական հոգւով ծանուցեալ
ասէ 'ի տեսանելն . այս այժմ ոսկր
յոսկերաց իմոց , և մարմին 'ի մարմնոյ
իմմէ . սա կոչեսցի կին , զի յառնէ'
իւրմէ' առաւ ։ Վն այսորիկ թողցէ
այր զհայր իւր և զմայր , և երթիցէ
զհետ կնոջ իւրոյ . և եղիցին երկոքեան
'ի մարմին մի ։ Նա յաղագս միաւո
րութե այդա ծնան նահապետք ,
քահանայք , թագաւորք , մարգարէք .
աճեցան և բազմացան տոհմիւք իւ
րեանց

(Կասէ Պաչն է)

րեանց՝ յածային օրհնուէդ, յասելդ
քո արարողեդ կենաց, թէ բազմա-
ցուցից զզաւակս ձեր ոպ զաստեղս
երկնից, և իբրև զաւազ առ ափն ծո-
վու: Որդ՝ ոպ օրհնեցեր զամուս-
նութի նախահարցն և զնախամարցն,
զաբրահամուն և զսառային, զսահա-
կայն և զռեբեկային, զյակոբայն և
զհռաքելին, զյովսեփայն և զասանե-
թին, զյովակիմայն և զաննայն, զզա-
քարիային և զեղիսաբեթին. և ոպ
օրհնեցեր զպսակս արդարոցն քոց:
Նոյնպ օրհնեա * զպսակս զայս յա-
մուսնութի ծառայից քոց. զի դու
ժամանեցուցեր զսոսա յօրհնութի
քաղցրութե քո, և եդեր 'ի գլուխ
սոցա պսակ 'ի քարէ պատուականէ':
Եւ ոպ օրհնեցեր զհարսանիսն 'ի կա-
նա գալիլեացւոց. և ածային սքան-
չելեօք զջուրն 'ի գինի փոխելով,
ծանուցեր աշակերտացն քոց զածային
քո զփառս. և քարոզեցար ած և
փրկիչ ազգի մարդկան: Ոչ եթէ խո-

տե

(Կյուռ Պյուռչնէ)

տեցեր զամուսնութիւն, այլ քահա_
նայապետաբար օրհնեցեր, և հաստա_
տեցեր անսուտ բանիւդ քո, եթէ զոր
ած զուգեաց՝ մարդ մի՛ մեկնեսցէ ։
Այլ պարտին արք սիրել զիւրեանց
կանայս՝ որպէս զիւրեանց մարմինս ։
նոյնպէս և կանայք հնազանդ լինիցին
արանց իւրեանց իբրև տն ։ Որ
և սբ առաքելոյն գոչէ 'ի մէջ եկե_
ղեցւոյ, թէ ոպ եկեղեցի հնազանդ
լինի քի, նոյնպ և կանայք՝ իւրեանց
արանց յամէ ։ զի այր է գլուխ կնոջ.
որպէս և քս գլուխ է եկեղեցւոյ ։
Յաղագս որոյ պատուական է ամուս_
նութի, և սբ են անկողինք նոցա ։
Դու տէր՝ որ սուրբդ ես և 'ի սբս
հանգուցեալ, սբ պահեա զանկողինս
ամուսնութե սց ։ և միաւորեա զսո_
սա զուգակցութբ ընդ լծով վիճակի
քո ։ որ զի մի՛ յայսմհետէ կոչեսցին
երկու, այլ՝ մի մարմին ։ միաւորեալ
հոգւով հեզութե ։ սիրել զմիմեանս
պարկեշտ վարուք, ամբիծ հոգւով,

ա_

առանց ամօթոյ առանց լկտութեան
պատրաստ լինել 'ի գործս բարիս .
Ով զի զերծեալք յորոգայթից թշ
նամւոյն՝ առողջ հոգւով և մարմնով
պահպանեսցին հրեշտակական պահ_
պանութեբ , և նշանաւ ամենայաղթ
խաչին քո . Այո տր ած մեր՝ լեր պաշտ
պան ծառայից քոց , և տուն ապաւէ
նի զամենայն աւուրս կենաց սոցա .
Փրկեա զսոսա յօտարոտի խորհրդոց ,
և պատսպարեա 'ի տուէ և 'ի գիշերի
ողորմութեբ քով . Տնկեա զսոսա որպ
ձիթենի պտղալից 'ի տան այ . Ով զի
կեցեալք արդարութեբ , սրբութեբ , և
ածպաշտութեբ ընդ հաճոյից կամաց
քոց բարեսիրաց , տեսցեն զորդիս որդ
ւոց իւրեանց . և եղիցին քեզ ժողո
վուրդ՝ և փառաբանիչ անուանդ քում
սբյ . և անդադար օրհնեսցեն զամե_
նասբ Երրորդութիդ , զՀայր և զՈր_
դի և զսբ հոգիդ . այժմ և".

Կ,տոտուցանէն զերեսոյն և ասէն Տ ար".

Ով երանելիդ ամենեցուն տիե".

(Կոուոէ Պաշնէ)

Ճաշնէ, Խաղէ, փառք։
Այլ խաչիւս աղա"։ Պահպանիչ"։
Հայր մեր որ յեր"։
Ընթանք ՚ի տուն տեառն. Արեգական"։
Նաև Խաղաղաւոր գոլով"։

Կանոն Զատկի Վերացուցանելոյ։
Բերել՝ ժամանակն լծառքն և լքեւայն և դնել կերակուր գլխոյ. Հանել զնացն ՚ի թաղեալն և դնել Մաշտոցն ՚ի վերայ գլխոյ նոցա. և ասէ Շարական զայս.

Այսօր մարտիրոսաց դասքըն ցընծացեալ բերկրելին ընդ ա-ռաջաւորեան քո որդւոյն այս։ Զայն ՚ի յերկնից վոչ կոյեալ աստ եկայք օրհնեալք հօր իմոյ ժա-ռանգեցէք երկնից խորանացն։ Ընծայեք ընդ տեղի անկեղծն առա-ջնորդական Թընձնամուտն որ ՚ի յերկնից վայր անկեալ։

(Կցուրդ Պատճէն է)

Մայր և կոյս"։ Յաղթող և զ"։
Փառք հօր և"։ Ընթանաւամ պըսակն
ձեզ աւանդեալ մընոյ՝ · քան զակա-
նըս պատուականըս գերա"։
Ալէ" ալէ"։ Աթոռ քո ած յաւէ"։
Բղխեսցէ սիրտ իմ զպատգամս քո"։

Ընթերցուած յԵրեմիայ մարգարէէ։

Այսպէս ասէ տր · եղիցի ինձ իբրև
զցօղ, և ծաղկեսցի իբրև զշուշան և
արձակեսցէ զարմատս իւր իբրև զլի-
բանան · Արձակեսցին ոստք նր, և
եղիցի իբրև զձիթենի պտղալից, և
բուրեսցի հոտ նր իբրև զկնդրուկի ·
Դարձցին և նստցին ը յարկաւ նր ·
կեցցեն և հաստատեսցին ցորենով,
և ծաղկեսցին իբրև զորթ․ և իբրև
զգինի լիբանանու եղիցի եփրեմ։

Պօղոսի առաքելոյն ՚ի Տիմոթէոս Բղ"։

Կամիմ լինել զկանայս ՚ի զարդ խո-
նարհութե · ակնածութբ և զգաստութբ
զարդարել զանձինս · մի ՚ի հիւսս ոս-
կեմանս ընդելուզեալս մարգարտով,

կամ

(Կրոնք Ակըչն է)

կամ 'ի հանդերձս պաճուճանելս. այլ որպ՟ վայելէ կանանց՝ զա՟ծպաշտութի՟ յանձն առելոց գործովք բարեօք։ Կին մարդ ցածութ՟ ուսցի, ա՟մ հնազանդութ՟։ այլ ուսուցանել՝ կնոջ մարդոյ ոչ հրամայեմ, և ոչ ձոխաբուն լինել քան զայր մարդ · այլ՝ 'ի լռութեան կալ։ զի Ադամ նախ ստեղծաւ, և ապա Եւա։ Եւ Ադամ ոչ պատրեցաւ, այլ՝ կինն պատրեցաւ և յանցեաւ։ Բայց կեցցէ վ՟ն որդեծնութեան, եթէ կայցեն 'ի հաւատս և 'ի սէր և 'ի սրբութի պարկեշտութեամբ։

Մ.շէ" ուշէ"։ Կացցէ դշխոյ ընդ աջ"։

ՍԷՋ Մ.տրնի. ՅԷ ՙԲԷ որ ըստ Յոհան"։

Յաւուրն երրորդի հարսանիք էին 'ի Կանա Գալիլեացւոց, և անդ էր մայրն յի՟ · կոչեցաւ և յի՟ և աշակերտքն նորա 'ի հարսանիսն։ Եւ 'ի պակասել գինւոյն՝ ասէ մայրն ց յի՟ · գինի ոչ ունին։ Ասէ ցնա յի՟ · զի՞ կայ իմ և քո՝ կին դու, չև է հա

սեալ

սեալ ժամանակ իմ։ Ասէ մայրն ցսպասաւորսն. որ զինչ ասիցէ ձեզ՝ արասջիք։ Անդ էին Թակոյկք կըճեայք վեց՝ ըստ սրբութեն հրէից. տանէին մի մի 'ի նոցանէ մարս երկուս կամ երիս։ Ասէ ցնս՟ յս՟. լցէք զթակոյկսդ ջրով. եւ լցին զնս՟ մինչեւ 'ի վեր։ Ասէ ցնոսա, արդ՝ առէք եւ բերէք տաճարապետիդ. եւ նոքա բերին։ Եւ իբրեւ ճաշակեաց տաճարապետն զջուրն գինի եղեալ, եւ ո՛չ գիտէր թէ ուստի՛ իցէ։ բայց սպասաւորքն գիտէին որք արկին զջուրն։ Խօսի ընդ փեսային տաճարապետն՝ եւ ասէ. ամենայն մարդ զանոյշ գինի յառ՟ջագոյն պաշտէ. եւ յորժամ արբենան՝ յայնժամ զյոռին. դու պահեցեր զանոյշ գինիդ մինչեւ ցայժմ։ Զայս արար սկիզբն նշանաց յս՟ 'ի կանա գալիլեացւոց, եւ յայտնեաց զփառս իւր. եւ հաւատացին 'ի նա աշակերտքն նր՟։

ԿԵՂ Լուիցէ տր՟ ձայնի աղաչանաց մե-

րոց,

([illegible])

րոց , ընկալցի զխնդրուածս սրտից
մերոց , թողցէ՛ զյանցանս մեր , ո_
ղորմեսցի ՚ի վերայ մեր ։

Տ ա̃ծ մեր՝ որ յա̃մ ժամ ընդ մեզ ա̃ղ
ես , և ո՛չ երբէք թողուս ՚ի ձեռա_
նէ՛ քումմէ զայնոսիկ , որք ճշմար_
տութե̃ խոստովանին զանուն քո ս̃բ ։
Օ քեզ աղաչեմք՝ և առ քեզ կար_
դամք՝ և ՚ի քէն խնդրեմք մարդասէր
տ̃ր , քոյին հրամանաւդ օրհնեցուք ըզ
պսակս զայս ամուսնութե̃ սոցա ՚ի
խորանի քում սրբութե̃ առաջի ս̃բյ
սեղանոյ քո ։ և արդ՝ տէ՛ր բարերար՝
քոյին հրամանաւդ առնումք զնարոտ
պսակիս ՚ի գլխոց սոցա , և օրհնեմք
զսոսա նշանաւ ս̃բ խաչին ✱ Նայեա՛
տ̃ր քաղցրութե̃ քով ՚ի սոսա ։ և առա_
քեա՛ զհրեշտակ խաղաղութե̃ քո , որ
եկեալ պահեսցէ զսոսա ս̃բս և անա_
րատս , միաշունչս և միախորհուրդս ։
Շնորհեա՛ մզ̃ տ̃ր՝ և զաւակս ըստ
կամաց քոց ։ քաղցրացո՛ զվայելչութի
կենաց մզ̃ քոյով առատ բարերարու_
թե̃դ

(Կյուսէ. Պաշնէ)

Թէդ. զի կեցցեն անբիծ և անարատ վարուք յայսմ աշխարհիս մինչև 'ի խորին ծերութի, և արժանաւորք ե-ղիցին երկնից արքայութեդ, և անթա-ռամ պսակացն։ Եւ քեզ ամենազօ-րիդ այ վայելէ փառք իշ".

Եւ ապա բաժակ մի գինի առնու քահանայն 'ի ձեռն իւր՝ և տայ զուգոցն.

Տէր այծ մեր, որ զամ բնչ իմաստութ արարեր, և հաստատեցեր զտիեզե-րս, և զարդարեցեր զհարսանիսն 'ի Կանա Գալիլեացւոց. Ինքնին տէր՝ օրհնեա զպսակս զայս ողորմութե քով. և մեք յամ ժամ գոհասցուք զպարգևաց քոց. Եւ քեզ հանցուք զօրհնութի և զփառս հօր և որ".

Եւ տայ նոցա զբաժակն առնուլ.

Օրհնութի գոհութի և փառք հօր".

Սէ խաչիւս աղաչեսցուք".

Պահպանիչ և յայս".

Հայր մեր որ".

(Կուսէ Պսակն է)

Կանոն Երկրորդ Պսակի .

Քահանայն բերէ՝ զեօթն օրհնեցէքն՝ և խառ_
նակեցուցանէ . և ապա տայ շէքան 'ի
չէքան , և հարցանէ՝ որ յաւաշն գրեցաւ . և
ապա ասէ ։

Տէր 'ի զօրութեն քում ուրախ եղև" ։
Զ ցանկութի սրտի նր՛ ետուր" ։

Գործք պօղոսի . Աւետարան մատթէի . Քա_
րոզ՝ վս ուղղելոյ . Այնոք են որք 'ի կանոն
պսակին կան ։ Եւ ապա ասէ շարակնս .

ՏԷՐ ՄԵՐ , ՈՐ
'ի հրեշտակաց խօսեցար՝
և 'ի մարգարէիցն քարո_
զեցար՝ և յառաքելոցն աւետարանեցար .
որ անարատ յայտնութե քով կեանս
աշխարհի պարգևեցեր . Օրհնեա՛ տր
և այժմ զամուսնութի ծառայիս քո
և աղախնոյս , որպ օրհնեցեր զջուրն
'ի

՚ի կանս գալըստեանց՝ և արարեր գի-
նի․ սքանչելագործելով պատուեցեր
զամուսնութիւն։ Օրհնեա և այժմ Տէր
զծառայքս քո զզուգաւորեալքս այժ-
մոյս դարձեալ յերկրորդ ամուսնու-
թի․ ոչ զի ընդունելով զերկրորդ
ամուսնութիւնս զայս յանձինս իւրեանց,
միաւորեսցին հաւատով և յուսով և
սիրով ընդ մէջ եկեղեցւոյ․ և յառա-
ջեալք ՚ի պատուիրանս քո՝ եղիցին
միաւորեալք ընդ միմեանս հոգւով
և մարմնով։ Պարգևեա սոցա որդե-
ծնութիւն ողորմութեամբ քով․ թող Տէր
զմեղս և զյանցանս սոցա, զկամայ և
զակամայ․ ընկալ զաղօթս և զխունկ ըն-
ծայս սոցա․ սրբեա զսոսա զհոգի
և զմարմին․ և շինեա զսոսա ոչ առա-
ջին վարուքն կեալ ընդ միմեանս գոր-
ծովք բարութեան յոյժ Տէր։ Օրհնեա
Տէր և զծնունդս որովայնի սոցա, զի
եղիցին ՚ի հաճոյս քեզ արարչիդ և
Աստուծոյդ մերոյ։ Զի դու ես որ օրհնես
և սրբես զանձինս մեր ամենեցուն․ և
քեզ վայելէ փառք"։ 72

(Նշխարք Պատէ)

Խնդրեսցուք հաւատով միաբա″։

Դնէ շպաւէն և ասէ։

Տէր մշտնջենաւոր, որ զօրութ՛ք քով՛ և միածնի որդւոյ քո՝ և ամենասուրբ հոգւոյդ՝ արարեր յոչնչէ զամ՛ արարածս քո, զծով և զցամաք, և զամ՛ որ ՚ի նոսա։ Ընկեցեր զդրախտն փափկութե՛, և տնկեցեր ՚ի նմա զփայտն կենաց։ որև ՚ի վախճան ժամանակի ՚ի ձեռն սբյ որդւոյ քո սիրելւոյ՝ տեառն մերոյ յի քի՝ նոյն կենաց փայտի՛ն ազատեցեր զանկեալսն ընդ պատրանօք բանսարկուին։ Դու նոյն ինքն տր մեր՝ և ած ամցուն, օրհնեա և սրբեա զերկրորդ պսակս զայս յամուսնութի ծառայիս քո և աղախնոյս. պահելով զսոսա անարատ սիրով և միաշունչ խորհրդով։

Օրհնեա տր և զպտղաբերութի որդեծնութե՛ն սցա. զի աճեսցին խաղաղական կենօք, և ապրեսցին շնորհօք քովք. և հանդերձել բարեացն հանդիպելով՝ փառաւորեսցեն զքեզ ընդ

(Նուէրոտ Պաշ)

որդւոյ և ընդ սրբոյ հոգւոյդ · այժմ և միշտ և"։

Խաղաղութեան ամենեցուն ։

Տէր Աստուած մեր, որ գաղտնեաց մարդկան գիտակ ես, և զծածուկս մեր ճանաչես · զի քեզ յայտնի են խոր_հուրդք առն, և ճանապարհ կնոջ · նոյնեւ բարերարութեամբ քով 'ի ծառայքս քո, և տուր սոցա զլուծ սիրոյ քո · զի ընկալցին զերկրորդ պսակս, և հրա_մանաւ քով բնակեսցին ի միասին միով խորհրդով 'ի սուրբ անկողինս իւրեանց· հեռասցին 'ի չար գործոց, և կաց_ցեն ամօթխածութեամբ առ միմեանս · և առաքինի գործովք քաղաքավարեսցին, արժանաւորք եղիցին հանդերձեալ բարեացդ · և քեզ հանցեն զօրհնու"·

Սէ խաչիւս աղաչեմ"·

Կանոն Հաղորդ Տալոյ ։

Յետոյ քահանայն շրջի և դառնայ առ ժողովուրդն և ցուցանէ զխորհուրդն՝ և երկիւղ ա... ... ։ և ասէ զաղօթս յաւէտեան ...

Ի նեղութե իմում ես առ Տր կար ։

Զփոխն ըստ աւուր ։

Յետ խոստովանեցուցանէ զնա զհաւատոյն ։ և ապա ասէ զաղօթս զայս ։

Օրհնեալ ես Տր ած մեր Յս Քս արարիչ ամ արարածոց, որ արժանի արարեր զամ հաւատացեալս՝ հաղորդել մարմնոյ և արեան քո ։ Արժանաւորեա և այժմ զծառայս քո զայս յետին Թոշակիս, որ հեռանի 'ի կեանսն յաւիտենից ։ զի դու իսկ ասացեր ամենատր բերանովդ, եթէ ոչ կերիջիք զմարմին իմ, և արբջիք զարիւն իմ, ոչ ունիք կենս յանձինս ձեր ։ Արդ՝ 'ի ձեռն Տր

մարմ_

մարմնոյ և արեան քո՝ ազատեմ զսա
'ի յանցանաց մեղաց, և սրբեմ զսա շը
նորհիւ քո. զի ճաշակելով 'ի կենա-
րար մարմնոյ և արենէ քումմէ՝ ար-
ժանի լիցի կենացն յաւիտենից.
Փառաւորել զքեզ ընդ Հօր և ս͞բ"։
Ամենակալ քաւեա զմեղս իմ. զի
աստուած ես ապաշխարողաց։
Եւ զհոգիդ ս͞բ մի հաներ յի-
նէն. զի աս"։ Եւ փրկեա զիս՝
յահագին հրոյն. զի աս"։
Ս͞բ ա͞ծ, ս͞բ և հզօր, ս͞բ և անմահ,
որ խաչեցար վ͞ս մեր, ողորմեա"։
Ա͞ն 'ի վերուստ խա"։
Ալէ" ալէ"։ Ողորմեա ինձ ա͞ծ"։
Առաւել լուա զիս յանօրէնութ"։
Ընթերցուածս զհաւատոյ նոր"։
Եւ եղև յամին յորում մեռաւ Ոզիա
արքայ, տեսի՛ զ͞տր նստեալ յաթոռ
բարձրութե͞ն և վերացելոյ. և լի՝ էր
տունն փառօք նորա։ Եւ սրովբէք
կային շուրջ զնովաւ. վեց թևք միոյ՝
և

և վեց թևք միոյ. երկուքն ծածկէին զերեսս իւրեանց, և երկուքն ծածկէին զոտս իւրեանց, և երկուքն թռուցեալ։ Աղաղակէին մի առ մի և ասէին. սո՛ւրբ. սո՛ւրբ. Տէ՛ր զօրութեանց՝ լի՛ է ամ երկիր փառօք նորա։ Եւ վերացաւ դրանդն ՚ի ձայնէն զոր աղաղակէին, և տունն լի՛ եղև ծխով։ Եւ ասեմ, վա՜յ է ինձ՝ ես այր տառապեալ զի՞արդ կամս, հիացեալ։ զի մարդ եմ՝ և պի՛ղծ շրթունս ունիմ, և ՚ի մէջ պղծաշուրթն ժողովրդեան բնակեալ եմ ես. և զթ̃ր զօրութեանց տեսի աչօք իմովք։ Եւ առաքեցաւ առ իս մի ՚ի սրովբէից անտի, և ՚ի ձեռին իւրում ունէր կայծակն. զոր առեալ ունելեօք ՚ի սեղանոյ անտի, եբեր մերձեցո՛յց ՚ի բերան իմ, և ասէ. ահաւասիկ մերձեցաւ ա՛յդ ՚ի շրթունս քո, և հանցէ զանօրէնութիւս քո, և զմեղս քո սրբեսցէ՛ ՚ի քէն.

Յօհաննու առաքելոյն ՚ի [illegible]։

Եղբարք՝ մարմին և արիւն որդւոյն

ար՝

[illegible]

ո՜յ՝ սրբէ՛ զմեզ յա՜մ մեղաց։ Եթէ ա-
սիցեմք թէ մեղս ինչ մեք ո՛չ ունիմք, զանձինս խաբեմք. և ճշմարտութի՜ ՚ի մեզ ո՛չ գոյ։ Ապա եթէ խոստովան լինիցիմք զմեղս մեր, հաւատարիմ է նա և արդար՝ առ ՚ի թողուլ զմեղս մեր, և սրբել զմեզ յա՜մ անօրէ-
նութե՜։ Եթէ ասիցեմք՝ եթէ ոչ ինչ մեղաք, սուտ առնեմք զնա. և բանն նո՜ր ո՛չ է ՚ի մեզ։ Որդեակք իմ, զայս գրեմ ձեզ՝ զի մի՛ մեղիցէք. և եթէ մեղիցէ ոք, ունիմք բարեխօս առ հ՜ծ զյս՜ քս՜՝ զարդարն և զանարատն։ և նա՛ է քաւութի՜ մեղաց մերոց.

Ալէ՛՛ ալէ՛՛։ Տ՜ր մի՛ սրտ՛՛.

Սբ Աւ-տրն Յի Քի որ ըստ Յով՛՛.

Տ՜րն մեր յս՜ քս՜.

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, եթէ ո՛չ կե-
րիջիք զմարմին որդւոյ մարդոյ, և արբջիք զարիւն նորա, ո՛չ ունիք կեանս յանձինս։ Որ ուտէ զմարմին իմ, և ըմպէ զարիւն իմ, ունի զկե՛նս

յա-

յաւիտենականս. և ես յարուցից
զնա յաւուրն յետնում։ զի մար-
մին իմ՝ ճշմարիտ կերակուր է, և ա-
րիւն իմ՝ ճշմարիտ ըմպելի է։ Որ
ուտէ զմարմին իմ, և ըմպէ զարիւն
իմ, նա յիս բնակեսցի, և ես ՚ի նմա։
Որպէս առաքեաց զիս կենդանին Հայր,
և ես կենդանի եմ վն Հօր. և որ ու-
տէն զիս՝ և նա կեցցէ վն իմ։ Այս
է հացն որ յերկնից իջեալ. ոչ որպ
կերան հարքն ձեր զմանանայն՝ և մե-
ռան. որ ուտէ զհացս զայս՝ կեցցէ
յաւիտեան։

Սարկաւագն ասէ զհաւատամքն, և զ[illegible]
[illegible], և զաղօթսն. և Հայր մեր"։
Սարկաւագն, Որ կազմեցեր սեղան"։
Տայ զՔն խորհուրդն [illegible],
և ասէ զաղօթս։

Գոհանամք զքէն Հայր ամն մերոյ յի-
քնի, որ արժանի արարեր զմեզ երկ-
նաւոր պարգևացս այսոցիկ՝ կենարար
մարմնոյ և արեան միածնի քո։ Աղա-
չեմք զքեզ տր, մի՛ լիցի սա մեզ ՚ի
դա-

դատապարտութիւն վասն բազում յան-
ցանաց մերոց : այլ եղիցի սա մեզ
յառողջութիւն հոգւոյ և մարմնոյ, 'ի
զգաստութիւն խորհրդոց, և 'ի կատա-
րումն բարեգործոց առաքինութեան :
Որպէս զի սրբեսցէ զսորա միտս և ըղ-
ձունջս, և անուանեսցի տաճար սրբոյ
երրորդութեան՝ առ 'ի գտանել զողոր-
մութիւն առաջի քո: Եւ գոհանալով
փառաւորել զքեզ ընդ որդւոյ և
ընդ սբ. հոգ":

Ամէն. խաչիւ աղաչեսցուք զտէր":
Պահպանիչ է": Հայր մեր որ":
Եւ բէ չափն, տառ Փարատեցո":

Կանոն Գիշեր ժամու աղօթից՝ որ կատարի ՚ի վր ծանր հիւանդաց, ՚ի բժշկութիւն ցաւոց՝ ՚ի քաւութիւն յանցանաց.

Հայր մեր որ յէր"։

Առաքեա տր զլոյս քո և զճշմարտութիւն քո. զի առաջնորդեսցեն ինձ և հանցեն զիս ՚ի լեռն սբ և ՚ի յարկս քո։ Մտից առաջի սեղանոյ այ առ ած. որ ուրախ առնէ զմանկութիւն իմ։ Խոստովան եղէց քեզ օրհնութբ ած ած իմ։ Ընդէ՞ր տրտում ես անձն իմ. կամ ընդէ՞ր խռովես զիս. յուսա առ ած, խոստովանեսցուք նմա. փրկիչ երեսաց իմոց ած է։

Փառք հօր և"։ Եւ ևս խաղա"։

Օրհնութիւն և"։

Եկեսցէ ՚ի վր իմ ողորմութիւն քո տր, և փրկութիւն քո ըստ բանի քում։ Տաց պատասխանի ոյք նախատեն զիս բանիւք. զի ես ՚ի բանս քո

Օ

յու

յուսացայ։ Մի՛ ՚ի բացեայ առներ ՚ի
բերանոյ իմմէ զբան ճշմարտութ՟ն
մինչեւ յոյժ. զի յիրաւունս քո յու-
սացայ։ Պահեցի զօրէնս քո յամ՟
ժամ, յաւիտեան եւ յաւիտեանս յա-
ւիտենից։ Գնայի ես յանդորրու,
զի զպատուիրանս քո խնդրեցի։
Խօսէի զվկայութ՟իս քո առ՟ջի թագա-
ւորաց, եւ ոչ ամաչէի։ Խորհէի ՚ի
պատուիրանս քո զոր սիրեցի։ Համ-
բարձի զձեռս իմ ՚ի պատուիրանս քո
զոր սիրեցի. եւ խորհէի յարդարութ՟ն
քում։ Յիշեա՛ զբան ծառայի քո,
յոր եւ յուսացուցեր զիս։ Սա մխի-
թարեաց զիս ՚ի խոնարհութ՟ն իմում։
զի բան քո կեցոյց զիս։ Ամբարտա-
ւանք անիրաւեցան յիս յոյժ, այլ
յօրինաց քոց ես ոչ խոտորեցայ։
Յիշեցի զիրաւունս քո յաւիտենից
տր՟, եւ մխիթարեցայ։ Տրտմութ՟ի կա-
լաւ զիս ՚ի մեղաւորաց, եւ որք թողին
զօրէնս քո։ Գովելի են ինձ իրաւունք
քո, ՚ի տեղւոջ պանդխտութ՟ն իմոյ։

Յիշե-

([illegible])

Յիշեցի 'ի գիշերի զանուն քո տր.
և պահեցի զօրէնս քոյ: Այս եղև ինձ
ճանապարհ 'ի կեանս. զի զարդարու-
թիւս քո խնդրեցի: Զանօրէնս ատե-
ցի, և զօրէնս քո սիրեցի: Օգնական
և փրկիչ իմ ես դու. և ես 'ի բանս
քո յուսացայ: 'Ի բաց եղերուք յի-
նէն չարք. և քննեցից զպատուիրանս
այ իմոյ: Օգնեա ինձ ըստ բանի
քում, և կեցո զիս. և մի յամօթ առներ
զիս 'ի յուսոյ իմմէ: Օգնեա ինձ, և
ապրեցո զիս. և խորհեցայց զիրա-
ւունս քո յամ ժամ: Անարգեցեր
զամենեսեան՝ որք ապստամբք եղեն
յարդարութեանց քոց. զի անիրաւութ
էին խորհուրդք նց: Յանցաւորս
համարեցայ զամ մեղաւորս երկրի.
վասն այսորիկ սիրեցի զպատուիրանս
քո: Բևեռեա ընդ երկիւղ քո ըզ-
մարմին իմ. զի 'ի դատաստանաց քոց
երկեայց յոյժ: Մերձեսցին խնդր-
ուածք իմ առաջի քո տր. ըստ բանի
քում իմաստուն արա զիս: Մտցեն

աղօթք

(Պ...է... ...)

աղօթք իմ առաջի քո Տր . եւ բանի՛ քով փրկեա զիս ։ Բղխեսցեն շրթունք իմ զօրհնութիւնս քո , յորժամ ուսուցանես ինձ զարդարութիւնս քո ։ Խօսեսցի լեզու իմ զբանս քո . զի ամ պատուիրանք քո արդարութիւն են ։ Եղիցի ձեռն քո ՚ի կեցուցանել զիս . զի զպատուիրանս քո ընտրեցի ։ Ցանկացայ փրկութե քում Տր . եւ օրէնք քո խօսք իմ էին ։ Կեցցէ անձն իմ օրհնեսցէ զքեզ . եւ իրաւունք քո օգնեսցեն ինձ ։ Տուր զօրութի ծառայի քոյ . կեցո՛ զորդի աղախնոյ քոյ . եւ արա՛ առ իս նշան բարութե . Տեսցեն ատելիք իմ եւ ամաչեսցեն . զի դու Տր օգնեցեր ինձ , եւ մխիթարեցեր զիս ։ Փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ" ։

Մաղթանք ։

Անձն իմ ՚ի ձեռս քո է յամ ժամ . եւ ՚ի Տր խաչ քո յուսացեալ եմ . թագաւոր երկնաւոր՝ զառագմութի Տէց քոց բարեխօս ունիմ առ քեզ , որ երկայնամիտ ես առ ամենեսեան ,

մի՛

մի՛ անտես առներ զապաւինեալս ՚ի
քեզ, այլ պահեա՛ պատուականաւն և մեծ
խաչիւ քո ՚ի խաղաղութեան ։

Ես ասացի ՚ի վերինալ լինելն աւուրց իմոց. թէ գնացի ես ՚ի դրունս դժոխոց։ Թողի զամս յետին իմ, և ասացի՝ թէ այլ ոչ ևս տեսից զփրկութիւն յերկրին կենդանեաց. և ոչ ևս տեսից զմարդ բնակչօք խուռնք հանդերձ։ Պակասեցայ ես յազգատոհմէ իմմէ. այսուհետև թողի լքի զամս բղ կեանս իմ։ Ել գնաց՝ մեկնեցաւ յինէն հոգի իմ, որպէս զայն որ քակէ զտաղաւար. և եղէ ես որպէս զոստայն սատարագ՝ մերձ ՚ի հատանիլ։ Յաւուր յայնմիկ մատնեցայ ես յառաւօտէ որպէս ՚ի ձեռս առիւծու. այնպէս խորտակեաց մանրեաց զոսկերս իմ. զի յառաւօտէ մինչ ՚ի գիշեր մատնեցայ։ Որպէս ծիծառն՝ այնպէս ձայնեցի, որպէս զաղաւնի՝ այնպէս մնչեցի. զի նուաղեցան աչք իմ ՚ի տեսանելոյ։ Հայեցայ ՚ի բարձունս առ տէր Աստուած իմ, որ փրկեաց զիս.

(Գուլշէր Մատան)

զիս . և փարատեցոյց յինէն զցաւս անձին իմոյ: Տ՟ր մ՟ այսօրիկ պատմե_ ցաւ քեզ . զարթուցեր զանձն իմ, դարձուցեր զհոգի իմ . մխիթա_ րեցայ և կեցի: Ահա՛ 'ի խաղաղու_ թե՟ դարձաւ դառնութի՟ իմ . փրկե_ ցեր զանձն իմ, զի մի՛ կորեայց, և ընկեցեր յետոյ զամ՟ զմեղս իմ: Զի ո՛չ թէ որք 'ի դժոխս են, խոստովան անիցին առ քեզ. և ո՛չ մեռեալք օրհ_ նեսցեն զքեզ, և ո՛չ յուսասցին 'ի ճշմարտութ՟իս քո ամենեքեան, որք իջանեն 'ի դժոխս: Այլ կենդանիքս օրհնեսցուք զքեզ՝ տ՟ր . որպ՟ և ես այ_ սուհետև մանկունս ծնայց, որք պատմեսցեն զարդարութ՟իս քո տէր փրկութե՟ իմոյ: Ես ո՛չ ևս դադարեցից օրհնել զքեզ յօրհնութի՟ նոր զամ՟ ա_ ւուրս կենաց իմոց՝ յանդիման տա_ ճարիդ այ՟ : Փառք հօր և որ":

Աղբանք .

Յոյս կենդանու". Արդարասէր տ՟ր":

Քարոզ.

Այլ եւ խաղաղութե՟ն զՏ՟ր աղա՟:

Վասն ՚ի վերուստ խաղաղութեա՟ն եւ փրկութեա՟ն անձանց մերոց՝ զՏ՟ր՟: Այլ եւ վ՟ն հիւանդիս այս տան որ յուսացեալ է կոչել զանուն Տ՟ն Ա՟յ՝ եւ զզօրութի՟ն նո՟ր ՚ի յօգնութի՟ն եւ ՚ի բժշկութի՟ն հոգւոյ եւ մարմնոյ իւրոյ. Ա՟յ զի ապրեսցի եւ կեցցէ, եւ վերըստին նորոգեսցի քահանայակին աղօթիւք ձերովք՝ եւ կարողութե՟ն Ա՟յ, զՏ՟ր՟: Զամենասրբուհի զա՟ծածինն՝ զմիշտ կոյսն մարիամ՝ հանդերձ ա՟մ ս՟րբովք, յիշելով զՏ՟ր աղա՟: Այլ եւ միա՟: Զանձինս մեր՟: Ողորմեա մեզ Տ՟ր՟:

Աղօթք.

Տէր որ ողորմութե՟ քո բժշկես զբեկումն հոգւոց եւ մարմնոց մերոց, բժշկեա զա՟մ ախտս եւ զհիւանդութիւն հոգւոյ եւ մարմնոյ այս տան ծառայի քո. զի փառաւորեսցի ամենաս՟բ անուն քո. զի քո է ողորմել եւ կեցուցանել զա՟մ մեր: Այլ քեզ փառս մատու֊

(Կեղէր Մա[illegible])

տուցանեմք՝ Հօր և Որդւոյ՝ և Հոգ"։

Քարոզ։

Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք, ընկալ կեցո և ողորմեա։

Օրհնեա՛ Տր։

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ. այժմ և միշտ"։

Ողորմեա ինձ Աստուած ըստ մեծի ողորմութեան քում. ըստ բազում գթութեան քում քաւեա զանօրէնութիւնս իմ։ Առաւել լուա զիս յանօրէնութենէ իմմէ. և ի մեղաց իմոց սրբեա զիս։ Զանօրէնութիւնս իմ ես ինձէն գիտեմ. և մեղք իմ առաջի իմ են յամժամ։ Քեզ միայն մեղայ Տէր, և չար առաջի քո արարի։ Որպէս արդար եղիցիս ի բանս քո, և յաղթող ի դատել դատաստանի։ Անօրէնութեամբ յղացայ, և ի մեղս ծնաւ զիս մայր իմ։ Դու Տէր զճշմարտութիւն սիրեցեր. զանյայտս և զծածկեալս իմաստութեան քո յայտնեցեր ինձ։ Ցօղեա յիս մշտկաւ, և սրբեցայց. լուա, և քան զձիւն սպիտակ եղէց։

եղէց • Լսելի՛ արա ինձ զցնծութի՟ և զուրախութի՟, և ցնծասցեն ոսկերք իմ՝ տառապեալք • Դարձո՛ զերեսս քո 'ի մեղաց իմոց • և զա՟մ անօրէնութի՟ս իմ քաւեա՛ յինէն ։ Սիրտ ս՟բ հաստատեա՛ յիս ա՟ծ, և հոգի ուղիղ նորոգեա՛ 'ի փորի իմում։ Մի՛ ընկենուր զիս տ՟ր յերեսաց քոց, և զհոգի քո ս՟բ մի՛ հաներ յինէն ։ Տո՛ւր ինձ ցնծութի՟ փրկութե՟ քոյ, և հոգւով պետութեան քոյ հաստատեա՛ զիս ։ Ուսուցից անօրինաց զճանապարհս քո • և ամբարիշտք առ քեզ դարձցին ։ Փրկեա՛ զիս յարենէ ա՟ծ ա՟ծ փրկութե՟ իմոյ • ցնծասցէ լեզու իմ յարդարութե՟ քում։ Տ՟ր եթէ զշրթունս իմ բանաս, բերան իմ երգեսցէ զօրհնութի՟ս քո ։ Թէ կամեցեալ էիր պատարագս մատուցանէաք • բայց դու ընդ ողջակէզս իսկ ո՛չ հաճեցար • Պատարագ այ՟ հոգի խոնարհ • զսիրտ ս՟բ և զհոգի խոնարհ՝ ա՟ծ ո՛չ արհամարհէ ։ Բարի՛ արա տ՟ր կամօք քովք

սիո-

([illegible])

սիօնի. և շինեսցին պարիսպքն երուսաղէմի։ Յայնժամ հաճեսցիս ընդ պատարագս արդարութե, ուխտից պատարագս հանցեն 'ի սեղան քո զուարակս։ Փառք հօր և"։

[illegible]. ՃՁ։

ո Ձայր բարձրում ողորմ խոստովանիմ առ քեզ ով զանմահ որդին. Թող ինձ ըզմեղս իմ և ողորմեա։ Տէր որ գթացար 'ի կինն քանանացի. գըթա և յիս խմեղաւորս և ող. Տէր որ դարձուցեր ըզմաքսաւորն 'ի գիտութի ճշմարտութե, դարձո և զիս ըզ մոլորեալս և ող։

Է ա Յիսուս և յարութի ազգի մարդկան Քս աստ. զհիւանդութի հոգւոյ իմոյ կենդանացո. որպէս երբեմն զեզեկիայն. Ո չարչարանս և ըզ մահ յանձն առեր կենդանատու ամենեցուն. զհիւանդութի հոգւոյ իմոյ առող_

([illegible])

առողջացո. որպ՟ երբեմն։ Առ քեզ ապա–ւինիմք. խորան եւ տաճար աստու–ծոյ բանին մարիամ մայր եւ կոյս. բարեխօսեա առ Ք՟ս Ա՟ծ անձանց մերոց:

Քարոզ:

Լուիցէ տ՟ր ձայնի աղաչանաց մերոց բարեխօսութ՟բ ս՟բ ա՟ծածնին, եւ իջա–նելոյ ՚ի վ՟ր մեր ողորմութ՟ե եւ գթու–թ՟ե տ՟ն ա՟յ. ամենակալ տ՟ր ա՟ծ մեր կեցուսցէ եւ ողորմեսցի: սրկ

Ընկալ տ՟ր զաղաչանս մեր բարեխօ–սութ՟բ ս՟բ ա՟ծածնին, անարատ ծնո–ղի միածնի որդւոյ քո, եւ աղաչանօք ա՟մ ս՟բց. լուր տ՟ր եւ ողորմեա, ներեա, քաւեա եւ թող զմեղս մեր. արժանա–ւորեա գոհանալով փառաւորել զ–քեզ ընդ որդւոյ եւ ընդ ս՟բյ հոգ՟ւ: քհ

Ես ասացի տ՟ր ողորմեա ինձ, բժշկեա զանձն իմ, ես մեղայ քեզ: Երանի որ խորհի զաղքատն եւ զտնանկն, յա–ւուր չարի փրկէ զնա տ՟ր:

Յա–

(Գիշեր ժամու)

Յակոբու առաքելոյն ՚ի կաթողիկեայց
թղթոյն է ընթերցուածս.

Խոստովա՛ն եղերուք միմեանց զմեղս, և աղօ՛թս արարէք ՚ի վր միմեանց, որպ զի բժշկեսջի՛ք. քանզի յո՛յժ զօրաւոր են աղօթք արդարոց յօգնականութիւն։ Եղիա՛յ մա՛րդ էր իբրև զմեզ չարչարելի՛. և յաղօթս եկաց, և ո՛չ անձրեւաց յերկիր զերիս ամս և զվեց ամիս։ և դարձեալ եկաց յաղօթս՝ և ետո՛ւն երկի՛նք զանձրև՝ և բուսոյց երկիր զպտուղ իւր։ Եղբա՛րք իմ, եթէ ոք ՚ի ձէնջ մոլորեսցի ՚ի ճանապարհէ ճշմարտութեն, և դարձուսցէ ոք զնա. գիտասցէ՛ զի որ դարձուսցէ զմեղաւորն ՚ի մոլորութեն ճանապարհէն իւրմէ, փրկեսցէ զոգի իւր ՚ի մահուանէ, և ծածկեսցէ զբազմութիւն մեղաց.

Սղ՛ աղէ՛։ Տր մի՛ սրտմտութբ քով յանդիմաներ զիս, և մի՛ բարկութբ քով խրատեր զիս։ Ողորմեա՛ ինձ տր, զի հիւանդ եմ ես, բժշկեա՛ զանձն իմ, զի խռովեցան ոսկերք իմ։

(Գիշեր ժամու)

Աւետ. Լուսաւորչին ՅԷ ԿԻԷ որ բաւ Մարկ:

Ծերն մեր ՅԷ ԿԻ:

Կոչեաց առ ինքն զերկոտասանսն, և սկսաւ առաքել զնոսա երկուս երկուս. և տայր նոցա իշխանութիւն ՚ի վերայ այսոց պղծոց: Եւ պատուիրեաց նոցա զի մի՛ ինչ բարձցեն ՚ի ճանապարհ, բայց միայն գաւազան. մի՛ պարկ, մի՛ հաց, մի՛ պղինձ ՚ի գօտիս: այլ ագանել հողաթափս, և մի՛ զգենուցուք աւելի երկուս պարեգօտս: Եւ ասէր ցնոսա. յոր տուն մտանիցէք, անդէն օթեվանս կալջիք՝ մինչև ելանիցէք անտի: Եւ որ ոչ ընկալցին զձեզ և ոչ լուիցեն ձեզ, յորժամ ելանիցէք անտի՝ թօթափեսջիք զփոշի ոտից ձերոց ՚ի վկայութիւն նոցա: Եւ ելեալ քարոզէին՝ զի ապաշխարեսցեն. և դեւս բազումս հանէին՝ և օծանէին իւղով զբազում հիւանդս, և բժշկէին զնոսա:

Փոխ. ձէղ ՖԵ ՄԾ ԳԵ:

Հաւատամք ՚ի մի Աստուած Հայրն ամենակալ. յարարիչն երկնի և երկրի. և-

րև-

(Պօշէր Ճամոս)

րուեցելոց և աներևութից ։ Նա ՚ի
մի տ՟ր յ՟ս ք՟ս Որդին ա՟յ . ծնեալ յ՟այ
հօրէ միածին՝ այսինքն յէութենէ հօր ։
Ա՟ծ յ՟այ . լոյս ՚ի լուսոյ . ա՟ծ ճշմարիտ
յ՟այ ճշմարտէ ։ Ծնունդ և ոչ արա-
րած ։ Նոյն ինքն ՚ի բնութենէ հօր .
որով ա՟մ ինչ եղև յերկինս և ՚ի վ՟ր
երկրի . երևելիք և աներևոյթք ։
Որ յաղագս մեր մարդկան և վասն
մերոյ փրկութ՟ե իջեալ ՚ի յերկնից
մարմնացաւ մարդացաւ ծնաւ կատա-
րելապէս ՚ի մարիամայ ս՟բյ կուսէն
Հոգւովն ս՟բվ ։ Որով էառ զմարմին
զհոգի և զմիտ . և զա՟մ որ ինչ է ՚ի
մարդ՝ ճշմարտապէս և ոչ կարծեօք ։
Չարչարեալ, խաչեալ, թաղեալ .
յերրորդ աւուր յարուցեալ . ելեալ
՚ի յերկինս նովին մարմնով նստաւ
ը՟նդ աջմէ հօր ։ Գալոց է նովին մարմ-
նովն և փառօք հօր ՚ի դատել զկեն-
դանիս և զմեռեալս . որոյ թագաւո-
րութ՟ենն ոչ գոյ վախճան ։ Հաւատամք
և ՚ի ս՟բ Հոգին . յանեղն և ՚ի կատար-
եալն ։

(Պուէճէր Լուսնա)

եալն։ Որ խօսեցաւ յօրէնս և՛ի մարգարէս և յաւետարանս։ Որ էջն ՛ի յորդանան. քարոզեաց զառաքեալսն. և բնակեցաւ ՛ի սուրբսն։ Հաւատամք և՛ի մի միայն ընդ հանրական և յառաքելական եկեղեցի։ ՛Ի մի մկրտութիւն. յապաշխարութիւն. ՛ի քաւութիւն և՛ի թողութիւն մեղաց։ ՛Ի յարութիւն մեռելոց. ՛ի դատաստանն յաւիտենից. հոգւոց և մարմնոց։ Յարքայութիւն երկնից, և՛ի կեանսն յաւիտենականս։

Իսկ որք ասեն՝ էր երբեմն յորժամ ոչ էր Որդի. կամ էր երբեմն յորժամ ոչ էր սբ Հոգի։ կամ թէ՝ յոչէից եղեն, կամ յայլմէ էութենէ ասեն լինել զՈրդին այ, և կամ զսբ Հոգին. և թէ փոփոխելիք են կամ այլայլելիք՝ զայնպիսիսն նզովէ կաթուղիկէ և առաքելական եկեղեցի.

՛Ի սրբոյ լուսաւորչէն մերմէ ասացեալ։

Իսկ մեք փառաւորեսցուք որ յառաջ քան զյաւիտեանս. երկիրպագանելով սբյ Երրորդութեն և միոյ ածու-

(Գիշէր փառա–)

թեն, Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն
սրբոյ։ Այժմ և միշտ և․․․

Քարոզ։

սրկ Նաև ևս խաղաղութեան զՏէր աղաչես-
ցուք, ընկալ կեցո և ողորմեա։
Ողորմեա Տէր։

քհ Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ
և Հոգւոյն սրբոյ. այժմ և․․․
Ողորմեա ինձ Աստուած ըստ մեծի ողորմ․․․
Զ ձայն ճան տաս։
Շարական. Տէր։

ո Ով կենցաղոյս Հանապազորդ զկեա-
նս կածէ։ Արարչական անկեր թշնա-
մին ինձ յարուցանէ։ Նաւապետ
բարի լեր անձին իմոյ ապաւէն։

ժող Աղաչեցի ըզ բազում ողորմու-
թեան. և լուսոյ ձայնի խընդրու-
ծոց իմոց. զի նուաղեցան աչք իմ ի
տեսանելոյ. և յինէն փարատեցի-
ցես ամանս անձին իմոյ։ Զ թագաւո-
րեալք ի բարեբանեցէք. որ ի

(Գիրքեր ժամու)

յանձն էառ զմահ խաչին՝ և խափան
եաց ըզ մահու թագաւորութիւն. և
յին: Փութացի՛ր յօգնութիւն մե
ա̅ ծածկին. և աղաչեմ զաւ ի քէն
ըզ մարմնացեալդ բան նն տարածեալ.
զի յաշաւոր և խմբակից ամ գամբա
ռեամն նոցա պարգևեսցէ մեզ
ըզ կեանսն յաւիտենից:

Քարոզ:

Լուիցէ Տր ձայնի աղաչանաց մերոց սրկ
բարեխօսութեամբ սբ ածածնին. և ընկա
նելով ի վր մեր ողորմութեն և գթու
թեն ան այ. ամենակալ տր ած մեր
կեցուսցէ և ողորմեսցի:

Ընկալ տր զաղաչանս մեր բարեխօ: քհ

Տր հովուեսցէ զիս, և ինձ ինչ ոչ
պակասեսցի: Օծեր իւղով զգլուխ
իմ, բաժակ քո որպս անապակ արբե
ցոյց զիս:

Յօհաննու առաքելոյն ի Կաթողիկէ այց
Ըզ Բոյն է ընթերցուածս:

Սիրելիք՝ եթէ սիրեսցուք՝ եթէ մեզ

(Պուէճէր [illegible])

ինչ մեք ոչ ունիմք, զանձինս խա-
բեմք. և ճշմարտուի՟ ՚ի մեզ ոչ գոյ։
Ապա եթէ խոստովան լինիցիմք զմեղս
մեր, հաւատարիմ է նա և արդա՛ր՝
առ ՚ի թողուլ մեզ զմեղս մեր, և սրբել
զմեզ յամ՟ անիրաւութենէ։ Եթէ ասի-
ցեմք՝ եթէ ոչինչ մեղաք, սուտ առ-
նեմք զնա. և բանն նր՟ ոչ է ՚ի մեզ։
Որդեա՛կք իմ, զայս գրեմ ձեզ՝ զի
մի՛ մեղիցէք. և եթէ մեղիցէ ոք, ու-
նիմք բարեխօս առ ա՟ծ զյ՟ք՟ս՟ զար-
դարն և զանարատ։ և նա՛ է քաւու-ի
մեղաց մերոց. և ոչ եթէ մերոցն մի-
այն՝ այլ ամ՟ աշխարհի։ Եւ յայսմիկ
գիտեմք՝ եթէ ծանեաք զնա, եթէ
զպատուիրանս նր՟ պահիցեմք։ Որ ա-
սիցէ՝ եթէ ծանեայ զնա, և զպատ-
ուիրանս նր՟ ոչ պահիցէ, սուտ է, և
ճշմարտութի ՚ի նմա ոչ գոյ։ Իսկ որ
պահէ զբան նր՟, արդարև ՚ի նմա՛ է
կատարեալ սէրն այ՟։ Այսուիկ ճանա-
չեմք՝ եթէ ՚ի նմա՛ եմք։ Որ ասիցէ
՚ի նմա բնակել, այնպէս պարտի գնալ՝
ոպ՟ նա՛յն գնաց։

([illegible])

Ողջ" ողջ"։ Ձայնիւ իմով ես առ տր կարդայի, ձայնիւ իմով առ ա͞ծ. և նայեցաւ առ իս. Յաւուր նեղութե իմոյ զա͞ծ խնդրեցի ձեռօք իմովք. և 'ի գիշերի առաջի ն͞ր ոչ խաբեցայ։

ՍԷ. Պատմութիւն Յ͞Ի Ք͞Ի որ ըստ Ղուկ.
Տ͞էրն մեր Յ͞Ս Ք͞Ս.

Եւ մտեալ շրջէր ընդ երիքով. և ահա՝ այր մի անուն կոչեցեալ զակքէոս. և նա էր մաքսապետ. և ինքն մեծատուն. և խնդրէր տեսանել՝ թէ ո՞վ իցէ յ͞ս, և ոչ կարէր 'ի բազմութենէ, զի կարճ էր հասակաւ. Եւ ընթացեալ յառաջս, ել 'ի ժանտաթզենին զի տեսանիցէ զնա. քանզի ընդ այն իսկ անցանելոց էր. Իբրև եկն 'ի տեղին. հայեցաւ 'ի վեր յ͞ս և ասէ ցնա. զա՛կքէ փութա՝ էջ այտի, զի այսօր 'ի տան քում արժան է ինձ ագանել. փութացաւ և էջ՝ և ընկալաւ զնա ուրախութ͞բ. Իբրև տեսին ամենեքին, տրտնջէին և ասէին՝ թէ առ առն մեղաւորի եմուտ լուծանել.

Այն՝ եկաց զակքէոս՝ և ասէ ցՏր·
Տր՝ ահա զկէս ընչից իմոց տաց աղ-
քատաց. և եթէ զոք զրկեցի, հատու-
ցից չորեքկին: Ասէ ցնա Յս. Այ-
սօր եղև փրկութիւն տանս այսմիկ.
քանզի և սա որդի աբրահամու էր:
Զի եկն որդի մարդոյ խնդրել և
կեցուցանել զկորուսեալն:

Քարոզ:

սրկ Եւ ևս խաղաղութե զՏր աղաչ":
Վս ՚ի վերուստ խաղաղութե և փըր-
կութեան անձանց մերոց զՏր աղաչ":
Եւ ևս վս հիւանդիս այս անուն որ
յուսացեալ է կոչել զանուն Տն":

Աղօթք:

քհ Անսկիզբն Տծ՝ Տր Տբց, որ զմի-
ածին քո որդիդ առաքեցեր բժշկել
զամ ախտս հոգւոց և մարմնոց մերոց·
առաքեա զհոգիդ քո սբ, և սրբեա
զայս անուն ծառայս քո, և ազատեա
յամ մեղաց. զի ողորմած ես և գը-
թած: Եւ քեզ փառս մատուցանեմք՝
ընդ որդւոյ և ընդ սբյ հո":

(Գիշեր մասն)

Քարոզ։

Եւս և խաղաղութեան զտէր աղաչեսցուք, ընկալ կեցո և ողորմեա։ որկ

Օրհնեալ տր։

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ այժմ և"։ քհ

Ողորմեա ինձ այ ըստ մեծի ողոր"։

Զ ձայն [illegible]։

Շարական. Ը Ձ։

Մեղաք մինչև յերկինս և զպարտաւոր եղ ցամաքումըն քո շնորհեցաք ի մեզ. տր ըստ մեծի քում ողորմութեանդ ողորմեա մեզ։ Ինչպէս մինչ ի դրժողս ընկղմեալքս յանօրէնութեան մերում. տր յիշեա եղ գինս արեան որդւոյ քո և ողորմեա։ Հաւատացեալ ի մէնջ տր նր շամաւ խաչի քո զընդդիմամարտս և զաներևոյթ դաւաճանս. և մի տար յա պականութիւն զքո ժառանգութիւն։ ո

Սեղեկեցւոյն քեզ զմաղթեմ հայ ուաչմամբ սրտի իմոյ. որ վն իմ խոնար Երա

(Գիշերի Ժամոց)

նարհեցար ի յերկնից • յոյս կենդա-
նութեան և փրկութեան իմոյ տէր Որ
ի խաչին բարձեր զդատակնիք մա-
հու • տարածելով զբազուկս քո •
արձակեա և զիս ի կապանաց բան-
սարկուին • յոյս կե • Որ յամ ազգաց
երանեցար սրբուհի և կոյս մարի-
ամ • աղաչեմ զառ ի քէն զմարմնա-
ցեալն տէր • ապրեցուցանել զմեզ
ի սպառնալեաց գեհենոյն •

Քարոզ •

սրկ Լուիցէ տէր ձայնի աղաչանաց մերոց
բարեխօսութբ̄ սբ̄ ածած"•

քհ Ընկալ տէր զաղաչանս մեր բարեխօ"։

Բարձր առնեմ զքեզ տէր զի ընկալար
զիս • և ոչ ուրախ արարեր զթշնամին
իմ յիս • Տէր ած իմ՝ կարդացի առ
քեզ և բժշկեցեր զիս • տէր հաներ ՚ի
դժոխոց զանձն իմ • փրկեցեր զիս
յայնցանէ, որ իջանեն ՚ի գուբ •

(Գիշեր ժամու)

Պօղոսի առաքելոյն ՚ի Կորնթացւոց երկրորդ թղթոյն է ընթերցուածս։

Եղբա՛րք՝ դուք տաճար Այ կենդան-
ւոյ էք. որպ ասաց Ած, թէ բնակե-
ցայց ՚ի նս, և գնացից ՚ի նս. և եղէց
նց Ած, և նոքա եղիցին իմ ժողո-
վուրդք. Վն որոյ ելէ՛ք ՚ի միջոյ նց
և մեկնեցարո՛ւք, ասէ Տր. և ՚ի պիղ-
ծըս մի՛ մերձենայք. և ես ընկալայց
զձեզ. և ես եղէց ձեզ ՚ի Հայր, և
դուք եղիջիք ինձ յուստերս և՛ ՚ի դըս-
տերս, ասէ Տր ամենակալ. Իսկ որով-
հետև զայս աւետիս ունիմք սիրե-
լի՛ք, սրբեսցուք զանձինս մեր յամն
պղծութենէ մարմնոյ և հոգւոյ. կատա-
րեսցուք զսրբութին ահին Այ.

Ալէ՛ ալէ՛. Երանի որ խորհի զաղ-
քատն և զտնանկն, յաւուր չարի փըր-
կէ զնա Տր.

ՍԲ. Աւետարանէս ՅԻ ՔԻ որ ըստ Մար.
Տըն մեր Յս Քս.

Գնա՛ց ընդ նմա. Երթայր և ժո-

ղո-

(Գ. եւեռէր ժամու)

ղովուրդ բազում զհետ նորա, և նեղէ
ին զնա: Եւ կին մի՝ էր ՚ի տեռատե-
սութեան արեան զերկոտասան ամ, և
յոյժ վշտացեալ ՚ի բազում բժշկաց,
և ծախեալ զինչս իւր զամենայն, և չէր
ինչ օգտեալ, այլ ևս առաւել զայրա-
ցեալ: Որպէս լուաւ զՅիսուսէ, եկն ՚ի
մէջ ամբոխին յետոյ՝ և բուռն եհար
զհանդերձէ նորա: քանզի խորհէր ՚ի
միտ, թէ միայն մերձեցայց ՚ի հան-
դերձս նորա՝ փրկեցայց: Եւ վաղվաղա-
կի ցամաքեցաւ աղբիւր արեան նորա:
և գիտաց ՚ի մարմին իւր՝ թէ բժշկե-
ցաւ ՚ի տանջանացն: Եւ անդէն վաղ
վաղակի՝ գիտաց Յիսուս յանձն իւր զզօ-
րութիւն որ ել ՚ի նմանէ, դարձաւ
յամբոխն և ասէ. ո՞վ մերձեցաւ ՚ի
հանդերձս իմ: Եւ ասեն ցնա աշա-
կերտքն. տեսանես՝ զի ամբոխդ նե-
ղէ զքեզ, և ասես թէ՝ ո՞վ մերձեցաւ
՚ի հանդերձս իմ: Եւ շուրջ հայէր
տեսանել՝ թէ ո՞ զայն արար: Եւ կինն՝
զարհուրեալ և դողացեալ վասն որոյ

գաղտն

գամղոն արար․ քանզի գիտէր զինչ եղև նմա։ Եկն՝ անկաւ առաջի նր̃, և ասաց զա̃մ իրսն ստուգութե̃։ Յս̃՝ ասէ ցնա․ դուստր՝ հաւատք քո կեցուցին զքեզ․ երթ՝ ի խաղաղութի, և եղիջիր ողջ ՝ի տանջանաց քոց։

Քարոզ։

Եւ ևս խաղաղութե̃ զտ̃ր աղա̃։ սրկ

Վս̃ ՝ի վերուստ խաղաղութե̃ և փր-կութե̃ անձանց մերոց զտէր աղա̃։

Եւ ևս վս̃ հիւանդիս այս անուն որ յուսացեալ է կոչել զանուն տն̃։

Քահն։

Տ̃ր մեծ և սքանչելագործ․ որ պա-հես զուխտս քո, և տաս զողոր-մութի սիրելեաց քոց, և զթողութի մեղաց ՝ի ձեռն միոյ որդւոյ քո յի̃ քի̃․ որ նորոգեաց զմեզ ՝ի մեռելուէ մե-ղաց մերոց։ Դու ես որ լուսաւոր առնես զկոյրս, և կանգնես զանկեալս․ Դու հաներ զմեզ ՝ի խաւարէ, և ՝ի ստուերաց մահու․ ասելով ցկապեալս՝ թէ ելէք, և որք ՝ի խաւարին՝ թէ յայտ- քհ

(Գիշէր Լուանա)

յայտնեցարուք․ յորս ծագեաց լոյս
գիտութե՟ օծելոյ քո, որ եկն երևե-
ցաւ յերկրի, և ընդ մարդկան շրջե-
ցաւ․ և որք ընկալան զնա, ետ նոցա
իշխանութի՟ որդիս Այ՟ լինել։ Դու Տ՟ր՝
փրկական աւազանին վերստին ծնըն
դեամբն զորդեգրութի՟ մեզ շնորհե-
ցեր, և հաղորդս արարեր զմեզ ս՟բ
անուանն քո։ Դու ինքն Տ՟ր Ա՟մ՝ նայեա՛
յայս անուն ծառայ քո, զի փրկեալ ՚ի
մեղաց, եղիցի արդարացեալ ՚ի քեզ
կնքեցեալ զՏ՟ր մեր Յ՟ս Ք՟ս։ Զի ողոր
մած և մարդասէր Ա՟ծ ես, և քեզ
վայելէ"։

Քարոզ։

սրկ Եւ ևս խաղաղութե՟ զՏ՟ր աղաչես-
ցուք, ընկա՛լ կեցո՛ և ողորմեա՛։

Օրհնեա՛ Տ՟ր։

քհ Օրհնութի՟ և փառք հօր և որդւոյ և
հոգւոյն ս՟բյ․ այժմ և"։

Ողորմեա՛ ինձ Ա՟ծ ըստ մեծի ողոր-
մութե՟ քում․ ըստ բազում գթութե՟

քում

([illegible])

քում՝ քաւեա՛ զանօրէնութիւն իմ։
Առաւել լուա՛ զիս յանօրէնութենէ իմ-
մէ. և 'ի մեղաց իմոց սո՛ւրբ արա զիս։
Զանօրէնութիւն իմ ես ինքն գի-
տեմ. և մեղք իմ առաջի իմ են յամ-
ժամ։ Քեզ միայն մեղայ տէր, և չար
առաջի քո արարի։ Որպէս արդար եղի-
ցիս 'ի բանս քո, և յաղթօղ 'ի դա-
տել գաս։ Անօրէնութեամբ յղացայ, և 'ի
մեղս ծնաւ զիս մայր իմ։ Դու տէր
զճշմարտութիւն սիրեցեր. զանյայտս և
զծածկեալս իմաստութեան քում յայտ՛։

զփոխն ըստն ասա՛։

Շարական. ՃԿ.

Յամ ժամ աղաչանք իմ այս է տէ՛ր Ո
'ի մեղաց իմոց սո՛ւրբ արա զիս տէր։
Յանցանաց իմոց զարհուրի միտս
իմ. աղաչեմ ըզգթեղ թո՛ղ ինձ տէր։
Արտասուաց իմոց մի՛ լռեր տէ-
ր. զի պանդուխտ եմ ես յանցաւոր
երկրի։

 Ան

օրհ Անմահ Թագաւոր որ կամիս ըզ-
կեանս ամ մարդկան որք կարդան
առ քեզ․ լուր աղաչանաց մերոց՝ և
նորոգեա հոգւով գիտութեան․ Որ
զամժամանակեայ ըզգայսն բարձեր
ի մարմնոյն եղև կենաց․ մեծ շնորհենաւոր
ցուցանելով նորա զհոգևորական
առողջութիւն․ լուր աղ․ Անխափան և
բարերգութ՝ ․ բարեխօսութեամբ
սրբուհոյ անարատ մօր քո և կու-
սի․ լուր․

Յորդ․

սրկ Զածածինն և զամ սբս բարե-
խօս արասցուք առ Հայր յերկինս,
զի կամեցաւ ողորմեսցի և գթասցէ
կեցուսցէ զարարածս իւր․ ամենա"։
քհ Ընկալ տր զաղաչանս մեր բարեխօս"։
Ած յօգնել ինձ նայեա, և տր յըն-
կերել ինձ փութա։ Ամաչեսցեն և
յամօթ լիցին որ խնդրեին զանձն
իմ․ դարձցին յետս և ամաչեսցեն
որք խորհէին ինձ չար․

Պօղոսի առաքելոյն յԵփեսացւոց թղթոյն է ընթերցուածս.

Աղաչեմ զձեզ ես որ կապեալս եմ ՚ի Տ՟ր, արժանի գնալ կոչմանն յոր կոչեցարուք. ամ՟ խոնարհութ՟բ, եւ հեզութ՟բ, եւ երկայնմտութ՟բ՝ անսալ միմեանց սիրով. փութալ պահել զմիաբանութ՟ի հոգւոյն յօդիւ խաղաղութ՟ե. մի մարմին՝ եւ մի հոգի. որպ՟ եւ կոչեցարուք ՚ի մի յոյս կոչման ձերոյ. Մի է Տ՟ր, մի հաւատք, մի մկրտութ՟ի. մի Ա՟ծ, եւ Հայր ամենեցուն, որ ՚ի վերայ ամենայնի, եւ ընդ ամենեսին, եւ յամենեսին ՚ի մեզ. Իւրաքանչիւր ումեք ՚ի մէնջ տուեալ են շնորհք ըստ չափոյ պարգեւացն Ք՟ի.

Ալէլուիա ալէլուիա.

Դատ արա ինձ Տ՟ր՝ զի ես յանբծութ՟ե իմում գնացի, ՚ի Տ՟ր յուսացայ զի մի՛ եղէց հիւանդ.

([illegible])

Ելեալ անտի յի՟ գնաց ՚ի կողմանս Տիւրոսի եւ Սիդոնի։ Եւ ահա՛ կին մի քանանացի ՚ի սահմանաց անտի նոցա՝ ելեալ, աղաղակէր եւ ասէր. ողորմեա՛ց ինձ տր՟ որդի Դաւթի, դուստր իմ՝ չարաչա՛ր դիւահարի։ Եւ նա ո՛չ ետ նմա պատասխանի։ Եւ մատուցեալ աշակերտքն նր՟՝ աղաչէին զնա եւ ասէին. արձակեա՛ զնա՝ զի աղաղակէ զհետ մեր։ Նա պատասխանի ետ եւ ասէ. ո՛չ ուրեք առաքեցայ՝ եթէ ոչ առ ոչխարս կորուսեալս տանն Իսրայէլի։ Եւ նա մատուցեալ, երկի՛ր պագանէր նմա եւ ասէր. տր՟՝ օգնեա՛ ինձ։ Պատասխանի ետ նմա եւ ասէ. ո՛չ է բարւոք առնուլ զհա՛ց մանկանց՝ եւ արկանել շանց։ Եւ նա ասէ. այո՛ տր՟, քանզի եւ շո՛ւնք կերակրին ՚ի փշրանաց անկելոց ՚ի սեղանոյ տեառն իւրեանց։ Յայնժամ պատասխանի ետ նմա յս՟, եւ ասէ. ո՛վ կին դու՝

([illegible])

մեծ են հաւատք քո, եղիցի՛ քեզ՝ որպէս կամիս ։ Եւ բժշկեցաւ դուստր նորա ՚ի նմին ժամու ։

Քարոզ ։

Եւ ևս խաղաղութեան զտր աղա"։ սրկ

Վասն ՚ի վերուստ խաղաղութեան և փրկութեան անձանց մերոց զտր ա"։ Եւ ևս վասն հիւանդիս այս անուն որ յուսացեալ է կոչել զանուն տն և"։

Մաղթ ։

Բարերար և մարդասէր տր՝ որ զամ հիւանդութիս և զամ ախտս բժշկես։ բժշկեա՛ զայս անուն ծառայ քո ։ յարո՛ զսա ՚ի մահճաց ցաւոց ։ ողջ արա՛ ողորմութբ և գթութբ քո ։ փարատեա՛ ՚ի սմանէ զամ տկարութի և զհիւանդութի ։ զի յարուցեալ քո կարող ձեռամբ, ծառայեսցէ քեզ հանդերձ ամ գոհութբ ։ Զի դու ես ամ՝ ամողորմութն և կեցուցիչ. և քեզ մեր տուցանեմք զփառս Հօր և Որդւոյ և Հոգ"։ քհ

Կարգաւ։

որկ Եւ ես խաղաղութեն զոր աղաչես-
ցուք, ընկալ կեցո եւ ողորմեա։

Օրհնեալ տէր ։

քհ Օրհնութիւն եւ փառք հօր եւ որդւոյ եւ
հոգւոյն սրբոյ․ այժմ եւ միշտ"։

Ողորմեա ինձ աստուած ըստ մեծի ողորմ"։

զՓոխն ըստն ասա։

Շարական․ ջձ։

ո Օ անապական ըղհոգեւոր ըղդան-
ձըն յապականմանցու կենցաղըս ծա-
խեցի․ այլ առ քեզ միայն պաղատիմ
բարերար փրկիչ խնայեա ի մեղու-
ցեալ ծառայս։ Ոզանկ հոգւոյ իմոյ
քակտեցի եւ եղէ անբարենակ որթ․
այլ առ․ Աստուածոց եղէ ես ոչ պար-
տուենի, պտղաբերոյ ոչ ձիթենի․
այլ անյի շաչար եւ անխափան փրկիչ
խնայեա ինձ ։

Էստ Ճառաչեցի զանկարելի ըղ հեծութին
առ բարերգութեն տըր ծ․ եւ լուեալ ինձ

(Գրեթէ մաքուր)

ի՝ լեռնէ մեծ խուրձ. և եհան ըզ-
կեանս իմ յապականութենէ: Ոչնչեր-
եաց ըզ մահու կարողութիւն՝ որ
խաչեցաւ վասն մեր. և յարեաւ ի
մեռելոց որպէս յառաջն նոյնի կամօք՝.
փրկելով ըզ կեանս: Ոստուցեալ է տէր
որ ծնաւ ի մշտ կուսէն ի փրկութիւն
ազգի մարդկան՝. լուսաւորելով ըզ
տիեզերս ի գիտութիւն ճշմարտութեան.
և բարեբանեմք ըզ նորա բարեգթու-
թիւն: Զանարատ տն օրհնեսցուք
զաստուածածինն՝ որ կոյս մնաց յետ ծը-
նընդեանն՝. և տարաւ յորովայնի
զանտանելին ամենեցուն զհամաբնա
կիցն հօր և ամենասուրբ հոգւոյն:

Քարոզ:

Սէ զաստուածածինն և զամենասուրբս բարե″: սրկ
Ընկալ տէր զաղաչանս մեր բա″: քհ
Ցնծացէ՛ք արդարք ի տէր՝ ուղղոց
վայելէ օրհնութիւն, խոստովան եղե-
Բ րուք

րուք տն օրհնութ. տասնաղեաւ սաղ
մոսարանաւ սաղմոս ասացէք նմա։
Օրհնեցէ՛ք զտր յօրհնութի նոր զի
բարւո՛ է, սաղմոս ասացէք նմա օրհ-
նութեամբ։

Պօղոսի առաքելոյն 'ի Հռովմայեցւոց" թղթոյն
է ընթերցուածս։

Եղբա՛րք՝ պարտ է մեզ որ կարօղս եմք՝ զտկարութի տկարացն բառնալ. և մի՛ անձանց և եթ հաճոյ լինել: այլ իւրաքանչիւր ոք 'ի մէնջ ընկերին հաճոյ լիցի 'ի բարիս՝ վասն շինութե։ Քանզի և քս ոչ եթէ անձին հաճոյ եղև, այլ որպ և գրեալ է. նախատինք նախատչացն քոց անկան 'ի վր իմ: բայց որ ինչ գրեցաւն, 'ի մեր վարդապետութի գրեցաւ. զի համբերութ և մխիթարութե գրոց զյոյսն ընկալցուք։ Այլ ած համբերութե և ամ մխիթարութե՝ տացէ ձեզ զնոյն խորհել ընդ միմեանս ըստ յի քի. զի միաբանութբ 'ի մի բերան՝ փառաւո՛ր առնիցէք զած և զհայր տն մերոյ յի քի։

(Գիշէր Ժամու)

քն: վն որոյ ընկալարուք զմիմեանս, որպ և քս ընկալաւ զձեզ 'ի փառս այ: Ալէ" ալէ": Ած յանուն քում կեցո զիս, և 'ի զօրութե քում իրաւ ա":

ԺԷ Կիւրակէ ՅԵ ԲԵ որ լինի Գ...":

Տրն մեր Յս Քս:

Ասէ ցնս․ ով է 'ի ձէնջ՝ որոյ իցէ բարեկամ, և երթիցէ առ նա 'ի մէջ գիշերի, և ասիցէ ցնա․ բարեկամ՝ տուր ինձ փոխ երիս նկանակս․ զի բարեկամ իմ եկն առ իս յուղւոյ, և ոչինչ ունիմ դնել առաջի նր: Եւ նա 'ի ներքուստ տայցէ պատասխանի և ասիցէ․ մի աշխատ առներ զիս, զի դուրքդ փակեալ են, և մանկունքս ընդ ինև կան յանկողնի․ ոչ կարեմ յառնել և տալ քեզ: Ասեմ ձեզ, եթէ ոչ յարուցեալ տայցէ նմա վասն բարեկամութեն, սակայն վն ժտութեն յարուցեալ տացէ՛ նմա՝ զինչ և պիտոյ իցէ: Եւ ես՝ ասեմ ձեզ․ խնդրեցէք՝ և տացի՛ ձեզ, հայցեցէ՛ք՝ և

գտ

գտջիք, բախեցէք՝ և բացցի ձեզ. զի ամ որ խնդրէ՝ առնու, և որ հայցէ՝ գտանէ, և որ բախէ՝ բացցի նմա։ Ո՛ ոք ՚ի ձէնջ հայր՝ խնդրեսցէ որդի իւր ձուկն, միթէ փոխանակ ձկանն՝ օձ տայցէ նմա։ և կամ խնդրեսցէ ձու, մի թէ կարիճ տայցէ նմա։ Իսկ եթէ դուք որ չարքդ էք՝ գիտէք պարգևս բարիս տալ որդւոց ձերոց, որչափ ևս առաւել հայր ձեր յերկնից տացէ բարիս այնոցիկ, որ խնդրեն ՚ի նմանէ։

Քարոզ։

սրկ Եւ ևս խաղաղութե զՏր աղա"։
Վն ՚ի վերուստ խաղաղութե և փրկութե անձանց մերոց՝ զՏր աղա"։
Եւ ևս վն հիւանդիս այս անուն որ յուսացեալ է կոչել զանուն Տն"։

Աղօթք։

քհ Ողորմողորմ և բարերար Տր՝ որ զօրացուցեր զմեզ ՚ի ձեռն սրբց առաքելոցն՝ քահանայական աղօթիւք ըղ հիւանդս բժշկել. աղաչեմք զքեզ,

շնոր-

(Կնքէր [illegible])

շնորհեա բժշկութի և փրկութի այս անուն ծառայիս քո. փարատեցո զամ հիւանդութիս, և սրբեա զաղտեղութիս հոգւոյ և մարմնոյ սորա մարդասիրութբ քոմ: Նաև քեզ փառք և իշխանութի և պատիւ, այժմ և":

Քարոզ:

Նաև ևս խաղաղութե զտր աղաչեսցուք, ընկալ կեցո և ողորմեա: որկ

Օրհնեալ տր:

Օրհնութի և փառք հօր և որդւոյ և հոգւոյն սրբյ. այժմ և": քհ

Ողորմեա ինձ այ ըստ մեծի ողոր":

Շարական. Ճկ:

Քրիստոս այ ծ մատուծոց. ողո-րմեա: Նորէնուբ ի մեղս երկնեաց զիս մայր իմ. աղաչեմ փրկիչ ողո-: Կ իրաւորեալ մեղք անկանիմ առ քեզ փրկիչ. մի անտես առներ. ողո: ո

Օ ե-

(Պուրշէր Մ...)

Ձաւ Ո՛ղեկիայն քեզ մա՛ղթեմ փր-
կիչ. որ կենարար բանիւ քո լու-
ծեր զերկունս մահու. փարատեա՛
և զիմ զհիւանդութիս. յոյս կենդա-
նութեն մեր կեցո ըզմեզ: Որ անմա
հարար քո մեռելութեն աւերելով
ըզդրունս դժոխոց մեռուցեր ըզ
մահ. կենագործեա և զիս զմեղօք
ըզմեռեալս. յոյս: Մաքուր և ան-
բիծ կոյս յետ ծննդեան. որ
մարմնով ծընար զարձակօղն ի կապից
մահու. բարեխօս լեր վասն անձանց
մերոց փրկել ի սպառնալեաց գեհե-
նոյն:

Քարոզ:

սրկ Լուիցէ տր ձայնի աղաչանաց մե՛:
քհ Ընկա՛լ տէր զաղաչանս մեր բարե՛:
Յարիցէ ած և ցրուեսցին թշ-
նամիք նր, փախիցեն ատելիք նր
յերեսաց նորա:

(Կիրակէ մաղա-)

Պօղոսի առաքելոյն ՚ի Հռովմայեցւոց թղթոյն
է ընթերցուածս ։

Եղբարք՝ աղաչեմ զձեզ գթութեամբն
Այ՝ պատրաստել զմարմինս ձեր պա-
տարագ կենդանի, սուրբ, հաճոյ Այ, ըզ
խօսուն պաշտօնդ ձեր։ Եւ մի կերպա-
րանիք կերպարանօք աշխարհիս այսո-
րիկ. այլ նորոգեցարուք ՚ի նորոգու-
թի մտաց ձերոց, առ ՚ի քննել ձեզ
զայն, և եթէ զինչ են կամքն Այ,
բարին և հաճոյն և կատարեալ։
Զայս ասեմ շնորհօքն Այ որ տուեալ
են ինձ ամի որ է ՚ի ձեզ, մի՛ առա-
ւել ինչ խորհել քան զարժանն խոր-
հելոյ. այլ ՚ի խորհելն զգաստանալ
իւրաքանչիւր, որպէս բաժանեաց Ած
չափ հաւատոյ ։

Ալէ՛՛ ալէ՛՛ ։ Զի՞ բարի կամ զի՞ վայե-
լուչ, զի բնակին եղբարք ՚ի միասին։
Որպէս իւղ զի իջանէ ՚ի գլուխ և ՚ի մո-
րուսն Ահարոնի, ՚ի մորուացն իջա-
նէ ՚ի գրապանս զգեստու նր ։

Տէրն մեր Յս Քս:

Պատասխանի ետ Յս և ասէ ցնոսա. ե-
թէ ունիցիք զհաւատս Այ, ամէն
ասեմ ձեզ, որ ոք ասիցէ լերինս այս-
միկ՝ բարձիր և անկիր 'ի ծով, և ոչ
երկմտիցէ 'ի սրտի իւրում, այլ հաւա-
տայցէ թէ զոր ասէն լինի, եղիցի՛
նմա զոր ինչ և ասիցէ: Վն այսորիկ
ասեմ ձեզ. զամենայն ինչ վասն որոյ
աղօթս արարեալ խնդրիցէք, և հա-
ւատայցէք թէ առնուք, եղիցի ձեզ:
Եւ յորժամ յաղօթս կայցէք, թո-
ղուցուք եթէ ունիցիք ինչ զումե-
քէ. զի և Հայրն ձեր որ յերկինս է,
թողցէ ձեզ զյանցանս ձեր:

Քարոզ:

սրկ Եւ ևս խաղաղութե զՏր աղչ":
Վն 'ի վերուստ խաղաղութե և փրկութե անձանց մերոց զՏր աղչ":
Եւ ևս վն հիւանդիս այս անուն որ յուսացեալ է կոչել զանուն տն":

Եւ ըն-

([illegible])

Աղօթք ։

Տէր Աստուած մեր՝ որ նստիս 'ի վերայ քերովբէից, և հայիս յանդունդս․ հայեաց յայս անուն ծառայս քո 'ի բարձրութենէ սրբութեան քո, հեռացո 'ի սմանէ զամենայն ցաւս և զամենայն աղտեղութիւնս, և տուր սմա զառողջութիւն զամենայն աւուրս կենաց իւրոց։ Եւ քեզ փառք և իշխանութիւն" ։

Քարոզ ։

Եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք, ընկա՛լ կեցո՛ և ողորմեա՛ ։

Օրհնեա՛ Տէր ։

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ այժմ և" ։

Ողորմեա ինձ Աստուած ըստ մեծի ողոր" ։

[illegible] ։

Շարական ․ ԺԱ ։

Անկանիմ առաջի քո և խնդրեմ ըզթողութիւն յանցանաց իմոց՝ ․ մի՛ անտես առներ հա՛յր զաղաչանս իմ։ Աղաղակեմ ընդ մաքսաւորն․ և հեծեծեմ զար-

 տաս

տասուս ինձ առաջի քո որպէս պոռնիկն. ամն. Յաներևոյթ թշնամւոյն պարտեցոյ. և ի դաղտնի նետից բանսարկուին վիրաւորեցոյ. ամն:

Եա Յո՛յս կենդանութե՛ և փրկութե՛ իմոյ տ͞ր ա͞ծ իմ. յիշեա զիս որպէս երբեմն զեզեկիայն. և դարձո զհոգի իմ ի դրանց դժոխոց: Որ կամաւոր մահուամբ քո մեռուցեր ըզ մահ ք͞ս ա͞ծ. և լուսափայլ յարութե՛ քո կենդանագործեցեր զաշխարհս. կենդանագործեա և զի՛ս զմեղօք ըզմեռեալս: Առ քեզ ապաւինիմք ս͞բ ա͞ծածին. բարեխօսեա անդադար առ որդիդ քո և ա͞ծ մեր. փրկել ըզմեզ ի փորձութենէ և յա͞մ վտանգից մերոց:

Քարոզ.

արկ Ս͞բ զա͞ծածինն և զա͞մ ս͞բս բարեխօս արասցուք առ հայր ՚ի՛:

քհ Ընկա՛լ տ͞ր զաղաչանս մեր բարեխօ՛:

 Որ

(Գեղեցիկ մատեան)

Որ բնակեալն է յօգնութիւն բարձրե-
լոյն, ընդ հովանեաւ այ յերկինս
հանգիցէ։

Յօհաննու առաքելոյն ի Կաթուղիկեայց
թղթոյն է ընթերցուածս.

Եւ դուք օծութիւնք ունիք առ ի
սրբոյն, եւ գիտէ՛ք ամենեքին։ Ոչ
գրեցի ձեզ՝ եթէ ո՛չ գիտէք զճշմար-
տութիւն, այլ եթէ գիտէ՛ք զնա. եւ
եթէ՝ զի ամենայն սուտ ո՛չ է ի ճշմար-
տութենէ անտի։ Իսկ ո՞ իցէ սուտ, ե-
թէ ոչ՝ որ ուրանայ եթէ յիսուս չէ՛ քրիստոսն։
Նա իսկ է նեռն, որ ուրանայ զհայր
եւ զորդի։ Ամենայն որ ուրանայ զոր-
դի, եւ ո՛չ զհայր ընդունի. որ խոստո-
վանի զորդի, նա եւ զհայր ընդունի։
Դուք՝ զոր լուարուքն ի սկզբանէ՝
ի ձեզ բնակեսցէ. զի եթէ ի ձեզ
բնակեսցէ զոր ի սկզբանէն լուարուք,
եւ դուք յորդին եւ ի հայր բնակե-
ջիք։ Եւ այս են աւետիքն զոր աւե-
տարանեաց նա մեզ՝ զկեանսն յաւի-
տենականս։

Ալէ ալէ"։ Երանի՝ ումթողութին եղև մեղաց, և ծածկեցան ամ յան֊
ցանք նորա ։

ԱԻ. Ղուկասու ՅԷ ՎԲԷ որ ըստ Դաւ"։

Աղաչէր ոմն զնա 'ի փարիսեցւոյն՝ զի կերիցէ ճաշ ընդ նմա ։ և մտեալ 'ի տուն փարիսեցւոյն՝ բազմեցաւ ։ Եւ կին մի էր 'ի քաղաքին մեղաւոր․ իբրև գիտաց թէ բազմեալ է 'ի տան փարիսեցոյն , բերեալ շիշ մի իւղոյ ազնուի․ կայր յետոյ առ ոտս նորա , լայր․ և արտասուօքն սկսաւ թանալ զոտս նր , և հերով գլխոյ իւրոյ ջրն ջէր ։ և համբուրէր զոտս նր , և օծա նէր իւղովն ։ Եւ տեսեալ փարիսե֊ ցոյն որ կոչեաց զնա , ասէր ընդ միտս իւր․ սա թէ մարգարէ ոք էր , ապա գիտէր թէ ով՝ կամ որպիսի ոք կին մերձենայ 'ի սա․ զի մեղաւոր է ։ Պատասխանի ետ յս՝ և ասէ ցնա , սիմոն՝ ունիմ ինչ ասել քեզ ։ և նա ասէ , ասա վարդապետ ։ Եւ ասէ․

եր֊

երկու պարտապանք էին ուրումն փո_
խատուի․ մին՝ պարտէր հինգ հարիւր
դահեկան, և միւսն յիսուն։ և իբրև
ոչ գոյր նոցա հատուցանել, երկոցունց
շնորհեաց․ արդ ասա՝ ո՛վ առաւել
սիրեսցէ զնա։ Ասէ սիմոն․ ինձ այս_
պէս թուի՝ եթէ որում զբազումն
շնորհեաց։ Եւ նա ասէ ցնա․ ուղիղ
դատեցար ։ Եւ դարձեալ 'ի կինն
կողմն, ասէ ցսիմոն․ տեսանես զայս
կին, մտի 'ի տուն քո ջուր ոտից իմոց
ոչ ետուր, իսկ սա՝ արտասուօք ի_
րովք եթաց զոտս իմ, և հերովք ի_
րով ջնջեաց։ համբոյր մի դու ոչ ե_
տուր ինձ, սա՝ ա՛ւասիկ յորմէ հետէ
մտեալ եմ, ոչ դադարեաց 'ի համբու_
րելոյ զոտս իմ։ իւղով զգլուխ իմ ոչ
օծեր, սա՝ իւղո՛վ անուշիւ օծ։ Վ̃ս
որոյ ասեմ քեզ․ թողեա՛լ լիցին սմա
մեղք իւր բազումք, զի յոյժ սիրեաց․
զի որում շատ թողուցու՝ շատ սիրէ,
և որում սակաւ՝ սակաւ։ Եւ ասէ
ցնա․ թողեա՛լ լիցին քեզ մեղք քո։

Եւ

Եւ սկսան որ բազմեալն էին ընդ-
նմա՝ ասել ընդ միտս իւրեանց. ո՞վ է
սա՝ որ զմեղս թողու։ Եւ նա՝ ասէ
ցկինն. հաւատք քո կեցուցին զքեզ,
երթ ՚ի խաղաղութի։

Քարոզ.

սրկ Եւ ևս խաղաղութ̃ե զտ̃ր աղ̃ա։
Վ̃ն ՚ի վերուստ խաղաղութ̃ե և փր-
կութեան անձանց մերոց զտ̃ր աղ̃ա։
Եւ ևս վ̃ն հի̂ւանդիս այս անուն որ
յուսացեալ է կոչել զանուն տ̃ն։

Աղօթ։

քհ Գոհանամք զքէն տ̃ր ա̃ծ մեր, որ
ես բժիշկ բարի՝ անձանց մերոց. որ
զհի̂ւանդութիս մեր բառնաս. որ քո
վիրօք ամենեքեան բժշկեցաք։ Որ հո-
վի̂ւդ ես բարի, և խնդրող մոլորեալ
ոչխարին։ Որ անձանց բեկելոց տաս
մխիթարութի, և կենաց մահացելոց։
Որ զողբիւր արեան տեռատեսին
քղանձի̂ւ հանդերձի քո բժշկեցեր։
Որ զդուստր քանանացւոյն ՚ի դժըն-
դակ դի̂ւացն ազատեցեր։ Որ զպար

տըս

(Պունշէ Լուսին)

տըս երկուց պարտապանացն շնորհե
ցեր. և մեղաւոր կնոջն զթողութի
ետուր: Որ զբժշկութի անդամալու
ծին պարգևեցեր հանդերձ թողու
թե մեղաց նր: Որ զմաքսաւորն բա
նիւ արդարացուցեր. և զաւազակն
'ի վերջին խոստովանութե նր ընկա
լար: Որ զմեղս այ բարձեր, և 'ի
խաչին բևեռեցեր: Զքեզ աղա
չեմք, և քեզ պաղատիմք, ներեա, և
թող զանօրէնութիս և զմեղս սորա
զկամայ և զակամայ, զգիտութե և
զանգիտութե, զոր 'ի գիշերի և զոր
'ի տուընջեան: Այո տր ած՝ լուր
ինձ մեղաւորիս 'ի պահուս յայսմիկ
վս այս անուն ծառայիս քո, անտես
արա երբև անյիշաչար ած զյանցանս
սորա զամ: Զբերան որ քոյին օրհ
նութեդ լցո. զշրթունս սորա բաց
ուր 'ի փառաբանութի անուանդ քում
տէր. զձեռս սր տարածեա 'ի գործս
պատուիրանաց քոց. զոտս սորա ու
յընթացս աւետարանին ուղղեա. և

(Կոչէր [illegible])

զամ̃ անդամս սորա և զմիտս պարփա կեա՛ քոյին շնորհօք ։ Դո՛ւ տ̅ր ա̅ծ մեր՝ որ 'ի ձեռն ս̅րց քոց առաքելոց ծանուցեր մեզ ասելով, թէ զոր կա_ պիցէք 'ի վ̅ր երկրի՝ եղիցի կապեալ յերկինս ։ և արձակեալ՝ եթէ ումեք թողուցուք զմեղս՝ թողցին նմա ։ Դու որ̃ լուար եզեկիայ 'ի նեղութե̅ անձին իւրում 'ի ժամու մահուան նր̅, և ո՛չ անտես արարեր զաղաչանս նր̅ ։ լո՛ւր և ինձ մեղաւոր և անար_ ժան ծառայիս 'ի պահուս յայսմիկ ։ Քանզի դու ես տ̅ր՝ որ եօթանաս_ ներկի եօթն թողուլ՝ որք անկանին 'ի մեղս, հրամայեցեր քոյին մարդասի_ րութե̅դ ։ ապաշաւելով 'ի վ̅ր չարեաց մերոց, և խնդալով 'ի վ̅ր դարձի կո_ րուսելոց ։ Տ̅ր ա̅ծ մեր՝ որ մտեալ 'ի տուն զաքէի ասացեր, այսօր եղև փրկութի̅ տանս այսմիկ ։ դո՛ւ որ̃ մարդասէր և բազումողորմ փրկիչ արա՛ և այժմ փրկութի̅ տանս այսո_ րիկ ։ զի ո՛չ մեծութի̅ քո, նոյնպէս և

ողորմութի̃ քո ։ Եւ քեզ փառք և
երկրպագութի̃ · այժմ և միշտ"։

Յայնժամ կնքէ 'ի ժամանակին կալով ձեռն հիւանդին, և կնքէ 'ի ճակատն. և առաջերէցն էջեալ ըստ ջրաստեանն 'ի վր գլխոյ հի-ւանդին, և ասէ զաղօթս ։

Տէր ամենակալ՝ արարիչ ա̃մ արարա-ծոց. որ առաքեցեր յա̃շ զմիածին որդին քո, որ եկն և փրկեաց զտիե-զերս 'ի մեղաց. և բժշկեաց զա̃մ ախ-տս և զհիւանդութիս ժողովրդեան քում։ ընկղմեաց զմահ, և փոխեաց զմեզ 'ի կեանս և յանմահութի։ Եւ այժմ աղաչեմք զքեզ տէր ա̃ծ մեր, դիր զամենակարօղ աջ քո 'ի վերայ հիւանդիս այսորիկ, և բժշկեա զսա 'ի ցաւոց իւրոց։ Զի զքեզ փառա-ւորեացէ զբժիշկդ հոգւոց և մարմ-նոց, և խոստովան լիցի զահեղ ա̃ծու-թի̃ քո. զի քեզ վայել"։

Սաղաղարեան ամենեցուն ։

Տէր յաւիտենական, որ իջեր 'ի ստո-րին կողմ երկրի, և շնորհս ծա-

ւալեալ սփռեցեր յարարածս քո։
Առաքեցեր և զերանելի առաքեալսն քո, հրաման տալով նոցա՝ բժշկել զա̃մ ախտս և զհիւանդութիւնս ժողովրդեան քում։

Եւ արդ՝ ես ծառայս քո տկարս և անարժանս՝ դնեմ զձեռն իմ 'ի վ̃ր հիւանդիս այսորիկ, և կարդամ զահեղ ա̃ծուի̃ն քո, և խնդրեմ յառատ բարերարութենդ քումմէ։ Առաքեա՛ զամենակարող զօրութի̃ն քո, և բժշկեա՛ զախտս և զհիւանդութի̃ս ծառայիս քո այսորիկ՝ նշանաւ ամենայաղթ խաչի քո։ որով բարձեր զտկարութի̃ ազգի մարդկան, և դատապարտեցեր զթշնամին կենաց և փրկութե̃ մերոյ։ Զի դու ես ա̃ծ մեր, և բժիշկ հոգւոց և մարմնոց ծառայից քոց, և փարատիչ ա̃մ ախտաւորութե̃ց մերոց։ Եւ քեզ ընդ հօր ամենակալի՝ և ս̃բ հոգւոյդ ճշմարտի՝ վայելէ փառք իշխանութի̃ և պատի̃ւ։

այժմ և"։

([illegible])

Քարոզ:

Ս՟ն հիւանդաց և ա՟մ վշտացելոց՝
աղաչեսցուք զփրկիչն մեր ք՟ս, զի ողոր
մեսցի ըստ մեծի ողորմութե՟ իւրում.
և բժշկեսցէ զախտս և զհիւանդու-
թիս հոգւոց և մարմնոց ծառայից
իւրոց. և կատարեալ առողջութ՟ հա-
սուսցէ զա՟մն 'ի մշտնջենաւոր և
յանախտ կեանս: Որ առաքեցաւ 'ի
հօրէ 'ի բժշկութի՟ ազգի մարդկան՝
միածին որդին ա՟յ, տ՟ր մեր և փրր-
կիչ յ՟ս ք՟ս. կեցուսցէ և ողորմեսցի.

Աղթ՟ք:

Փարատեցո՛ զցաւս և բժշկեա՛ զհի-
ւանդութիս 'ի ժողովրդենէ քումմէ
տ՟ր ա՟ծ մեր. և շնորհեա՛ ամենեցուն
զկատարեալ առողջութիւն նշանաւ
ամենայաղթ խաչի՟ քո. որով բար-
ձեր զտկարութի՟ ազգի մարդկան,
և դատապարտեցեր զթշնամին կե-
նաց և փրկութեան մերոյ: Դու ես
կեանք մեր և փրկութի՟՝ բարերար
և բազումողորմ ա՟ծ. որ միայն կա-
րող

(Գիւլէր Ճաւու)

րող ես թողուլ զմեղս , և մերժել զախտս և զհիւանդութիւս 'ի մէնջ . որում յայտնի են պէտք կարեաց մերոց : Պարգևիչդ բարեաց՝ պարգևեա զառատ ողորմութի քո 'ի վր արարածոց քոց՝ ըստ իւրաքանչիւր պիտոյից . յորոց հանապազ փառաւորեալ գովի ամենասբ Երրորդութիւն : Այժմ և միշտ և" :

Քարոզ :

որկ Խնդրեսցուք հաւատով միաբանութե 'ի տնէ՝ զի զողորմութե զշնորհս իւր արասցէ 'ի վերայ մեր : Տրն ամենակալ կեցուսցէ և ողորմեսցի :

Կեցո տր :

Աղօթք :

քհ Թագաւոր խաղաղութե օգնական և փրկիչ անձանց մերոց՝ քս աձ մեր : Պահպանել պահեա զժողովուրդս քո ընդ հովանեաւ սբ և պատուական խաչիդ քո 'ի խաղաղութե . փրկեա յերևելի և յաներևոյթ թշնամեաց : Արժանաւորեա գոհութե փառաւորել զքեզ ընդ հօր և ընդ սբյ հո" :

Հայր մր որ յեր" :

(Կէսգիշեր ժամու)

Կանոն Խաչալուայ առնելոյ, որ կոչի Խաչահանգիստ։

Տէր՝ մի սրտմտութեամբ քով յանդիմաներ զիս. և մի բարկութեամբ քով խրատեր զիս։ Ողորմեա ինձ Տէր զի հիւանդ եմ ես. բժշկեա զանձն իմ, զի խռովեցան ոսկերք իմ։ Անձն իմ յոյժ խռովեցաւ, և դու Տէր՝ մինչև յերբ։ Դարձ Տէր և փրկեա զանձն իմ. կեցո զիս Տէր՝ ըստ ողորմութեան քում։ Զի ո՛չ ոք է՝ որ ՚ի մահու յիշէ զքեզ. կամ ՚ի դժոխս խոստովան առնիցի առ քեզ։ Աշխատեցայ ես ՚ի հեծութեան իմում. լուացի զամենայն գիշեր զմահիճս իմ. և արտասուօք իմովք զանկողինս իմ թացի։ Խռովեցաւ ՚ի սրտմտութենէ ակն իմ. և մաշեցայ ես ՚ի վերայ ամենայն թշնամեաց իմոց։ ՚Ի բաց կացէք յինէն ամենեքեան. որք գործէք զանօրէնութիւն։ Լուաւ Տէր ձայնի լալոյ իմոյ. լուաւ Տէր աղօ-

թից իմոց, և որ զխնդրուածս իմ
ընկալաւ։ Ամաչեսցեն և խռովեսցին
յոյժ ամ թշնամիք իմ․ դարձցին յետս
և ամաչեսցեն յոյժ վաղվաղակի և
խռովեսցին ․

Տարաչան ․

Ապաւինեցուք ի խաչ քո արարիչ յա-
ւիտենից․ որ ետուր մեզ պահապան
յաղթող ընդդէմ թշնամւոյն․ աղա
չեմք սովաւ փրկիչ պահպանեա զան
ձինս մեր ։ Բարձրեալ թագաւոր
որ վասն մեր ելեր ի խաչ․ և բարձեր
սովաւ զյանցանս նախաստեղծին ա
դամայ․ աղա ։ Դրոշմ սբ հաւատոյ
և փայտ կենաց մարդկան յուսոնեալ․
զոր տեսեալ սատան պղծոյ կործանե
ցաւ անկանգնելի․ աղ․ Դողացաւ
թշնամին ընդ յայտնիլ սբյ խաչին․
և ի յահէ փառաց նր կործանեցաւ
յանդունդս երկրի․ աղ․
Մեղաք մինչև յերկինս և զարդար

ըղ

(Խաչհանգիստ)

ընդ ցասումըն քո շարժեցար ի մեզ.
տէր ըստ մեծի քում ողորմութեանդ
ողորմեա մեզ: Իջաք մինչ ի դըժոխս
ընկղմեալք յանօրէնութեան մերում.
տէր յիշեա ընդ գինս արեան որդւոյ քո
եւ ողորմեա: Հալածեա ի մէնջ տէր
նըշանաւ խաչի քո զընդդիմամարտն և
զաներևոյթ գազանն. եւ մի տար յա-
պականութիւն զքո ժառանգութիւն:
Փառք հօր և": Տաճար լուսոյ անըստ
ուերին և առագաստ անճառ բա-
նին. որ ընդ նախնոյ մօրն եւայի բար
ձեր զանէծսըն տըրտմալի. հայցեա
յորդւոյ քո միածնէ հօր հաշտութըն
միջնորդի. բառնալ ի մէնջ ընդ
խռովութի և տալ զոգւոյ զխաղա-
ղութիւն.
Այժմ և միշտ և": Երկինք ցնծային
և երկիր ուրախանայր. քանզի փըր
կիչ ցուցաւ տէր խաչիւ և լուսատու
տիեզերաց. աղ:

Ձայն տ՟ն ՚ի վ՟ր ջուրց, և ա՟ծ փառաց որոտաց, և տ՟ր յինքն ՚ի վ՟ր ջուրց բազմաց։ Ձայն տ՟ն զօրուե՟ց, և ձայն տ՟ն մեծ վայելչութե՟ց ։

ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՍ ՚Ի ՉՈՐՐՈՐԴ ԹԱԳԱՒՈՐՈՒԹԵՆԷՍ ։

Եւ ասեն արք քաղաքին ցեղիսէ. ահաւասիկ բնակութ՟ի քաղաքիս բարի՛ է, ո՟պ և տէրդ իմ տեսանէ. և ջուրքս չար, և երկիրս անզաւակ։ Եւ ասէ եղիսէ. առէք առ իս կուժ մի նոր, և դիք այդր։ և բերին առ նա։ և ել եղիսէ յակունս ջուրցն, և արկ անդր աղ և ասէ՝ այսպ՟ս ասէ տ՟ր. բժշկեմ զջուրսդ զայդոսիկ, և մի՛ եւս լիցի անտի մահ և յանզաւակութ՟ի։ և բժշկեցան ջուրքն մինչև ցայսօր ըստ բանին եղիսէի զոր խօսեցաւ ։

Ս.ղէ" ողէ"։ Ետուր երկիւղածաց քոց նշան, զի ապրեսցին յերեսաց աղեղան ։

Մէ։

(Խաչահանգիստ)

ՄԵԾ ՇԱԲԱԹՈՒ ՅԵ ԿԻՐԱԿԷ որ ընդ Յօհան"։

Ի վերջնում աւուր մեծի տօնին, կայր յս՟ աղաղակէր եւ ասէր. եթէ ոք ծարաւի իցէ, եկեսցէ առ իս՝ եւ արբցէ։ որ հաւատայ յիս՝ ոպ՟ եւ ասեն գիրք, գետք յորովայնէ նր՟ բղխեսցեն ջրոց կենդանւոյ։ Զայս ասէր՝ վս՟ հոգւոյն զոր ընդունելոց էին որ հաւատային ՚ի նա։

Քարոզ։

Աղաչեսցուք զմարդասէրն ած՟, որ է յոյս եւ ապաւէն անձանց մերոց. որ զամենայաղթ նշան սբ՟ խաչին շնորհեաց մեզ զէն անպարտելի ընդդէմ ներգործութեանց սատանայի. զի զամ՟ ինչ՝ յոր եւ մերձեսցի սա, սրբեսցէ. մանաւանդ զջուրս զայս. եւ շնորհեսցէ սոցա բժշկութի՟ ախտից, եւ փարատումն ցաւոց. ամենակալ տր՟ ած՟ մեր կեցուսցէ եւ ողորմեսցի։

Աղօթք։

Տր՟ ած՟ ամենակալ՝ արարիչ ամ՟ արարածոց, որ զգեցար մարմին ըստ մե-

 րում

րում հողեղէն բնութեա , և'ի լուա_
ցումն մեղաց սրբիչ և մաքրիչ զՋուրս
կացուցեր . որ և'ի ձեռն մարգարէին
եղիսէի օրհնեցեր զՋուրն չարաշունչ
և մահաբեր . և այժմ տր բարերար՝
առաքեա զշնորհս հոգւոյդ սբյ 'ի
Ջուրս յայս , և օրհնեա ✱ աներևույթ
աջով քով , և զօրութբ ամենայաղթ
խաչի քո։ Տուր սմա շնորհս . զի ամե_
նեքին որք արբցեն 'ի սմանէ՝ եղիցի
նց 'ի բժշկութի ախտից՝ և'ի փարա_
տումն ցաւոց։ Օրհնեա տր ✱ զՋուրս
զայս զօրութբ սբ խաչի քո . զի հօտք
և խաշինք որք արբցեն 'ի նմանէ , ե_
ղիցի նց յանցաւուլի և'ի ծննդակա_
նուլի . Օրհնեա տր ✱ զՋուրս զայս
նշանաւ սբ խաչիս 'ի ձեռն քահա_
նայիս՝ և խնդրուածոց ժողովրդենս,
զի ուր ցօղեսցի 'ի տունկս և'ի բոյսս,
եղիցին անվնասելի 'ի ժանկոյ և'ի
Թրթրոյ՝ և յամ պատահարաց . և ա_
ռաւել ևս պտղաբերեսցին 'ի շահա_
ւէտութի ոգւոց մարդկան , և'ի

սպաս

սպաս պաշտաման քում։ Եւ գոհա-
նալով փառս մատուցանեմք քեզ Ը
Հօր և ընդ ամենասբ Հոգւոյդ ·
այժմ և՛ ։

Ամէն, ալէլուիա, ալէլուիա, ալէլուիա ։

Օրհնեսցի և սրբեսցի ջուրս այս
նշանաւ սբ խաչիւս, և սբ աւե-
տարանաւս, և աւուրս շնորհիւ,
յանուն Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն
սբյ ։ Երիցս անգամ ասա ։

Օրհնութի և փառք Հօր և Որդւոյ՛ ։
Սբ խաչիւս այս՛ ։ Պահպանիչ և՛ ։
Հայր մեր որ յերկ՛ ։

Ապա սբց ժամամուտէ՝ եւէ խաչալուածայն, Տա՛
և ասա Շարականն ։

Հեղմամբ արեան սրբոց վկայիցն ռ
հաշտեաց ընդ մեզ Քս․ և փրկեաց
յամ փորձութ։ Որք նահատակե-
ցան վասն քո Տէր․ վիրաւորեա-
լք յաղթեցին թշնամւոյն․ սոցին
աղաչանօք հաշտ։ Որք միացան ի սէր
ահա-

ահաւոր քո տրուեդ. և մատուցին զանձինս նուրբեանց պատարագ քեզ և զենումն. ամ:

Անուն Հոգեհանգիստ
Ասատարելոյ:

Երանի որ խորհի զաղքատն և զտնանկ. յաւուր չարի փրկէ զնա տր: Տր փրկէ զնա և կեցուցանէ. երանելի առնէ զնա 'ի վերայ երկրի. և ոչ մատնէ զնա 'ի ձեռս թշնամեաց իւրոց: Տր օգնական է նմա 'ի մահիճս ցաւոց իւրոց. զամ անկողինս նր դարձուցանէ 'ի հիւանդութէ նր: Ես ասացի տր ողորմեա ինձ. բժշկեա զանձն իմ, ես մեղայ քեզ: Թշնամիք իմ ասացին ինձ չար. Երբ իցէ՝ զի մեռցի, և կորիցէ անուն նր: Մտանէր տեսանել զնանրութի, խօսէր 'ի սրտի իւրում, և ժողովէր զանօրէնութի յանձն իւր: Արտաքս ելանէր և զնոյն խօսէր. զի

նէն

նէն շնջէին ա̄մ թշնամիք իմ։ Խորհեցան չար ՚ի վր̄ իմ. բան անօրէնութե̄ եդին ՚ի վերայ իմ. Մի՛ թէ որ ննջիցէ, եւ այլ ոչ եւս յաւելուցու յառնել. քանզի եւ այրն խաղաղութե̄ իմոյ, յոր եւ ես յուսացայ։ Որ ուտէր զհաց իմ, յաճախեաց առնել ինձ խաբէութի̄։ Այլ դու տր̄ ողորմեա ինձ, եւ կանգնեա զիս. եւ ես հատուցից նց̄։ Յայսմ ծանեայց՝ թէ հաճեցար ընդ իս, զի մի՛ ուրախ եղիցին յիս թշնամիք իմ։ Այլ զիս յամբծութե̄ իմում ընկալար. եւ հաստատեցեր զիս առաջի քո յաւիտեան։ Օրհնեալ տր̄ ա̄ծ իսրայէլի յաւիտեանս յաւիտենից. եղիցի եղիցի։

[illegible]

Որպէս փափագէ եղջերու յաղբերս ջուրց, այնպէս փափագէ անձն իմ առ քեզ ա̄ծ։ Ծարաւի է անձն իմ առ ա̄ծ հզօր եւ կենդանի. երբ եկից երեւեցայց երեսացդ ա̄յ։ Եղեն ինձ արտասուք իմ կերակուր ՚ի տը

ւէ եւ 'ի գիշերի. եւ այն զի ասէին ցիս
զօրհանապազ՝ թէ ո՞ւր է ած քո.
Զայս որպ յիշէի, տառապէր յիս
անձն իմ. քաջալերէի զի մտից ընդ
յարկաւ սքանչելեաց տանն այ.
Ի ձայն ցնծութե խոստովանութե, եւ
'ի ձայն բարեկենդանութե. Որդ՝
ընդէ՞ր տրտում ես անձն իմ, կամ ըն-
դէ՞ր խռովես զիս. յուսա՛ առ ած,
խոստովանեա՛ նմա՝ փրկիչ երեսաց
իմոց ած է. Անձն իմ յոյժ խռովե-
ցաւ. վս այնորիկ յիշեցի զքեզ յերկ-
րէն յորդանանու, 'ի հերմոնէ 'ի լեռ-
նէ փոքունէ. Խորք 'ի խորոց կարդա-
ցին առ քեզ, 'ի ձայն սահանաց քոց.
Ամենայն զբօսանք քո, եւ ալիք քո
անցին 'ի վր իմ. 'Ի տուէ պատուիր-
եաց տր զողորմութի իւր, 'ի գիշերի
զօրհնութի նորա. եւ աղօթք իմ առ ած
վն կենաց իմոց. Ասացի այ՝ ընդու-
նելի իմ ես. ընդէ՞ր մերժեցեր զիս,
ընդէ՞ր տրտում գնամ ես 'ի նեղել
թշնամւոյ իմոյ. 'Ի փշրել ոսկերաց

իմոց

իմոց նախատեցին զիս թշնամիք իմ.
յասել ցիս զօրհանապազ, թէ ու՞ր է
ա՟ծ քո ։ Ընդ՟ ընդէ՞ր տրտում ես
անձն իմ, կամ ընդէ՞ր խռովես զիս.
յուսա՛ առ ա՟ծ, խոստովանեմ Նմա՝
փրկիչ երեսաց իմոց ա՟ծ է ։

Ալէլուիա ալէլուիա ։

Դա՛տ արա ինձ ա՟ծ, և իրաւ արա՛՛։
Փառք հօր և՛՛։ Այժմ և միշտ՛՛։
Ողորմեա ինձ ա՟ծ ըստ մեծի ող՛՛։
Փառք հօր և որ՛՛։ Այժմ և յաւ՛՛։
Սուրբ աստուած և այլ, Օրհնութի և՛՛։
Այս ամէն Ողորմեա. գ՟ձ ։

Որ երկայնամիտդ ես տ՟ր. քաղ֊ հնգ
ցր և անոխակալ. հանգո՛ ըղ
հոգիս քոց ծառայից. զի մի
դարձցի տնանկ ամաչեցեալ յաւուր
ահեղ ատենին ։ Զյիշատակ հրա֊
ժարելոցն ՚ի հաճոյս քեզ ընկալցիս.
և զուխտս մեր ընկալ որպ զաբելին

 զնոյ֊

զնոյին և զաբրահամու՝ . զէ մի ։
Ի՛ խորան քում սիրողաց հանգու_
ցես ըզ ծառայս քո . և զհոգիս նո_
ցա դասեսցես ընդ սբըս քո . զէ մս ։
ա-կ Ահաւոր ես թագաւոր քրոբէական
շաբ ձայնիւ օրհնեալ՝ . ի յերկինս ի յերկ_
րի և յամ ժամանակի ։ Ահաւոր ես
թագաւոր որ նորոգես զքո զարա_
րածս՝ . հաստատեա ի հաւատս իդէ_
տուն ճշմարտութե ։ Լուսաւորեա
ըզ մեզ քս ի միւսանգամ քո գալըս
տեանդ՝ . յորժամ ծագես ի յերկնից
և նորոգես զքո զարարածս ։
ձ-ր Այսօր յարութիւն քի տօնեցէք
հաւատացեալք՝ . ի մի ած հայր ա_
մնակալ ։ Այսօր և կանայք իւղա_
բերք աւետիս տալով առաքելոցն .
օրհնեն զած հ ։ Այսօր և հրեշ_
տակք ի յերկինըս հոգևոր հընչմամբ
երգով . օր ։

(Հեկեհանգիստ է)

Ո՜վ լուսոյ մայր և կենարար բա- Դ.Ճ
նին բնակարան. քեզ երանիցեն
ազգք և ազինք ամենայն: Ստեղծո-
ղին մայր և հարսն կերպի նորո-
գողին. քեզ երա: Ո՜վ ծագեցաւ-
լիքն՝ նորաստեղծս ՚ի խաւարի. քեզ
երանի":

Փայտ կենաց որ փոխանակ մահա- Ի.Հ.Է
ցու պտղոյն ընդ քրիստոսի պտղաբե-
րեցեր՝ . պարսպեա՛ պահեա զուխտս
հաւատացելոց . Եւ բացաւ մեզ
ճանապարհ ծառոյն կենաց՝ նորոգէ
ափամբ պահպանութենէն . պարս-
պեա՛ պահ :

Փառք հօր և որդ":

Եւ ազատեցաւ նախահայրն ՚ի ճա-
շակմանէ պտղոյն . և քեզ երկրպա-
գեն ամենայն հաւատացեալք՝ . պա-
րսպեա :

Յամ ժամու աղաչանք իմ ոյս":

(Յեղանակ Դաւիթ)

Եւս և խաղ՛։ Աղաչեսցուք զկենսատու փրկիչն մեր Ք՜ս․ որ կամաւոր խաչելութե՛ն իւրով զարարածս փրկեաց․ և հեղմամբ արեան իւրոյ զթողութի՛ն շնորհեաց յուսացելոց իւրոց․ ամէն։

Աղօթք․

Ընկեալ առաջի քո բարերար և բազումողորմ Տէ՛ր՝ աղաչեմք ամենայն սրտիւք մերովք, և խնդրեմք զթողութի՛ն ի քէն․ ո՛չ խոստացար ծառայից քոց և ասացեր, զա՛մ զոր ինչ խնդրիցէք հաւատով յանուն որդւոյ ի հօրէ, տացի՛ ձեզ։ Շնորհեա՛ և այժմ հաւատացելոցս ի քեզ, և կատարեա՛ ի բարի զխնդրուածս մեր․ զի ի քեզ եմք ապաւինեալ։ Եւ քո առատ ողորմութե՛ամբդ մխիթարեա՛ զմեզ ի կեանս այսորիկ․ և առաջնորդեալ հասո՛ յանձառ երկնից արքայութի՛ւնդ, ի փառաբանութի՛ւն և ի պատիւ ամենասո՛ւրբ երրորդութե՛անդ։ այժմ և։

Յիշեա՛ Տէր և ողորմեա՛։

Բարերար և բազումողորմ Տէ՛ր։

(Հոգեհանգիստն է)

Ալէլուիա ալէլուիա ։

Ահա ած օգնական իմ, եւ տր ընդունող հոգւոյ իմոյ ։

Ընթերցուածս Յառակաց ։

Պատուեա՛ զտր ՚ի քոյոց արդար վաստակոց . եւ հա՛ն նմա պտուղ ՚ի քոց արդարութեան արմտեաց . զի լցցին շտեմարանք քո լիութեամբ ցորենոյ . եւ գինեաւ հնձանք քո առաւել եւս բղխեսցեն ։ Ո՛րդեակ մի՛ լքանիր ՚ի խրատու տն, եւ մի՛ լուծանիցիս յանդիմանեալ ՚ի նմանէ . զի զոր սիրէ՛ տր՝ խրատէ՛, տանջէ՛ զամ որդի զոր ընդունի ։

Ընթերցուածս ՚ի Գործոց առաքելոց ։

Այնպէս պաշտեմ զՀայրենի ածն՝ հաւատացեալ յամի որ ինչ յօրէնս եւ ՚ի մարգարէսն գրեալ է ։ Ունիմ յոյս առ ած եւ առ մարդիկ, որում եւ դոքա ակն ունին՝ թէ յարութիւն լինելոց է արդարոց եւ մեղաւորաց ։ Յորում եւ ես խոկ ձգնիմ, անխիղճ

միտս

միտս ունելով առ ա՟ծ և առ մարդիկ: ՚ի բազում ամաց եկի ողորմութի՟ առնել յազգդ իմ, և ետու պատարագս. որովք գտին զիս սրբեալ ՚ի տաճարին :

Պետրոսի առաքելոյն ՚ի Կաթողիկեայց Թղթոյն է ընթերցուածս :

Սիրելիք, զայսն իսկ և մեռելոց խոստացեալ է՝ զի դատեսցին ըստ մարդկան մարմնով. և կենդանասցին ըստ այ՟՝ հոգւով: Ամենեցուն վախճան մերձեալ է: զգաստացարո՛ւք այսուհետև. և լերո՛ւք զուարթունք յաղօթս :

Ալէ ալէ" : Ամ ողորմեա մեզ" :

Սբ Աւետարանն Յի Քի որ ըստ Ղուկ":

Եւ մտեալ շրջէր ընդ երիքով: և ահա՛ այր մի անուն կոչեցեալ զակքէոս. և նա էր մաքսապետ. և ինքն մեծատուն. և խնդրէր տեսանել՝ թէ ո՛վ իցէ յս՟, և ո՛չ կարէր ՚ի բազ

մութէ, զի կարճ էր հասակաւ։
Եւ ընթացեալ յառաջ, ել 'ի ժան-
տաթզենին զի տեսանիցէ զնա. քան-
զի ընդ այն իսկ անցանելոց էր։
Իբրև եկն 'ի տեղին. հայեցաւ 'ի
վեր յս̃ և ասէ ցնա. զա՛կքէ՝ փու-
թա՛ էջ այտի, զի այսօր 'ի տան քում
արժան է ինձ ագանել։ փութացաւ
և էջ՝ և ընկալաւ զնա ուրախութբ̃։
Իբրև տեսին ամենեքին, տրտնջէին
և ասէին՝ թէ առ առն մեղաւորի ե-
մուտ լուծանել։ Եկն եկաց զակքէ-
ոս՝ և ասէ ցտ̃ր. տ̃ր՝ ահա՛ զկէս ընչից
իմոց տա՛ց աղքատաց. և եթէ զոք
զրկեցի, հատուցից չորեքկին։ Եւ
ասէ ցնա յս̃. այսօր եղև փրկութի̃
տանս այսմիկ. քանզի և սա որդի աբ-
րահամու էր։ Զի եկն որդի մար-
դոյ խնդրել և կեցուցանել զկո-
րուսեալն։

Սան 'ի վերայ խաղողոյն և ծիրանոյն
ամենայն մրգոյ չ՛՛։

Հայր երկնաւոր՝ բարեգութ և ողոր-
մած-

(Յիշատակ Դաւէլոյ)

մած, քաղցր եւ երկայնամիտ առ ա-
մենեսեան որք խնդրեն 'ի քէն ։
Հայեա՛ց 'ի տարածուածս ձեռաց
քոց, որ ապաւինիմք 'ի քո բարերա-
րութիւնդ. եւ ընկա՛լ ողորմութեամբ քով
զպատարագս, զոր մատուցանեմք հա-
ւատացեալքս 'ի քեզ՝ առ 'ի յիշատակ
ննջեցելոց յանուն քո Տէր ։ Ո՛ ի-
դու ես տէր՝ որ հաստատեցեր 'ի
սիրտս մեր զլոյս յարութեան, եւ զհաստա-
ցումն բարեաց ամենեցուն՝ որ հաւա-
տան գալստեան միածնի քո ։ Դու
Տէր Աստուած մեր, յաղթեալ 'ի մարդասի-
րութենէ քումմէ՝ առաքեցեր յանքննին
ծոցոյ քումմէ զմիածին որդիդ քո.
որ եկն եւ գնեաց զմեզ 'ի ծառայութենէ
մեղաց. Եղեւ իբրեւ զմեզ մարդ, եւ
հրաւիրեաց զմեզ յորդեգրութիւն հօրդ
երկնաւորի. Սոյն զինքն պատա-
րագ կամօք քովք, եւ եբարձ զպար-
տիս մարդկութեանս մերոյ, հաշտեցու-
ցանել զտարագրեալս 'ի քէն՝ 'ի ձե-
ռըն հեղման արեան իւրոյ ։ Համա-

րե-

(Հոգեհանգստեան է)

րեցաւ ընդ մեռեալս՝ 'ի գերեզմանի դնելով անապականաբար, և զմահա_ ցեալսն 'ի սկզբանէ՝ կորզեաց 'ի ձե_ ռաց մահու ։ Յարեաւ սքանչելա_ պէս, և մշտնջենաւոր կենդանութեն հաղորդս արար զմահկանացու բնու թիս մեր ։ Եւ այժմ տէր ա͞ծ մեր՝ օրհնեա՛ զպատարագս զայս, առաքե_ լով զաներևոյթ աջ քո ․ և հանդո՛ զկամս ընդունելութե͞ քո 'ի մատու_ ցողքս ․ որք հաւատացին առ հաւատ չեայ ընդունել զհանդիստ փոխեցե_ լոյն, զոր աւանդեցեր 'ի պատրաստ բնակութի՝ քո անճառ բարեացդ ։ Լցո՛ տ͞ր՝ քո անճառ շնորհօքդ, և բազմապատիկ ցնծութե͞ զժողովուրդս քո, որք հաղորդ հանդիպեցան լինել այսմ հոգևոր խորհրդեան ։ Աւա_ լեսցին ընդ մեզ պարակցութե͞ բա_ նակք զուարթնոցն, բազմելով 'ի վայելս հաշտարար կամաց քոց ։ Որպ͞ զի երկրպագումք հրճուանօք բերկ_ րեսցին հոգիք հանդուցելոցն ազգ_

մամբ

մամբ շնորհաց սբ հոգւոյդ. որ ան-
զեղջդ ես 'ի փոխատրութի նշ՝ որք
կամակա՛ր մոգք ընծայեցին զքոյդ
քեզ: Պայծառացո՛ տր աննուաղելի
փայլմամբ զհոգիս այնոցիկ, յորոց
անուն կատարին աղօթքս և պատ-
րագս՝ բարեխօսութբ ընտրելոց քոց.
որք մատուցին զինքեանս արեամբ
բանականաւ քեզ ընդունողիդ հօր.
և յանտեսանելի քոց հատուցմանդ
վայելեսցեն 'ի փառս՝ որ ո՛չն երևին:
Այդ գոհացողական փառատրութբ և
երկրպագութբ մատուցանեմք օրհնու-
թի ամենասրբ երրորդութեդ՝ հօր և
որդւոյ և հոգ":

Հայր մեր որ յերկ":

Կանոն ԼԷ Օրհնելոյ:

Ած ողորմեա՛ մեզ և օրհնեա՛ զմեզ. Երևեցո՛ զերեսս քո 'ի մեզ և ողորմեա՛ մեզ:

Չխոխն ըման առա՛:

Պարունակեալ պահէին յանեղա-
շէն դրախտին ըղ ճանապարհս
ծառոյն կենաց . քրովբէականն
հոյլքն բոցեղէն սրովբէիւք . այսօր
արտափայլեալ ցուցար յերկրի ամենածա-
ղիկ փայտ կենաց և փրկութեան . ըղ
քեզ օրհնեն մանկունք ըղ քո եկեղե-
ցւոյ . Սքանչելի ծառոյն վերամբեր
եալ խոյ յողջակէզ փոխանակ Իս-
ահակայ . այլ ի վերայ քո զե-
նաւ զորան անմանաւ . ի հաշտու-
հօր և ի բանական ըղ մեղաց մեր .
զքեզ : Պայծառանալ պօղոսեանն . դամ-
ւանեալ ըղ քեզ ամենայն բանիւն տե-
ղի և զենման . քանզի քեզ
ապրեցոյց ի խաչանոց և յանմահն
դարմանէն . և ի վերայ քո հեղ-
եալ շիթք անապական արեանն ըղ
կողածնին ջրընջեաց ըղ մեղս . զքեզ
օրհնեն .

Յօժարեսցէ Տէր յաջողել աղաչանաց Տերոյ՝ ընծայելի
խնդրէ":

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած ամենակալ, ա-
րարիչ ամենայն արարածոց. որ արա-
րեր զամենայն արարածս քո բարի և լաւ,
և չիք ինչ ՚ի նոցանէ խոտան. զոր ետուր
՚ի պէտս որդւոց մարդկան: Որ արա-
րեր զաղն ՚ի հաստատութիւն երկրի՝ և
՚ի ժողովս ջուրց:

Եւ արդ՝ մեք հաւատացեալքս ան-
ուան քում Տէր, առնել զպարգևս
քո՝ գոհանամք զառատ ողորմութենդ
քումմէ, և փառաւորեմք զամենա-
մեծ տէրութիւն քո: Օրհնեա ✠ Տէր
ողորմութեամբդ քո զաղս զայս, և սրբեա
զսա: Զի ի յամենայն ինչ՝ յոր և խառ-
նեսցի սա, եղիցի քեզ ՚ի հաճոյս և
յընդունելութիւն, և մեզ ՚ի մաքրութիւն՝
և յառողջութիւն հոգւոյ և մարմնոյ:
Որպէս զի հաստատեալք սովաւ և
զօրացեալք, յամենայն անդադար փա-
ռաւորեսցուք զՀայր և":

(ԱՂԻ ՕՐՀՆԷԼՈՅ)

Սա ապա փոխանակէ ըստ երիցս անգամ ասելով։

Օրհնեսցի և սրբեսցի աղս այս նշանաւ սուրբ խաչիս և սուրբ աւետարանաւս. յանուն Հօր և Որդւոյ"։

Սա ապ Ս. Հեղ խորհուրդ քահա"։ Հոգւոյն Հանգու"։ Բնն որդի"։ Հայր մեր որ յեր"։

Օրհնութիւն Հացի պատարագի, ձայն Ա. Սաղմոս.

Դնեն 'ի սեղան հաց, և անապակ գինի. և ասեն սաղմոս։

Յիշեսցէ Տէր զամենայն պատարագս քո"։ Տացէ քեզ Տէր ըստ սրտի քում"։ Փառք Հօր և"։ Շարական. ձյն։

Որ յանէից ստեղծող գոյից ա- հնգ
րարչակից Հօր բանդ աստ-
ուած. Թողութիւն շնորհեա նշխարե-
ցելոց քոց ծառայից. յորժամ գամս
դատել զոր անարատ ձեռօք ստեղ-

ծեր ։ Որ ի Հօրէ առաքեցար և մարմնացար ի սուրբ կուսէն ։ Թո-ղու ։ Որ ի խաչին անշնչացար ։ զմահու լուծեր զիշխանութիւն ։ Թող ։ Որ պսակիչդ ես քոց սր-բոց և անվախճան բարեաց բաշխօղ ։

Թողու ։

Եւ ասէ աղօթս ։

Գոհանամք զքէն Տ՟ր Ա՟ծ ամենա-կալ արարիչ ա՟մ արարածոց ։ որ լցեր և զարդարեցեր զա՟մ երկիր պտղալից և վայելուչ պարարտութ՟բ, և ետուր զն՟ս ՚ի պէտս ուրախութ՟ե որդւոց մարդկան ։ զի փառաւորեսցի համա-պազ ամենա՟բ անուն քո՝ ՚ի քո ըս-տեղծեալ ծառայից, որք վայելեմք միշտ յամենառատ բարութ՟ե քում ։ Եւ արդ՝ բարերար և բազմագութ Տ՟ր՝ քեզ խոնարհեցուցանեմք զծունր սրտից մերոց, և հայցեմք ՚ի բարերա-րութենէ քումմէ, առաքեա ՚ի ժամուս

յայտնիք զշնորհս ամենազօր հոգւոյդ
քոյ ՚ի վերայ սեղանոյս այսորիկ, և
օրհնեա՛ ողորմութբ քով զառաջիկայ
հացս զայս և զգինիս, զոր ՚ի քո ա_
ռատ բարութէդ մատուցանեմք առա_
ջի քո անկարօտդ ած, ՚ի յիշատակ
հոգւոցն հաւատով ՚ի քեզ ննջեցե_
լոց։ Եւ շնորհեա՛ ամենեցուն ոյք
հաղորդին ՚ի սմանէ՝ զփրկութի, և
զառողջութի կենաց, և զթողութի յան_
ցանաց։ Եւ զհոգիս ննջեցելոց մե_
րոց յիշեա՛ տր՝ և դասաւորեա՛ ընդ
սուրբս քո յերկնաւոր առագաստին
յանսպառ ուրախութիւն. և պարգե_
ւեա՛ վարձս բարեաց՝ մատուցողաց պա_
տարագիս։ Եւ վն առատ մարդասի_
րութեան քո տր՝ ջնջեա՛ զձեռագիր
յանցանաց ամ ժողովրդեանս, բարե_
խօսութբ սբ ածածնին և ամ քոց
սբց. և արժանի՛ արա զմեզ գտանել
ողորմութի յաւուր հատուցման ամ
գործոց։ Զի դու ես կեանք ան_
վախճան, և երանութի ամ արդարոց։

Եւ

Եւ քեզ ամենա՟սբ Երրորդութեդ և միոյ ա՟ծութեդ վայելէ փառք՝ իշ": Հոգւոյն հանգուցն": Ը՟ն որդի":

Հայր մեր որ յեր":

Կանոն Ջրհոր Օրհնելոյ:

Առնու քահանայն զխաչն և զաւետարանն և երթայ ՚ի պղծեալ ջրհորն, և ապա հանել ՚ի դոյլ ջուր: և ապա դոյլն այլ հանէ և դնէ առաջի իւր, և առնէ աղօթս:

Ձայն տ՟ն ՚ի վերայ ջուրց, և ա՟ծ",
Մատուցէք տ՟ն որդիք ա՟յ":
Մատուցէք տ՟ն զփառս և զպա":
Ձայն տ՟ն ՚ի վ՟ր ջուրց և ա՟ծ փա":
Ձայն տ՟ն զօրութեց և ձայն տ՟ն":
Ձայն տ՟ն փշրէ զմայրս և ման":
Մանրեսցէ զն՟ս որ՟պ զմատաղս":
Ձայն տ՟ն հատանէ զբոց ՚ի հրոյ":
Ձայն տ՟ն հաստատէ զեղջիւրս":
՚Ի տաճարի ն՟ր ամենեքեան ասաս":
Տ՟ր զջրհեղեղս նստուցանէ և":
Տ՟ր զօրութի ժողովրդեան իւրոյ":

Խնկարկէ շուրջ ջրհորոյն և ասէ

Շարական . Դկ .

Աղբիւր կենաց բաշխօղ շնորհաց հոգւոյդ իջման ՚ի բարձանց՝ . զանճառ պատկան պարգեւըս քո բաժանեցեր յառաքելոցն։ Որ ի վերայ ջուրցն գոլով ստեղծանէիր զարարածս . իջեալ ի՝ջուրս աւազանին ծնանես որդիս այ։ Որ զարդարեալ նորոգես միշտ ըզնոր քո զեկեղեցի . պէսպէս շնորհաց քոց պարգեւօք փայլեն մանկունք սորա։

Լնու զՋուրն խաչանման ՚ի Ջրհորն , և ասէ

Ալէլուիա ալէլուիա ։

Ձայն տն ՚ի վր ջուրց , և ած փառաց որոտաց , և տր ինքն ՚ի վր ջուրց ։

Ընթերցուած ՚ի Չորրորդ Թագա ։

Եւ ասեն արք քաղաքին ցԵղիսէէ . ահաւասիկ բնակութի քաղաքիս

բարի՛ է, ով և տէրդ իսկ տեսանէ . և ջուրքս չար, և երկիրս անզաւակ : Եւ ասէ Եղիսէէ. առէ՛ք առ իս կուժ մի նոր, և դիք այդր . և բերին առ նա : Եւ ել Եղիսէէ յականս ջուրցն, և էարկ անդ աղ և ասէ, այսպէս ասէ տէր : բժշկեմ զջուրս զայսոսիկ . և մի ևս լիցի այդ ՚ի մահ և յանզաւակութիւն : Եւ բժշկեցան ջուրքն մինչև ցայսօր ըստ բանին Եղիսէի զոր խօսեցաւ :

Պօղոսի առաքելոյն յԵբրայեցւոց թղթոյն է ընթերցուածս :

Ոչ կամիմ եթէ ագէտք լիցէք եղբարք, զի հարքն մեր ամենեքեան ընդ ամպովն էին . և ամենեքին ընդ ծովն անցին . և ամենեքին ՚ի Մովսէս մկրտեցան յամպն և ՚ի ծովն . և ամենեքեան զնոյն հոգևոր կերակուրն կերին . և ամենեքեան զնոյն հոգևոր ըմպելին արբին : զի ըմպէին ՚ի հոգևոր վիմէն որ երթայր զհետ նոցա . և վէմն էր ինքն Քրիստոս .

Ալէլուիա ալէլուիա :

Տեսին ամ̃ ծագք երկրի զփրկութի̃ ա̃յ մերոյ :

Սբ̃ Աւետարան Յի̃ Քի̃ որ ըստ Մատ՛՛ ·

Յայնժամ գայ յս̃ 'ի գալիլեէ 'ի յորդանան առ յովհաննէս՝ մկրտել 'ի նմանէ· և յովհաննէս արգելու զնա՝ և ասէ · ինձ պիտոյ է 'ի քէն մկրտել · և դու՝ առ իս գաս : Պատասխանի ետ յս̃ և ասէ ցնա · թո՛յլ տուր այժմ, զի այսպէս վայելէ մեզ լնուլ զա̃մ արդարութի̃ · և ապա թոյլ ետ նմա · Եւ իբրև մկրտեցաւ յս̃ ել վաղվաղակի 'ի ջրոյ անտի · և ահա բացան նմա երկինք · և ետես զհոգին ա̃յ՝ զի իջանէր իբրև զաղաւնի և գայր 'ի վե̃ նր̃ · Եւ ահա ձայն յերկնից՝ որ ասէր · դա́ է որդի իմ սիրելի, ընդ որ հաճեցայ ·

Եւ եւս խաղա՛՛ · Աղաչեսցուք զբարերարն ա̃ծ, և խնդրեսցուք 'ի նմանէ · զի մաքրեսցէ զջուրս զայս յա̃մ աղ

տեղուէ, և տայէ 'ի պէտս ծառայից իւրոց շնորհօք ողորմութե իւրոյ. ամենակալ տր ած մեր կեցուսցէ և":

Տէր ողորմեա՛. Տէր ողորմեա՛. Տէր ողորմեա՛:

Տր ած մեր, որ արարիչդ ես ամ արարածոց՝ երևելեաց և աներևութից. որ գոյացուցեր զծով և զցամաք, և զոր 'ի նմա վայելչութի. և հայեցել տեսեր զամ արարածս քո, և աՀա բարի են յոյժ. յորոց վերայ ստեղծեալ 'ի քէն զմարդն իշխան կարգեցեր: Նաև ինքնայօժար կամօք չարացեալ բանաւորկուն՝ պատրեալ զնա վրիպեցոյց 'ի փառացն. և սերմանեց 'ի նմա զիւր չարութե սերմն: Օ որ խնամօք արարչական ողորմութե քո զերծուցանել կամելով 'ի նորին դաւաճանութենն, ետուր զդրաւորական օրէնս ազդի մարդկան 'ի դաստիարակութի: Նաև զողջաբարոյ մտանց զդուշացուցանելով 'ի հեթանոսական սովորութեց՝ գրեցեր նոցա

զխոտրուն կերակրոյն: Իսկ յերեւիլ միածնի քո՝ տն մերոյ յն քի, որ լուսաւորեաց զեկեղեցի իւր սբ՝ աւետարանական վարդապետութբն, ուսաք ՚ի նմանէ եւ հաւատացաք ո՛չ արտաքուստ մտանել ՚ի մեզ պղծութի՛ւն ինչ յարարածոցս, զոր ետուր մեզ ՚ի վայելս մարմնական պիտոյից: Այլ եւ մեք աշակերտեալքս վարդապետութեն սբյ աւետարանին՝ եւ քարոզութե սբց առաքելոցն, խնդրեմք ՚ի քէն եւ աղաչեմք, ՚ի վերակոչելս մեր՝ զերկրպագելի անուն ամենասուրբ երրորդութեդ՝ հօր եւ որդւոյ եւ հոգւոյդ սբյ, սրբեա՛ ամենակարող զօրութբդ զջրհորս զայս՝ եւ զոր ՚ի սմա զջուրս. եւ մաքրեա՛ յամ կարծեալ պղծութէ՝ ՚ի մերմէ հիւանդամտութենէս. եւ զօրացո՛ զտկար միտս մեր՝ առնուլ զսա առանց խղճի ՚ի վայելս մարմնական պիտոյից մերոց: Իւ գոհութբ փառաւորել զքեզ հայր՝ որդւովդ միածնիւ՝ եւ հոգւովդ

ւոյդ սրբով. այժմ և միշտ և յա՟ ։

Խաղաղութիւն ամենեցուն ։

Տէր մեր յ՟ս ք՟ս՝ միածին որդի և բանդ ա՟ծ, որ զախտացեալ բնութիս մեր խառնեալ ը՟ անախտ ա՟ծութիդ՝ ՚ի վերայ մեր ս՟բ արարեր զանձն քո։ Աստի և մեք սրբեալք ՚ի ճշմարտութեդ քումմէ՝ գոհանամք զքէն, և աղաչեմք զմիայն բարերարդ և ըղ մարդասէրդ. խոնարհեա՛ց առ մեզ որք ժողովեալ եմք յանուն քո ս՟բ. և հեղ զշնորհս հոգւոյդ ս՟բյ ՚ի ջուրս յայս՝ նշանաւ ս՟բ խաչին. և սրբեա՛ զսա յա՟մ կարծելի և յանկարծելի աղտեղութէ. Ա՟պ զի անխիղճ սրտիւ վայելեալ զսա ՚ի պէտս մարմնական պիտոյից մերոց, փառաւորեսցուք զքեզ ընդ հօր և ս՟բ հոգւ"։

Ա՟մ խաչիւս"։ Պահպանիչ և"։

Հայր մեր որ յեր"։

Կանոն զԱրմտիս, զՍերմնս, զՇեղջ զԱյգի, և զՀնձան Օրհնելոյ։

Ալէլուիա ալէլուիա ։

Քեզ վայելէ օրհնութիւն ած՚ ՚ի սիոն և քեզ տացին աղօթք յերուսաղէմ։

Ընթերցուած Առակաց ։

Պատուեա զտր ՚ի քոց արդար վաստակոց. և հան նմա պտուղ ՚ի քոց արդարութեն արմտեաց ։ Զի լցցին շտեմարանք քո լիութբ ցորենոյ. և գինեաւ հնձանք քո առատասցեն ։

Ընթերցուած ՚ի Յովէլեայ մար՚ ։

Քաջալերեաց երկիր. խնդա և ուրախ լեր, զի մեծացոյց տր զառնել իւր ընդ քեզ։ Քաջալերեցարուք անասունք դաշտի, զի դալարացան դաշտք անապատի. զի ծառ եբ զպտուղ իւր. որթ և թզենի ետուն զզօրութիւն իւրեանց։ Որդիք սիոնի, ցնծացէ՛ք և ուրախ լերուք ՚ի

տր

տր ած ձեր. զի ետ ձեզ տր կերա-
կուր արդարութե. և տեղասցէ ձեզ
անձրև կանուխ և անագան իբրև
զառաջինն. և լցցին կալք ցորենոյ.
և զեղցին հնձանք գինւոյ և իւղոյ.
Եւ հատուցից ձեզ փոխանակ ամացն՝
զորս եկեր մարախն՝ և ջորեակն՝ և
թրթուրն, զօր իմ մեծ զոր առաքե-
ցի ՚ի վր ձեր. Եւ ուտելով կերի-
ջիք՝ և յագեսջիք, և օրհնեսջիք զա-
նուն տն այ ձերոյ, որ արար ընդ
ձեզ սքանչելիս. և մի ևս ամաչեսցէ
ժողովուրդ իմ յաւիտեան.

Պօղոսի առաքելոյն ՚ի Կորնթացւոց″ թղթոյն է ընթերցուածս.

Այլ որ պարգևէ սերմն սերմա-
նահանաց՝ և հաց ՚ի կերակուր,
պարգևեսցէ և բազմացուսցէ զսեր-
մանիս ձեր, և աճեցուսցէ զարդիւնս
արդարութե ձերոյ. յամի մեծացեալք
ամ առատութբ՝ որ յօրինէ մեօք գո-
հութի այ. Զի պաշտօն հարկիս

այսօրիկ՝ ոչ միայն առ ՚ի լնուլ զպակա սութի՛ նոցին է, այլ և առաւելուլ բազմօք գոհութի՛ այ :

Ալէ″ ալէ″ : ՚Ի կարդալ իմում լուար ինձ ա՛ծ ըստ արդարութե՛ . ՚ի նեղութե՛ ինձ անդորր արա″ :

ՍԲՑ ԱՒԵՏԱՐԱՆԻ ՅԻ ՔՍԻ որ ըստ ՄԱՐԿ″ :

Տրն մեր Յսի Քսի .

Ասէ տէր, այսպէս է արքայութի՛ այ . ոպ՛ զի այր մի արկանիցէ սերմանիս յերկրի . և ննջիցէ , և յառնիցէ ըզ ցայգ և զցերեկ . և սերմանիքն բուսանիցին և աճիցեն . և նա ոչ գիտէ Թէ երկիրն ինքնին բերէ զպտուղ . նախ զխոտն, և ապա զհասկն, և ապա ցորեան տոչք ՚ի հասկին։ Այլ յորժամ տայցէ զպտուղն , վաղվաղակի առաքէ մանգաղ . զի հասեալ են հունձք :

Փառք քեզ տր ած մր .

Ի նո ժա″ : Աղաչեսցուք զմարդասէրն ած , զի օրհնեսցէ զսերմանիս

և

և զորդիսն ծառայից իւրոց. ամէն:

Նո․ առ Հայրն․

Օրհնեա՛լ ես տ՟ր ա՟ծ ամենակալ, որ վերածես զամպս ՚ի ծագաց երկրէ, և զփայլատակունս յանձրևս առնես. կոչես զջուրս ծովու, և հեղուս ՚ի վ՟ր երեսաց երկրի: Խնդրեմք ՚ի քէն և աղաչեմք, աղերսեմք և երկիրպագանեմք՝ խոստովանելով զմեղս մեր, և հայցելով զառատ ողորմութիւն քո: Բա՛ց տ՟ր զգանձս երկնից, և առաքեա՛ զամպս ցօղել մեզ զանձրևս շահեկանս: Գթա՛ ՚ի ծերս և ՚ի մանկունս, ՚ի տղայս և ՚ի ստնդեայս, ՚ի խաշինս և յանասունս, և յամենայն կենդանիս: Օրհնեա՛ տ՟ր և զբերս երկրի մերում, զարտոյ և զայգւոյ, զծառոյ և զխոտոյ: Օրհնեա՛ տ՟ր զսերմանիս մեր հանդերձ սերմանօղօք. զի առատ ես ՚ի պարգևս քո. տաս սերմն սերմանողաց, և հաց ՚ի կերակուր մարդկան: Աղաչեմք

զքեզ

(Նյու և չէշէ օշհ")

զքեզ Թագաւոր զօրութեանց ա̃ծ ա̃ծ
մեր, որ խնամովք քո լնուս զդաշտս
և զլերինս պտղաբերութեամբ, հայցեմք ՚ի
սերմանիս մեր. որ կարօղդ ես առանց
սերման շնորհել հասկս՝ և առանց
կերակրոյ լնուլ զքաղցեալս։ Տո՛ւր
տ̃ր զառատ ողորմութիւն քո, և աճեցո՛
զարդիւնս ծառայից քոց ՚ի պէտս
կարեաց կենցաղոյս. զի աչք ամենե-
ցուն ՚ի քեզ յուսան, և դու տաս
նց̃ կերակուր ՚ի ժամու։ Օրհնեա՛ տ̃ր
և զամպս ՚ի վերուստ, զի զցօ՛ղ քաղց-
րութեան ցօղեսցեն յանդաստանս մեր.
Օրհնեա՛ տ̃ր և զարտօրայս մեր, զի
առանց ա̃մ փտասուց անուցանիցեն
զպտուղս իւրեանց։ Օրհնեա՛ տ̃ր զե-
զինս և զմշակս սոցա, զի առողջութեամբ
ժողովեսցեն զարդիւնս վաստակոց
իւրեանց. Օրհնեա՛ տ̃ր և զպսակ
տարւոյ քաղցրութեան քո, զի լիութեամբ և
խաղաղութեամբ կատարեսցի. Օրհնեա՛
տ̃ր և զշտեմարանս ցորենոյ, և զհըն-
ձանս գինւոյ և իւղոյ. զի լցեալք

(ԼՀոգէ և հնչման օրհ″)

յառատութէ բարեաց քոց՝ առաւել ևս բղխեսցեն ըստ քոյին անսուտ բանիդ, եթէ երկինք լուիցեն երկրի, և երկիր լուիցէ ցորենոյ և գինւոյ և ձիթոյ. և նոքօք լցցի ժողովուրդ իմ: Այլ զմեզ զամենեսեան արժանի արա խաղաղութե վայելել զպտուղս առատ ողորմութե քո. և գոհանալով փառաւորել զՀայր և":

Մէ խաչիւս": Պահ": Հայր մեր":

Կանոն՝ Սկիհ և Մաղզման Օրհնելոյ:

Տանին յեկեղեցին, և ասեն սաղմոս:

Դատ արա ինձ տէր, զի ես յանբծութեան իմում":

Շարական ըստ աւուր:

Ապա լուանան նախ ջրով, և օրհնեն [illegible]:

Քարոզ:

Խնդրեսցուք հաւատով միաբանու-

թէ 'ի տանէ, զի զողորմութեան զշնորհս իւր արասցէ 'ի վերայ մեր։ Տէ՛ր ամենակալ, կեցուսցէ և ողորմեսցի։

Կեցո՛ տէր և ողորմեա՛։

Եւ ևս խա″։ Օրհնութիւն և փառք″։

Եւ ապա ըմպանան գինւոյն. և առեն աղջնոս։

Տէր հովուեսցէ զիս″։ չփոխեն ըստն.

Քարոզ։

Եւ ևս խա″։ Օրհնութիւն և փառք″։

Եւ քահանայն ասէ զաղօթս։

Օրհնեալ ես տէր ած մեր, որ ետուր մեզ զնխութս զայս առնել անօթ սրբութեան քում ըստ հաճոյից քոց, առ 'ի քէն առնելոյ քո մատաւորութեան. Արդ՝ ընկա՛լ զսա 'ի ձեռաց մերոց, և սրբեա՛ սրբութեամբ քով, զի արժանի լիցի ընդունել 'ի սպասաւորութիւն եկեղեցւոյ քում սբյ. որով և բերկրեսցին մատուցօղք սորա, ակնունելով 'ի քէն բարեաց հատուցման։ Եւ զմեզ արժանի՛ արա սրբութեամբ և

ար-

արդարութ̃ կե̃լ ՚ի քահանայութեան կար-
գի. պաշտել զքեզ ՚ի սբ̃ եկեղեցւոջ
քում զամ̃ աւուրս կենաց մերոց, և
ընդունիլ զխոստացեալ բարիսն որ ՚ի
քէն. Յու քեզ ընդ հօր և սբ̃ հոգ-
ւոյդ վայելէ փառք՝ իշխա":

Կանոն Եկեղեցւոյ Զգեստ Օրհնելոյ. այսինքն, Շապիկ, Ուրար, Վակաս, Շուրջառ, Գոգնոց, և զայլս.

Սաղմոս առաջնորդն ՚ի վերայ բաշխայն, և ասէն աղիոս:

Յիշեա՛ տէր զդաւիթ": զփոխն ըստն.
Յու- Նս խօսս": Աղաչեսցուք զմար-
դասէրն ած̃, զի ընկալցի զպատաս
զայս ՚ի հաճոյս բարերար կամաց իւ-
րոց՝ ՚ի պայծառութի տան իւրոյ՝ ՚ի
գովեստ փառաց անուան իւրոյ. և
կեցուսցէ զարարածս իւր. ամէն":

Յու-

Եւ քահանայն ասէ զաղօթս ·

Տ՟ր ա՟ծ հզօր՝ բարձրեալ և ահա-
ւոր, որ զգեցուցեր զեկեղեցի
քո լուսով փառաց քոց, և եղեր մեզ
զգեստ անապականութեան · Ընկա՛լ 'ի
մէնջ զզգեստս զայս · որպէս 'ի ձեռն
մովսէսի զնիւթ խորանին վկայութեան,
և իբրև զհանդերձս մանկանցն եբ-
րայեցւոց 'ի պատիւ քեզ տարածե-
լոց · Օրհնեա՛ և սրբեա՛ զսա · ո՟պ ըն-
կալար և օրհնեցեր զկտաւսն յովսե-
փայ, զոր մատոյց 'ի պատանս ա՟ծային
մարմնոյդ · զի և սա արժանի լիցի եկե-
ղեցւոյ քում ս՟բյ · Եւ ո՟պ զի ցնծա-
ցեն մատուցօղք սորա, տո՛ւր ն՟ց տ՟ր
փոխարէն · Հատո՛ ն՟ց աստ և 'ի հան-
դերձեալ երկրին զողորմութիւն քո
մեծ և զառատ · Եւ քեզ ընդ հօր և
հոգւոյդ ս՟բյ վայելէ" ·

Հայր մեր որ յերկ" ·

Աղ

(Զգեստու օրհնելոյ)

Կանոն՝ Նոր Գիրք Օրհնելոյ։

Տանին յԵկեղեցին, և առաջնորդն առնելով ՚ի վերայ բազկայն, և ասեն ՚ի բեմ։

Լսեցարուք ժողովուրդք յօրէ՛։

Մինչև ցայն՝ որ ասէ, Հողդանեա որ՛։

Քարոզ։

Խնդրեսցուք հաւատով միաբան՛։

Տէր ողորմեա։ Տէր ողորմեա։ Տէր ողորմեա։

Եւ քահանայն ասէ զաղօթս։

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած մեր, որ ետուր մեզ զպատուիրանս քո ՚ի լուսաւորութիւն անձանց մերոց։ Ընկալ և այժմ զնորատիպ գիրս զայս ՚ի ձեռաց մերոց ՚ի տաճար ս̄բ. քո։ Օրհնեա և սրբեա զսա, զի որք ընթերցցին, և որք լսիցեն, բանայցեն սիրտք ն̄ց առնել զհրամանս քո գրել ՚ի սիրտս իւրեանց, լինել քեզ ժողովուրդ սեպհական։ Պայծառացո տէր և

զհոգի մատուցողի սորին . և եթէ յանցեալ ինչ իցէ փոքու կամ մեծի, որում թողութի բարեխօսութբ սբ ածածնին և ամ սբց ։ Զի դու ես տր ած մեր . և քեզ վայելէ փառք իշխանու"։

Կանոն՝ Նորոգ Մկրտեալ Մանկանց ։

Յետ մկրտութե առեալ տանին 'ի տբ եկեղեցւոյն զմանուկն 'ի տուն, և դնեն 'ի գիրկս մօրն . և տան աւետիս ։

Դու ես որ հաներ զիս յարգանդէ, յոյս իմ 'ի ստեանց մօր իմոյ։ 'Ի քեզ անկայ ես յարգանդէ , յորովայնէ մօր իմոյ դու ես ած իմ։

Պօղոսի առաքելոյն յԵբրայեցւոց թղթոյն է ընթերցուածս ։

Եղբ՝ որովհետև մանկունք հաղորդեցին արեան և մարմնոյ , և ինքն իսկ մերձաւորութբ կցորդ եղև

նո

նոցունց. զի մահուն իւրում խափա-
նեսցէ զայն որ զիշխանութիւն մահուն
ունէր, այսինքն է՝ զսատանայ. և
ապրեցուսցէ զայնոսիկ որ մահուն
երկիւղիւ հանապազ կէին վտարան-
դեալք ՚ի ծառայութիւն: Քանզի ո՛չ
երբէք զհրեշտակաց բուռն հարկա-
նէ. այլ զզաւակէն աբրահամու
բուռն հարկանէ: ուստի պարտ իսկ
էր նմա ամենայնիւ եղբարց նմանել.
զի ողորմած լինիցի, և հաւատարիմ
քահանայապետ յա̅ծակ՛ս կողմանէ
անտի, առ ՚ի քաւել՛յ զմեղս ժողո-
վրդեանն.

Աւետարան աւետարան.

՚Ի բերանոյ մանկանց տղայոց և ըս-
տնդիեցաց հաստատեցեր զօրհնութիւն.

ԱՒԵ̅ ԱՒՐՀՆԻ ՅԻ̅ ՔԻ̅ ՈՐ ԸՍՏ ՄԱՏ՛.

Եկն ՚ի կափառնաում. և իբրև ե-
մուտ ՚ի տուն, հարցանէր զնո̅, զի՞նչ վիճէիք զճանապարհայն ընդ-
միմեանս: Եւ նոքա լո՛ւռ լինէին.

քանզի ընդ միմեանս վիճեցին՝ ՚ի ճա-
նապարհին թէ՝ ո՛վ մեծ իցէ։ Եւ իբ-
րեւ նստաւ՝ կոչեաց զերկոտասանսն,
և ասէ ցնա. եթէ ոք կամի առաջին
լինել՝ եղիցի ամենեցուն կրտսեր՝ և
ամենեցուն պաշտօնեայ։ Եւ առեալ
մանուկ մի կացոյց ՚ի մէջ նց. և ըն-
կալեալ զնա ՚ի գիրկս իւր, ասէ ցնա։
Որ միանգամ յայսպիսի մանկտւոյ
ընկալցի յանուն իմ, զիս ընդունի։
և որ զիս ընդունի, ո՛չ զիս ընդունի՝
այլ զայն որ առաքեացն զիս։

Շարական. դձ.

Նո՛ր սիօն ծը՛նեալ մանկո՛ւնք ն՛ր դձ
աւա՛զանին. շնո՛րհազարդեալ՛ք հբ
հո՛գւովն ա՛ստուածոյ. օրհնեցէ՛ք ըզ
հայրն ե՛րկնաւոր յաւո՛ւր ծննըն-
դեան սրբուհւոյ կուսին. յո՛ր
օ՛րհնեցայ՛ք յա՛նիծից նախնոյն.
Արեամբ գառինն անարատի՝ փըր-
կեալ ժողովուրդք. յաւուր ծնըն-

դեմն մօր անտանելւոյն · դավե–
ցէք ըզ միածինն որ հաճեցաւ առ–
նուլ մարմին անսերմն ի նմանէ ·
յոր · Յաւաստաւորուղղիս շնորհաց
հոգւոյն լուսազարդեամբ ազգք հե–
թանոսաց · յաւուր ծնընդեան
մօր բանին ծնողի · ըզ փառակից
որդւոյ զհոգին բարեբանեցէք հո–
գեւոր երգով · որ մաքրազարդեաց
զմարմնարան որդւոյն ·

Եւ քահանայն ասէ զաղօթս զայս ·

Օրհնեալ ես տէր այ ամենակալ, և
օրհնեալ է անբաւ գութ մարդասի–
րութեան քո, որ արժանի արարեր զծա–
ռայս քո զմատուցանել առ քեզ լինել
հաղորդ հոգւոյդ քո սրբոյ: Եւ այժմ
աղաչեմք զքեզ, ուղղեա զգնացս մեր,
և ամրացո զսա յերկիւղ քո · զգու–
շացո զսա լուսաւոր պատուիրանաց
քոց, և զամ աւուրս կենաց իւրոց
խա–

խնամողութ՛ և առանց մեղաց պահեա՛։
Շնորհօք և մարդասիրութ՛ տն մե-
րոյ և փրկչին յի քի · ը՛ որում օրհ-
նեալ ես հայր ամենակալ՝ ընդ կեն-
դանարար սբ հոգւոյդ · այժմ և.։

Մե՛ խա. Պա. Հայր մեր։

Յա- յաւուրն ուրբաթու վերացուցանէ ժա-
մանակն շաբաթն՝ ... ծնարօտն, 'ի գլխոյ
նորոգ ծրարեալն, և ասէ շարակնս։

Տէր որ լուսով գիտութե քո առաջ-
նորդեցեր ծառայիս քո վերստին
ծնանել զսա ջրով և հոգւով սբվ ·
հաստատեա զսա 'ի հաւատս և 'ի սէր
քո, փրկեա զսա 'ի չարէ՝ և կեցո՛։
Շնորհօք և գթութ միածնի որդւոյ
քո · ընդ որում օրհնեալ ես հայր ա-
մենակալ ընդ կենդանարար և ազա-
տիչ սբ հոգւոյդ, այժմ և.։

Յա- ժամհանգյն լուանաց ոտից ծրարեալ ձման-
ջըն, և ասէ շարականս զայս ·

Որ զերծուցեր 'ի մեղաց մկրտութե
սբ

ս̃բ աւազանին 'ի ձեռն ծառայիս քո պարգևեցեր. և այժմ աղաչեմ զքեզ տ̃ր, զլոյս երեսաց քոց ծագեա 'ի սիրտս սորա. սպառազինեա զսա հաւատով ընդդէմ հակառակորդին. 'ի վ̃ր վիմի պատուիրանաց քոց հաստատեա զսա. և զզգեստ անապականութե̃ ո̃ր յա̃մ մեղաց աղտեղուէ արա́ անբիծ և անարատ. և զդրոշմ հոգւոյդ ս̃բյ մինչև յաւուր ահեղ դատաստանին ամբողջ պահեա. և քաւիչ լեր մեզ ըստ բազում գթութե̃ քում. Զի բարերար և մարդասէր ես ա̃ծ գոլով. և մեք փառս մատուցանեմք հօր և որդւոյ և հոգւոյդ

ս̃բյ. այժմ և":

Խաղաղութիւն ամենեցուն.

Որ զգեցաւ զքեզ՝ զտ̃րդ և զա̃ծդ մեր, և խոնարհեցոյց քեզ զգլուխս իւր, պահեա անյաղթելի 'ի պատերազմաց հպարտացեալ թշնամւոյն. և քո անապական պսակաւդ մինչև

ցվախ_

(Մեռոնէ Հանել)

ցվախճան յաղթող զամենեսեան ցոյց։
Օ՛ր քո է ողորմիլ և կեցուցանել զմեզ՝ քս՟ ած՟ մեր. և քեզ փառս վերառաքեմք ընդ հօր և ամենասուրբ հոգւոյդ. այժմ և"։

Յետ երկրպագութեան եկեղեցւոյն մտանիցեն, և առաջնորդն՝ ընթանայ զեկեղեցին, ասելով՝

Արդարացար, սրբեցար, զօրացիր. յանուն հօր և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ. այժմ և"։

Կանոն՝ Նորոգ սափրելոյ զհերս պատանւոյն։

Սաղմոսն Շարական. ՃԾ։

Մանկունք ըղ տ՟ր օրհնեցէք որոյ անուանն որ էն. և միշտ եղիցի անուն տն՟ օրհնեալ։ Ծագմամբ լուսոյ զարդարեաց զագդըս մարդկան Թագաւորըն քս՟. և միշտ։ Արդեկք լուսոյ մկ

տուք

տուք ըզ փառըս հօրըն լուսոյ . որդ-
ւոյն միածնի և սբ հոգւոյն յաւիտ-
եանս ամէն ։

Ալէ՛ ալէ՛ ։ Օրհնեցէք մանկունք զտր և օրհնեցէք զանունն տն ։

Սբ Աւետարանս Յի Քի որ ըստ Մատ″ ։

Տէրն մեր Յս Քս ասէ ։

Ոչ ապաքէն երկու ճնճղուկք դան-գի՛ միոջ վաճառին, և մի ՚ի նոցանէ յերկիր ոչ անկցի առանց հօր ձերոյ ։ Այլ ձեր և ամենայն իսկ հեր գլխոյ թուեալ է ։ և արդ՝ մի՛ երկնչիցիք՝ զի լաւ էք քան զբազում ճնճղուկս ։ Ամենայն որ խոստովանեսցի յիս առաջի մարդկան , խոստովանեցից և ես զնմանէ առաջի հօր իմոյ որ յեր-կինսն է ։

Ապա ասէ զաղօթս զայս ։

Օ՛ քեզ աղաչեմք տր ած փրկութն մերոյ . որպ օրհնեցեր զդաւիթ ձե-ռամբ մարգարէին սամուէլի . նոյնպ

որհ-

օրհնեմ զողջոյս զոյս ձեռամբ անար-
ժանութեան իմոյ . և տպաւորեա՛ 'ի
սմա զհոգիդ քո Տէր . որ՛ զի յառաջա
նալով հասակաւ՝ լի աւուրբք՝ և ա-
լեօք ծերութեան վայելեսցէ 'ի բարութեան
քում: Ու քեզ յաւէտ փառք և իշ-
խանութիւն . այժմ և՛՛:

Ապա նախ քան զն հարկէ շնէրս պատանւոյն 'ի
շրթունս նորոյն , ասելով:

Հարթին հերքք գլխոյ այս անուն ծա-
ռայի . յանուն Հօր և որդւոյ և
Հոգւոյն Սբյ:

Ու վ͞ն Տէր խաչի քո՛՛: Պահպանիչ՛՛:
Հայր մեր որ յերկ՛՛:

(Նորոտ Աստէեւոյ)

Ցանկ կանոնաց պարունակելոց յառաջին հատորի ։

Կանոն	Մկրտութեան	Գ ։
Կանոն	Քառասնօրեայ մանկանց	ԽԱ ։
Կանոն	Կուսի պսակի	ԽԷ ։
Կանոն	Պսակ վերացուցանելոյ	ԿԵ ։
Կանոն	Երկրորդ պսակի	ՀԱ ։
Կանոն	Հաղորդ տալոյ	ՀԵ ։
Կանոն	Գիշեր ժամու	ՁԱ ։
Կանոն	Խաչալուայ առնելոյ	ՃԼԳ ։
Կանոն	Հոգեհանգիստ կատարելոյ	ՃԽ ։
Կանոն	Աղ օրհնելոյ	ՃԾԱ ։
Կանոն	Մատաղ օրհնելոյ	ՃԾԵ ։
Կանոն	Ջրհոր օրհնելոյ	ՃԾԸ ։
Կանոն	Զարմտիս օրհնելոյ	ՃԿԵ ։
Կանոն	Սկիհ օրհնելոյ	ՃՀ ։
Կանոն	Զգեստ օրհնելոյ	ՃՀԲ ։
Կանոն	Գիրք օրհնելոյ	ՃՀԳ ։
Կանոն	Մկրտեալ մանկանց	ՃՀԵ ։
Կանոն	Մեռոնէ հանել	ՃՀԹ ։
Կանոն	Նորոգ սափրելոյ զհերս	ՃՁԱ

ԿԱՐԳ
ԹԱՂՄԱՆ
Ննջեցելոց.

Աշխարհականաց, Արանց և Կանանց.

Նախ՝ ասէ սաղմոս, Երկինք պատ_մեն, ձայնիւ ՚ի Պատեան. Յե_տոյ ասէ, Օրհնեալ հոգւոյդ Մեր Աստուած ճշմարիտ, ամէն.

Ողորմեա ինձ Աստուած ըստ մեծի ո_ղորմութեան քում. ըստ բազում գթութեան քում քաւեա զանօրէ_նութիւնս իմ: զփոխն ասն. փառք հօր և": Այժմ և".

Յետոյ ասէ Պատեան, Զայնիւ:

Ա_

Կանոնագլուխ ։

ԴԱՏԵԱ՛ ՏԷՐ

զայնոսիկ որք դատե՛ն
զիս . [illegible] ։ Մար
տիր ընդ այնոսիկ որ մա՛րտնչեին"։
Ա՛ռ զզէն և զասպար քո, և արի"։
Ամաչեսցեն և յամօթ լիցին ոյք"։
Եղիցին նոքա որպէս փոշի՛ առաջի"։
Եղիցին ճանապարհք նոցա ի խա"
Ի նանի՛ր թաքուցին ինձ որոգ"։
Տէ՛ր յերկինս է ողորմութիւն քո՛"։
Արդարութիւն քո որպէս լերինք ած"։

Որ

(Մեծէ Թաղման)

Որո՛վ զի բազում արարեր զողոր՛։
Մաքրեսցի՛ն նոքա 'ի պարարտու՛։
Ինքէ՛ն է տէր աղբիւր կենաց, և՛։
Ծագեա՛ զողորմութի՛ւնս քո դէք՛։
Մի՛ եկեսցեն 'ի վր մեր ոտք ամ՛։
Ա՛նդ անկցին ամենեքեան դէք՛։
Փա՛ռք հօր և՛։ Այ֊ և֊ եւ՛։

Խնչ արչանէ և աւէ , Օրհնութի՛ւն և՛։
Ա֊ ապա աւէ ։

Ես ասացի՛ 'ի վերանալ յինէն ա֊ եզեկ
ւո՛ւրց իմոց՝ թէ գնացի ես
'ի դրունս դժոխոց ։

Շարական · դկ ։

Ի վերանա՛լ յինէն աւո՛ւրց ի՛ աւգ
մոց տէ՛ր · օգնեա՛ ինձ միայ՛ն օրհ
մարդասէ՛ր ։ Զ չարչարա՛նս
խաչի՛ և մահու յանձն առե՛ր · տէ՛ր ։
Բարեխօսու՛թեամբ սբ՛ մծածնի և
մի՛շտ կուսի՛ · տէ՛ր ։

 Մեր

(Տա֊ն Կարգն է)

ա—գ Անճառ երրորդութեանդ եր-
օր՟ կրպագեն զօրք երկնայինք. և
ստեղծուածք անմարմին ձեռացդ.
փառաւորելով ըզ անէութիւնդ
քո հանապազ. Ամենազօր խաչիւ
քո տէր երկրպագեսցուք. որով
բարձեր ըզդատակնիք մահու քո
արարածոց. փառք. Ամենօրհնեալ
ածածին Մարիամ. քերովբէական
աթոռ արարչին մերոյ ըղնօրհնու-
թեան. զոր երանեցին ամենայն
ազինք հանապազ.

ա—պղ Տէր յոյս ապաշխարողաց.
շնորհեա ըզ թողութիւն բազում
յանցանաց իմոց. Ո քեզ բազ-
մագութ աղաչանօք կարդամք
մի մերժեր ըզ մեզ յողորմութենէ
քումմէ. Որպէս զաւազակն ա-
ղաղակեմ առ քեզ. յիշեա և զիս
տէր ի քում արքայութեանդ.

Ըզ

Զմեղս իմ խոստովան լինիմ աղչ
առ քեզ Քս․ որ միայնդ ես բաղ-
մագութ թողութե՛ ողորմեա՛
ինձ Տր Ծ։ Դու Տր որ ճշմար-
տութե՛ ես սիրող․ և քննես ըղ-
ծածուկըս գաղտնեաց սրտի ի-
մոյ․ ողո։ Տուր ինձ ցնծութի
փրկութե․ և հոգւով առաջնորդ-
քո հաստատեա զիս․ Ե։
Ալիք յանցանաց զիս ալէկոծեն․ աղչ
և մեղք իմ բազում զիս յանդիմա-
նեն։ Արդ զինչ արարից մեղուցել
անձամբս, որ չեմ ապրելոց յահա-
գին հրոյն։ Մեղայ քեզ Քս
որդի Այ․ շնորհեա զթողութիւն
բազում յանցանաց իմոց․
Տէր որ ի մէջ լերինն աղբերացու- աղչ
ցեր ըղ ջուրն ի վիմէն։ Տէր ի
սրտէ իմմէ՝ հան ինձ արտասուս
ապաշխարութեան։ Զի կեցից
ս և

(Տառը կարգին է)

և ապաշխարութեամբ ապրեցայց ի հան-
դերձելոյ քոց դատաստանաց :

տպէ Մեղուցեալ անձամբ կարդամ
առ քեզ հայր երկնաւոր . օգնեա
ինձ ի նեղութեան , որ մեղօք եմ
մեռեալ օգնեա ինձ : Վիրաւո-
րեցայ ես յաներևոյթ թշնամւոյն
բժիշկ հիւանդաց . բժշկեա
զիմ զհիւանդութիւնս , որ մեղօք
եմ մեռեալ : Մոլորեցայ ես որպէս
զոչխար կորուսեալ . խնդրող դե-
րելոց . խնդրեա զիս ընդ մոլո-
րեալս , որ մեղօք :

տպէ Մեղայ քեզ տէր քաւեա զիս .
և ողորմեա ինձ տէր Տ : Ոչխար
եմ բանաւոր հօտի քո և առ քեզ
ապաւինիմ . հովիւ բարի խնդ-
րեա զիս ընդ մոլորեալս . և ողո .
Ի ծովու մեղաց ալէկոծեալ եմ և առ
քեզ աղաղակեմ . նաւապետ բարի
փրկեա զիս ի վտանգէս . և :

Ոար-

Օրհնութեամբ գոհացայ ա- տաղ
մենամեղ անձն իմ. յահեղ
քոյ դատաստանացդ յաններելի
տանջանացն: Քանզի կամաւ մեր-
ձեցայ ի մեղս մեծամեծս.
արդ կայ և մնայ ինձ աններելի
պատուհասն. Արդ անկեալ աղա-
չեմ փրկիչ և բարերար խնայ-
եա յիս ի մեղուցեալս. և ողոր-
մեա ինձ բազմամեղիս:

Ամենակալ քաւեա զմեղս իմ. տաղ
զի տարուած եմ ապաշխարողաց:
Դու զհոգիդ որ մի հաներ յի-
նէն. զի ամ". Դու փրկեա զիս
յահագին հրոյն. զի ամ".

Յիշեա իմ ի մանկութէ իմմէ. մի տաղ
թողուր զիս որ տարուած իմ:
Յիշեա իմ ի ժամանակի ծերութե
իմոյ

(Տաղ կարգն է)

եմոյ. մի՛ թո։ Յո՛յս եմ ի մի՛ւսան_
գամ գա՛լըստեա՛նըն քո. մի՛ անտես
առնե՛ր զիս։

Ճոբ Ողորմութեա՛ն քո զդուռըն բա՛ց
մեզ տէ՛ր. և արժանի՛ արա՛ զմեզ լու_
սեղէն յարկա՛ց քոց ընդ սբ՛ըս քո՛։
՚Ի պա՛տրաստեալ քո օթեվա՛նըս
սըրբո՛ց քոց. ընկա՛լ և ըզ մեզ
փըրկիչ յորդէգրութե՛ան ՚ի դըրա_
խտութեա՛ն կենա՛ց։ ՚Ի նըստե՛լ քո
յատենի՛ դատա՛ւոր ահեղ՝ խնայեա՛
յարարա՛ծըս քո. բարեխօսութե՛ և
աղօթի՛ւք սբ Ծը՛գնա՛ւորա՛ցն։

Վրէ Որ կոչեցե՛ր ըզ հեռացեա՛լքս ՚ի
հա՛րսանիս քո միածնի՛ն՝. ըմպե՛լ
զբաժա՛կն իմաստութե՛ ի՛ձե՛ռըն սըր_
բո՛յն գրիգորի՛. բա՛րեխօսութե՛ սո_
րա ո՛ղո՛րմեա՛ մեզ տէ՛ր։ Ո՛ր գերա_
գո՛յն քան ըզ բնու՛թի՛ չարչարա_
նօք քո ընտրելո՛յն, դարձուցեր ըզ

մո_

(Սէծէ Խաչեան)

մոլորեալքս ի գիտութիւն ճշմար-
տութե ․ բա ․ Որ ՚ի վիրապն անդըն-
դային ջաղխեր նովաւ զդրունս վի-
շապին ․ ի դժխոց ներքնումն իջմամբ
նորին բարձրացուցեր զմեզ ՚ի յեր-
կինս ․ բարեխօսու"։

Յարեար երևեցար առաքելոցն ․ յաշ
և մեզ փրկիչ ողորմեա ․

Քեզ քրիստոսի Թագաւորիդ
անմահի ․ երկիր պագանեմք և
զյարութիւնդ քո փառաւորեմք ․
Փառք փրկողիդ և միածնիդ
անմահի ․ փրկեա զժողովուրդս
քո զոր ըստացար պատուական ար-
եամբդ քով սրբով ․

Աղբիւր կենաց բղխող շնորհաց հաէ
հոգիդ իջեալ ՚ի բարձանց ․ զանա-
պական պարգևս քո բաժանեցեր
յառաքելսն ․ Որ ի վերայ ջուրցն
գոլով ստեղծանէիր զարարածս ․

(Ծանր կարգէնէ)

իջեալ ի ջուրս աւազանին ծնա-
նիս որդիս այ։ Որ զօրդարեալ
նորոգես միշտ ընդ նոր քո զեկեղե-
ցի. պէս պէս շնորհաց քոց պարգե-
ւօք փայլեն մանկունքս սորա։
կող Հայր անըսկզբըն բարեխնամ
մարդասէր. որ ստեղծիչդ ես հոգ-
ւոց եւ մարմնոց. յիշեա զննջե-
ցեալսըն մեր. եւ հանգո ընդ սբըս
քո։ Որդի միածին որ գը-
թած ես առ ամենեսեան. եւ խա-
չին եւ արեամբ գնեցեր ըզքո ժո-
ղովուրդս. յիշեա զգինս արեան
քոյ տր. եւ հանգո ընդ սբըս քո։
Հոգիդ ճշմարիտ որ աղբիւրդ
ես անսպառելի. եւ լցուցիչ ա-
մենայն բարութեանց. յիշեա։
գծ Ի քեզ եմք ապաւինեալ. քո մայր
այ մերոյ։ Որ քան զերկինս
բարձրագոյն մարիամ. պարծանք
 եկե-

(Սեծէ Թուղթան)

եկեղեցւոյ. քն մայր։ Մ՛ր քան զա-
րեգակըն պայծառագոյն մարիամ.
մի դադարիր բարեխօսել վասըն
մեր. քն մայր։

Ա՛ռաջի քո քն երկրպագեն արա- Իշէ
րածք տն, որ ի փրկութիւն մեզ
կանգնեցաւ. սա՛ եղիցի մեզ պա-
հապան յաղթօղ. ապրեցուցանել
ըզմեզ 'ի պատրանաց բանսարկուին։
Ն՛սմա բարձրացար բարձօղդ անի-
ծիցդ. որ փառաւորեալդ ես ընդ
հօր, ժողովեա՛լ ըզ հեռացեալսըն
կենսաբեր փայտիւն. ապրեցու"։

Փառք հօր և որ"։

Ահա լուսաւորեցան արարածք
տն. սմա սպասէին արդելեալքն
ի մեղսասէր բանտին. որ ազատեաց
ըզմեզ 'ի պատրանաց բան"։

Ա՛ն 'ի վերուստ"։ Ա՛ն լսելի լի"։ ԻԴ
Ա՛ն քաւիչ և նե"։ Ա՛ն թողացյ"։
Ա՛ն զի մի ընդ խո"։ Իւ և ս մա"։

(Տան կարգն է)

Ի․․․ առէ շարքն։

Ո՛վ յաւիտենական, անսկիզբն անեղ՝ անխմանալի՝ անհասանելի խորհուրդ։ Հայր բարեխնամող ծնող միածնի որդւոյ, և արտաքս առաքող հոգւոյդ սրբոյ, որ 'ի քէն ելանէ՝ և լնու զամ արարածս։

Դու տէր՝ կարող զօրութբ քով՝ առեալ հող յերկրէ՝ արարեր ըզմարդն, և բնակեցուցեր զնա յանախտ և յանաշխատ կեանս անմահս, և պատուիրանադրութբ քով զգեցուցեր զնա անամօթ փառօք 'ի դրախտին փափկութեան։

Սակայն չարին խանդացեալ ընդ մեծութի փառաց պատուոյ նր, զոր 'ի քումմէ բարերարութենէդ ընկալեալ էր, և պատրեալ զնա յաղագս անհասից ցանկութեց․ որ և զկեր տեղի փառացն ոչ պահեաց, կամակոր եղեալ յերեսաց քոց սր։ Իսկ յանցանել նր զպատուիրանաւ քով՝ հանեալ եղեր զնա արտաքոյ դրախտին փափ-

(Սուրբ Խաչին)

փափկութեն , զգեցուցանելով նմա
զմաշկեղէն հանդերձն , զախորալի և
զախտաւոր մարմինս . և սահմանե_
ցեր հողադարձել հողոյն .

Սակայն և ոչ այնու անտես արա_
րեր զնա , այլ առաքեցեր զմիածին
որդիդ քո . որ եկեալ մարմնացաւ
յանարատ և յանապական կուսէն
մարիամայ , և զգեցաւ զհնացեալ
մարմին ծառայութե՛ մերոյ , զոր ծա_
ռայեցաք մահու մեղաց՝ տարագրութե՛
՚ի ձեռն կնոջն դաւաճանութե՛ . և
ազատեցոյց ա՟ծութե՛ն իւրով ՚ի ձեռն
փրկական խաչին իւրոյ՝ և անապա_
կան թաղմանն : Ո՛վ զոր վ՟ն ան_
սուտ բանի քո հարկի՛ն պարտ էաք
մեռանել , եբարձ սքանչելագործ
յարութե՛ն իւրով . և լուսաւորեաց
զազգս որդւոց մարդկան ՚ի նոյն նը
մանութի՟ պատկերի քո , որով ստեղ
ծեր զնախնին մեր զհայր . և ծա_
նոյց մեզ զանուն քո , որով ար_
ժանաւորեցաք կոչել զքեզ հայր .

(Տանը Կարգն է)

Սու՟ զի նստելով ընդ աջմէ քումմէ
մարմնովն զոր 'ի մէնջն էառ, և մեզ
խոստացաւ յոյս յարութեն կենաց 'ի
միւսանգամ գալստեան իւրում 'ի
դատաստան յաւուրն յետնում։
Եւ պարգևեաց մեզ զժամադրուի՟
գործոց բարեաց զանցաւոր կեանս,
որով մարթասցուք գտանել զերկիրն
կենդանեաց 'ի ձեռն վարդապետու-
թ՟ն ս՟բց առաքելոց իւրոց, որովք
եբարձ զդիւ՟ամոլ կռապաշտութի
յաշխարհէս։ Եւ այժմ բարերար և
բազումողորմ ա՟ծ՝ ընկալ զհոգի ծա-
ռայիս այսորիկ, որ ելից զժամանակ
պանդխտութեան իւրոյ 'ի վերայ
երկրի, և ընկալաւ զլուծումն յաշ-
խատութ՟եց, և յաշխարհահեծ պատ-
րողական խաբէութեանց. և դասա-
ւորեա զսա ընդ ս՟բս քո յարքայու-
թ՟եդ երկնից, ուստի մերժեալ են
ցաւք և հեծութիւնք, միշտ յարա-
զուարճ բերկրանօք պայծառացեալ
տեսլեամբ ա՟ծային փառաց քոց, ուր

ու-

(Մեծէ Խաչան)

ուրախանան ամ ընտրեալք քո։ Ընդ-
նոյին դասաւորեա՛ տր՝ զհոգի հան-
գուցելոյս մերոյ այսորիկ․ զի և մեք
սովաւ հանդերձ փառաւորեսցուք
զքեզ հայր՝ ընդ որդւոյ և ընդ սբյ
հոգւոյդ, այժմ։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Հայր մեր որ յերկինս և յերկրի և
յամի, սբ եղիցի անուն քո ՚ի վերայ
մեր։ Եղիցին կամք քո ոպ յերկինս
և յերկրի, և փառաւորեսցի անուն
քո յաւիտեան։ Որ պատրաստեցեր
մեզ հանգիստ յերկրաւոր աշխատու-
թեցս՝ յանանց և յանախտ կեանս։
Որ ՚ի ձեռն միածնի քո սպաներ ըզ-
մահ, և լուսաւորեցեր զմեզ ՚ի կենս
և յանեղծութիւն։ Որ փրկեցեր
զմբս քո յիշխանութենէ խաւարի,
և փոխեցեր յարքայութիւն որդւոյ քո
սիրելւոյ՝ տն մերոյ և փրկչին յի քի։
Ընկալ և այժմ մարդասէր տր՝ աղա-
չեմք զքեզ՝ զհոգի սր ընդ արդարս
քո ՚ի հանգստեան քում. և թողեա

 զսա

զմս 'ի համարս ս͞բց քոց 'ի ձեռն մի_ածնի որդւոյ քո, և Նորոգողի հոգ_ւոյդ ս͞բյ · Ընդ որում քեզ հօր ա_մենակալի, վայելէ փառք" ·

Ալէլու–իա ալէլու–իա ։

Ահա չափով եդիր զաւուրս իմ · և կար զօրութեան իմոյ ո͞պ ոչ ինչ է առաջի իմ · սակայն ընդունայն է ա_մենայն մարդ մնեղի ։

Ապաքէն որպէս 'ի պատկերի շրջի մարդ, սակայն 'ի զուր խռովի, գան_ձէ' և ո՛չ գիտէ ում ժողովէ ։

Պօղոսի առաքելոյն 'ի Կորնթա" ·

Օրհնեալ է ա͞ծ և հայր տ͞ն մերոյ յի͞ քի · հայր գթութեանց, և ա͞ծ ա͞մ մխիթարութե · որ մխիթարէ զմեզ յա͞մ նեղութիս մեր · առ 'ի կա_րող լինելոյ մեզ մխիթարել զայնո_սիկ, որ յա͞մ նեղութիւնս իցեն, մխիթարութ͞ն որով մեք մխիթարիմք յա͞յ ։ Զի որ͞պ առաւելուն չարչա_րանքն քի 'ի մեզ նոյնպ͞ս և 'ի ձեռն քի առաւելու լիցի և մխիթարութին մեր ։

(Աւեծէ Լուացման)

Զի եթէ նեղիմք՝ վ՟ն ձերոյ մխիթարութ՟ն և փրկութ՟ն, և եթէ մխիթարիմք՝ վ՟ն ձերո՛յ մխիթարութ՟ն. որ յաջողեալն է համբերութ՟բ նոցին չարչարանացն զոր և մեքն չարչարիմք։ Եւ յոյսն մեր հաստատուն է վասն ձեր. քանզի գիտեմք՝ եթէ որպէս կցորդ եմք չարչարանացն, նոյնպէս և մխիթարութեանն։ Քանզի ո՛չ կամիմ տգէտ լինել ձեզ ե՛ղբարք՝ վասն նեղութեան մերոյ եղելոյ յասիա. զի առաւել քան զկարն մեր ծանրացաք, մինչև անյո՛յս լինելոյ մեզ և ՚ի կենաց։ Այլ անձամբ յանձինս զվճիռ մահու ընկալաք. զի մի՛ յանձինս ապաստան իցեմք, այլ յա՟ծ որ յարուցանէ զմեռեալս. որ յոյնպիսի մահուանէ փրկեաց զմեզ՝ և փրկեսցէ՛. քանզի յուսացեալ եմք, եթէ տակաւին փրկեսցէ օգնականութեամբ աղօթից ձերոց վասն մեր։

(Տան կարճն է)

Ալէլուիա ալէլուիա :

Ձայնիւ իմով ես առ Տր կարդացի · Ձայնիւ իմով առ Ած , և նայեցաւ առ իս :

ՍԷ : Աւետարան ՅԷ ԿԷ որ ըստ Յօհան :

Տրն մեր Յս Քս :

Պատասխանի ետ Յս և ասէ ցնոսա · ամէն ամէն ասեմ ձեզ · ո՛չ կարէ որդի մարդոյ առնել յանձնէ և ոչ ինչ , եթէ ոչ տեսանիցէ զՀայրն զի առնէ · զի զոր նոյն առնէ , ընդ նոյն և որդին նմին նման գործէ : Զի Հայր սիրէ զորդի , և զամ ինչ ցուցանէ նմա՝ զոր ինքն առնէ · և մեծամեծս ևս քան զսոյնս ցուցանէ նմա զգործս , ընդ որ դո՛ւք զարմանայք : Զի ո՛պ Հայր յարուցանէ զմեռեալս և կենդանի առնէ , նոյնպէս և որդի զորս կամի կենդանի առնէ · Եւ ո՛չ եթէ Հայր դատի զոք , այլ զամ դատաստանն ետ որդւոյ իւրոյ · զի ամքն պատուեսցեն զորդի , ոպ պատուեն զՀայրն :

(Սեծէ Խաչման)

Որ ոչ պատուէ զորդին, ոչ պատուէ
զՀայր զառաքիչն նր։
Մ̃ ուղղելոյ զդն″։ Մ̃ ցրելոյ″։
Մ̃ պարգևելոյ″։ Մ̃ պահելոյ″։
Մ̃ խոտորելոյ″։ Նու ևս միա″։
Տէր ողորմեա․ Տ̃ր ողորմեա․ Տ̃ր ողորմեա։
Ա̃ծ հոգւոց և ստեղծիչ մարմնոց․
որ զմահ խափանեցեր՝ և զսա-
տանայ կոխեցեր, և աշխարհի կեանս
պարգևեցեր։ Հանգո՛ զհոգի ծա-
ռայիս քո՚ի տեղւոջ լուսոյ՝ և՚ի տեղւոջ
հանգստեան, ուստի փախուցեալ են
ամ ցաւք և տրտմութիւնք և հեծութիւնք։
Նաև ամ մեղաց առ՚ի սմանէ գործե-
լոց ներումն արասցես, եթէ բանիւ՝
և եթէ գործով՝ և եթէ մտածութբ․
դու ոմ բարերար և ողորմած և մար-
դասէր ամ՝ թողութի շնորհեա սմա։
Մ̃ զի ոչ է մարդ՝ որ կեցցէ և ոչ մե-
ղիցէ․ զի դու միայն ես առանց մեղաց․
և արքայութի քո՝ արքայութի յաւտենից՝
որ ոչ անցանէ․ և բանք քո ճշմարիտ
են․ և դու ես կեանք և յարութի ամ
ննջեցելոց․ և″․

(Տան կարգն է)

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Ամենակալ տ՟ր, որ բարերարութ՟ե քով զաշխարհս արարեր. և ստեղ-ծեր զմարդն 'ի հողոյ, և եդեր զնա 'ի կեանս և 'ի փառաբանութ՟ն քում. և լցուցեր զնա բարութ՟ք պարգևօք՝ և առատ ողորմութ՟ք քո։ Իսկ նա խաբեալ 'ի չարէն՝ արտաքսեցաւ 'ի դրախտէն՝ և անկաւ յերկիր մա-հու, և զանիծաբեր կեանս ժառան-գեաց։ Այլ դու ողորմած տ՟ր՝ ոչ անտես արարեր զնա 'ի խնամոց գը-թութ՟ն քո, այլ դարձեալ անդրէն առ քեզ դարձուցեր, և հանգու-ցեր 'ի հանգիստ կամաց քոց։

Այ՟ աղաչեմք զքեզ հայր երկնա-ւոր՝ 'ի վ՟ր ա՟մ ննջեցելոց, մանաւանդ որ այժմ հանգուցել՟ս է. ընկա՛լ զհոգի ս՟ր խաղաղութ՟բ, և հանգո՛ ընդ ս՟բս քո։ Եւ մեք գոհանալով փառաւորես-ցուք զքեզ ընդ որդւոյ և՟։

Եւ ապա ասեն յՃանեղէն երգոց զայն, և ձ՟ն երգ. Հոգւոցն հանգու"։

Եւ

(Մէծէ Խաչան)

Եւ ապա տանին յեկեղեցին, և ասեն Շարական · Ձ՛կ :

Յանդ ած որ ՚ի ծոց հօր · վա-
սըն մերոյ փրկութեան :
Որ հանդերձեալ ես գալ փառօք :
Անմահութեանց տըւօղ քս և :
Որ նըստիր ընդ աջմէ հօր ծընող :
Որ ըն՝դ հողացեալ բնութիւնս :
Յանըակըլ զընձանկան ծոցոյ հօր :
Ընոխակալ քաղցրութեան որդի :
Կամաւորական մահուամբ քո :
Որ փոխանակ մեղաւորաց ըզմե :
Բարեբանեմք զանչափ քո զմար :
Լոյս ի լուսոյ զմեզ լուսաւոր :
Հօր և հոգւոյ համագոյակից :
Երկնի և երկրի արդար դատաւոր :
Լեառըն վիմածին աղբիւր :
Փափկութեան դըրախտին բացող :

Զօղ քա՛ղցրածաւա՛լ ցանկա՛լի"։
Բշէ Ո՛վ պահապան ո՛ր ծա՛ծկեցար"։
Դո՛ւ փակելո՛յ դրախտի՛ն՝ բա"։
Փառք հօր և"։ Ուև ցընծա՛ն ըա"։

Ալէլուեա ալէլուեա ։

Երանի՛ ամ̄ցուն որ բնակեալ են 'ի տան տ̄ն , յաւիտեն̄ս յաւիտ̄նից օրհ"։
Ո՜պ սիրելի՛ են յարկք քո տ̄ր զօրու_ թե̄ց , ցանկայ և փափագի անձն"։

Պօղոսի առաքելոյն 'ի Եբրա" առ̄ջին Բղ"։

Ո՛չ կամիմ եղբարք՝ եթէ տգէտք լինիցիք վ̄ս ննջեցելոցն . զի մի՛ տրտմիցիք որպէս և այլքն որոց ո՛չ գո՛յ յոյս ։ Եթէ հաւատամք՝ եթէ յ̄ս մեռաւ և յարեաւ . նոյնպէս և ա̄ծ զննջեցեալսն 'ի ձեռն յ̄ի ածցէ ը̄ն նմա ։ Բայց զայս ասեմք տ̄ն բանիւ , թէ մեք որք կենդանիքս եմք մնա_ ցեալք՝ 'ի գալստեանն տ̄ն ո՛չ ժամա_ նեմք ննջեցելոցն ։ Զի ինքն տէր հրամանաւ 'ի ձայն հրեշտակապետի, և 'ի փող ա̄յ իջանէ յերկնից . և մեռ_

եալք

եալք ՝ի քս՛ յարիցեն յառաջագոյն:
Ապա եւ մեք որք կենդանիսն մնացեալ
իցեմք, նոքօք հանդերձ յափշտակի-
ցուք ամպովք ընդ առաջ տն յօդս. եւ
այնպէս յամ ժամ ընդ տն լինիցիմք:
Այսուհետեւ մխիթարեցէք զմիմ-
եանս բանիւքս այսոքիւք:
Ալէ՛ ալէ՛: Բարձր առնեմ զքեզ
տր զի ընկալար զիս. եւ ոչ ուրախ
արարեր զթշնամիս իմ յիս:
Աւ. Աւետարան ԺԲ. ԻԴ. որ ըստ Յօհան՛:
Տէրն մեր յս քս:
Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. եթէ ոչ
հատն ցորենոյ անկեալ յերկիր մե-
ռանիցի, ինքն միայն կայ. ապա թէ
մեռանիցի, բազում արդիւնս առնէ:
Որ սիրէ զանձն իւր՝ արձակէ զնա.
եւ որ ատեայ զանձն իւր յաշխարհիս
յայսմիկ, ՝ի կեանսն յաւիտենականս
պահեսցէ զնա: Եթէ ոք զիս պաշ-
տեսցէ, զկնի իմ եկեսցէ. եւ ուր
եսն եմ, անդ եւ պաշտօնեայն իմ
եղիցի: Եթէ ոք զիս պաշտեսցէ,
պատուեսցէ զնա հայրն իմ:

(Անէղէնյաս Կոյփն է)

Փէշ Վ̃ն հրաժարելոյ անձանց ննջեցե-
լոց՝ զտ̃ր աղաչեսցուք ։
Վ̃ն քաւութե̃ մեղաց և թողութե̃
յանցանաց սորա և մեր՝ զտ̃ր"։
Վ̃ն առաջնորդելոյ սմա յանստուեր
օթևանս, զոր պատրաստեաց որդին
միածին 'ի տան հօր իւրոյ՝ զտ̃ր"։
Վ̃ն լսելոյ սմա զձայն կենարար փո-
ղոյն, և վերանալ ը̃ առ̃ջ փրկչին՝ զ̃"։
Վ̃ն արժանի լինելոյ սմա դասիլ յա-
ջակողմեան դասուն՝ զտ̃ր աղ"։
Եւ ևս մի"։ Զանձինս"։ Ողոր"։
Տէ̃ ողորմեա՛ ։ Տէ̃ ողորմեա՛ ։ Տէ̃ ողորմեա՛ ։

աղբ Որ թագաւորդ ես յաւիտենից ք̃ս
ա̃ծ ևևս, և առնես զա̃մ ինչ
ողորմութբ̃ առաւել քան զոր խընդ-
րեմք և իմանամք. որ զա̃մ ինչ 'ի բարի
մատակարարեցեր որդւոց մարդկան։
Ընկա՛լ զհոգի ծառայիս քո այսորիկ,
և հանգո՛ ընդ ս̃բս քո՝ որք 'ի սկըզ-
բանէ հաճոյ եղեն քեզ։ Ընկա՛լ
զսա ընդ արդարս քո, և 'ի խորանս
սր-

սիրողաց քոց բնակեցո՛ զսա։ Եւ եթէ մարդկօրէն ինչ յանցեալ իցէ սորա՝ բանիւ, կամ գործով, կամ մտածութբ՟, դու ոպ՟ մարդասէր և բարերար ած՟՝ թողութի՟ շնորհեա՛ սմա․ և զմեր ամ՟ցուն եւս յերկրէ աստի՝ խաղաղութբ՟ յաջողեա՛, լինել ժառանգորդ երկնից արքայութեդ։ Ո՛չ ի յամենայնի փառաւորեսցուք զքեզ ընդ Հօր և Սբ՟ Հոգ՟"։

Աղաղակեն ամենեցուն։

Գթած և մարդասէր ած՟՝ հանգո՛ զհոգի ծառայիս քո այսորիկ յօթևանս արդարոց․ և զմեր հաւատս քրիստոնէութեան առա՛նց մեղաց պարգևեա՛ կատարել, հաստատելով զմեզ յամ՟ գործս բարիս, շնորհօք և մարդասիրութեամբ տն՟դ մերոյ և փրկչի՛դ յի՟ քի՟․ Ընդ որում Հօր և Սբ՟ Հոգւոյդ"։

Հոգւոյն հանգուցելոյ"։ Ամ՟ հանգիս"։

Ած՟ սրբէ ած՟ անոխակալ է"։

Հայր մեր որ յերկ"։

Եւ ապա տանին 'ի գերեզմանն , առեալ,
Տեսեալ զքեզ մահու : Եւ ժամն գ
տուն յԱյս սատցիէն , մինչև հօտենան գե_
րեզմանին . և հանգիստ տանեն և առեն,

Ալէլուեա ալէլուեա :

Զճնպս իմ ուղիղ արա ինձ ըստ":

Աէ Աւէլուէա Յէ ՚Րէ ու ըստ Աաա":

Տ͞րն մեր յ͞ս ք͞ս :

Յայնմ ժամանակի պատասխանի ետ
յ͞ս և ասէ . գոհանամ զքէն
հայր՝ տ͞ր երկնի՛ և երկրի . զի ծած_
կեցեր զայս յիմաստնոց և 'ի գիտ_
նոց , և յայտնեցեր տղայոց . այո՛
հայր . զի այսպէ՛ս հաճոյ եղև առա_
ջի քո : Ամենայն ինչ տուեալ ինձ 'ի
հօրէ իմմէ . Եւ ո՛չ ոք ճանաչէ զոր_
դի՝ եթէ ոչ հայր . և ո՛չ զհայր ոք
ճանաչէ՝ եթէ ոչ որդի , և ում որ_
դին կամիցի յայտնել : Եկա՛յք առ իս
ա͞մ վաստակեալք և բեռնաւորք , և
ես հանգուցից զձեզ . առէ՛ք զլուծ

(Աւետիք կտակին)

իմ 'ի ձեզ, և ուսարուք յինէն՝ զի
հեզ եմ և խոնարհ սրտիւ. և գտջիք
հանգիստ անձանց ձերոց. զի լուծ
իմ քաղցր է. և բեռն իմ փոքրոգի ։

Հոգւոյն հան" ։ Ը՟ որդէ" ։

Ա՟ երկնաւորն 'ի գերեզմանն տանէն ,

Շարական ՟ՂՁ ։

Մերձեցայ ես 'ի դուռն դեր" ։ հնգ
Նզեցի ձեռըն քո պահպանն" ։
Բըղխեսցես առիս ըղ դութ" ։
Սեցցէ անձն իմ օրհնեսցէ ըղ" ։

Ըծանի , Խոսալի , Փառք ։

Ա՟ հասեալ 'ի գերեզմանն՝ տանէն ,

Գարձ անձն իմ 'ի հանգիստ քո , ողջն
զի տէր կոչեցից զքեզ ։
Սիրեցի զի" ։ Ըղջեցան զինև" ։
Օնեղութի և" ։ Ստր փրկեա" ։
Աս խոնարհ" ։ Գարձ անձն իմ" ։

Պօղոս առաքելոյն 'ի Կորնթ" առա" Բղ" ։

Ապա եթէ քն քարոզի թէ 'ի մե-
ռելոց յարուցեալ է , զիարդ ասեն

 ոմանք

ոմանք 'ի ձէնջ՝ եթէ յարութի̃ մե-
ռելոց չի՛ք․ եթէ յարութիւն մեռե-
լոց չի՛ք, ապա եւ քս̃ չէ՛ յարուցեալ․
եւ եթէ քս̃ չիցէ յարուցեալ, ընդու-
նայն է քարոզութի̃ն մեր․ ընդունայն
են եւ հաւատքն ձեր․ եւ գտանիցիմք
սուտ վկայք այ̃, զի վկայեցաք զայ̃՝
եթէ յարոյց զքս̃․ զոր ո՛չն արդեւք
յարոյց՝ եթէ մեռեալք ո՛չ յառնիցեն։
Իսկ եթէ մեռեալք ոչ յառնեն,
ապա եւ քս̃ չէ՛ յարուցեալ։ Եւ եթէ
քս̃ չիցէ յարուցեալ, ընդունայն
են հաւատքն ձեր․ եւ տակաւին 'ի
նմին 'ի մեղս կայցէք։ Իսկ արդ՝
որ ննջեցին 'ի քս̃, կորեա՛ն արդ-
եւք․ եթէ այսու կենօքս միայն
յուսացեալ եմք 'ի քս̃, ապա ողորմելի
եմք քան զամ̃ մարդիկ։ Բայց արդ՝ քս̃
յարուցեալ է 'ի մեռելոց, առաջին
պտուղն ննջեցելոց․ քանզի մարդով
եղեւ մահ, եւ մարդով յարութիւն
մեռելոց․ որպէս ադամաւն ամ̃ենքին
մեռանին, նոյնպէս եւ քի̃ ամ̃ենքին
կեն-

(Աւետի Խաչեան)

կենդանասցին, իւրաքանչիւր յիւրում կարգի. նախ՝ քս, եւ ապա քսեանք ՚ի գալստեան նր. եւ ապա կատարած ։

Ալէլուիա ալէլուիա ։

Տր լուր աղօթից իմոց. աղաղակ իմ առաջի քո եկեսցէ. եւ մի՛ դարձուցաներ զերեսս քո յինէն ։

ԱԻԷ Աւետարանն Յի Քի որ ըստ Յոհաննու" ։

Տրն մեր Յս Քս ։

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. զի որ զբանն իմ լսէ, եւ հաւատայ այնմ որ առաքեացն զիս, ընդունի՝ զկեանսն յաւիտենականս. եւ ՚ի դատաստան ոչ մտանէ, այլ փոխեցաւ ՚ի մահուանէ ՚ի կեանս ։ Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. զի գայ ժամանակ՝ եւ արդէն իսկ է, յորժամ մեռեալք լսիցեն ձայնի որդւոյն այ. եւ որք լսիցենն՝ կեցցեն ։ Զի որպէս հայր ունի կեանս յանձին իւրում, նոյնպէս ետ եւ որդւոյ ունել կեանս յանձին իւրում ։ Եւ իշխանութի ետ նմա դատաստան առնել. եւ զի որդի մարդոյ է, ընդ այն զի՞ զարմանայք ։

(Կիւրեղեանն կարգն է)

Զի եկեսցէ ժամանակ՝ յորում ա-
մենեքին որ 'ի գերեզմանս կայցեն,
լուիցեն ձայնի նր̃, և եկեսցեն ար-
տաքս · որոց զբարիս գործեալ իցէ՝
'ի յարութի̃ կենաց, և որոց զչար ա-
րարեալ իցէ՝ 'ի յարութի̃ դատաստա-
նաց։ Ոչ կարեմ ես յանձնէ առնել
և ոչ ինչ · այլ որպէս լսեմ՝ դատիմ,
և դատաստանն իմ արդար է · զի ոչ
խնդրեմ զկամս իմ, այլ զկամս այնո-
րիկ՝ որ առաքեացն զիս ։

Քարոզ ։

Մ̃ն ուղղելոյ զ"։ Մ̃ն ցրելոյ 'ի"։
Մ̃ն պարգևելոյ"։ Մ̃ն պահելոյ",
Մ̃ն խորտակելոյ"։ Եւս միա"։

Եւ ասէ զաղօթս ։

Տ̃ր հոգւոց և ստեղծիչ մարմնոց,
որ ես կենդանեաց՝ և յարութի̃ մե-
ռելոց · տուիչ ես բարեաց՝ և մխի-
թարիչ ա̃մ վշտացելոց, և հանգու-
ցիչ հաւատով 'ի քեզ ննջեցելոց ։
Զոր ժողովեցեր ճշմարտութեամբ
քով 'ի կոչումն հաւատոց, և խոս-
տա-

տացար հաւատացելոց քոց զհան-
գիստն յաւիտենական կենացն ան-
վախճանից։ Քանզի շնորհեցեր նա-
խահօրն մերում զանմահական կեանս,
և կացուցեր զնա 'ի վերայ ա՟մ ձե-
ռակերտաց քոց, և զա՟մ ինչ ծնա-
զանդ արարեր 'ի ներքոյ ոտից ն՟ր.
և 'ի ձեռն յանցանացն նորա կոչե-
ցեր զնա յերկիր ուստի առաւ։ Այլ
դարձեալ խոստացար 'ի ձեռն գա-
լստեան միածնի քո յաշխարհս՝ ան-
ճառելի խոստմամբ՝ յարուցանել զը
մեռեալս, և ասել ամենակարօղ և
հզօր բանիւ քով, եկա՛յք առ իս ա՟մ
աշխատեալք և ծանրաբեռինք, և
ես հանգուցից զձեզ։ Հանգո՛ տէր
ա՟ծ մեր՝ զհոգի ծառայիս քո ըստ
բանիդ այդորիկ. և գրեա՛ զսա 'ի
դ՟իր հանգստեան փառաւոր արքայ-
ութեան քո. և պարգևեա՛ սմա
մասն և բաժին 'ի խորանսդ յաւի-
տենական. Այլ եթէ մարդկօրէն
մեղուցեալ ինչ իցէ սորա 'ի յանցանս

(Կ.Էրէշեանի Կարգն է)

աշխարհիս այսորիկ, անվախճան քո
բանիւդ Թողութիւն շնորհեա սմա.
և յամենայն մեղաց և 'ի սնոտի խա-
բէութեանց զհոգի սորա ազատեա,
և զա̃մ ժողովուրդս քո օրհնեա :
Զի 'ի բերանոյ ա̃մ արարածոց քոց
փառաւորի ամենասուրբ տէրութիւն քո,
այժմ և միշտ և" :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Արդ՝ խնդրեմք 'ի քէն Թագաւոր
Թագաւորաց և Տ̃ր տերանց, յորժամ
գաս քո̃ և երևիս մեծութբ̃ քով,
գունդք հրեշտակաց և զօրութիւնք
առաջի քո ընթանան : Գաս հիաց-
մամբ՝ և ձայնիւ փողոյ. զարթու-
ցանես զննջեցեալսն, յարուցանես
զմեռեալս, կանգնես զգլորեալս,
բժշկես զվիրաւորեալս. գաս բոցով
և դատիս անշէջ հրով : Նստիս 'ի
վերուստ յարևելից կողմանէ, և
ս̃բ Խաչն առաջի քո. յայտնեալ
երևիս յերկրի, և հատուցանես իւ-
րաքանչիւր ումեք : Բանին դպրու-

թիւնք · կարգին աթոռք · լինի ա-
հեղ դ՟տաստան · դնին կշիռք արդա-
րութե՛, և ընդունի իւրաքանչիւր
ըստ գործոց իւրոց · վկայքն պսակին
ըստ ճգնութեանցն, և մեղաւորքն
տանջին ըստ յանցանացն ։ Պատես
զխաչեցօղսն · տանջես զմեղաւորսն ·
պսակին ուրացօղքն ։ Յայնժամ
յայտնին կառք հրեղէնք յերկնից ·
լինի ձայն փողոյ մեծի · ընթանան
զօրութիք · սարսափին հրեշտակք ·
փայլատակի հուր · խաւարի արեգա-
կըն, և լուսին · թօթափին աստեղք ·
խառնակին ամպք · ցամաքի ծով ·
հիանան արարածք ամ՟ ։ Ուրախանան
բարիքն, և ողբան չարքն · բերկրին
երկրպագուքն քրիստոսի, և հառա-
չեն ուրացօղքն ։ Պսակքն յայտնին,
և կուսանքն խնդան · առագաստն
զարդարի, և իմաստուն կուսանքն
պատրաստք մտանեն ճրագունք վա-
ռեալք ։ Իսկ յիմար կուսանքն դա-
տարկացեալք, ճրագք անցեալք,

(Պէրէշմանէ կարգին է)

գլուխք խոնարհեալք, սիրտք տրտ-
մեալք, ոգիք լքեալք և տարակուս-
եալք, հալածին 'ի ձայնէ թագա-
ւորին որ ասէ, թէ ո՛չ գիտեմ զձեզ:
Խնդան աջակողմեանքն, և լան ձա-
խակողմեանքն. խայտան ոգիքն, և
մերժին այծիքն յերեսաց տն. լոյսն
պայծառանայ, և խաւարն նուաղի.
դժոխքն աղաղակէ, և սատանայ
յամօթ լինի. ցանկութիւն անցանէ,
և որդն ո՛չ մեռանի: Յայնժամ բա-
րերար և մարդասէր տէր՝ յորժամ
այս տմ կարգի 'ի քումն մեծու-
թեդ, յիշեա՛ զհոգի ծառայիս քո
այսորիկ, և դասաւորեալ պայծա-
ռացո՛ ընդ սբս քո յարքայութեանդ
երկնից: Եւ զամ զոր ինչ մեղուցեալ
իցէ սորա՝ բանիւ, կամ գործով,
կամ մտածութեամբ, զկամայ և զա-
կամայ, զգիտութեան և զանգիտու-
թեան, ներեա՛ և թո՛ղ սմա քոյով
մարդասիրութեամբդ. վասն զի ո՛չ
է մարդ որ կեցցէ և ո՛չ մեղիցէ. զի
դու

(Մեծէ Խաչյան)

դու միայն ես առանց մեղաց . և
արքայութիւն քո՝ արքայութիւն
յաւիտենից որ ո՛չ անցանէ ։
Եւ քեզ վայելէ" ։

☼ Ապա քահանայն առ ի հող առնու ՚ի ձեռն, խաչակնքէ, և ասէ ։

Օրհնեամ ❋ տր̅՝ ողորմութբ̅ քով
զհողս ծառայիս քո այսորիկ, և
յիշեա՛ զմա . զի հող էր՝ և անդրէն
՚ի հող դարձաւ ըստ հրամանի
քում ։

Ապա ցփէ՛ զհողն ՚ի գերեզմանն, և ասէ ։

Օրհնութի̅ն ա̅ծոյն իջցէ՛ ՚ի հող
մահու սորին, և բուսուսցէ՛ յօրն
վերջին, անուամբ Հօր և որդւոյ .
և հոգւոյն սրբոյ ։

Թէ չափս՝ սաս և ասա Շարական,
Աներձեցայ ես ՚ի դառն" ։

Եւ ապա իջուցանեն զննջեցեալն ՚ի գե_
րեզմանն, և ասեն սաղմոս ։

(Գերեզմանէ կարգն է)

անգա | Տր̄ հովուեսցէ զիս" : զՓոխն ըստ։
ձղբ | Տէր ուղղեա զգնացս մեր ՚ի ճա" :
գ̄ղ | Աղաչեսցուք զամենակալն Ած̄, զՏր̄" :
աղբ | Առաջնորդ կենաց և պարգևիչ խաղաղութեան քն̄ Ած̄ մեր, առաջնորդեա մեզ գնալ ՚ի ճանապարհս քո արդարութե̄, և խաղաղութե̄ ժամանել ՚ի նաւահանգիստն կենաց և փրկութե̄ շնորհօք ողորմութե̄ քո· զի դու ես օգնական և փրկիչ մեր. և" :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Օրհնեալ ես Տր̄ Ած̄ փրկիչ մեր, որ յամ̄ ժամ ընդ մեզ ես, և ոչ երբէք թողուս ՚ի ձեռանէ քումմէ զայնոսիկ՝ որք հաւատով և ճշմարտութե̄ կարդան առ քեզ։ Աղաչեմք և խնդրեմք ՚ի քէն Տր̄, ճանապարհորդակից լեր ծառայից քոց՝ քոյին վերակացութե̄դ պահելով ՚ի խաղաղութե̄. և առաջնորդեա մեզ միաբանգամ խաղաղութե̄ և խնդութե̄ հասանել յիւրաքանչիւր բնակութիւն ՚ի քն̄ յս̄ ՚ի Տր̄ մեր. որում վայելէ" :

(Աղէծէ Խաղին)

Նոյն դարձեալ հող չկէ, և այլ:

Հող օրհնութիւն իջցէ՛ ՚ի գերեզման սորին, և բուսուս՛՛:

Ապա ծածկեն հողով, և ասեն աղօթելով:

Ողորմած Տէ՛ր քաւեա՛ զանօրէ՛՛: հնգ

Հաւատ ունելով հոգի խաղաղութե, երր

երբ որ արարչին հայցելով՛՛:

Նա ասացի ՚ի զարմանալ իմում, թէ Տէ՛մ մարդ՛՛: Հաւատ ու՛՛:

Ոչ՝ թիւրհս իմ ուղիղ արա ինձ ըստ բանի քում, և՛՛: Հաւատ ու՛՛:

Որ եսուր հնդի յա՛· ըղ սա պա_
հեա՛· զի քոյ խաչի՛ և յարութենըդ
հա՛ւատա՛ց թա՛գաւո՛ր երկնաւոր·
հանգո՛ զհոգի սորա՛· յիշելո՛վ սո_
րա զհաւատա՛ս: Ի՛ քաղա՛ք Տէ՛ն զօ_
րութեց՝ և ՚ի քա՛ղաք թագաւորին
մեծի՛· ուր ժողովք սրբոցն են ՚ի
խաղաղութե՛· դնասցես յուսով· և
հանգիցես ընդ հրեշտակաց դա՛սս·
տեսանել ըզ լոյսն յաւիտենից:

 Մեր_

ձնգ Մերձեցաւ անձն իմ ի հող յոր-
մէ ստեղծեր զիս · եւ հոգւոյս մեկ-
նեալ յինէն · տէր զապաւինեալս
յիշեա՛ ի քում գալստեանդ ։
Ստեղծուած եմ անարատ ձեռաց
քոց մի՛ անտես առներ · այլ խնայեա՛
յիս յահագին աւուրն · տր՛ զայդ ։
Յորժամ գաս փառօք հօր դատել
ըզ տիեզերս տմ · եւ հարկանի փող
հընչման յարութե · տր՛ ։
Փառք հօր եւ" ։ Ընդ քրիստոսի պա-
հելով յաղթօղ լեցուք փորձողին
եւ ընդ հրեշտակս երգեսցուք ։
Փառք ի բարձունս այ, եւ յեր" ։
Փառք պատիւ եւ երկրպա" ։
Եդին զիս ի գբի ներքնում" ։
Տէր այ փրկութե իմոյ ի" ։
ձբւ Ա ի վերուստ պահպանութեան
ի տնէ անձանց մերոց, եւ հա-
ճոյական տօթս առնելոյ՝ զտր" ։
Ա

Մ̃ ընդունելոյ տ̃ն ա̃յ զՀոգի Հան_
գուցելոյս 'ի Հանգստեան արդարոց`
զ̃ր": Մ̀ ասն Թողլոյ սմա զյանցանս
զկամայ և զակամայ` զ̃ր": Մ̀ ասն
արժանի լինելոյ սմա` խաղաղութե̃
և մեծաւ յուսով սպասել տ̃նագա_
լուստ փողոյն` զ̃ր աղա": Մ̀ ասն
քաղցրաբարբառ լսելոյ սմա զաՀա_
ւոր ձայնն որ ասէ, եթէ արի՛ք` աՀա
գայ քս̃` զ̃": Մ̃ Համարձակապէս
տեսանելոյ սմա զանապական և զան_
ստուեր լոյսն` զ̃": Մ̃ աչալրջութե̃
և առանց ամօթոյ կալ սմա առաջի
արդար դատաւորին քի̃` զոէր":
Մ̃ տալոյ սմա տեղի 'ի Հայրական
խնամոցն յաջակողմեան դասուն` զ̃":
Մ̀ ասն լսելոյ սմա զերանաւէտ ըղ_
ձայնն, եթէ եկայք օրՀնեալք Հօր
իմոյ 'ի տեղի Հանգստեան` զ̃ր":
Մ̀ ասն պարգևելոյ սմա զերկնային
պսակն կենաց և անմաՀութե̃` զ̃":
Մ̃ Հրեշտակի խաղաղութե̃ առան_
դելոյ զՀոգի սո̃ր 'ի տեղի արդարոցն`
զ̃ր":

Մ̃

Վ՟ առաքման շնորհաց մեծի և ա‿
մենազօր աջոյն քո 'ի հողանիւթեայ
յարկ տապանի սորա՝ զ՟: Վ՟ կնքե‿
լոյ զդերեզմանս զայս նշանաւ խաչին
իւրոյ մինչև 'ի գալուստն իւր սբ՝ զ՟:
Վ՟ առաքելոյ զշնորհս հոգւոյն սբյ
'ի սիրտ լալոց հաւատացելոց ան‿
ուան իւրոյ՝ զ՟: Վ՟ մխիթարելոյ
զվշտագնեալս սրտիւք 'ի ձեռն ողոր‿
մութեան իւրոյ՝ զ՟: Վ՟ պահելոյ
զմնացորդս սորա յամ՟ չարեաց սատա‿
նայի՝ զ՟ր: Վ՟ հոգւոյն հան՟:

Աղօթք:

Օրհնեալ ես տ՟ր ա՟ծ մեր, որ ստեղ‿
ծեր զմարդն հող յերկրէ, և
փչեցեր յերեսս ն՟ր շունչ կենդանի,
լինելով նմա կամօք քո 'ի հոգի կեն‿
դանարար. և եդիր զնա 'ի դրախտին
փափկութեան գործել զնա և պա‿
հել: Այլ յանցանել նորա զպատ‿
ուիրանաւ քով՝ հանեալ եդեր զնա
արտաքոյ դրախտին փափկութեան
յերկիր ուստի առաւ, մատնելով
զնա

զնա տաժանաւոր և ախտալից կեն_
ցաղոյս այսորիկ ․ և եդիր սահման
ասելով, հող էիր՝ և 'ի հող դարձցիս․
Արդ այժմ տէր բարերար՝ ընկալ
զծառայս քո զայս, որ ելից ըզ_
ժամանակ պանդխտութ̃ե իւրոյ 'ի
վ̃ր երկրի ․ և ըստ հրամանի քում
եմուտ 'ի յարգանդ երկրի, յորմէ
ծնանելո՛ց է վերստին 'ի կեանս ան_
մահականս ։ Արդ այժմ տ̃ր ա̃ծ մեր՝
ձգեա՛ զպահպանողական աջ քո, և
կնքեա՛ զտեղի հանգստեան սորա ․
զի եղիցին 'ի զգուշութ̃ե և 'ի պահպա_
նութ̃ե ոսկերք սորա իբրև զգանձս
պատուականս առաջի ա̃ծութ̃եդ քո․
և մի՛ իշխեսցէ մերձենալ 'ի սա թըշ_
նամին երևելի կամ աներևոյթ ,
Այլ զհոգի սորա զոր աւանդեցեր 'ի
ձեռն հրեշտակի քո՝ մերձեցո՛ առ
ս̃բ փառս աթոռոյ քո, ընդ ս̃ւր պայ_
ծառացեալ հոգիսն ցնծալ պարել
և զուարճանալ շուրջ զարքունա_
կան աթոռովդ մինչև յօր կրկնակի
կեն_

(Վ․ Երէցեանէ Նարգինէ)

կենսաբեր գալստեան քո յերկնից՝ փառօք Հօր, և ա՟մ հրեշտակօք ս՟բվք։ Յորժամ գաս 'ի նորոգել և կանգնել զանկեալ և զկործանեալ պատկերս քո, այցելութեամբ այց արա ա՟ր ծառայիս քո այսորիկ. և հա՛ն սմա մասն և բաժին յարքայութ՟են երկնից ընդ այնոսիկ՝ որք սիրեցին զքեզ յա՟մ սրտէ, և յա՟մ զօրութ՟է իւրեանց։ Զի յա՟մի մեծացեալ և փառաւորեալ եղիցիս ա՟ր մեր յ՟ս ք՟ս՝ ընդ Հօր և ընդ ս՟բյ Հո՟։

Խաղաղութեան ամենեցուն։

Տ՟ր մեր և փրկիչ յ՟ս ք՟ս որդի ա՟յ կենդանւոյ, կենդանի և կենդանարար, կերպարան և կնիք Հօր. որ վ՟ս նախաստեղծին քո ադամայ անկելոյն յանցանօք 'ի փառակենցաղ դրախտէն, կամաւ Հօր և հաճու՟թ ս՟բ Հոգւոյն խոնարհեցար յերկնից՝ և իջեր յերկիր, և առեր մարմին 'ի ս՟բյ կուսէն. խաչի՛ւ և անապական արեամբդ քով զծնացեալս մեղօք վե-

(Սեծէ Փաշեան)

րըստին նորոգեցեր . ով զի ստեղծ-
ուածն առաջին որ առանց ապականու-
թեն էր, 'ի հանդերձեալ յարութեն մե-
ռելոց՝ երևեցի փառօք : Օ է դու
ինքնին տր վս մերոյ փրկութեն իջեր
'ի գերեզման . աւերեցեր զդժոխս,
ողորմելով արգելեալ հոգւոցն 'ի նը
մս . լուծեր զերկունս մահու թաղ-
մամբ քով . և ածասքանչ յարութե
քով ազատութի և նորոգութիւն
շնորհեցեր յուսացելոցս 'ի քեզ :

Եւ այժմ դու նոյն ինքն տր ած մեր
գթա 'ի մեղուցեալ ծառայս քո,
որ վախճանեաց զերկրաւոր զկեանս
իւր : Եւ բարեխօսութե սբ ածածնիդ՝
և ամ սբց քոց որք յաւիտենից հաճոյ
եղեն քեզ, ներեա քաւեա և թող
զմեղս իւր զոր գործեաց՝ զկամայ
և զակամայ . քանզի ոչ արդարանայ
առաջի քո ամ կենդանի : Օրհնեա
տր և զհողանիւթեայ յարկ տապանի
սորա, և կնքեա անարատ աջովդ, և
պատուական խաչիւդ, յորում հե-

ղեր

(Գեղեցիկ կարգին է)

ղեր զերկնական արքունդ ՚ի թողութ̃ի
մեղաց մերոց ։ Օրհնեա տ̃ր և զմնա_
ցորդս մ̃ր · սփոփեա́ և մխիթարեա́
և փարատեցո́ ՚ի սրտից սոցա զսուգ
և զտրտմութ̃ի · և խաղաղական կե_
նօք աճեցո́ և զարգացո́ և միացո́ ՚ի
սէր սրբութեան քո ։ Ընդ նոսին՝
աշխատաւորացս և համօրէն զհետ
եկելոցս ողորմեա́ տ̃ր, և տո́ւր զբա_
րի պարգևաց քոց զհատուցումն ։
Հալածեա́ և հեռացո́ ՚ի սոցանէ ըզ
խորամանկութ̃ի սատանայի, և զդա_
տութեամբ առաջնորդեա́ ՚ի շաւիղս
արդարութեան քո, համանիլ ՚ի կո_
չումն փողագոչ ձայնի հրեշտակապե
տին ՚ի յաւիտենական հանդիսան ։
Զարթուցեալք ՚ի յայս մահահան_
գիստ քնոյս՝ և սրաթռիչ լուսեղէն
ամպովք ընդ առաջ ելանել քոց փա_
ռաց, և արժանի լինել բարեբանօղ
փառաւորութեամբ օրհնել զքեզ ք̃ս
ա̃ծ մեր՝ ընդ Հօր և ս̃բ Հոգւոյդ,
այժմ և".

 փոյ_

(Մ՝ԷԾԷ Խաչեան)

Փայլին արդարքն յարքայութն"։
Քո անպատում խոնարհութեդ"։
Փառաց 'ի փառըս բարձրանան"։
Քահանայք և ժողովուրդք"։
'Ի վերինն եղէն 'ի բնակարան"։
Հոգւոցն հան"։ Ա՟ հանգու"։
Քս՟ որդի այ՟"։

Ստ֊ եւ խտ"։ Օրհնեցի և ✠ կնքել պահեսցի գերեզման և ոսկերք ծառայիս այ՟, նշանաւ սբ՟ խաչիս, և բանիւ սբ՟ աւետրնիս, յանուն հօր և որդւոյ և հոգւոյն սբյ։

Ստ֊ եւ խտ"։ Օրհնես" և ✠ կն" պահ" շիրիմ և ոսկերք ծա"։

Ստ֊ եւ խտ"։ Օրհնես" և ✠ կն" պահ" գամբարան և ոսկերք"։

Անշարժ եղիցի կնիք ✠ տրութե 'ի վր՟ գերեզմանի ծառայիս այ՟ մինչ 'ի գալուստն քի՟. որ եկեալ միւսանգամ նորոգեսցէ փառօք 'ի փառս հօր և որդւոյ և հոգւոյն սբյ. ամէն։

Հայր մեր որ յերկ"։

Նա ապա՝ թէ երթան 'ի տուն Դանիէլին,
տուեն տաղիւս ։

Այս ամ̃ եկն 'ի վերայ մեր, եւ մեք զքեզ ոչ մոռացաք, եւ ոչ ստեցաք ուխտի քում, եւ ոչ դարձաք յետս սրտիւք մերովք ։ Դարձուցեր ըզ շաւիղս մեր 'ի ճանապարհաց քոց, խոնարհ արարեր զմեզ 'ի տեղի չարչարանաց, եւ ծածկեցին զմեզ ըստուերք մահու ։ Թէ մոռացեալ իցէ մեր զանուն այ̃ մերոյ, կամ ձգեալ իցէ զձեռս մեր առ ա̃ծս օտարս ։ Սակայն ա̃ծ խնդրէ զայս ․ զի նա քննէ զգաղտնիս սրտից մերոց ։ Վ̃ն քո մեռանիմք զօրհանապազ, համարեցաք որպէս զոչխար 'ի զենումն ։ Զարթի՛ր ընդէ՞ր ննջես տ̃ր ․ արի՛ եւ մի՛ մերժեր զմեզ իսպառ ։ Զմէ՞ դարձուցանես զերեսս քո 'ի մէնջ, մոռանաս զաղքատութի̃ եւ զնեղութի̃ս մեր ։ Խոնարհ եղեն մինչեւ 'ի հող անձինք մեր ․ եւ յերկիր կցեցան մէջք մեր ։ Արի՛ տ̃ր օգնեա՛ մեզ

եւ

և փրկեա՛ զմեզ, վասն անուան քո։

Փառք հօր և որ"։

Նա. և ս ի խաղ"։ Խնդրեսցուք հաւատով 'ի հօրէ վասն քաւութեան մեղաց, և թողու"։

Հայր գթութեան՝ և ա՟ծ ա՟մ մխիթարութե, որ մխիթարես զմեզ յա՟մ նեղութե՟իս մեր · հարկանես՝ և դու́ բժշկես · և ո՛չ երբէք թողուս 'ի ձեռանէ քումմէ զստեղծուա́ծս քո։ Տո՛ւր սոցա տ՟ր հոգի զգաստութե, հոգի մխիթարութե · քե́ մխիթարեա՛ զվշտագնեալս սրտիւք, և բժշկեա՛ զվէրս տրտմութեան սոցա ։

Զի հաստատուն յուսով փառաց քոց առողջացեալք 'ի սգոյ տրտմութե՟ խրեանց, փառաւորեսցեն զամենամեծ տ՟րութի՟դ քո, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից · ամէն ։

Հոգւոյն հանգուցելոյ"։ Ս՟ հանգու"։
Պ՟ե՟ որդի ա՟յ անախտաչն"։
Հայր մեր որ յեր"։

('ի տան Ննջելոյն է)

Կանոն Մեծի Պայգուց կատարելոյ ։

Դնան 'ի վերայ սուրբ 'ի գերեզմանն , և առեն զանթեթափան 'ի բուն ։ Եւ պաշտօնեայն ճաշու ասէ , Եւ են էին ։ Եւ քահանայն խունկ արկանէ և ասէ , Օրհնութիւն և ։

Եւ ապա ասէ Շարական · Ձկ ·

ՀՐ Յիսուս միածինն անմահու-
թեանց պարգևատուն երևե-
ցաւ ընդ մեզ · խափանեաց զզօրութի
մահու ։ Ընկղմամբ մեր արտասուաց
մարմնամբ և մարթոյն անկեալ առ-
ոտսըն տեառն · խնդրէին ըզ
նորոգումն եղբօրն ։ Բանիւն
բանն ած կենդանացոյց ըզղազա-
րոս ի թաղմանէ . և եկեալ
արտաքս անապական ։

Յուսով ի քեզ հաւատացեալ Բող
պիղծատումս աղերսեմ · շնորհեա
զթողութեանն մարմնոյ: Զանապա-
կան զաստուածացեալ մարմինն պա-
տեալ սբ կտաւովք եւ եդ ի գե-
րեզմանի: Որ արարիչդ ես արա-
րածոց հանգուցեալդ ի քերոբէս
վիմով կնքեցար յերկրի:

Յորժամ եկին ի գերեզմանն յոր
իւղաբեր կանայքն · և բերին
ընդ խունկս ի խնկել զանապական
մարմինն · Յայնժամ հրեշտակն
աւետարանէր յարեաւ քս · պատ-
մեցէք աշակերտացն զյարութիւն
տն: Իսկ նոքա զարհուրեալ վասն
ահագին տեսլեանն · պատմէին աշա-
կերտացն զահագին տեսիլն ·

Հոգւոյ գալստեան, Հանգստեան, Մեծած-
նի, Խաչի, Փառաց:

(Մեծի Հայոցն է)

Ալէ՛ ալէ՛ ։ Ի խորոց կարդացի՛ ։
Լսելի լիցին ականջք քո ի լսել զձ՛ ։
Պօղոս առաքելոյն ի թեսա՛ երկ՛ բղ՛ ։

Այլ մեք պարտիմք գոհանալ զա՛յ յամ ժամ՝ վա՛ ձեր եղբարք սիրեցեալք ի տ՛նէ. զի ընտրեաց զձեզ ա՛ծ ի սկզբանէ ի փրկութի՛ սրբութե՛ հոգւոյն, և հաւատովքն ճշմարտութե՛. յոր և կոչեաց զձեզ աւետարանաւն մերով ի փրկութի՛ փառացն տ՛ն մերոյ յի՛ քի՛ ։ Այսուհետև եղբարք՝ հաստատուն կացէք՝ և պինդ կալարուք զաւանդութիւնս՝ զոր ուսարուք, եթէ բանիւ, և եթէ թղթով մերով ։ Այլ ինքն տ՛ր մեր յ՛ս քս՛, և ա՛ծ հայր մեր, որ սիրեացն զմեզ՝ և ետ մեզ մխիթարութի՛ յաւիտենից՝ և յոյս բարեաց շնորհօք, մխիթարեսցէ զսիրտս ձեր, և հաստատեսցէ յամ բանս և ի գործս բարութե՛ ։

Ալէլուիա ալէլուիա ։

Բարձր առնեմ զքեզ տ՛ր զի ընկալար զիս. և ոչ ուրախ ա՛ ։

Ալէ

(Աւետ Ղուկասուն է)

Աւ. Տ. Փրկչին Յի Քի որ ըստ Ղուկ":

Տէրն մեր Յս Քս ասէ.

Զգոյշ լերուք անձանց, գուցէ ծանրանայցեն սիրտք ձեր շուայտութբ և արբեցութբ՝ և հոգւովք աշխարհականօք, և յանկարծակի հասանիցէ ի վր ձեր օրն այն. զի իբրև որոգայթ հասանիցէ ի վր ամենեցուն որ բնակեալ են ընդ ամ երեսս երկրի: Արթուն կացէք այսուհետև, յամ ժամ աղօթս արարէք, զի արժանի լինիջիք զերծանել յայնմ ամենայնէ որ լինելոց է. և կալ առաջի որդւոյ մարդոյ: Եւ ի տուէ ի տաճարին ուսուցանէր, և զգիշերս ելեալ ագանէր ի լերինն՝ որ կոչիւր Ձիթենեաց: Եւ ամ ժողովուրդն կանխէր ընդ առաւօտս առ նա ի տաճարն լսել ի նմանէ:

Ս. ի վերուստ խաղաղու":

Գոհանամք զքէն տր՝ հայր տեառն մերոյ յի քի, որ յայց ելեր, և որդութբ քով փրկեցեր զմեզ ի մեղանայից բանսարկուին. զի նախանձե- Հրշ. աղբ

ցաւ և եհան զմեզ պատրանօք 'ի յա_
ւէժական կենացն, արտասահմանե_
լով զմեզ 'ի կորուստ և յապականու_
թիւն։ Ա՛յլ դու բարերար և մար_
դասէր ած՝ ոչ թողեր զնորա դառ_
նութի զթունիցն 'ի մեզ յարակայ·
վ՜յ զմահ կոչեցեր և հեղեր 'ի վր
ամ արարածոց քոց, զի մի՛ անմահ
մնասցէ չարութիւն պատահեալ· այլ
բառնալով զմեզ 'ի կենացս յայսցա_
նէ՝ և հատանելով 'ի մեղաց, եղև
փրկութի՝ բարերարին պատուհասն։
Իսկ 'ի վախճան աւուրցս այսոցիկ
առաքեցեր զորդին քո սիրելի 'ի
կերպարանս մահու մեղաց· որ դա_
տապարտեաց զմեղս մարմնով իւրով.
և կամաւոր խաչելութեամբն իւրով
խորտակեաց զզօրութի թշնամւոյն·
եղև առաջին պտուղ ննջեցելոց, և
ածահրաշ յարութեամբն իւրով հրա_
ւիրեաց զմեզ յիւր անմահութին։
Որ հաստատեցեր ծռյս քո այս՝ մկր_
տեցաւ 'ի մահ քի քո· և լցեալ այժմ
զժա_

([illegible])

զժամանակ պանդխտութե կենցաղա-
վարութե իւրոյ, փոխեցաւ 'ի կեա
սահմանադրութե քո։ Այլ աղաչեմք
զքեզ հայր մեր՝ միջնորդութբ մարմ-
նոյ և արեան միածնի որդւոյ քո՝ և
խոնարհութե, թող զպարտիս սորա
զկամոյ և զակամոյ, զոր վիրաւորեց
անմարմին թշնամին պատրանօք խա-
բէութե իւրոյ. զի դու միայն ես մե
և բարերար տր, որ յանգոյութե 'ի
գոյութիւն ածեր զմրդ։ Եւ այժմ
զվէրս սորա բժշկեա, և խաղաղութբ
անցո զսա ընդ խաւարային իշխանու-
թիւն, զի մի զօրութիւն իւրեանց
գտցեն 'ի ծառայս քո։ Տէր ջնջեա
տր զձեռագիր ներգործութեց նց՝
զոր 'ի սմա սերմանեցին, և տուր
սմա ճանապարհ բարի։ Բացակայ
եղիցի 'ի սմանէ հրեղէն սուրն՝ որ
պահէ զճանապարհ ծառոյն կենաց,
պատկառելով 'ի փրկական նշանէ
խաչին՝ որ զպտուղն կենաց մեզ ըն-
ծայեցոյց առ հաւատչեայ յաւիտենա-
կան

(Մեծէ [illegible] է)

կան կենայն և առաջնորդ։ Յոր ա-
պաւինեալ ծառայս քո՝ սովաւ հաս-
ցէ ՚ի պահեստ՝ ուր մեք ամ հաւա-
քեալ սպասեն մեծի հարսանեացդ,
յերևիլ մեծիդ այ՝ և փրկչիդ յի. քի։
Ի ձայն փողոյ մեծի՝ յորժամ սա-
սանեսն տարրեղէն արարածք. դալ-
րին երկինք. նսեմանան լուսաւորք.
թօթափին աստեղք. ցոլանան դեմք
հրեղէնք յերկնից, և երևին բանակք
անմահից։ Յու յակնարկել դատա-
ւորիդ սասանի երկիր. բանին կնքել
գերեզմանք. նորոգին հողացեալ
մարմինք. և հոգիքն սլացեալ իբրև
զարծուիս՝ անդր հասանեն, և զգե-
նուն զանապական մարմինն ՚ի
վայրկեան ժամանակի, և ժամանեն
յիւրաքանչիւր տեղիս։ Աղաչեմք
զքեզ տր՝ ժամանեցո զծառայս քո
զայս յանապատ ուրախութիւնն.
և զանմն զմեր զհաւատացեալքս ՚ի
քեզ՝ խաղաղութե պահեա, և մխիթա-
րեա հոգւով և մարմնով։ Զի արժա-
նի լիցուք փառաւորել զհայր և՛։ 54

Խաղաղութեան աղօթս .

Օրհնեալ ես Տ̄ր Ա̄ծ մեր, որ ան-
դորրիչ ես ներելոյ, և ընդունող
հոգւոցն հանգուցելոց. ընկալ զհո-
գի ծառայիս քո 'ի բարի. և փար-
տեա զսուգ և զտրտմութիւն 'ի սի-
րելեաց սորա, որք հետևեցան յու-
ղարկել զսա ընդ երկայնաձիգ ճանա-
պարհն. և մորմոքին 'ի վերայ անդառ-
նալի ուղեգնացութեան ս̄ր. և յաւէժ
անջատելոյ 'ի սմանէ առ ժամանակ
մի՛ մինչև յիւրեանց յուղի անկա-
նիլն յայսմ բազմաժողով ծովածուփ
կենցաղոյս. Նաև զչափաւոր արտա-
սուս սոցա ընկալ քեզ 'ի հաճոյս, և
մի՛ 'ի զայրացումն. և մխիթարեալ
սփոփեսցես զլքեալ սիրտս ս̄ց դա-
լստեամբ շնորհի քո. և զօրացու-
ցես զտարակուսեալ հոգիս ս̄ց ա-
ռաքմամբ Հոգւոյդ ս̄բյ. Նաև * կնքել
պահեսցես զգերեզմանս փակեալս
յանուն քո՝ նշանաւ խաչիւ քով՝ մին-
չև յօր կրկնակի կենսաբեր գալստեան
55 քո :

(Մեծէ ի Հաշտոցն է)

քո։ Ո՛վ ի քո ամենակարող զօրութենդ՝ եղեմնապատ եւ ձիւնաթաղեալ պահին ամ՟ արմատք, եւ սերմանիքն թաղեալ յերկիր մեռանէին, եւ ՚ի ժամանակս որոտընդոստ գարնանային յարութեանն զուարճացեալ պայծառանան. զորս կարգեցեր մեզ ՚ի սպաս պիտոյից։ Իսկ զբանական կենդանիքս պահեալ անկորուստ՝ խնամով ա՟ծութեան քո՝ յարուցանես դարձեալ ՚ի հողոյ, եւ նորոգես ՚ի պատկեր փառաց քոց։ Ա՟յ խոնարհեցար ՚ի հայրական ծոցոյ՝ լինել մեզ պատկերակից՝ հացդ անմահութե՟. որ ոչ մնացեր ՚ի քո մշտնջենաւոր անմահութենդ, այլ հացդ կենդանութե՟ զմահ յանձն առեր, զի բազումա-րասցես արդիւնս։ Իջեր ՚ի գերեզման, լուծեր զերկունս մահու, եւ զդժոխս աւերեցեր. որ յերկնաւորաց օրհնիս, եւ յերկրաւորաց, եւ ՚ի սանդարամետականաց երկրպագիս.

Եւ լի՛ է ամ՟ երկիր փառօք քո։

(Մեծէ [illegible])

Որդ՝ պաշտեմ ամենազօր տէր՝ ըղ
հոգի որ առ ամ մեզ և սիրելիս
անուան քո. և զգերեզման ծառայ-
իս քո այսորիկ * կնքեալ պահեսցես.
որ փակես զխորս, և կնքես ամենա-
զօր աջով քով: Որպէս երկինք՝ և
երկնից երկինք՝ և երկիր ամ հաս-
տատեալ կան բանիւ քով. այսպէս
անշարժ եղիցի * կնիք տէրութեան քո
՚ի վերայ բնակութեան սորա և պահ-
պանի ծառայիս: Եւ մի իշխեսցէ
մերձենալ ՚ի սա պիղծ և անմաքուր
դեւն, ոչ ՚ի մարմին և յոսկերս հե-
թանոսաց, որք ոչ ունին զծնունդ
մեր աւազանին, և զկնիքն ահաւոր
և պատկառելի ՚ի վր գերեզմանացն.
Ս. Ս ծառայս քո այս՝ որ հրաժարել
կոչեցաւ ՚ի քոյոց հրաւիրողացդ ՚ի
հանգիստ քո. որ հաւատացեալ ՚ի քեզ
՚ի կենդանութեան իւրում՝ թաղեցաւ
ընդ քեզ մկրտութեամբն ՚ի մահ, և
սերմանեալ պահեցաւ ՚ի քէն, և կո-
չեցեալ՝ յերկիր դարձաւ: Եւ ար աղա-

չանաց մերոց մարդասէր տր՝ և թող_
սմա զամ մեղս իւր զոր մեղաւ. և քա_
ւիչ լեր ամ սխալանաց սր, եթէ կա_
մայ՝ և եթէ ակամայ, եթէ բանիւ՝
և եթէ գործով, եթէ խորհրդով՝ և
եթէ մտածութեամբ. զամենայն կը_
տակ չարին պատառեա, և զձեռա_
գիր մեղացն ջնջեա տէր, և զաղօ_
ճնութեանն լուա։ Ո ի անպատկառ_
լեցի ՚ի մեծի որոտընդոստ աւուրն
վերջնում, ընդ համօրէն պահպանէ_
լոցն ՚ի քէն՝ ընդ առաջ վերանալ_
քեզ նորափետուր արփիափայլ դի_
մօք՝ զարդարեալ ՚ի զարդ անկողոպ_
տելի. յորժամ գաս և երևիս ածդ
՚ի մէջ աստուածացելոց՝ բաժանել
և որոշել զամենազան պատիւս սիրե_
լեաց քոց։ Նաւ այժմ աղաչեմք զքեզ
տր՝ և զմեզ զամենեսեան զհաւատա_
ցեալքս ՚ի քեզ արժանի՛ արա՝ զայս
ահաւոր և զսոսկալի օրս տպաւորել
հանապազ առաջի աչաց մերոց. և
յամ զգալի և ՚ի պատրաստական կեն_
58 ցա_

([illegible])

ցաղավարութեանց պատսպարեա՛ ըզ
միտս և զզգայարանս մեր։ Պատկե_
րացո՛ տր՝ զանհրաժեշտ գալուստ քո
առաջի աչաց մերոց. դու տր քաղց_
րութեամբդ քո քաւեա՛ զմեզ ՚ի մե_
ղաց մերոց. ՚ի հանդերձեալ գեհե_
նէն փրկեա՛ զմեզ զամենեսեան, և
ժամանեցո՛ արժանապէս հանդիպիլ
փառաց փեսայիդ ՚ի գալստեն քում
ամենազօրութ տր։ Նորոգեա՛ և զմար
մին խոնարհութեան մերոյ ըստ ա_
նեղծ փառաց քոց՝ յսի քսի ած մեր։
Ու քեզ ընդ հօր՝ և սբ հոգւոյդ՝
վայելէ փառք՝ իշ"։

Փառաց ՚ի փա՛ռս բարձրանան"։

Հոգւոյն հանգուցէ"։ Ամ հանգու"։
Քս որդի ած անախտական և"։

Օրհնեսցի և կնքեալ պահեսցի գե_
րեզման և ոսկերք դա"։

Հայր մեր որ յերկ"։

 Սա_

Կանոն՝ Մեծի Եօթնաւուր կատարելոյ։

Երթան 'ի Գերեզմանն, և ասեն զանբիծսն 'ի բուռն։ և Շարական, Ողորմեայցէնն է։

Ընթերց'' Յեսայեայ մարգ''։

Այսպէս ասէ տր. գամ ժողովել զամենայն ազգս և զլեզուս. եկեսցեն և տեսցեն զփառս իմ. և թողից 'ի վերայ նոցա նշան։ Եւ առաքեցից 'ի նոցանէ փրկեալս յազգս. 'ի Թարսիս, և 'ի Փուլթ, և 'ի Լուդ, և 'ի Մոսոք, և 'ի Թոբէլ, և յԵլլադա, և 'ի կղզիս հեռաւորս՝ որոց չիցէ՛ լուեալ զանուն իմ, և ոչ տեսեալ զփառս իմ. և պատմեսցեն զփառս իմ և զանուն իմ 'ի մէջ ազգաց։ Եւ ածցեն զեղբարս իւրեանց յամ ազգաց պատարագ տն. հեծեալս կառօք, հանդերձ պայտռակապ երիվարօք հովանոցօք 'ի սբ քաղաքն Եղէմ, ասէ տր։

Այլ ասասցէ՞ ոք, զիարդ յառնեն մեռեալք, կամ որո՞վ մարմնով գայցեն։ Անմիտ, դու զոր սերմանեսն, ոչ կենդանանայ՝ եթէ ոչ մեռանիցի. և զոր սերմանեսն, ոչ զնոյն մարմին որ ծնանելոցն իցէ՝ սերմանես, այլ հատ մերկ. եթէ ցորենոյ իցէ, և եթէ այլոց սերմանեաց։ Իսկ Ած տայ նմա մարմին՝ որպէս և կամի. և իւրաքանչիւր սերմանեացն զիւր մարմին։ Ոչ ամ մարմին՝ նոյն մարմին է. այլ՝ այլ մարմին է մարդկան, և այլ մարմին անասնոց, այլ մարմին թռչնոց, և այլ մարմին ձկանց։ Եւ մարմինք երկնաւորք, և մարմինք երկրաւորք, այլ՝ այլ փառք երկնաւորացն են, և այլ փառք երկրաւորաց։ Այլ փառք արեգական, և այլ փառք լուսնի, այլ փառք աստեղաց, և աստղ քան զաստղ առաւել է փառօք։

Ալէ″ ալէ″։ Տր՝ ողորմութի քո յա″։

Աւե. [illegible] ԺԴ. ԻԷ. որ ըստ Յօհան":

Տէրն մեր Յս Քս.

Խաղաղութիւն թողում ձեզ, զխաղաղութիւն զիմ տամ ձեզ. ոչ որպէս աշխարհս տայ՝ տամ ես ձեզ. մի խռովեսցին սիրտք ձեր, և մի զանգիտասցեն. Լուայք զի ասացի ես ձեզ՝ թէ երթամ և գամ առ ձեզ. եթէ սիրէիք զիս՝ ապա ուրախ լինէիր ձեր՝ եթէ ես առ Հայր երթամ, զի Հայր իմ մեծ է քան զիս. Եւ այժմ ասացի ձեզ մինչչև եղեալ. զի յորժամ լինիցի, հաւատասջիք. Ոչ ևս այլ շատ խօսեցայց ընդ ձեզ. գայ իշխան աշխարհիս այսորիկ, և յիս ինչ ոչ գտանէ. այլ զի ծանիցէ աշխարհ՝ եթէ սիրեմ զՀայր. և որպէս պատուիրեաց ինձ Հայր՝ այնպէս առնեմ. Յարիք գնասցուք աստի.

Քարոզ.

Ա̅ս ի վերուստ": Ա̅ս լսելի լի":
Ա̅ս քաւիչ և նե": Ա̅ս թողլոյ":
Ա̅ս զի մի ընդ խռ": Նաև ևս միա":

Նա-

(Մեծէ Լուսաւորչին է)

Այս առէ ղաղըն ։

Մեծ յաւիտենական և Թագաւոր անմահ, որ ստեղծեր զմարդն ՚ի հողոյ, և եդիր զնա ՚ի դրախտին փափկութեան գործել զնա և պահել, և պատուիրանադրեցեր կալ ըստ հրամանի քում։ Իսկ բանսարկու թշնամին պատրողական բանիւք խաբեալ զնա, խրատեաց լուծանել զաստուածական հրամանսդ։ Այլ նորա ունկնդիր եղեալ չարին, արտաքսեցաւ ՚ի լուսեղէն փառացն. և փոխանակ անմահութեան՝ մահու եղև ժառանգաւոր, ըստ արարչական հրամանիդ զոր ասացեր, հող էիր՝ և ՚ի հող դարձցիս. և ոչ կարացին արարածք ճանաչուցանել զհրամայեալն ՚ի քէն։ Այլ արդ՝ տէր Աստուած մեր ողորմած և մարդասէր՝ գթա՛ ՚ի ծառայս քո յոյս, որ ելից զերկրաւոր կեանս իւր, և դարձաւ անդրէն ՚ի հող ըստ հրամանի քում։ Ընկալ զհոգի սորա, և խառնեա՛ ՚ի գունդս հրեշտակաց քոց.

(Մեծի Նորոգէեցն է)

քոց • և արժանի՛ արա պարել և ցըն-
ծալ ընդ սբս և ընդ սիրելիս ան-
ուան քո սբյ : Եւ ընդ նոսին գո-
հանալով փառաւորել զՀայր և զՈր-
դի և զսբ Հո″ •

Խաղաղութեան ամենեցուն :

Օրհնեալ ես Տր ած մեր՝ յոյս ամ
արարածոց, որ նստիս յաթոռս քե-
րովբէականս, և բարեբանիլ երկըր-
պագիս յերկնաւորաց և յերկրաւո-
րաց • որ և կոչեցեր զծառայս քո
զայս 'ի հանդերձեալ կեանսդ՝ զոր
խոստացար ամ հաւատացելոց քոց :
Գթա՛ 'ի ստեղծուածս ձեռաց քոց,
և հանգո՛ զհոգի սորա 'ի խորանսդ
լուսոյ, բարեխօսութ մօր քո սրբոյ
կուսին մարիամու : Լո՛ւր Տր պաղա-
տանաց մերոց, որ հայցեմք 'ի քէն
զթողութիւն սորա և մեր : զի դու
ես Ած արդարոց և մեղաւորաց •
փառք սրբոց, և հանգիստ աշխատե-
լոց • Ընկա՛լ զհոգի սորա 'ի տեղւոջ
լուսոյ՝ և 'ի տեղւոջ հանգստեան • 'ի

([illegible])

Թիւս մեց՝ և 'ի համարս արդարոց ։
Այլ հանգո՛ զսա 'ի գոգն աբրահա_
մու ընդ ա՛յլ պայծառացել մեց քոց.
և զմեզ արժանի՛ արա տր՝ հասանել
մասին ժառանգութե մեցն 'ի լոյս ։
Ո՛ւ ի ընդ նոսին միշտ գոհանալով
փառաւորեսցուք զքեզ ընդ հօր"։

Փայլին արդա՛րքն յարքայութե"։
Քո անպատու՛մ խոնարհութեդ"։

Փառաց 'ի փա՛ռըս բարձրանան"։
Քահանա՛յք և ժողովուրդք"։

Տրտմահաղորդ չարչարանօք"։

Հոգւոյն հանգուցելոյ"։ Ա՛ռ հանգու"։
Քո՛ որդի տյ անոխակալէ"։

Օրհնեսցի և * կնքեալ պահես_
ցի գերեզման և ոսկերքդ ծա՛"։

Հայր մեր որ յեր"։

Ապա ելէ զանգն Քառասնօրեայ, կամ Տարե_
մուտ կատարել. տարջեալ այս է կարգն.
այսինքն՝ Աւօրհնօրէնյս ։

(Մեծէ Լօրհնօրչէնյն է)

Կանոն Տղայաթաղ կատարելոյ ։

Սաղ՝ տուն առաջին , Առ քեզ Տէր համբարձի զանձն իմ ։ Ը. Գործեալ ։

Նա ապա՝ Օրհնեալ հոգիդ որ ած ձշ"։

Ողորմեա՛ ։ Պատուեա՛ տէր"։

Նա ապա տուն Շարական , առաջին ձայն ։

Օրհնեցէք մանկունք ըզՏ"։

ՏՆԴ Որ ստեղծմամբ ըստ պատկերի քո տէր պատուեցեր ըզմեզ․ ընկալ և այժմ ըզննջեցեալսն 'ի քեզ ուղղափառ հաւատով․ ըստ մեծի քում ողորմութեան ։ Որ շնորհօք որ հոգւոյդ լուսաւորեցեր․ յիշատակի իւրեանց զհոգիս նոցա ընկալ մարդասէր․ ըստ ։ Որք հաղորդեցան մարմնոյ և արեան քո տէր․

տր · հանգո՛ զհոգի՛ս նց ընդ սբըս
քո քս՛ ած · քանզի գի՛նք սբ ա՛ր-
եան քոյ ե՛ն ։

Ո հոգւո՛ց ծառայի՛ց քոց քրի՛ստոս հնգ
ընկալ 'ի դա՛սս անդրանկա՛ց գրելոց
ի' յե՛րկինս։ Ընկա՛լ վասըն սոցա ըզ
բանաւո՛ր պատարագս իմ՛ նչ և շը-
նո՛րհեա՛ նո՛ցա ըզթողո՛ւթի գտանել
յաւուրն յետնո՛ւմ։

Հայր բա՛զումողորմ խո՛ստովանիմ այլ
առ քեզ ո՛րպէս զանա՛ռակ որդին ·
Թո՛ղ ինձ ըզ մե՛ղս իմ և ողո՛րմեա՛ ։
Տր ո՛ր գըթացար 'ի կինըն քա՛նանա-
ցի · գըթա՛ և յիս 'ի մեղաւո՛րս և ողո՛։
Տր որ դարձուցեր ըզ մաքսաւո՛րն
ի՛ գիտութիւն ճը՛շմարտութեան ·
դարձո՛ և զիս ըզ մոլո՛րեա՛լս և ողո՛ր
մեա՛ ։

Տր որ ի վերո՛յ քերովբէից փառա- այլ
բա՛նիս · քաղցրութբ՛ խոնարհեա՛լ
ըն-

(Տան կարգն է)

ընկա՛լ զաղաչանս մեր ։ Տէ՛ր որ
շնորհեցե՛ր ողորմութե՛ան ազգի՛
մա՛րդկան ․ քաղց ։ Տէ՛ր որ ուսու_
ցեր մեզ յամ ժամ փառս տալ ան_
ուանըդ քում սրբոյ ․ քաղց ։

ձբ- Կենդանութեց բաշխող քս ’ի բէ_
թանիա եկաւորեալ այսօր ․ բարե_
կամի՛ն ղազարու պարգեւէ՛ զկեն_
դանութի ։ Տրնօրինաբար արտաս
ուելով ընդ մարթայի և ընդ մարի_
ամու ․ ողբակցէր և որպէս մարդ_
հարցանէր ո՛ւր եդիք ըզ ղազարոս ։
Աւ ոմ զա՛ծ բարբառով յարուցա_
նէ՛ ’ի մեռելո՛ց ըզ չորեքօրեայն և
զուգընթաց ձայնին մեռեալն եկն
արտաքս անապակա՛ն ։

յ-ր Անճառելո՛յ հօր էակի՛ց ի խաչ ե_
լե՛ր կամաւ հօր՝ ողորմեա՛ ։ Անմա_
հութե՛ց տրօղ քս ․ ’ի գերեզման
ի՛ջե՛ր որպէս մարդ՝ ողորմեա՛ ։

Աւ–

(Տէօշ Թաշչեան)

Եւ յերրորդ աւուր յարեար յոյս
յարութեան ցուցար մեզ՝ որ:
Որ ՚ի քերովբէական կառսըդ համբ֊ Հոգ
ձես ∙ այսօր իջեր յերկնից ՚ի դասս
առաքելոցըն սբ հոգի ∙ օրհնեալ ես
Թագաւոր անմահ: Որ գնաս ի վր
թեւոց հողմոց ∙ այսօր ՚ի հրեղէն լե֊
զուս բաժանեալ հանգեար յառա֊
քեալսըն սուրբ հոգի ∙ օրհ: Որ իբր
նաւս տեսչութեամբ զքո զարա֊
րածս ∙ այսօր եկիր ՚ի հաստատել զե֊
կեղեցի քո սբ հոգի ∙ օրհ:
Որ ըղ բանն Հ՛ծ բաւական ե֊ Մ
ղեր ընդունելի յորովայնի մշտ կուս ∙
զքեզ մեծացուցանեմք որ օրհնեալդ
ես ՚ի կանանս: Որ էից լուսոյն ար֊
ժանի եղեր բնակելոյ ՚ի գիրկս քո
մարմնով ∙ զքեզ մե: Նարատ տաճար
տրնօրէնութեան կոչեցար հոգւոյն
սբյ մշտ կուս ∙ զքեզ մե:

Սէ

Սուրբ խաչն օգնական հաւատա-
ցելոց կանգնեցաւ ի յերկրի յաղ-
թող թշնամւոյն. Եկայք ժողո-
վուրդք երկրպագեսցուք։ Սրա-
րէչն ամր ծ բարձրացաւ ի խաչին
և զմեռեալս մեղօք փայտին ձա-
շակմամբ. ՚Ի սմա նորոգեալ կեն-
դանացոյց։ ՚Ի միւսանգամն գալըս-
տեան ամ ծ ծորդւոյն, ոբ խաչն
երևի և լուսաւորէ. զի նա է
յոյս հաւատացելոց։

Փառք հօր և"։ Հաշտեաց ՚ի ձեռըն
ոբ մարմնոյ և արեան քո որ. և
պարգևեաւ նոցա դասիլ յաջա-
կողմանըն քում։

Բարող։

Ս ա ՚ի վերուստ"։ Ս ա լուսոյ լի"։
Ս ա քաւիչ և նե"։ Ս ա թողութ"։
Ս ա զի մի Է խո"։ Ս և ես մի"։

Ս-

(Տղայէ խաղձան)

Յե– ասէ զաղ:նս ։

Տէր ես տր ած մեր՝ հզօր և ահա–
ւոր․ հայր գթութեանց՝ և ած ողոր–
մութեանց․ որ նստիս ՚ի բարձունս,
և բարեբանիս ՚ի սբց քոց, և խնա–
մես քաղցրութեամբ զարարածս քո։
Որ վս անբաւ սիրոյ քո գթացեալ
՚ի ստեղծուածս անարատ ձեռց քոց,
առաքեցեր յաշխարհս ողորմութբ քով
զծոցածին որդին քո՝ առ ՚ի փրկել
զդրաւեալս մահու զորդիս մարդ–
կան ՚ի ձեռացն դժոխոց։ Որ եկեալ
մարմնացաւ յանարատ և ՚ի սբ կու–
սէն մարիամայ, և ծնաւ տղայապէս։
Խանձարրօք պատեցաւ, և յանբա–
նից մսուր եդաւ․ ՚ի կուսական
ստեանցն կերակրեցաւ, որ բանայ
զձեռն իւր՝ և կերակրէ զարարածս։
Մանուկ մատաղ ըստ եսայեայ՝ էարկ
զձեռն իւր ՚ի ծակ իժից, և ելոյծ
զզօրութի աներևոյթ օձին։ Արար
զօրութիս բազումս և մեծամեծս՝
ածահրաշ ներգործութբն իւրով, և
ծա–

(Տան կարգնէ)

ծանոյց զանուն քո Հօր՝ ամ Տէր:
Նստաւ խոնարհութե ՚ի վե յաւա-
նակի, և բարեբանեցաւ ՚ի տղայոց,
ըստ նախաձայն բանի երգողին դաւ-
թայ: Եւ կատարեալ զածագործ-
տնօրէնութիւնն իւր՝ յանձն էառ
զմահ մարմնով. թաղեցաւ ՚ի յերկրի,
և յարեաւ ինքնիշխան զօրութե իւ-
րով, և ետ յոյս յարութե հաւատա-
ցելոց իւրոց:

Եւ արդ՝ տր բարերար՝ ընկալ ըղ-
հոգի տղայիս այսորիկ, որ հաւա-
տացեալ յանուն միածնի քո, ծնաւ
՚ի սբ աւազանէն վերստին ծնըն-
դեամբ. և այժմ ՚ի տղայական հասա-
կին կոչեցաւ առ քեզ: Ընկալ զսա
և դասեա ընդ սբս քո, և հանգո ՚ի խո-
րանսդ երկնից. զի դու ես ած մեր,
և բաց ՚ի քէն զայլ ոք ոչ գիտեմք:
Եւ քեզ ընդ որդւոյ և սբ հո":

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Օրհնեալ ես արդարադատ և ողոր-
մած ած, որոյ խնամարտութեդ ան-

պա-

(Նշան Խաչին)

պատուամ է, և ողորմութեանդ ո՛չ գոյ թիւ։ Որ վասն մարդասիրութեան քո լուծեր 'ի հող զշնչաւոր մարմինս զպատրեալս 'ի բանսարկուէն՝ անսլուլ հո՛ղ էիր և 'ի հո՛ղ դարձցիս. ըստ որում խոնարհեցար 'ի ծերոց մինչև ցտղայս, և յերկիր մածան մեջք մեր։ Իսկ վասն բազում ողորմութեան քո խոնարհեցար մարդասէր տէր՝ նորոգել 'ի մեզ զմարմին հոգևոր։ Նաքեցար դու ինքն միածինդ հօր, և տղայացեալ 'ի մէջ կուսէն՝ տըպաւորեցեր յանձին քում զմահ մարմնով կամաւորապէս, զի տացես մեզ զքո անմահութիւնդ։ Իջեր 'ի գերեզման, համարելով ընդ մեռեալս. և յարուցեալ համբարձար յերկինս. և զսիրելեաց քոց զմարմին խոնարհութեան տնկակից և կերպարանակից առնել խոստացար մարմնոց փառաց քոց յերևիլ քո տէր՝ 'ի փող յետին, յորժամ գաս տալ վարձս սիրելեաց քոց։

(Տան կյարէնէ)

Արդ՝ աղաչեմք զքեզ մանկացելդ ա͞ծ յ͞ս ք͞ս, արա արժանի զտղայս զայս՝ փառաւորութե͞ ընդ արդարս քո յաւուր յայնմիկ, հանդերձել քեզ զուարթ երեսօք, եւ փառաւորել ցնծութե͞ եւ գոհութե͞ զքեզ ընդ հօր՝ եւ ս͞բ հոգ՛՛ ։

Ալէ՛՛ ալէ՛՛, ՚ի բերանոց մանկանց տղայոց եւ ստնդ՛՛ ։

Ընթերցուածս ՚ի յԵսայեայ մարգ՛՛ ։

Ահաւասիկ տ͞ր ա͞ծ մեր, յոր յուսացեալ էաք՝ եւ ապրեցուսցէ զմեզ. զի սա է տէր որում սպասէաք սմա ։ Ցնծասցուք եւ ուրախ լիցուք ՚ի փրկութեան մերում. եւ տացէ մեզ տ͞ր ա͞ծ մեր հանգիստ ՚ի լերինն սրբութեան իւրոյ ։ Զի մնացէ՛ ՚ի նա ժողովուրդ որ պահէ՛ զողորմութի եւ զճշմարտութիւն. որ վերակացու է ճշմարտութեան, եւ պահէ՛ զխաղաղութի ։ Զի արդ՝ մխիթարեցից զքեզ յամենայն տրտմութեանց քոց ասէ տէր ։

՚Ի

(Տէրայէ Կաղէին)

'Ի վերջապէս ըՆԴ օրէնն Պենտեկոստէի
Լուսաւորչին մերոյ տօնեալ։

Եթէ մեք որ կենդանիքս եմք մնա-
ցեալք, 'ի գալստեանն տն՝ հան-
գուցելովքն հանդերձ յափշտակե-
ցուք ամպովք ըն առաջ տն յօդս. և
այնպէս յամ ժամ ընդ տն լինիցիմք։
Խառնեալք 'ի գունդս հրեշտակաց,
և թռուցեալք 'ի թռիչս երագուն 'ի
լուսափետուր սպիտակակերպ երամս
աղաւնեաց. որք առին և կերպարա-
նեցին յանձինս իւրեանց զկերպա-
րանս որդւոյն այ. որ երևեցաւ
նոց, և պատրաստեաց մեզ լինել. զի
բուսուսցէ արդարոցն թևս հո-
գևորս խառնիլ 'ի գունդն ածա-
կան։ Որդ՝ զարմացեալք հարցանի-
ցեն զօրքն վերինք լուսեղէնք, յոր-
ժամ տեսանիցեն զներքնագունդս
մեց մարմնականաց՝ զի առ տէր 'ի
ներքուստ թռուցեալ գնասցեն,
թէ ով են սոքա որ իբրև զամպս թռ-
ուցեալ են, և իբրև զաղաւնիս ձա-

(Տան կարգինէ)

գախմական երամակին գան առ տէր ։
Ապա լուիցեն ՚ի տանէ պատասխա-
նիս, եթէ սոքա են որք յիս յուսա-
ցեալ են. տարայց զնոսա ՚ի լեառն սըր-
բութեան իմոյ, և ուրախ արարից զնոսա
՚ի տաճարի իմում ։

Գլուխ առաքելոյն Երեմիայ Բշ ։

Մոռացեալ էք ՚ի սիօն լեառն,
և ՚ի քաղաքն այ՟ կենդանւոյ յեմ՟՝
յերկինս, և ՚ի բիւրաւոր բանակս
հրեշտակաց, և յեկեղեցիս անդրան-
կաց գրելոց յերկինս, և առ դատա-
ւորն ամենեցուն ած՟, և յոգիս ար-
դարոց կատարելոց. և ՚ի նորոց կտա-
կարանաց միջնորդն յս՟, և ՚ի հեղումն
արեան նր՟՝ որ առաւել խօսի քան
զհաբելին։ Զգոյշ լերուք՝ գուցէ
հրաժարիցէք յայնմանէ որ խօսե-
ցաւն. զի եթէ նոքա ոչ կարացին
զերծանիլ, հրաժարեալք յայնմանէ՝
որ յերկրին հրամանն տայր. որչափ
ևս առաւել մեք՝ եթէ յերկնաւո-
րէն թիկունս դարձուցանիցեմք ։

Արդ

(Տեղւոյն Խաչին)

Որպէս ձայնն զերկիր շարժեաց յայն_ժամ. և այժմ խոստացեալ է՝ և ասէ, միւսանգամ շարժեցից ոչ միայն զեր_կիր՝ այլ և զերկինս. այլ՝ միւսան_գամն յայտ առնէ զշարժելոցն՝ իբրև զեղելոց փոփոխումն, զի հաստատուն կացցեն անշարժքն։

Ղուկ" աւէ"։ Գլասա արա ինձ տր՝ զ"։

Միջ Ղուտրնէա Օր Բէ՛ որ ըստ Մա"։

Տրն մեր յս քս։

Եւ մատուցանէին առ նա մանկտի՝ զի ձեռն դիցէ նոցա։ Իսկ աշա_կերտքն՝ սաստէին ոյնոցիկ որ մա_տուցանէինն։ Իբրև ետես յս բար_կացեալ սաստեաց նոցա և ասէ. Թոյլ_տուք մանկտւոյդ գալ առ իս, և մի՛ արգելուք զդոսա. զի այդպիսեացդ է արքայութին այ։ Ամէն ասեմ ձեզ. որ ոչ ընկալցի զարքայութի այ իբրև զմանուկ, ոչ մտցէ 'ի նա։ Եւ առեալ զնս 'ի գիրկս, ձեռն եդ 'ի վերայ՝ և օրհնեաց զնս։

(Տան Կարգնէ)

*Քրզ Մի՛ ուղղելոյ զ" ։ Մի՛ ցրելոյ 'ի" ։
Մի՛ պարգևելոյ" ։ Մի՛ պահելոյ" ։
Մի՛ խորտակելոյ" ։ Եւ ևս միա" ։

Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛ ։

Աղք Փառք քեզ Թագաւոր յաւիտենից
Աստուած՝ և արարիչ բոլորից գոյութեանց,
Հայր Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի. քեզ խոնար-
հեցուցանեմք զծունըս սրտից մե-
րոց առ հաւատացեալքս 'ի քեզ, և
աղօչեմք զամենասուրբ տէրութիւն քո ։
Հանգո՛ զհոգի տղայիս այսորիկ 'ի
ժառանգութիւն երկնից բարութեանդ.
և դասեա՛ 'ի թիւ այնոցիկ՝ որք կար-
գեցան յաջակողմեան միածնի քո,
յորժամ գայ յերկնից 'ի պատրաստ
բնակութիւն իւրում ։ Յայնմ աւուր
ահեղին գթա՛ տէր՝ 'ի գինս արեան
միածնի քո Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի. որ նո-
րոգեաց զախեղերս կամաւոր խոնար-
հութեամբ իւրով ։ Ընդ որում գոհու-
թիւն և փառս վերառաքեսցուք քեզ
Հօր ամենակալի՝ և Հոգ" ։

Խաղաղութեան աղերսանք :

Օրհնեա՛լ ես որդի ած՝ և բան հօր, որ վն մեր աղայացար 'ի մբ կուսէն մարիամայ, և սրբեցեր զաղայացելոցն հաւատով 'ի ձեռն վերստին ծննդեան սուրբ աւազանին : Զի որք մկրտէլ լուսաւորին, առնուն զոր_դէգրութե պատիւն 'ի ձեռն մկրտութե շնորհին, զոր պարգևեցեր հաւա_տացելոց քոց, ասելով մբց առաքե_լոցն . մկրտեցէ՛ք զնս յանուն հօր և որդւոյ և հոգւոյն սբյ . Արդ՝ ընկա՛լ զլուսաւորեալս մբ աւազանաւն, և զհաղորդեալս մբ մարմնոյ և արեան քո . և խառնեա՛ 'ի մբ և 'ի կատարել մանկունսն, որք ոստովք և տերևել ձիթենեաց օրհնէին զմբ գալուստ քո յերէմ : Այլ զմեզ զամենն արժանի արա փառաւորել զքեզ ընդ հօր և" :

Այս աւէն երգս ասան աԾանեղէն , և դէչ ասան երգ : Այս ալա Հոգւոյն ձան":

Հայր դր որ ձեր" :

Ասէ

(Տան կարգն է)

Ապա մտանեն յեկեղեցին, ասեն Շարական

Ռանդ Ա̅ծ ։ Ա- ապա, ալէ՛ ալէ՛։

Երանելիք են որք բնակեալ են ՚ի՛։

Ընթերցուածս ՚ի Մաղաքեայ։

Արդարքն յաւիտեան կեցցեն. և ՚ի տեառնէ վարձք նոցա, և խնամք նոցա ՚ի բարձրելոյն։ Վասն որոյ ընկալցին զարքայութ̅ն վայելչութ̅ի, և զթագն գեղեցկութ̅ե ՚ի ձեռանէ տ̅ն. զի աջով իւրով հովանի լիցի ն̅ց, և բազկաւ իւրով վերակացու լիցի ն̅ց։

Ընթերցուածս յԵսայեայ մարգ՛։

Այսպէս ասէ տ̅ր. աՀաւասիկ ես դարձուցանեմ ՚ի դոսա իբրև զգետ զխաղաղութ̅ի, և իբրև զՀեղեղատ յորդեալ զփառս Հեթանոսաց. զմանկունս դոցա ՚ի վերայ ուսոց իւրեանց բարձեալ բերիցեն, և ՚ի վ̅ր

Ե 80 ծնգաց

ծնգաց իւրեանց դրդուիցեն։ Որպ՟
մայր զմանուկ իւր դրդուիցէ, այն-
պէս դրդուեցից զձեզ։ Եւ յեղէմ
մխիթարեսջիք. եւ տեսջիք եւ խնդաս-
ցեն սիրտք ձեր, եւ ոսկերք ձեր իբրեւ
զդալար զուարճասցին. եւ ծանիցի
ձեռն տն՟ երկիւղածաց իւրոց, եւ
սպառնասցի անհաւատիցն։

Պօղոսի առաքելոյն 'ի Կորն" առա" ԺԳ"։

Մինչ տղայն էի՝ իբրեւ զտղայ խօ-
սէի, իբրեւ զտղայ խորհէի, իբրեւ
զտղայ համարէի. այլ յորժամ եղէ
այր՝ զտղայութեանն իրաց խափա-
նեցի։ Այժմ տեսանեմք իբրեւ ընդ
հայելի օրինակաւ, այլ յայնժամ
դէմ յանդիման. այժմ խելամուտ
եմ փոքր 'ի շատէ, այլ յայնժամ գի-
տացից՝ որպ՟ եւ նոյն ծանեաւ զիս։
Բայց արդ՝ մնան հաւատք, յոյս,
սէր, սոքա երեքեան. եւ մեծ քան
զսոսա՝ սէր է։ Զհետ երթայք սի-
րոյ, եւ նախանձաւոր լերուք հոգեւո-
րացն,

([illegible])

րացն , առաւել զի և դուք մարգա_
րէանայցէք ։

Ալէլուիա ալէլուիա ։

Կարդացին արդարքն առ տր̃ , և" ։

Ալէ. Աւետարանն Յսի Քսի որ ըստ Մատ" ։

Տէրն մեր Յս Քս ։

Յայնմ ժամանակի պատասխանի ետ Յս̃ և ասէ . գոհանամ զքէն հա՛յր՝ տր̃ երկնի և երկրի . զի ծածկեցեր զայս յիմաստնոց և՚ի գիտնոց, և յայտնեցեր տղայոց . այո՛ հա՛յր . զի այսպէս հաճոյ եղև առաջի քո ։ Ամենայն ինչ տուեալ ինձ ՚ի հօրէ իմմէ ։ Եւ ո՛չ ոք ճանաչէ զորդի՝ եթէ ոչ հայր . և ո՛չ զհայր ոք ճանաչէ՝ եթէ ոչ որդի, և ում որդին կամիցի յայտնել ։ Եկա՛յք առ իս ամ̃ վաստակեալք և բեռնաւորք, և ես հանգուցից զձեզ ։ Առէ՛ք զլուծ իմ ՚ի ձեզ , և ուսա_ րո՛ւք յինէն՝ զի հեզ եմ և խոնարհ սրտիւ . և գտջիք հանգիստ անձանց ձերոց ։ զի լուծ իմ քաղցր է . և բեռն իմ փոքրոգի ։

(Տօնէ Խաչին)

Քարոզ։

Վասն հրաժարելոյ անձանց ննջեցելոց՝ զՏէր աղաչեսցուք։

Վասն քաւութեան մեղաց և թողութեան յանցանաց նոցա և մեր ամենեցուն՝ զՏ։

Վասն առաջնորդելոյ սմա յանքուտ ունէր օթևանս, զոր պատրաստեաց որդին միածին 'ի տան հօր իւրոյ՝ զՏ։

Վասն լսելոյ սմա զձայն կենարար փողոյն՝ և վերանալ ընդ առաջ փրկչին՝ զՏ։

Վասն արժանի լինելոյ սմա դասիլ յաջակողմեան դասուն՝ զՏէր աղա։

Վասն հոգւոցն հան։

Աղօթք։

Տէր Աստուած Յիսուս Քրիստոս թագաւոր յաւիտենից՝ յոյս մեր և ապաւէն. որդի Աստուծոյ ճշմարիտ. ճառագայթ անշիջանելի. լոյս 'ի լուսոյ, և կեանք 'ի կենաց. հօր սահման և բան. բժիշկ հոգւոց և պատիճ վիրաց մերոց, որ բժշկես զբեկեալ սիրտս, և պատես զամենայն վէրս նոցա։ Որ ոչ խոտան համարեցար զմանկունս առնուլ 'ի

գիրկս

գիրկս քո՝ և օրհնել զնոսա. այլ սաստեցեր և́ս աշակերտացն քոց, թէ մի՛ արգելուք զդոսա. և հաստատեցեր անսուտ հրամանաւդ, թէ այդպիսեացդ է արքայութիւնն երկնից:
Արդ՝ 'ի ձեռն բանիդ այդորիկ՝ ընկալ զտղայս զայս յարքայութիւն քում, գրելով 'ի գիրս ազատութեան որդեգրեցելոցն հօր քո բարերարի:
Ընդ որում քեզ՝ և հոգւոյդ սբյ վայելէ փառք՝ իշխա″:

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Քեզ երկիր պագանեմք, և զքեզ աղաչեմք, և 'ի քէն խնդրեմք տր մեր յս քս. որ իշխանդ ես և տր՝ սպանանել և կեցուցանել, հարկանել և բժշկել: Քո անմոռաց գթութբդ՝ և անբաւ մարդասիրութեամբդ գթա՛ 'ի վերայ ամենայն հաւատացել ննջեցելոց, և մանաւանդ 'ի վերայ տղայիս այսորիկ՝ որ այժմս հանգուցեալ է: Ընկալ զսա 'ի լուսեղէն խորանսդ 'ի յարկսն արդարոց ընդ

երջանիկ տղայոցն այնոցիկ, որ վասն
քո փոխանակեցան 'ի բեթղեհեմ:
Եւ մեզ հաւատացելոցս 'ի քեզ՝ ու-
ղորկաւորացս սորա՝ շնորհեա՛ հոգի
զգաստութեան կանխել միշտ 'ի սէր
և յերկիւղ քո, և թողութի՛ գտանել
'ի քէն: Եւ գոհանալով փառաւո-
րել զքեզ ընդ հօր՝ և սբ հոգւոյդ,
այժմ և":

Եւ ասեն երկու տուն յԱճանեղէն, և
մէկ տուն երգ: Եւ ապա Հոգւոյն հան":
Հայր մեր որ յերկ":

Եւ ապա տանին 'ի հանգիստ, ասելով
Տէր" Ողորմեայ: Եւ հանի մի տուն
ձայն ասացին: Եւ երբ մօտենան գերեզ-
մանին, հանգիստ առնեն և կարդան առեա-
րան ընթերցուած կարգէն: Որ նոյն է և մեծ
հանգիստ առնելոյն: Եւ երթալով 'ի գե-
րեզմանն՝ ասեն Տէր" ԷՃ:

(Ընթերցուած կարգն է)

հնէ Ո՛ր կոչեցե՛ր առ քեզ տէր ըՃ՛.
Ո՛ր թողութեան ես տուող":
Ո՛ր լուսատու ես տիե՛զերաց՝ քո՛":

Ծ̃ածնէ , Խաչէ , Փառք :

Նա հանէալ 'ի գերեզմանն՝ աւէն որդէս 'ի
Դծէ Բաղմանն :

Պա՛րձ անձն իմ 'ի հանգիստ քո":
Ալէլուէա ալէլուէա :
Օրհնեցէք մա՛ն": Նղեցի անուն":

Ընթերցուածս յԵսայեայ մար":

Այսպ ասէ տր · ոչ ևս եղիցի քեզ արեգակն 'ի լոյս տուընջեան, և ոչ ծագումն լուսնի տացէ քեզ լոյս 'ի գիշերի · այլ եղիցի քեզ տր լոյս յաւիտենական, և փառք քո ած: Ոչ մտցէ քեզ արեգակն, և լուսին 'ի քէն ոչ պակասեսցի · զի եղիցի քեզ տր լոյս յաւիտենական :

 'Ի

(Ձայն խաչին)

'Ի վարդապետութենէ սրբոյն Գրիգորի
Լուսաւորչին մերոյ ասացեալ:

Ամենեքին որ տեսանիցեն զարդար_
սըն՝ ճանաչիցեն զնոսա՝ և ասա_
ցեն, սոքա են զաւակ օրհնեալ յայ·
և ուրախութ ուրախ եղիցին 'ի տր·
և տր ամենակալ ասէ ցնս, եղիջիք
ինձ յուստերս և 'ի դստերս: Պտուղք
արարչական խնամոցն յուղեսցին 'ի
նոսա, ըստ մարգարէին որ ասէ· որպ
գթայ հայր 'ի վերայ որդւոց իւրոց,
այնպէս գթասցի տէր յերկիւղածս
իւր: Ո՛չ այժմ յուսով հայելով՝
զայս ամ իբրև ընդ հայելի տեսա_
նեմք, բայց յայնժամ դէմ յանդի_
ման տեսանեմք, և 'ի նոյն պատկեր
նորոգիմք փառօք 'ի փառս:

Պօղոսի առաքելոյն Եբր" Բ":

Արդ՝ որովհետև մանկունք հաղոր_
դեսցին արեան և մարմնոյ, և ինքն
իսկ մերձաւորութ կցորդ եղև նո_
ցունց· զի մահուն իւրով խափա_
նեսցէ զայն՝ որ զիշխանութի մահուն
ու_

(Պետերբուրգ կայսրն է)

ունէր, այսինքն է՝ զատ͞նյ. և ապ-
րեցուսցէ զայնոսիկ՝ որ մահուն եր-
կիւղիւ հանապազ կէին վտարան-
դեալք 'ի ծառայութիւն: Քանզի ո՛չ
երբէք զհրեշտակաց բուռն հարկանէ. այլ
զզաւակէն աբրահամու բուռն հարկա-
նէ: Ուստի պարտ իսկ էր նմա ա͞միւ
եղբարց նմանիլ. զի ողորմած լինիցի,
և հաւատարիմ քահանայապետ յա͞ծա-
կոյս կողմանէ անտի՝ առ 'ի քաւելոյ
զմեղս ժողովրդեանն: Զի որով ինքն
չարչարեցաւ՝ զփորձ առեալ, կարող է
և փորձանաւորացն օգնական լինել:

Ալէլուիա ալէլուիա:

Արդարքն որ͞պս զարմաւենիս ծաղ″:

Աւ: Ըստ Մարկոսի ՅԷ ՙԲԷ որ ըստ Մ″:

Տ͞րն մեր յ͞ս ք͞ս:

Յայնժամ իբրև ետես հերովդէս
թէ խաբեցաւ 'ի մոգուց անտի,
բարկացաւ յոյժ. և առաքեաց կո-
տորեաց զա͞մ մանկունս որ էին 'ի
բեթղեհէմ և յա͞մ սահմանս նորա՝
յերկեմենից և 'ի խոնարհ, ըստ ժա-
մա-

մանակին զոր ստուգեաց 'ի մոգուցն։ Յայնժամ կատարեցաւ ասացեալն 'ի ձեռն երեմիայ մարգարէի որ ասէ. Ձայն գուժեաց 'ի Հռամայ, ողբումն լալումն եւ աշխարումն յոյժ. Հռաքէլ լայր զորդիս իւր, եւ ոչ կամէր մխիթարիլ՝ զի ոչ էին։

Մա̃ ուղղելոյ զ"։ Մա̃ ցրելոյ 'ի"։ փրկ
Մա̃ պարգեւելոյ"։ Մա̃ պահելոյ"։
Մա̃ խորտակելոյ"։ Եւ ես միա"։

Տէր աստուած ամենակալ, բարերար եւ բազումողորմ, քաղցր եւ անոխակալ. որ մարդասիրութեամբ քով գթացար յազգս մարդկան, եւ առաքեցեր յաշխարհ զմիածին որդին քո. որ եկեալ տղայացաւ յամենասուրբ կուսէն մարիամայ, եւ փրկեաց զմեզ յանիծիցն ադամայ, եւ նորոգեաց հոգւով քով սրբով. եւ ազատեալ զմեզ յիշխանութենէ խաւարի, խոստացաւ մեզ կեանս անմահականս։ Եւ արդ՝ բազմագութ եւ ողորմած տէր, գթա՛ 'ի հոգի տղայիս այսորիկ՝ զոր փոխեցեր յաշխարհէ աս- աղբ

տի

(Պ․Էրէշեանէ Նշարքէնէ)

տի 'ի գաւառն կենդանեաց. և ար-
ժանի՛ արա զսա լինել ժառանգորդ
երկնից արքայութե՟դ: Զի դու ես
արարիչ ա՟մի, որ ամփոփես զհոգի և
զշունչ մարդկան, և դարձեալ նորո-
գես ող՟ և կամիս՝ խորին քո տեսչու-
թե՟դ: Ընկա՛լ զողջոյս զոյս ընդ ս՟բ
մանկունսն բեթղեհեմի, որք վասն
անճառ տնօրէնութեան միածնի քո
խողխողեցան. և արժանի եղեն հո-
գևոր թևօք արագաթռիչ ելանել 'ի
կամարս լուսեղէնս՝ և հանգչել 'ի
գոգն աբրահամու: Ա՛ղաչեմք զքեզ
տ՟ր՝ ընկա՛լ զսա, և հա՛ն սմա մասն և
բաժին ընդ ա՟մ ս՟բս քո՝ որք հաճոյ
եղեն տէրութե՟ քում: Եւ քեզ Հ՟ր
որդւոյդ միածնի՝ և ընդ հոգւոյդ
ճշմարտի վայել":

Խաղաղութեան ամենեցուն :

Յորժամ ծագին արդարքն իբրև
արեգակն յարքայութե՟ քում տ՟ր՝ պայ
ծառացնելք ող՟ հրեշտակս լուսաւորս:
Յորժամ լինի յարու՟ի ա՟մ մարդկան՝

(Ծ[illegible] Խաչյան)

և փոփոխումն և նորոգումն կերպա_
րանաց ։ Յորժամ լինի միանգամայն
մուտ վերին ճանապարհին 'ի յօթե_
ւանս բաղումս անճառ խնդութ̃ , ըն̃
անսուտ բանի փրկչին մերոյ , եթէ
'ի տան հօր իմոյ օթևանք բաղումք
են ։ Յորժամ մտանեն կատարեալքն
յերկնային առագաստն բաղում հա_
մարձակութ̃ և լի՛ ա̃ծային փառօք ,
իջանեն 'ի դրախտն փափկութե՛ և
ելանեն 'ի վերինն երուսաղէմ ։
Յայնժամ ը̃ նոսին դասաւորեա՛ ա̃ր՝
զննջեցեալսն մեր , և մանաւանդ ըզ
տղայս զայս , զոր անարատ և անշաղախ
կենօք առ քեզ կոչեցեր անապական
զգեստու ո̃ք աւազանին , ցնծալ և պա_
րել շուրջ զարքունական աթոռովդ ։
Ո ի դու ես տէր որ հաստատեցեր
զա̃մ 'ի փառս ա̃րուե քո . և քեզ վա̃ ։
Լու սասէ 'ի վեր Թնչ 'ի ծածկէն հողով ա̃ ։
ինչ Սուեծի Բաղմանն է . այսինքն՝ Հող չփէն ։
Տր̃ հով ։ Տր̃ ուղ ։ Հաւատ ու ։ Փառք
'ի բար" ։ Լու հէն ։ Մ ̃ 'ի վերուստ ղսհ ։

Լու

Ապա ասէ զաղօթս ։

Տ̅ր յաւիտենական, որ արժանի
արարեր զծառայս քո զայս՝ դառ
նալ անդրէն ՚ի հող ուստի ստեղծաւ․
Դու այժմ բարերար և մարդասէր
Տ̅ր՝ օրհնեա զհողախառն բնակութի
ծառայիս քո այսորիկ․ կնքեա և պահեա
զոսկերս սորա ամրածածուկ աջովդ
քով սրբով․ զի ՚ի հօտէ խաշանց քոց է,
և ՚ի հաւատացելոց ՚ի Տ̅ր մեր Յ̅ս Ք̅ս։
Աղաչեմք զքեզ հայր երկնաւոր՝ ՚ի
վերայ ննջեցեալ ծառայիս այսորիկ․
յիշեա զհոգի սորա, և խառնեա ՚ի
գունդս հրշտակաց, և ՚ի թիւս այնո
ցիկ որ սիրեցին զօր երևելոյ գա
լստեան միածնի քո․ ՚ի գոչել Ա̅ծոյ
ին փողոյն՝ և յերևիլ ս̅բ̅յ խաչին՝
պայծառացի սա յանանց լոյսն, և
ընկալցի զգեղափայլ կերպարանն․
զուարթերես կացցէ առաջի ահա
կոր բեմի միածնի քո, և առանց ա
մօթոյ տեսցէ զթագաւորդ փառաց։
Որև զմեզ արժանի արասցես ը̅ ս̅բ̅ս

քո

([illegible])

քո փառաւորել զքեզ ը̅ որդւոյ և՛։

Խաղաղութեան աղօթեցոյն։

Փառաւորեալ է անուն քո տէ՛ր Թա-
գաւոր անմահ. որ պատրաստեցեր
մեզ հանգիստ յերկրաւոր աշխատու-
թենցս՝ զանախտ և զանաշխատ կենդա-
՚ի հանդերձել ս̅րին՝ ՚ի ձեռն միած-
նի որդւոյ քո սիրելւոյ. որ սպան ըզ
մահ՝ և լուսաւորեաց զմեզ ՚ի կեանս
և յանեղծութի. փրկեաց զմեզ յիշխա-
նութէ խաւարի, և փոխեաց յարքայու-
թին երկնից. Արդ՝ աղաչեմք և
խնդրեմք ՚ի քէն տր՝ առաքեա զպահ
պանողակին զօրութի աջոյ քո, և օրհնեա
զտեղի հանգստեան սր. զի ՚ի գոչել
փողոյ գալստեան միածնի քո՝ նորո-
գեսցի սրաթռիչ թևօք վերանալ
յարքայութին երկնից ընդ այլ սրբ
քոց. Եւ ընդ նոսին փառաւորել
զքեզ հայր՝ ընդ որդւոյ և՛.

Փոխ ՚ի. Բահա. Փոխ. Բո ան.
Հոգւոյն հան. Օրհնեսցի և կն.
Հայր մեր որ երկ.

(Գւէրէշեանի Կարգին է)

Կանոն Տղայի Մկրտութեան կատարելոյ:

Երթան ի գերեզմանն, և ասեն ձայնքաղցր ի անբիծ: Եւ ապա Օրհնէ:

ՁՆՁԴ ԲՐԻ Երանելի սուրբ մանկունքն
որպէս քաջ նահատակք եդուն
զանձինս իւրեանց ի մահ. փոխան
նորա որդւոյն Այ: Եւ դիականքն
սուրբ մանկանցն որպէս ընծայք
նորոնեննեանց հարեալ ի կարկատէ.
և անկեալ ի մէջ Բեթղեհէմ: Եւ
հոգիք սրբոց մանկանցն ընդ զերամս
ծաղկանց թռուցեալ ի յերկինս.
և դասեալ ընդ զուարթունս երկ-
նից:

ՁՐ Յիսուս միածինն անմահ:
Որ զմեզ արտասուաց մար:
Բանն բանն Այծ կենարար:

 Որ-

Յո՞րժամ եկին ի՛ գերեզմանն ։
Յա՞յնժամ հրեշտակն աւետա՛րա"։
Ի՛սկ նց զարհո՛ւրեա՞լ վասն ահա՛ ։
Հոգւոյ գալստեան, Համբարձման, Ածած_
նէ, Խաչի, Փառաց։
Ալէ" ալէ"։ Օրհնեցէք մանկու"։
Եղիցի անուն Տն օրհնեալ, յայս"։
Ի [illegible] նոր"։
Որպէս ասէ Տր. յաւուր յայնմիկ
մոռասցին զնեղութիւնս առաջինս,
և ոչ ևս անկցի 'ի սիրտս նոցա։ Զի
եղիցին երկինք նոր՝ և երկիր նոր,
այլ օրհնութի և ցնծութի գտցեն
զոր ես հաստատեցից։ Զի 'ի Տնէ
եղիցի դարձ նց. եկեսցեն 'ի սիոն
ցնծութբ և ուրախութբ յաւիտենից.
զի 'ի վր գլխոց նց ցնծութի և ու_
րախութիւն հասցէ։ Մերժեսցին
ցաւք և տրտմութիւնք և հեծու_
թիւնք. զի ես եմ որ մխիթարեմ
զձեզ յամենայն տրտմութեց ձերոց
ասէ Տր ամենակալ.

([illegible])

Պօղոս առաքելոյն 'ի Կորն" առա" Ժե":

Քանզի փող հարկանի, և մեռեալք յարիցեն առանց ապականութեան, և մեք նորոգեսցուք։ Զի պարտ է ապականութեանս այսմիկ զգենուլ զանապականութիւն, և մահկանացուիս այսմիկ զգենուլ զանմահութիւն։ Եւ յորժամ մահկանացուս այս զգեցցի զանմահութիւն, և ապականութիւս զանապականութիւն, յայնժամ եղիցի բանն որ գրեցաւ. եթէ ընկլաւ մահ յաղթութիւ քո։ Ո՞ւր է մահ յաղթութիւն քո. ո՞ւր դժոխք խայթոցքն քո. խայթոց մահու՝ մեղք են, և զօրութիւն մեղաց օրէնք։ Եւ շնորհք այ՝ որ ետ մեզ զյաղթութիւն 'ի ձեռն տն մերոյ յիքի։

Աւէ" ալէ"։ Հոգի քո տր և բա"։

ԱՒԵ. ԱՒԵՏԱՐԱՆՆ ՅՒ ԺԴ որ ըստ Յօհան"։

ՏԷՐՆ ՄԵՐ ՅՍ ՔՍ։

Եթէ սիրէք զիս՝ զպատուիրանս իմ պահեսջիք։ և ես աղաչեցից զՀայր, և այլ մխիթարիչ տացէ ձեզ. զի ընդ ձեզ բնակեսցի 'ի յաւիտեան.

([illegible])

զՀոգին ճշմարտութեան․ զոր աշխարհս
ոչ կարէ ընդունել, զի ոչ տեսանէ
զնա, և ոչ ճանաչէ զնա։ Բայց դուք
ճանաչէք զնա, զի առ ձեզ բնակես-
ցի, և ընդ ձեզ եղիցի։ Ո՛չ թողից
զձեզ որբս․ գամ առ ձեզ։ Փոքր մևս
ևս՝ և աշխարհս ոչ ևս տեսանէ զիս․ բայց
դուք տեսանիցէք զիս․ զի ես կեն-
դանի եմ, և դուք՝ կենդանի լինե-
լոց էք։

Մ̃ ՚ի վերուստ"։ Մ̃ լսելի լի"։ +ԲԼ
Մ̃ քաւիչ և նե"։ Մ̃ թողլոյ"։
Մ̃ զի մի՛ ընդ խռ"։ Յաւ ևս միա"։

Տ̃ր ողորմեա՛, Տ̃ր ողորմեա՛, Տ̃ր ողորմեա՛։

Օրհնեալ ես միածին որդի Ա̃յ՝ Տ̃ր ողբ
մեր Յ̃ս Ք̃ս․ որ ամենատուատ գթութ̃
քով մարմնացար ՚ի ս̃բ կուսէն մա-
րիամայ, և պարգևեցար մեզ ՚ի խա-
չին նոյ̃եր հաշտութեան հօր՝ հեղմամբ
քո ս̃բ արեանդ։ Թաղեցար ՚ի գե-
րեզմանի, և իջեր ՚ի դժոխս, և ա-
զատեցեր զհոգիսն որ ՚ի նմա, ՚ի ս̃բ

Ի̇ մի-

միաշաբաթին յարուցեալդ ՚ի մեռե-
լոց, ձայնելով հզօր քո բանիւդ, թէ
որք ՚ի կապանսդ էք՝ ելէ՛ք, և որք ՚ի
խաւարի՝ յայտնեցարո՛ւք։ Արդ և
մեք ՚ի սբ. և ՚ի լուսաւոր յարութեն քո
եկեալ ՚ի գերեզմանս մեռելոց, կեն-
սատու սբ. խաչիւս և սբ. աւետարա-
նաւս աւետեմք սոցա զսքանչելի և
զանսուտ յոյս վերստին նորոգմանն՝
զոր խոստացար մեզ։ Ա՜ որոյ աղա-
չեմք զամենազօրութ փրկչդ մեր միա-
բան ծառայքս քո, խոնարհեա՛ց տր՝
յաղաչանս մեր, և հանգո՛ զհոգի ծառ
այիս այսորիկ շնորհօք ողորմութե քո։
Ոպ զի տնկակից եղեալ նմանութե
մահու քո, լիցի և կցորդ կենսաբեր
յարութե քո, և վայելեսցէ զարքայ-
ութիդ երկնից ընդ սբս քո։ Եւ մեք
ողորմութի գտեալ ՚ի քէն՝ փառաւո-
րեսցուք զքեզ ընդ հօր՝ և"։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Յոյս յարութե մերոյ՝ տր մեր յս քս,
որ աւետարանեցեր զխաղաղութի հե-

(Տղայ [illegible])

ռաւորաց և մերձաւորաց, սպանանէ_
լով զթշնամութիւն մահու մեղաց :
Գոհանամք զքէն, որ առատ մար_
դասիրութբ քով զանէծս լուծեր,
զդժոխս աւերեցեր. և զմեզ զմին
յարքայութիւնդ երկնից վերածեր, և
՚ի դասակցութիւն հրեշտակաց խառնե_
ցեր : Եւ այժմ ժողովեալ մեր ՚ի
հանգիստ տղայիս այսորիկ՝ ծնչեմք
զաւետիս յարութեն ճշմարիտ բար_
բառով սբ աւետարանին. և խոնար_
հեալ առաջի քո՝ աղաչեմք զբարե_
գութ մարդասիրութի քո: Հանգո՛ տր
զհոգի տղայիս այսորիկ ընդ ընտրելս
քո, և ժառանգակից արա զսա սբց
քոց յարքայութեն երկնից : Եւ
զմեզ ընդ նոսին արժանի արա յարա_
զուարճ բերկրանօք օրհնել զքեզ
ընդ հօր՝ և սբ" :

Ասելու տան յՅանեղէն, և Զէլ տան
երգ: Հոգւոյն հանգուս": Բնօ որդի տօ":
Ասէ՛ զՔերոբէականն, և ապա ասէ :
Հայր մեր որ յերկ" :

Աս_

(Տպեալ ՚Հոգւոյն է)

Կանոն Տղայի Ութնաւուր, կամ Քառասնաւուր, կամ Տարելից կատարելոյ․

[illegible]

Օրհնեալ ես բարեխնամօղ և բարեգութ ած · որ նեղելոց ես անդորրիչ, և տրտմելոց մխիթարիչ · որ տնանկոց ես ապաւէն, և սգաւորաց սփոփիչ · աշխատելոց նաւահանգիստ, և լքելոց զօրացուցիչ· մեղաւորաց ես քաւարան, և անմեղաց պատսպարան · որ յոյս ես և ապաւէն կենդանեաց և մեռելոց ․ Ընկալ և պահպանեա զհոգի ծառայիս քո այսորիկ հոգւով քով մեռ· պայծառացո զսա ընդ սբս քո, և կարգաւորեա ընդ արդարս քո՝ ան-

Ճառ

([illegible])

ծառ փառօք և անճառելի լուսով։
Ընկեա՛ և զպատճարան բնակութեան մեր,
և օրհնեա՛ ողորմութե՛ քով։ Եւ մեզ
ուղարկաւորացս մե՛ր՝ և զհետ եկեալ
ժողովոյս՝ շնորհեա՛ զքաւութի՛ մե-
ղաց. փրկեա՛ 'ի խորամանկութե՛ սա-
տանայի, և զգաստացո՛ զմիտս մեր
'ի հաճոյս քո. բևեռեա՛ զմեզ յեր-
կիւղ քո և 'ի սէր՝ միշտ խորհիլ ըզ
պատուէր. քո ըստ հրամանիդ, և անմո-
ռաց ունել առաջի աչաց մերոց զօրն
յետին ահաւոր դատաստանիդ։ Զի
արժանի՛ լիցուք կեալ առաքինասէր
վարուք՝ և ոչ յաղթիլ 'ի մարմնական
զբաղմանց. և յա՛մ անդադար փառա-
ւորեսցուք զՀայր և զոր″։

Խաղաղութեան ամենեցուն։

Արդ՝ և ձեզ պա՛րտ է գոհանալ զա՛յ,
զի փախճանեալս ձեր՝ յերկրէս
յերկինս վերացաւ. 'ի մարդկանէ 'ի
հրեշտակս փոխեցաւ. 'ի մահուանէ
'ի կեանս. 'ի խաւարէ 'ի լոյս. յաղ-
քատուէ 'ի թագաւորութի. 'ի վաստա-

 կոց

(Տղայ. Խոնհոլէեցնէ)

կոց 'ի հանգիստ. 'ի տրտմութենէ
'ի յերկնային ուրախութիւնն. 'ի
մեղաց յարդարութիւն. 'ի հողե֊
ղինացս 'ի լուսեղէնս վերացաւ, և
ընդ հրեշտակս դասակարգեցաւ։
Վա՛ն այսորիկ ոչ է պարտ քրիստոնէ֊
ից սուգ առնուլ 'ի վ̃ր մեռելոց՝ այլ
լացցեն հրէայք, և կռածեացէն թերե֊
հաւատք. զի նոքա են արժանի կո֊
ծոց և ողբոց։ Այլ դուք մխիթա֊
րեցարուք՝ միւսանգամ կենդանու֊
թեամբ ա̃մ ընտրելոց 'ի քս̃ յս̃ 'ի տ̃ր
մեր։ Որում վայել է փառք՝ իշխա֊
նութիւն և՛։

Երեկու տառն յԾ անեղէն և Դէկ տառն էրգ,
Հոգւոյն հանգուցելոյ"։ Քս̃ որդէ ա̃յ"։
Ուրէ՝ զգերեզմանն և ապա ասէ,
Հայր մեր որ յեր"։

(Ֆոյե Նորհօրէեյնէ)

Կանոն' Դժուարածին Յղի Կնոջ:

Երթեալ քահանայն, և ասէ սաղմոս :

Առ քեզ Տր համբարձի զաչս իմ, որ բնակեալդ ես 'ի յերկինս : Որպ աչք ծառայի 'ի ձեռն Տն իւրոյ, և որպ աչք աղախնոյ 'ի ձեռն տիկնոջ իւրոյ : Այնպէս են աչք մեր առ քեզ Տր Ած մեր, մինչև ողորմեսցիս 'ի վր մեր : Ողորմեա մեզ Տր ողորմեա մեզ, զի բազում լցաք արհամարհանօք : Առաւել լցան անձինք մեր նախատանօք, որք նախատեն զմեզ արհամարհանօք ամբարտաւանից :

Ընթերցուածս յԵսայեայ Մարգարէէ :

Մինչև իցէ յղւոյն ծնեալ, և մինչև հասեալ իցեն ցաւք երկանց, ապրեցաւ և ծնաւ արու : Ո՞ լուաւ, ո՞ ետես այսպիսի ինչ. եթէ երկնեաց երկիր 'ի միում աւուր, և

և ծնաւ ազգ մի ողջոյն միանգամայն.
զի երկնեաց սիոն , և ծնաւ զման_
կունս իւր ։ Ես ետու քեզ զայսպ-
զայդ , և դու ոչ յիշեցեր զիս՝ ասէ
տր . ոչ ապաքէն զամուլն և զծննդա_
կանն ես արարի՝ ասէ ած քո ։

Պօղոսի առաքելոյն յԵբրայեցւոց թղթոյն
է ընթերցուածս ։

Հաւատովք՝ որ աբրահամն կոչեցաւ՝
ունկնդիր եղև ելանել 'ի տեղին զոր
առնլոց էր 'ի ժառանգութի . ել գնաց՝
և ոչ գիտէր յով երթիցէ ։ Հաւա_
տովք պանդխտեցաւ յերկիրն աւե_
տեաց՝ իբրև յօտարութե . խորանօք
բնակեց սահակաւ և յակոբաւ համ_
դերձ՝ ժառանգակիցք նոցին աւե_
տեաց ։ Քանզի ակն ունէր հիմամբք
հաստատելոյ քաղաքին , որոյ ճարտա_
րապետ և արարիչ ած է ։ Հաւատովք
և ինքն սառա՝ որ ամուլն էր , զօրութի
առնլոյ զսերմն որդեծնութե ընդու_
նէր , և 'ի տարաժամ հասակի ծնա_
նէր . քանզի հաւատարիմ համարեցաւ

զայն

([illegible])

զայն որ խոստացաւն։ Վ̃ն որոյ և՛ի միջէն ծննանէին, և այն ՚ի յանցեալ ժամանակի, երբեւ զաստեղս երկնից բազմութ̃, և երբեւ զաւազ առ ափն ծովու առանց թուոյ։

Ալէ՛՛ ալէ՛՛։ Ո՛ տ̃ր փրկեա զանձն իմ։ ողորմած և արդար է տ̃ր ա̃ծ մեր, ողորմի և պահէ զտղայս տ̃ր։

Աւետարան Օրհնէ։

Մե՛ Աւետարանէ Յ̃Ի Ք̃Ի որ ըստ Յոհաննու։

Տ̃րն մեր Յ̃ս Ք̃ս ասէ։

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, զի լալջիք և ողբասջիք դուք, և աշխարհ խնդասցէ. դուք տրտմեսջիք, այլ տրտմութիւն ձեր յուրախութիւն եղիցի։ Կին յորժամ ծնանիցի՝ տրտմութիւն է նմա, զի հասեալ է ժամ նորա, այլ յորժամ ծնցի զմանուկն, ոչ ևս յիշէ զնեղութիւն վ̃ն խնդութեան. զի ծնաւ մարդ յաշխարհ։

Քարոզ։

Լուիցէ տ̃ր ձայնի աղաչանաց մերոց. ամենակալ տ̃ր ա̃ծ մեր կեցուսցէ և ողորմեսցի։

(Դժուարածնի Յղի Կնոջ)

Սո- Յովհաննայն ասէ զ՟Տ՟ր ողորմեա՛. և ապա զաղօթս զայս։

Տ՟ր ա՟ծ մեր յ՟ս ք՟ս՝ մեծ և բարձրեալ, անայլայլելի անփոփոխելի և մշտնջենաւոր. որ իջեր ՚ի յերկնից և մարմնացար ՚ի ս՟բյ կուսէն մարիամայ հոգւովն ս՟բվ. և զապականեալն մեղօք զբնութիւն մեր ՚ի նախահօրն յանցանաց՝ որով ա՟մ կանացի բնութիւն ընկալաւ զպատուհաս անիծից՝ ցաւօք և տրտմութեամբ ծնանիլ զզաւակ, սրբեցեր ա՟ծութեամբ քով։ Նաև արդ՝ աղաչեմք զքեզ մարդասէր թագաւոր՝ առեղծօղ և նորոգօղ մեր՝ և բժիշկ հիւանդութեանս մերում, բժշկեա և առողջացո՛ զայս անուն աղախինս քո ՚ի հոգեկան և ՚ի մարմնական յախտէս յայսմանէ։ Առաքեա՛ զօգնութիւն քո ՚ի սրբութենէ քումմէ, և տո՛ւր սմա զօրութիւն ծնանիլ զզաւակ. որպէս զի ըզպտուղ որովայնի իւրոյ մաքրել յա՟մ արատոյ ծննդեամբ ս՟բ աւազանին՝ ընծայեսցէ եկեղեցւոյ քում ս՟բյ։

Նոր-

(Դիժառաբածէն Հելէ Սէոշ)

Շնորհեա՛ ծննդականիս սպասորիկ համբերութեամբ և առանց վնասու հասանել ՚ի խնդութիւն, և ամ տանց հաւատացելոց անձիլ և բազմանալ ՚ի փառս տէրութեան քո, և ՚ի լրումն ածոյին քո բանիդ, եթէ աճեցէք և բազմացարուք։ Այո՛ տր ած մեր, լո՛ւր և այժմ խնդրուածոց անարժան ծառայիս, և ամենեցուն որ շուրջ կան աստ, բարեխօսութեամբ անարատ ծնողի քո սբ ածածնի, և ամ սրբոց քոց։ Զի քեզ միածնի որդւոյդ, և անըսկիզբն և համագոյ հօր քո, և կենդանարար և ամենասբ հոգւոյդ՝ վայելէ փառք պատիւ և երկրպագութի.

այժմ և՛։

Կանոն՝ վասն Ջրահարաց և լուանոտից։

Ասէ քահանայն սաղմոս։

Որ բնակեալն է յօգնութիւն բարձրելոյ, ընդ հովանեաւ այ յերկնից հան-

դիցէ ։ Ասացէ տն ընդունելի իմ
ես, ապաւէն իմ ած, և ես յուսամ
'ի նա ։ Նա փրկեսցէ զիս յորոգայթէ
որսողին, և 'ի բանից խռովութէ ։
'Ի թիկնամէջս իւր ընկալցի զքեզ,
'ի հովանի թևոց նորա յուսասցիս ։
Սպ զէն՝ շուրջ եղիցին զքև ճշմար_
տութի նր ։ Ոչ երկիցես դու յեր_
կիւղէ գիշերի, և ոչ 'ի նետէ որ
թռչի 'ի տուէ ։ Իրէ որ շրջի 'ի խա_
ւարի, 'ի գայթակղութէ դիւի 'ի հա_
սարակ աւուր ։ Անկցին 'ի կողմանէ
քումմէ հազարք՝ և բիւրք ընդ աջմէ
քումմէ, որ առ քեզ ինչ ոչ մերձես_
ցին ։ Բայց միայն աչօք քովք հայես_
ցես դու, զհատուցումն մեղաւորաց
տեսցես ․ զի դու տր յոյս իմ ես ։
Զբարձրեալն արարեր քեզ ապա_
ւէն ․ ոչ հասցեն առ քեզ չարք, տան_
ջանք մի՛ մերձեսցին 'ի յարկս քո ։
Հրեշտակաց իւր պատուիրեալ է վն
քո, պահել զքեզ յամ ճանապարհս
քո ։ 'Ի բազուկս իւրեանց ընկալցին
զքեզ

(ՀՀ յաահարաց և լուանոքեց)

զքեզ, զի մի՛ երբէք հարցես զքարի զոտն քո։ Ի վր̅ իժից և քարբից գնասցես դու. առ ոտն կոխեսցես զառիւծն և զվիշապ. Քանզի յիս յուսացաւ և փրկեցից զնա, հովանի՛ եղէց նմա, զի ծանեաւ զանուն իմ։ Կարդասցէ առ իս՝ և ես լուայց նմա, և առ նմա եղէց ի նեղութ̅ե. Փրկեցից փառաւոր արարից զնա, երկայն աւուրբք լցուցից՝ և ցուցից նմա զփրկութի̅ իմ։

Ընթերցուածս յԵսայեայ մարգարէէ։

Ո՛ւրդ անկաւ յերկնից արուսեակն՝ որ ընդ առաւօտն ծագէր. անկաւ յերկիր, խորտակեցաւ՝ որ առաքէր առ ամ̅ ազգս։ Դու ասէիր ի մտի քում. ելից յերկինս, ի վերայ քան զաստեղս երկնից արկից զաթոռ իմ. նստայց ի լերինն բարձու, ի վր̅ լերանց բարձանց հիւսիսոյ։ Ելից ի վր̅ քան զամպս, եղէց նմանօղ բարձրելոյն։ Արդ՝ ի դժոխս իջցես, և ի հիմունս երկրի։

(ԱՀ յաւհաւրաւ և լուսնապէյ)

Պօղոսի առաքելոյն յԵբրայեցւոց թղթոյն
է ընթերցուածս:

Որդ՝ որովհետև մանկունք հաղորդեցին արեան և մարմնոյ, և ինքն իսկ մերձաւորութբ կցորդ եղև նոցունց. զի մահուն իւրով խափանեսցէ զայն որ զիշխանութիւն մահուն ունէր, այսինքն է՝ զսատանայ. և ազատեսցէ զայնոսիկ որ մահուն երկիւղիւ հանապազ կէին վտարանդեալք ՚ի ծառայութիւն:

Ալէ" ալէ": Զթշնամիս իմ հալածականս արարեր, և զատելիս իմ սատակեցեր:

Աւե· Ըստ Մարկոսի ՅԷ ՃԲԷ որ ըստ Մար":
Ասէ Տրն մեր յս. քս:

Պատասխանի ետ մի ոմն ՚ի ժողովրդենէն՝ և ասէ. վարդապետ՝ ածի զորդի իմ առ քեզ, զոր ունի այս համր. և ուր հասանէ՝ զարկուցանէ զնա, և փրփրէ, և կրճտէ զատամունս իւր՝ և ցամաքի. և ասացի աշակերտացդ քո

զի

(Աղօթագիրք ու ընթերցուածք)

զի հանցեն, և ո՛չ կարացին հանել
զնա։ Պատասխանի՛ ետ նմ և ասէ.
ո՛վ ազգ անհաւատ՝ մինչև յե՞րբ իցեմ
ը ձեզ, մինչև ցե՞րբ անսայցեմ ձեզ.
ածէ՛ք զնա առ իս։ Եւ ածին զնա
առ նա։ Իբրև ետես զնա այսն, վաղ
վաղակի շարժլեա՛ց զնա, և անկեալ
յերկիր թաւալէր և փրփրեայր։
Եհա՛րց ցհայր նր և ասէ. քանի՞ ժա
մանակք են՝ յորմէ հետէ այդ եղև
դմա։ Եւ նա ասէ. 'ի մանկութէ. բա
զում անգամ 'ի հուր արկանէ և 'ի
ջուր՝ զի կորուսցէ զդա. այլ՝ եթէ
կարօղ ինչ ես, օգնեա՛ մեզ տր՝ գթա
ցեալ 'ի վր մեր։ Եւ յս ասէ ցնա.
ասացեր՝ եթէ կարօղ ես. ամ ինչ
հնարաւո՛ր է այնմ որ հաւատայն։
Եւ վաղվաղակի աղաղակեա՛ց հայր
մանկանն՝ և ասէ. հաւատա՛մ, օգնեա՛
անհաւատութեա իմում։ Իբրև ետես
յս՝ եթէ կուտի՛ ժողովուրդն 'ի վր,
սաստեա՛ց այսո՛յն պղծոյ՝ և ասէ.
համրդ՝ և խուլ այս՝ ես տամ քեզ

([illegible])

Հրաման, ե՛լ ՚ի դմանէ, և ոչ ևս՝ մի՛
մտանիցես ՚ի դա ։ Եւ աղաղակեաց՝
և յո՜յժ ըլկեաց զնա՝ և ե՛լ. և եղև պա-
տանեակն իբրև զմեռեալ, մինչև
բազմաց իսկ ասել՝ թէ մեռաւ ։ Եւ
յի՜ս կալեալ զձեռանէ նո՜ր յարոյց զնա,
և կանգնեցաւ ։ Եւ իբրև եմուտ
նա ՚ի տուն, աշակերտքն առանձինն
հարցին ցնա. մեք ընդէ՞ր ո՛չ կարա-
ցաք հանել զնա ։ Եւ ասէ ցնո՜. այդ-
ազգ՝ ո՛չ ինչիք ելանէ, եթէ ոչ պահօք
և աղօթիւք ։

Այս տնէ զաւետարանն ՚ի վերայ գլխոյ ասա
հայրեն, և ասէ ։

Սաստեսցէ քեզ տ՜ր մեր յ՜ս. ք՜ս՝ պիղծ
սատանայ, որ եկն յ՜շխ և շրջեցաւ և ընդ-
մարդկան, զի զքոյդ խափանեսցէ ըզ
բռնութի՜ և զմարդիկ ապրեցուսցէ ։
Որ ՚ի վ՜ր փայտին զընդդիմակաց զօ-
րութի՜ն խորտակեաց՝ արեգականն
խաւարելով, երկիր շարժելով, գե-
րեզմանացն բանալով, մարմինք մ՜ռցն
յառնելով ։ Որ եկեալ մահուամբ ըզ
մահ,

Ս

(ԱՀ [illegible])

մահ, և խափանեաց որ զունելոյն մա-
հուն ունէր, այսինքն է՝ զքեզ սատանայ:
Երդմնեցուցանեմ զքեզ յԱստուած կեն-
դանի՝ որ եցոյց զփայտն կենաց, և
կարգեաց զքերոբէսն և զսերոբէսն
բոցեղէն սրով շուրջանակի պահել
զնա. պապանձեա՛ց ե՛լ և գնա՛ 'ի նմանէ:
Երդմնեցուցանեմ զքեզ 'ի տէր մեր
յիսուս քրիստոս՝ որ գնայր ոտիւք ընդ ցամաք 'ի
վերայ ծովուն, և սաստէր պտուտից
հողմոյն. որոյ հոյեցուածն ցամաքե-
ցուցանէ զանդունդս, և սպառնալիք
նորա մաշեն զլերինս: Այն ինքն և
այժմ հրամայէ քեզ 'ի ձեռն մեր,
երկի՛ր ե՛լ և գնա՛ 'ի ստեղծուածոյս
այսմիկ. և մի՛ դառնայցես և մի՛ թա-
քիցես 'ի սմա. և մի՛ ևս պատահես-
ցես ումեք 'ի սոցանէ. կամ ազդիցես,
կամ զարկցես, մի՛ 'ի գիշերի, մի՛ յա-
ւուր, մի՛ 'ի ժամու կամ 'ի տարաժա-
մու. այլ երթիջի՛ր 'ի քոյին խորխո-
րատն մինչև 'ի պատրաստեալ տան-
ջանսն քեզ մեծի աւուրն դատաստա-

(ԼՀ [illegible] և [illegible])

նին ։ Երկիր յա̃յ որ նստի յաթոռ
քերոբէից և հայի յանդունդս ։ յոր-
մէ դողան հրեշտակք, հրեշտա-
պետք, աթոռք, տէրութիւնք, իշխանութիւնք,
պետութիւնք, բազմաչեայ քերոբէքն ։
յորմէ դողան երկինք և երկիր, ծով
և ա̃մ որ 'ի նոսա ։ Ել և գնա 'ի ծա-
ռայէս քո̃ ա̃յ ։

Երդմնեցուցանեմ զքեզ յա̃ծ կեն-
դանի՝ որ գնայ 'ի վ̃ր թևոց հողմոց ։
ո̃ արար զհրեշտակս իւր յոգիս, և
զպաշտօնեայս իւր 'ի բոց հրոյ ։ Ել և
գնա 'ի ստեղծուածոյս ա̃յ յայսմանէ
ա̃մ հրեշտակօք քո ։

Օի օրհնեալ և փառաւորեալ է ա-
նուն ամենասուրբ երրորդութե̃ հօր և
որդւոյ և սբ̃ հոգւոյն ։ այժմ և" ։

Ա̃ծ որ մեծ է և ահաւոր՝ և փառա-
ւորեալ յա̃մի գործովք և զօրութե̃,
անհասանելի և անքննելի գոլով ։ որ
յառաջ պատրաստեց քեզ սա̃նյ՝ զյա-
ւիտենական տանջանացն զդատաս-
տան ։ այժմ 'ի ձեռն մեր անպիտան
ծա-

([illegible])

ծառայից իւրոց հրամայեաց քեզ և
ա՟մ գործակցաց քոց՝ ա՟մ զօրութ՟ քով
՚ի բաց կալ ՚ի ծառայէս յի՟ք՟ի, որ
զա՟մ իշխանութի՟ ունի յերկինս և
յերկրի · որ ասաց համբր և խուլ
դիւ՛ին, ել ՚ի մարդոյդ և այլ մի մտա-
ներ ՚ի դմա ։

Տանիր զքո պիղծ և ունայն զօրու-
թիդ, որ և խոզիցն իշխանութի՟ ո՛չ ու-
նէիր ։ Յիշեա՛ որ սաստեացն քեզ,
և քոյովք խնդրուածովք յերամակ
խոզիցն հրամայեաց քեզ մտանել ։
Երկիր յա՟յ՝ որոյ հրամանաւ երկիր
հաստատեցաւ ՚ի վ՟ր ջրոց · որ շինեց
զերկիր և կարգեց · որ հաստատեաց
զլերինս կշռովն, և զառապարս կշռոր-
դովք · և եդ զաւազ ծովու ՚ի սահ-
ման, և ՚ի ջուրս սաստիկս զշաւիղս
իւր պատրաստեաց ։ Որ հայի ՚ի լե-
րինս և ծխեսցին · որ արկանէ զլոյս
որպ՟ զօթոց · որ ձգեաց զերկինս ո՟պ
մագաղաթ · որ յարկեաց ՚ի վ՟ր ջրոց
զվերնայարկս նր՟ ։ Որ հիմնեցոյց զեր

կիր

([illegible])

կեր 'ի վր̅ հաստատուն, զի մի՛ շար-
ժեսցի յաւիտեան։ Որ կոչեց զջու-
րըս ծովու, և եհեղ զնա 'ի վր̅ ամ̅
երկրի․ Էլ և գնա՛ 'ի սմանէ ։

Երդմնեցուցանեմ զքեզ ամենաչար՝
'ի փրկական չարչարանսն ք̅ի, և 'ի
պատուական նր̅ մարմին և յարեան,
և 'ի գալուստն նր̅ ահաւոր․ զի գոյ
և ոչ յապաղէ 'ի դատել զերկիր․ և
զքեզ և զգործակիցսն քո տանջեսցէ
'ի հուրն յաւիտենից․ ուր որդն ան-
քուն է և հուրն ոչ շիջանի։ Զի զօ-
րութիւն յի̅ ք̅ի հանդերձ հարբ և ամե-
նասր̅բ հոգւովն օրհնեալ է այժմ և
միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից ։

Տ̅ր սաբաւովթ ա̅ծ իէլի, որ փարա-
տես զցաւս և զհիւանդութիւնս և զա̅մ
ախտս բժշկես․ նայեա՛ 'ի վր̅ ծ̅ռյիս
քո, և 'ի բաց մերժեա 'ի սմանէ զա̅մ
ներգործութի սատնյի, սաստեա՛ այսոց
պղծոց և հալածեա՛ զնս̅․ և վաղվա-
ղակի քոյին ազդմամբդ փրկեա՛ զծա-
ռայս քո․ և խորտակեա՛ զսատնյ ընդ-

 ոտիւք

(Լ՛Հ յստահաքայ և քաւանոտեց)

ոտիւք սորա, և տուր նմա յաղթու̃ն
ընդդէմ նր̃ հակառակուե̃ց, և այսոց
նր̃ պղծոց։ Ապ̃ զի առ ՚ի քէն օգնու̃
կանութի̃ առընկալեալ՝ արժանաւո̃
րեսցի անմահ և երկնաւոր քոց պար
գևացդ. փառաւորելով զհայր և զոր
դի և զսբ̃ հոգին. այժմ և՛՛ ։

Ա.ղօթ.։

Որ եսդ տ̃ր տ̃ր՝ որ արարեր զմարդն
ըստ պատկերի քում և ըստ նմանու̃
թե̃, և ետուր նմա իշխանութի̃ մշտըն̃
ջենաւոր կենաց. և նր̃ անկե̃լ ընդ
մեղօք՝ բանսարկու̃ին պատրանօք, և
դու ո՛չ անտես արարեր, այլ տնօրինե̃
ցեր մարդանալով քն̃ քո զփրկութի̃
նի. Դու ինքնին մարդասէր տ̃ր՝
զուգակցեա կենաց սորա հրեշտակ
լուսաւոր, փրկելով զսա յա̃մ խոր̃
հրդոց թշնամույն, ՚ի դիւ̃է տարա̃
ժամէ, յերևելի և յաներևոյթ պա̃
տահարաց չարին.

(ԱՀ յաահարաց և [illegible])

Սա փնտրէ զլանջսն, զսիրտն, զերիկամունս տեսլով, յանուն հօր և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ. և ասէ.

Հալածեմ 'ի սմանէ զամ շունչ չար, որ խօսեցեալ է և որջացեալ 'ի սիրտ սորա, զհոգի մոլորութեան, զհոգի չարութեան, զհոգի դառնութեան, զհոգի ստութեան և զամ անմաքրութեան, որ ներգործէ ըստ խորամանկութեան թըշնամւոյն խաբէութեան. Շնորհօք և գթութեամբ միածնի որդւոյ քո. ընդ որում օրհնեալ ես հայր ամենակալ հանդերձ բարերար և կենդանարար սբ հոգւովդ. այժմ և".

Քարոզ.

Սրբութեամբ մաքուր և անաղարտ խորհրդով կացցուք միաբան յաղօթս առաջի տն մերոյ և փրկչին յի քի. Հաւատով խնդրեսցուք 'ի նմանէ զհրեշտակ խաղաղութեան պահապան անձանց մերոց, որ եկեալ բնակեսցէ շուրջ զմեօք, և աներկիւղ պահեսցէ զմեզ յամ հրեղէն նետից սատանայի՝ որ թռչի 'ի

([illegible])

՚ի տանէ, յիրաց խաւարային գնացից,
՚ի գայթակղութենէ դիւին ՚ի հասարակ
աւուր։ Յորմէ զգուշութեամբ պահելով
աղօթիւք և բարեխօսութեամբ ամենայն սրբոց,
շնորհեսցէ մեզ մարդասէրն Աստուած կեալ
առաքինութեամբ ՚ի փրկութիւն անձանց մե-
րոց, ՚ի պատիւ և ՚ի փառս կենդանա-
ցուցիչ անուան իւրոյ։ Յոյս հաղոր-
դութեան ընկալցուք ՚ի յայտնութեան միած-
նի որդւոյն Աստուծոյ, կերպարանակից առ-
նել զմարմին խոնարհութեան մերոյ ըստ
նմանութեան մարմնոյ փառաց իւրոց.
Վասն զի զայս խոստացաւ սիրելեաց իւ-
րոց Ճշմարիտն Աստուած Յիսուս Քրիստոս տէր մեր.

կեցուսցէ և ողորմեսցի։

Զժամս և զառաջիկայ օրս խաղաղ՝։
Զհրեշտակ՝։ Զքաւութիւն՝։ Զսուրբ
խաչին՝։ Իւր եւս՝ և վասն միա՝։ Զան-
ձինս՝։ Ողորմեա մեզ՝։

Ի. ՉՈՐ։

Զգեցո՛ մեզ տէր Աստուած մեր զէն արդա-
րութեան՝ զօրաւոր և յաղթօղ լինել
 ընդ-

([illegible])

ընդդէմ սատանայական պատերազ-
մաց. և զամ՟ հրեղէն նետս նր՟ շիջու-
ցանելով՝ անկասկած կեցուք յերաց
խաւարային գնացից, 'ի գայթակղու-
թէ դիւին 'ի հասարակ աւուր ։
Եւ զգաստացեալք վայելչական տուըն-
ջեամբս՝ առաքինութբ կացցուք 'ի
փրկութն անձանց մերոց, 'ի պատիւ
և 'ի փառս սրբոյ երրորդութեանդ.
այժմ և" ։

Խաղաղութեան աղնէյան ։

Երկնաւոր խաղաղութբ քով պարս-
պեալ պահեա զանձինս մեր որ զօ-
րութեց. վն՟ զի դու ես այծ խաղաղու-
թեան, և բաց 'ի քէն զայլ ոք ոչ գի-
տեմք, և զանուն քո ամենազօր կար-
դամք յօգնականութի անձանց մերոց.
Նայեաց յերկրպագութիս մեր, և
ուսո մեզ առնել զարդարութի ճշմար-
տութեան ։

Եւ գոհութբ փառաւորեսցուք,
զհայր և զորդի և զսբ՟ հոգին" ։

 Աղ-

(Ի Հ[illegible])

Սաղմոս ։

Տէր մի յիշեր զմեղս մեր զառաջինս. վաղվաղեսցէ առ մեզ ողորմութիւն քո զի աղքատացաք յոյժ ։ Օգնեա մեզ ած փրկիչ մեր վն փառաց ան-ուանքո ։ Տէր փրկեա զմեզ և քաւեա զմեղս մեր վն անուան քո ։

Քարոզ ։

Վն հիւանդաց և ամ վշտացելոց" ։

Աղօթք ։

Փարատեցո՛ զցաւս և բժշկեա՛ զՀի" ։

Հայր մեր որ յեր" ։

++++++++++++++++ ++++++++++++++++

Յաղօթամատոյց Գրոց սրբոյն Գրիգորի Նարեկացւոյ ։ 'Ի խորոց սրտից խօսք՝ ընդ այ ։

Տէր ամ գթութեանց և ած ողորմութեանց. անուն մե-ծութեան. ձայն աչաւորութեան. կոչումն սաստ-կութեան. լոյր անհասութեան. բարբառ դողութեան. հնչումն հիացման. յուսատրութեան բարերարութեան ամենողորմ քաղցրութեան ։ Յորմէ երկուցեալ սատա-նին ամ բնութիք եղելոց. 'ի քո սպառնալեաց ահիդ-պակուցման՝ սատանային սերոբէք. անհմայլին քե-րոբէք. պարուրին պայք լուսակերպից. երկնային հիացմամբ բոլոր պետութիք վերնոյն. նոյնք ցնծան դողութբ մեծաւ 'ի մի նուագաւորին բերկրութեան. ղարհուրին դիք. ընկրկին չարութեանց գունդք. պա-

կա-

կասին խաւարասիրացն հոգւոց · անդնդոց մատ_
նին հրեշտակք օտարին։ Կայլին նշանաւ խաչին՝
յարձակմունք դիւմամարտին · փակին ՚ի ստորին
բանտի՝ քինաւոր ամպղեկացն · անխզելի հան_
գուցիւք սպաշարին խումբք հակառակորդին · որ_
դեղին անպերծ զընդանաւ մահապինացն կաճառք ·
սղոցին ՚ի մեռասր աշեղ հրամանիւ՝ այսականացն
գումարք · սպասաւորին կարկեալ՝ ընդդիմաբանիցն
դասակցունք · սպառնալին հիւծմամբ կորանեն՝
աներևութիցն ժողովք · անլոյծ շղթայիւք նե_
ղին՝ առաքելունք դևրպքրիստոսին ։

Ահա կործանեալ մատամբք ձեռին զաւառանա_
գրութե նշանիդ ՚ի ժամ գիշերիս, որ ոչ մթա_
նաս խաւարաւ անգիտութե՝ ամենևին տեսակա_
նութե, քան թէ ՚ի լոյս անմատոյց հանգուցեալ
բնակես ։ Ընկալ զաղաչողս փառաւորող գոհա_
բան՝ ընդ պաշտպանութ թևոց հզօրիդ · փրկեա ՚ի
չնորից՝ եկամուտ պղտորութեց · ո՛ր առա զզգայա_
րան հայելեաց՝ որպէս նկատմանց · ամրացն փայ_
տիւդ կենաց՝ ՚ի տեսական անդրջոյ · արեամբ քո
սրբեա՛ զշոշափելութես կայիցս · զհետս ելումնիցն
կաթուածոյ կենարար կողիդ գծագրեա · երգոցն
պաշտպանարան՝ քաւակերպիդ ձևակերպութ ե_
ղիցի · հանդէպ տեսութե աչացս ամբարձման
փրկականդ քո կրից խորհուրդ առ գիցի · ընդ
բարբաւոր յարկիս՝ չարչարանաց քոց գործի հաս_
տիցի · զծաւալ օրհնութե՝ հաւատք յուսոյ իմոյ
կախեսցի ։ Արդէն ո՛ր սովաւ զատակիչն հոգ_
ւոյ · մօրէ անխափան՝ պաշտպանն լուսոյ · և ը
սատոնիկ ծանրութե ցաւոցս՝ և զբեռն պարտեացս
թեթևացո, զոր ՚ի լուսանի մտացս անփոփման
մրցհանցս անկողնի՝ ուշաբերեալ զղջումնահատու_
թեցն դառն սրտղոցն՝ խոստովանիմ ամենազգի_
տիդ

ոխդ զանհամար մասունս գործոց չարաչար ա-
նօրէնութեանցս :

Հանգո՛ զվաստակեալս 'ի բազմածուփս աշխա-տութէ․ բժշ՛ զտագնապ տարակուսանաց ոգւոյս կործանմանս, զդառնութիւն ընդ վշտացն․ զհեծութիւն ընդ կարեացն․ զանձկութիւն ը թշուառութեացն․ զհառաչմունս ընդ խորտակմանցն․ զբեկութիւն ընդ ապշութեցն․ զթմբրութիւն ընդ շուարմանցն․ զարբեցութիւն ը յիմարութեցն․ զթերամտութիւն ընդ խելագարութեցն․ զատուծ որոյն , և զհրոյին ջերմութի աղուհական ախտին : Օժանդակ լեր տկարութէ բազմախուռն տարտամութե, բարեգործ աջովդ շնորհի․ ձեռամբդ նորոգողի․ մատամբդ կենսաբաշխի․ փառօքդ մշտափայլի․ յարակայութբդ անեղծի․ երեսօքդ զուարթականի․ խնկուը եկդ պաշտելի․ բարձրութեդ երկրպագելի : Հատո՛ զչարաչար հեծութի կորրս տակառս խեղդմանս, զնոր գնտա չարին․ զհին խարդախութի բանսարկուին․ զօտար աղդեցմունս՝ 'ի մահ կրթողին․ զանյարմարական երևոյթս՝ հանապազորդեան եղեռնագործին․ զառ աչս հնարաւորութին գժնդակ դիւին․ զողոքական բռյսչանչութի ձգօղ կախարդին : Պահեա՛ 'ի տեղւոջ հանգստեան մեռօրինակ այսր դադարմանս , յաներևոյթ մտածութեց․ 'ի մանուածո խորհրդեց․ 'ի մեծագոյն գայթակղութեց․ 'ի փոքրագոյն ոտնառութեց․ 'ի խաբեբայ չար ձանձրութեց : Հեռացո՛ զանհանգիստ մտածութիւն 'ի գգուանաց ծառայիս յանցաւորի․ զկիրս բարկալից․ զվարս թշնամանալիս․ զդիպուածս պատահալիս․ զհետս վրիպելիս․ զպատիրս ձաղելիս․ զխորհուրդս անգոսնելիս․ զաւերաբանութիս նշկահելիս : Անխախտ հոգւով և անշարժ մարմնով զուարթնացեալս 'ի

 քեզ

քեզ հանդերձեալ, 'ի շնչմանէ հողմոց. 'ի զարկմանէ բանուեց. 'ի բախմանէ փոթորկաց. 'ի յոստմանէ մրրկաց. 'ի յարձակմանէ գազանաց: 'Ի կափման աչաց` հայեցուած որպէս մի' սուսերացն, այլ` զօրութեանցն պայծառացն վայելչացն` ըն քեզ փայլեցն` որ յս քս, լուսաւոր վառմամբ անշիջանելեաւ: Բանիւ քո սրբեա զպատսպարանս բազմախոհնիս, 'ի խորամանկուեց. 'ի զբաղմանց. 'ի քո առելի յիշատակաց. 'ի վերնամարտ մտածմանց. 'ի քրէական մորսուեց. 'ի տխրանենդ անշնորհուեց. յաստուածընդդէմ հերձուածութեց: Գնդիւք վերնայնոցդ` վերակացու ինձ լիցիս, պետուեք, իշխանուեք. զօրաւորօքն անյաղթականաց` մաքուր մատակարարաց` որ ածուեդ. առաքեալքն` աւետեց աւետարանաւն. մարգարէքն` կատակարանօքն. մաղթանք երջանիկացն` 'ի կատարածի աւուրն ընծայեալ: Որովք նիրհեցից երկիւղիւ բստ քեզ` որոմութ, և զարթեայց շնորհօք քո` կրկին ուրախութ. եթէ վհատութ ննջեցից, յարեայց դարձել հոգևորական բերկրութ. եթէ ընկղմեսցայց մեղանօք, կանգնեսցայց վերստին զատեալ 'ի խղճէ անաղտ ամբծութ:

Լուր խնդրուածոց ամենահասաւ Յիսուս հեծուե` միայն բարեմագութ, բարեխօսութ սբյ ածածնիդ, և ամ արդարոց, և նահատակաց ընտրելոց: Եւ քեզ փառք յամենեցունց` խնկով գոհմամբ վերառաքեցեալ որովք զօրութեանցն անմահականաց դասուց` 'ի գովեստ հօր քոյ այ մերոյ, և հոգւոյդ սբյ բնաւից հաստողի և նորոգողի, յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Ութերորդ Նուագերգութիւն, որք առին յառաջ քան զհանգստեան Շարաչանին։

Ալէլուիա ալէլուիա։

Երանեալ են անբիծք 'ի ճանա-
պարհի, և որք գնան յօրէնս
Տեառն։ Երանի՛ որք քննեն
զվկայութի՟ նորա, բոլորով սրտի՟
իւրեանց խնդրեսցեն զնա։ Ոչ եթէ
որ գործեն զանօրէնութի՟, 'ի ճանա-
պարհս նր՟ գնասցեն։ Դու պատուի-
րեցեր զպատուիրանս քո, 'ի պահել
ինձ յոյժ։ Երանի թէ յաջողել էին
ճանապարհք իմ, պահել ինձ զարդա-
րութի՟ քո։ Յայնժամ ես ոչ ամաչէի 'ի
զգուշանալ ինձ 'ի պատուիրանս քո։
Խոստովան եղէց քեզ Տր՟ յուղղութի՟
սրտի իմոյ, ով՟ ուսայց զիրաւունս
արդարութե՟ քո։ Զիրաւունս քո պա-

հեցի, մի՛ թողուր զիս մինչ 'ի սպառ: Ի՞ւ ուղղեսցէ երիտասարդ զճանապարհս իւր, այլ 'ի պահել զբանս քո: Բոլորով սրտիւ իմով խնդրեցի զքեզ, մի՛ մերժեր զիս 'ի պատուիրանաց քոց: 'Ի սրտի իմում թաքուցի զբանս քո, որպէս զի մի՛ մեղայց քեզ: Օրհնեալ ես դու Տէր, ուսո՛ ինձ զարդարութիւնս քո: Շրթամբք իմովք պատմեցից զամ իրաւունս բերանոյ քո: 'Ի ճանապարհս վկայութեանց քոց զուարճացայ, որպէս յամ 'ի մեծութեան: 'Ի պատուիրանս քո հոգացայ, և զգուշացայ 'ի ճանապարհս քո: Զիրաւունս քո խօսեցայ, և ոչ մոռացայ զբանս քո: Հատո՛ ծառայի քում, զի կեցից և պահեցից զբանս քո: Զարթո՛ զաչս իմ, և նայեցայց 'ի սքանչելիս օրինաց քոց: Պանդուխտ եմ ես յերկրի, մի՛ թաքուցաներ յինէն զպատուիրանս քո: Փափաքեց անձն իմ, 'ի ցանկալ ինձ յիրաւունս քո յամ ժամ: Սաստեցեր ամբարտաւանից անիծեալ, որք խոտորեցին 'ի պատուի‿

(Աղաւաղին աղնբեծն է)

ուիրանաց քոց ։ Ի բաց արա յինէն զնախատինս և զարհամարհանս, զի զվկայութիւնս քո խնդրեցի ։ Քանզի նստան իշխանք և չարախօսէին զինէն ․ այլ ծառայ քո խորհէր յիրաւունս քո ։ Զի վկայութիւնք քո խօսք իմ էին, և խորհուրդք իմ արդարութիւնք քո ։ Մերձեցաւ անձն իմ ՚ի հող, Տէր կեցո զիս ըստ բանի քում ։ Զճանապարհս իմ պատմեցի քեզ՝ և լուար ինձ ․ ուսո՛ ինձ զարդարութիւնս քո ։ Ի ճանապարհս արդարութեանց քոց իմաստուն արա զիս, և քննեցից զսքանչելիս քո ։ Նքնեցաւ անձն իմ առ ՚ի ձանձրանալ, հաստատեա զիս ՚ի բանս քո ։ Զճանապարհս մեղաց ՚ի բաց արա յինէն, և յօրէնս քո ողորմեա ինձ ։ Զճանապարհս ճշմարտութեան քո ընտրեցի, և զիրաւունս քո ես ոչ մոռացայ ։ Մերձեցայ ես ՚ի վկայութիւնս քո, Տէր մի՛ յամօթ առներ զիս ։ Ի ճանապարհս պատուիրանաց քոց ընթացայ, զի անդորր արարեր սրտի իմոյ ։ Օրէնսդրեա արա զիս Տէր ՚ի

(Հրաշքին Հնչիւնն է)

Շնորհս երեսաց քոց, և խնդրեցից
զնա յամ ժամ։ Իմաստուն արա զիս,
և քննեցից զօրէնս քո, և պահեցից
զնա բոլորով սրտիւ իմով։ Առաջնոր
դեա ինձ 'ի շաւիղս պատուիրանաց
քոց, զի ընդ նմա հաճեցայ։ Խոնար-
հեցո' զսիրտ իմ 'ի վկայութիւս քո, և
մի' յագահութիւն։ Դարձո' զաչս իմ
զի մի' տեսից զնանրութիւն, 'ի ճանա-
պարհս քո կեցո' զիս։ Հաստատեա'
ծառայի քում՝ զբան քո յերկիւղ
քո։ Հան յինէն զնախատինս զոր և
կարծեցի․ զի դատաստանք քո քաղցր
են։ Ահա ցանկացայ պատուիրանաց
քոց, յարդարութեան քում կեցո' զիս։

Եկեսցէ 'ի վր իմ ողորմութիւն քո"։
Տաց պատասխանի ոյք նախա"։
Մի' 'ի բացեայ առներ 'ի բերա"։
Պահեցի զօրէնս քո յամ ժամ յա"։
Գնայի ես յանդորրու, զի զպատ"։
Խօսէի զվկայութիս քո առաջի"։
Խորհէի 'ի պատուիրանս քո զոր"։
Համբարձի զձեռս իմ 'ի պատուի"։

(Աշ—աջին Աշնէլծնէ)

Յիշեա՛ զբան ծառայի քո յոր ե՛՛։
Սա մխիթարեսցէ՛ զիս 'ի խոնար՛՛։
Ամբարտաւանք անիրաւեցան յիս՛՛։
Յիշեցի՛ զիրաւունս քո յաւիտե՛՛։
Տրտմութի կալաւ զիս 'ի մեղաւո՛՛։
Գովելի՛ են ինձ իրաւունք քո 'ի՛՛։
Յիշեցի 'ի գիշերի զանուն քո տր՛՛։
Սա եղև ինձ ճանապարհ 'ի կեա՛՛։

Փառք հօր և՛՛։ Այժմ և միշտ՛՛։

Ողորմեա ողորմեա։

Բաժին իմ ես դու տր, ասացի պահել զօրէնս քո։ Աղաչեցի զերեսս քո բոլորով սրտիւ իմով, ողորմեա ինձ ըստ բանի քում։ Խորհեցայ 'ի ճանապարհս իմ, և դարձուցի զոտս իմ 'ի վկայութիս քո։ Պատրաստեցայ և ոչ խռովեցայ, զի պահեցի զպատուիրանս քո։ Տուունք մեղաց պատեցան զինև, այլ զօրէնս քո ես ոչ մոռացայ։ 'Ի մէջ գիշերի յառնէի խոստովան լինել առ քեզ տր վս իրաւանց և արդարութե քո։ Հա֊

([illegible])

ղո՛րդ էի ես ա̄մ երկիւղածաց քոց, ո֊
րոց պահե՛լ է զպատուիրանս քո։ Ողոր֊
մութե̄ քով տէր լի՛ եղեւ երկիր, զարդա֊
րութիս քո ուսո՛ ինձ։ Քաղցրութի ա֊
րարեր ը̄ ծ̄ռյի քում ը̄ս բանի քում։
Քաղցրութի զխրատ եւ զգիտութի ուսո՛
ինձ, զի ՚ի պատուիրանս քո ես հաւա֊
տացի։ Մինչեւ խոնարհեալ էի ես
մեղայ, վ̄յկ զբանս քո պահեցի յոյժ։
Քա՛ղցր ես դու տէր, եւ քաղցրութե̄
քով ուսո՛ ինձ զարդարութի̄ս քո։
Բազմացան յիս անիրաւութի̄ք ա̄մ֊
բարտաւանից. այլ ես բոլորով սրտի֊
իմով քննեցի զպատուիրանս քո։
Մածաւ որ̄պ կաթն սիրտք ն̄ց, այլ
ես զօրէնս քո խօսեցայ։ Բարի՛ է
ինձ զի խոնարհ արարեր զիս, որ̄պ
ուսայց զարդարութի̄ս քո։ Բարի են
ինձ օրէնք բերանոյ քո, քան զհազարս
ոսկւոյ եւ արծաթոյ։ Ձեռք քո արա֊
րին եւ ստեղծին զիս, իմաստուն ա֊
րա զիս՝ եւ ուսայց զպատուիրանս քո։
Երկիւղածք քո տեսցեն զիս եւ ու֊

րախ

(Նոեմբեր ԼՀնքէծնէ)

րախ եղիցին, զի ես 'ի բանս քո յու-
սացայ ։ Ծանեայ Տ՟ր զի արդարութ՟
են դատաստանք քո ․ յիրաւի՛ խոնար
հեցուցեր զիս ։ Եղիցի ողորմութի քո
'ի մխիթարել զիս, ըստ բանի քում
զծառայիս քո ։ Եկեսցեն յիս գթու-
թիւք քո և կեցից, զի օրէնք քո խօսք
իմ էին ։ Ամաչեսցեն ամբարտաւանք
որ 'ի տարապարտուց անիրաւեցան
յիս, այլ ես հոգացայ 'ի պատուիրանս
քո ։ Խրատեսցեն զիս երկիւղածք
քո, և ոյք ճանաչեն զվկայութիս քո ։
Եղիցի սիրտ իմ անբիծ յարդարութ՟
քում, զի մի՛ ամաչեցից ։ Կարօտացաւ
անձն իմ 'ի փրկութիս քո, զի ես 'ի
բանս քո յուսացայ ։ Սպասեցին աչք
իմ բանի քում, ասացի երբ մխիթա-
րեսցէ զիս ։ Եղէ ես ոպ՟ տիկ 'ի պար-
զի, զի զարդարութիս քո ես ո՛չ մոռա-
ցայ ։ Քանի՞ ինչ են աւուրք ծառայի
քո, երբ արասցես ինձ իրաւունս 'ի
հալածչաց իմոց ։ Պատմեցին ինձ ա-
նօրէնք զխորհուրդս, այլ ո՛չ ոպ՟ զօ-

րէնս

([illegible])

րէնս քո։ Ամենայն պատուիրանք քո
ճշմարիտ են, ՚ի նանիր հալածեցին զիս
օգնեա ինձ։ Փոքր մի ևս և կորու
սանէին զիս յերկրէ, այլ ես ոչ թո_
ղի զպատուիրանս քո։ Ըստ ողորմութե
քում կեցո զիս, և պահեցից զվկայ_
ութիւնս բերանոյ քո։ Յաւիտեան Տէր
բան քո կայ յերկինս, յազգէ մինչև
յազգ է ճշմարտութիւն քո։ Հաստատե_
ցեր զերկիր, կայ և մնայ։ Հրամանի
քում մնայ տիւ, զի ամենայն ծառայք քո են։
Եթէ ոչ օրէնք քո խօսք իմ էին,
կանխաւ ես արդեօք կորուսեալ էի
՚ի խոնարհութեան իմում։ Յաւիտեան
ոչ մոռացայց զարդարութիւնս քո, զի նո_
քօք կեցուցեր զիս։ Քո եմ ես և
կեցո զիս, զի զարդարութիւնս քո խնդր_
եցի։ Ինձ սպասեցին մեղաւորք ՚ի
կորուսանել, զի զվկայութիւնս քո
ես ՚ի միտ առի։ Ամենայն կատարածի տե
սի զվախճան, յոյժ անդորր էին ինձ
պատուիրանք քո։ Որպէս սիրեցի զօրէնս
քո, զոր հանապազ խօսք իմ էին։ Քան

 զթշնա_

([illegible])

զթշնամիս իմ իմաստուն արարեր զիս ՚ի
պատուիրանս քո, զի յաւիտեան իմ են։
Քան զա̃մ ուսուցիչս իմ իմաստուն
եղէ, զի վկայութիւնք քո խօսք իմ են։
Քան զծերս իմ իմաստուն եղէ, զի
զպատուիրանս քո քննեցի։ Յա̃մ ճա
նապարհաց չարաց արգելի զոտս իմ.
զի պահեցից զբանս քո։ Յիրաւանց
քոց ես ոչ խոտորեցայ, զի դու օրէնս
դէտ արարեր զիս։ Ոչ զի քաղցր են
՚ի քիմս իմ բանք քո՝ քան զմեղր բերա
նոյ իմոյ։ ՚Ի պատուիրանաց քոց իմա
ցեալ ատեցի զա̃մ ճանապարհս չարաց,
զի դու օրէնսդէտ արարեր զիս։
Ճրագ է բան քո ոտից իմոց, և լոյս
շաւղաց իմոց։ Երդուայ և հաս
տատեցի զի պահեցից զա̃մ իրաւունս
արդարութեան քո։ Խոնարհ եղէ մինչև
յոյժ, տէր կեցո զիս ըստ բանի քում։
Ընդ կամս բերանոյ իմոյ հաճեսցին
տէր, և զիրաւունս քո ուսո ինձ։ Անձն
իմ ՚ի ձեռս քո յա̃մ ժամ, և զօրէնս
քո ես ոչ մոռացայ։ Եդին ինձ մեղա

([illegible])

ւորք որոգայթ, 'ի պատուիրանաց քոց ես ոչ մոլորեցայ։ Ժառանգեցի զվկայութիւնս քո յաւիտեան, զի ցնծութիւն է սրտի իմոյ։ Խոնարհեցուցի զսիրտ իմ առնել զարդարութիւնս քո յաւի-տեան, վասն հատուցման։

Զ անօրէնս ատեցի, և զօրէնս"։
Օգնական և փրկիչ իմ ես դու"։
'Ի բաց եղերուք յինէն չարք, և"։
Օգնեա ինձ ըստ բանի քում և"։
Օգնեա ինձ և ապրեցո զիս, և"։
Անարգեցեր զամենն որք ապստ"։
Յանցաւորս համարեցայ զամ մե"։
Բևեռեա ընդ երկիւղ քո զմար"։

Փառք հօր և"։ Այժմ և"։

Ալէլուիա ալէլուիա։

Արարի իրաւունս և արդարու-թիւն, մի՛ մատներ զիս 'ի ձեռս նեղչաց իմոց։ Ընկալ զծառայս քո 'ի բարի, զի մի՛ ամբարտաւանք զրպ-արտեսցեն զիս։ Ապաւնեցին աչք իմ փրկութեան քում, և բանից ար-

դա-

([illegible])

դարութեն քում։ Արա՛ ընդ ծառայի
քում ըստ ողորմութեն քում, զարդա֊
րութիս քո ուսո՛ ինձ։ Ծառայ քո եմ
ես, իմաստուն արա զիս, և ծանեայց
զվկայութիս քո։ Ժամ է պաշտել զՏր,
խափանեցին զօրէնս քո։ Վասն այսորիկ
սիրեցի զպատուիրանս քո, քան զա̄մ
ոսկի և զտպազիոն։ Ամենայն պատ֊
ուիրանք քո յաջողեցան ինձ, զի ա֊
տեցի՛ ես զճանապարհս չարաց։
Սքանչելի են վկայութիք քո, վասն այնորիկ
քննեա՛ց զնոսա անձն իմ։ Յայտնութի
բանից քոց լուսաւո՛ր և իմաստուն
առնէ զտղայս։ Զբերան իմ բա֊
ցի և առի զհոգի, ՚ի պատուիրանս
քո փափագեա՛ց անձն իմ։ Նայեա՛
առ իս և ողորմեա՛ ինձ, ըստ իրաւունս
սիրողաց անուան քում։ Զճանա֊
պարհս իմ ուղի՛ղ արա ինձ ըստ բանի
քում, և մի՛ տիրեսցեն ինձ ամենայն մեղք։
Փրկեա՛ զիս ՚ի զրպարտութե մարդ֊
կան, ես պահեցից զպատուիրանս
քո։ Երևեցո՛ զերեսս քո ՚ի ծառայս

(Նշշշշտ ՛Հնբեծն է)

քո, և ուսո՛ ինձ զարդարութիւնս քո։
Ատակ ջուրց իջին յաչաց իմոց, զի
ո՛չ պահեցին զօրէնս քո։ Արդա՛ր ես
դու Տէր, և ուղի՛ղ են դատաստանք
քո։ Պատուիրեցեր զարդարութիւն
վկայութեանց քոց, և ճշմարիտ են յոյժ։
Մաշեաց զիս նախանձ քո, զի մոռա-
ցան զբանս քո թշնամիք իմ։ Նու-
րեա՛լ է բան քո յոյժ, և ծառայ քո
սիրեա՛ց զնա։ Անուակ եմ ես և ար-
համարհեալ, և զարդարութիւնս քո ես
ո՛չ մոռացայ։ Արդարութիւն քո արդա-
րութիւն յաւիտենից, և օրէնք քո ճշ-
մարիտ են։ Նեղութիւնք և վիշտք գտին
զիս, և պատուիրանք քո խոկք իմ
էին։ Արդարութիւն են վկայութիւնք քո
յաւիտեան․ իմաստո՛ւն արա և կեցո՛
զիս։ Կարդացի առ քեզ բոլորով
սրտիւ իմով, լո՛ւր ինձ Տէր զի զարդա-
րութիւնս քո խնդրեցից։ Աղաղակեցի
առ քեզ և փրկեա՛ զիս, և պահեցից
զվկայութիւնս քո։ Կանխեցի տարա-
ժամու՝ աղաղակեցի, և ես ՚ի բանս

քո

([illegible])

քո յուսացայ ։ Կանխեցին աչք իմ
առաւօտու, 'ի խօսել ինձ զբանս քո ։
Ձայնի իմում լո՛ւր Տր ըստ ողորմու—
թեան քում, Տր յիրաւունս քո կե—
ցո՛ զիս ։ Մերձեցուցին յիս հալա—
ծիչք իմ զանօրէնութի, զի յիրաւանց
քոց հեռի՛ եղեն ։ Մե՛րձ ես դու
Տր, և ամ պատուիրանք քո ճշմարիտ
են ։ Ի սկզբանէ ծանեայ 'ի վկայութեց
քոց, զի յաւիտեան հաստատեցեր
զնոս ։ Տես զխոնարհութի իմ և փրկեա՛
զիս, զի զօրէնս քո ես ոչ մոռացայ ։
Դատեա՛ զդատաստան իմ և փրկեա՛
զիս, և ըստ բանի քում կեցո՛ զիս ։
Հեռի՛ է մեղաւորաց փրկութի, զի
զիրաւունս քո ոչ պահեցին ։ Գթու—
թիւնք քո բազում են Տր, և ըստ
իրաւանց քոց կեցո՛ զիս ։ Բազում
են որ հալածեն և նեղեն զիս, 'ի վը—
կայութեց քոց ես ոչ խոտորեցայ ։
Հայէի յանագորոյնս և մաշէի, զի
զպատուիրանս քո ոչ պահեցին ։ Տես
զի զպատուիրանս քո սիրեցի, տէր

(Նուռոտ Անբեծնէ)

ողորմութե՛ քո կեցո՛ զիս ։ Սկիզբն բանից քոց ճշմարտութի՛ է , յաւի_տեան են ամենայն իրաւունք արդա_րութե՛ քո ։ Իշխանք հալածեցին զիս ՚ի նանիր , և ՚ի բանից քոց եր_կեաւ սիրտ իմ ։ Ցնծացայ ես ՚ի բանս քո , որպէս այն որ գտանէ ա_ւար բազում ։ Զմեղս ատեցի և ա_նարգեցի , և զօրէնս քո սիրեցի ։ Եօթն անգամ յաւուր օրհնեցից զքեզ , վասն իրաւանց և արդարութե՛ քոյ ։ Խաղաղութի՛ բազում է այնոցիկ որ սիրեն զօրէնս քո , և ո՛չ գոյ ՚ի նո՛ գայթագղութիւն ։ Սպասեցի փրկ_կութե՛ քում տ՛ր , և զպատուիրանս քո սիրեցի ։ Պահե՛ց անձն իմ զվկ_կայութի՛ս քո , և սիրեաց զնո՛ յոյժ ։ Պահեցի զպատուիրանս և զվկայու_թիւնս քո , զի ա՛մ ճանապարհք իմ առաջի քո են ։

Մ՝երձեսցին խնդրուածք իմ ա" ։

Մ՝տցեն աղօթք իմ առաջի քո" ։

Բ՝ղխեսցեն շրթունք իմ զօրհնու" ։

 Խօ_

([illegible])

Խօսեսցի լեզու իմ զբանս քո :
Եղիցի ձեռն քո կեցուցանել :
Ցանկացայ փրկութեան քում տ̅ր, և :
Կեցցէ անձն իմ և օրհնեսցէ զքեզ :
Մոլորեցայ ես որպէս զոչխար կոր :

Փառք հօր և : Այժմ և :

Ալէլուիա ալէլուիա :

Սիրեցի զի լուիցէ տէր զձայն ա֊ղօթից իմոց . խոնարհեցոյց զունկն իւր առ իս, և ես յաւուրս իմ կարդացի առ նա : Շրջեցան զինև երկունք մահու, և վիշտք դժոխոց գտին զիս : Նեղութիւն և զանձկութի գտի, և զանուն տ̅ն :
Ո՛ տ̅ր փրկեա՛ զանձն իմ. ողորմած :
Ես խոնարհ եղէ և տէր կեցոյց :
Փրկեաց զանձն իմ 'ի մահուանէ :

Փառք հօր և : Այժմ և :

(Նուռուր Հաներեան է)

Տաղաչափք հանգստեան 'ի վե՛ր ու-ր յայնից ։

Առաջին Ձայն ։

ՁԱ՛ՅՆ ԱՐԿԵԱԼ

կե՛նարարին աստուածայի՛ն բարբառովն . ասէ եկա՛յք օ՛րհնեալը՛ք հօր իմոյ . ժառանգե-ցէ՛ք պատրաստեա՛լ ձեզ ըզ կեանսն 'ի հանդերձեա՛լ երկրին ։ Ընդ ա-ռաջ ելանել քեզ հաւատով 'ի յօ՛-դըս վերինս . ա̄ծազգեա՛ց լո՛ւսով պայծառացեալ 'ի դա՛սս անմարմ-նոցն . ի՛ լսե՛լ ըզ՛ ձայն երանաւէտ կոչմանն ։ Ընդաջմէ քումմէ կացո՛

ընդ իմաստուն մբ կուսանսն . ի լու—
սեղէն առագաստին պայծառացեալ
իւղաւս անմարմնոցն . ի ժողովս անդ—
րանկաց գրելոց ի յերկինս ։
Քեզ վայելէ ած օրհնութիւն . որ հնգ
յարութեանդ ես ձայնիւ յաւիտե—
նից նորոգեցելոց . թագաւոր և իշ—
խան նոր օրհնեմք զքեզ ։ Իմիւսա—
նգամ գալստեանն քո քս փա—
ռաց թագաւոր . ի ձայն փողոյ նո—
րոգեն հոգիք նորոգեցելոցն . և յառ—
նեն ՚ի մեռելոց անապական մարմ—
նով ։ Ընդ որս և մեք զքեզ աղա—
չեմք տէր երկնաւոր . դասաւո—
րեա զնորոգեցեալսն մեր ի վերին—
ըդ քո եդեմ . ՚ի ժողովս անդրան—
կաց գրելոց ի յերկինս ։
Տէր բազումողորմ . խոստովանիմ այլ
առ քեզ որպէս զանառակ որդին .
թող ինձ զմեղս իմ և ողորմեա ։

Տր

(Առաջին Ձայն)

Տէր որ գթացար 'ի կինըն քանանա_
ցի. գըթա՛ և յիս 'ի մեղաւորս և:
Տէր որ դարձուցեր ըզ մաքսաւորն
'ի գիտութի ճըշմարտութե. դարձո՛
և զիս ըզ մոլորեալս և ող:

աղշ Աստուած բազում ողորմ. խընայ_
եա յարարածըս քո հայր ամենա_
կալ և ողորմեա: Արեգակն արդա_
րութեան. ծագեա 'ի հոգիս մեր
ըզ լոյս ճըշմարտութեան. և ող:
Տուր մեզ տէր զխաղաղութիւն. և
փըրկեա 'ի նեղչաց մերոց հոգւոյ
ճըշմարտութե. և ող.

աղշ Ողորմեա ինձ աստուած. Որ
ձեր մ զառաջինն ոչ պահելով ըզ պատուի
րանըն մեռաւք. շնորհեցեր ըզ քո
օրինակ մեզ պատուիրան կենաց. զի
պահելով կենդանասցուք. ող. Որ
'ի խորհուրդ քո կամաւոր մահուան
եկեղեցի քո ք ս. մեռանելոյ վ օրի_
նաց

(Ճաշու Հանգէս)

նաց մեղաց . զի յարուցեալ է քեզ
նորոգեսցի ի փառս . ող :

Կենդանութեց բաշխող քս ի բե- Ա
թանիա եկաւորեալ այսօր . բարե-
կամին ղազարու պարգեւէ զկենդա-
նութի : Տրնօրինաբար արտասուե-
լով ընդ մարթայի եւ ընդ մարիամու .
ողբակցէր եւ որպէս մարդ հարցա-
նէր ուր եդիք զղազարոս : Նու-
ոչ զմծ բարբառով յարուցանէ ի
մեռելոց զչորեքօրեայն . եւ զուգըն
թաց ձայնին մեռեալն եկն արտաքս
անապական :

Ընդ լուսանալ միաշաբաթին կան- Ձայ
խեցին կանայքն ի գերեզմանն . ի
խընկել զանապական մարմինն : Եւ
գտին զվէմն բարձեալ ի դրանց
գերեզմանին . եւ լուեալ բարբառ
ի հրեշտակէն . եթէ յարեաւ քս եւ
խափանեաց զմահ : Եւ հանդի-

 պեալ

(Հաշտենի Հայոց)

պետալ քո ո՛ր առաքելոցն և տուեալ
ո՛ղջոյն կենդանարար․ առաքեցեր
զնոսա ՚ի փրկութիւն տիեզ։
հ․գ Ո՛ր ՚ի քրոբէական կառսդ հա՛նգ-
չիս՝․ այսօր իջեր յերկնից՝ ՚ի դասս
առաքելոցն սբ հոգի․ օրհնեալ ես
թագաւոր անմահ․ Ո՛ր գնաս ի վր
թևոց հողմոց՝․ այսօր ՚ի հրեղէն լե-
զուս բաժանեալ հանգեար յառա-
քեալսն սբ հոգի․ օրհ․ Ո՛ր խնա-
մես տեսչութբ զքո զարարածս․ այսօր
եկիր ՚ի հաստատել զեկեղեցի քո սբ
հոգի․ օրհ․
մ Յանձառ փառաց խոնարհեցար ի
մեր բնութիւնըս բա՛նդ աստու-
ած և մարմնացար ի սրբոյ կու-
սէն։ Եւ ծնար ՚ի սբ կուսէ անա-
պական մարմնով․ ըզ քեզ անդա-
դար բարեբանեալ մեծացուցանեմք։
Այսօր զեկեալդ ՚ի փրկութի ազգի

մարդկան՝ . միաբանութ̃ե ամենե_
քեա՛ն մեծա :

Յարուցելո՛յն ՚ի մեռելո՛ց բնա" : մ
Արարողին երկնի՛ և երկրի" : ձ֊ր
Կերակրողին տիեզերա՛ց արք" :

Սուրբ խաչի՛ն օգնակա՛ն հաւատա՛_ Իւնէ
ցելո՛ց . կանգնեցա՛ւ ի յերկրի՛ յա՛ղ_
թո՛ղ թշնամւո՛յն՝ . եկա՛յք ժողո_
վո՛ւրդք երկրպագեցուք . Արա_
րի՛չն ա՛ր՛ ծ բարձրացա՛ւ ՚ի խաչի՛ն
և զմեռեա՛լըս մեղօք փա՛յտի՛ն ճաշակ
մամբ , ի՛ սմա՛ նորոգեա՛լ կե՛նդանա՛_
ցոյց : Ի՛ միւսանգա՛մ գալըստեան
ա՛ծ՛ ծո՛րդւո՛յն . ն՛շ խաչի՛ն երևի՛ և
լուսա՛ւո՛րէ . զի նա՛ է յո՛յս" :

Ալէլու֊իա ալէլու֊իա :

Տէ՛ր մի՛ սրտմտութ̃ե քո՛վ յանդիմա_ ողջ
ներ զիս , և մի՛ բարկութ̃ե քո՛վ խրա՛տ :
Ողորմեա՛ ինձ տէր զի հի՛ւանդ եմ
ես . բժշկեա՛ զանձն իմ զի խռո" :

Ասէ Աւետարանս Յի Քի որ ըստ Յոհաննու։
Տէրն մեր Յս Քս։

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. ո՛չ կարէ որդի մարդոյ առնել յանձնէ և ոչ ինչ, եթէ ոչ տեսանիցէ զՀայրն զի առնէ. զի զոր նոյն առնէ, զնոյն և որդին նմին նման գործէ։ Զի Հայր սիրէ զորդի, և զամ ինչ ցուցանէ նմա՝ զոր ինքն առնէ. և մեծամեծս ևս քան զայնս ցուցանէ նմա զգործս՝ ընդ որ դուք զարմանայք։ Զի որպ Հայր յարուցանէ զմեռեալս և կենդանի առնէ, նոյնպէս և որդի զորս կամի կենդանի առնէ։ Եւ ո՛չ եթէ Հայր դատի զոք, այլ զամ դատաստանն ետ որդւոյ իւրոյ. զի ամենեքեան պատուեսցեն զորդի՝ որպ պատուեն զՀայրն։ Որ ոչ պատուէ զորդին, ո՛չ պատուէ զՀայր զառաքիչն նորա։

Փառաց ՚ի փառս։ Ճաշանոյք Ա։
Տօն Գ Երգ։ Կոգոյն Հան։ Կայր Դր։

Ս...

(Ճաշու Կանոն)

[illegible] Կոյս:

Արարի՛չ ամբ և բարեգործի՛չ ազգի ակ
մարդկա՛ն. մի՛ անտես առներ հնգ
ըզ ննջեցեա՛լսըն մեր՝. այլ հանգո՛
զհո՛: Որդի՛դ միածի՛ն յարութե՛
տևէ՛ղերա՛ց. մի՛ անտես առ: Հո՛գի՛դ
ճշմարիտ մխիթա՛րիչ սըգաւորա՛ց.
մի՛ անտես առ:

Ձեռո՛ւք քո՛ արարի՛ն և բարեգործի՛ն հնգ
զնս ի հողո՛յ. ի՛ յօրինել ըզ քեզ աս_
տուա՛ծ յաւիտեան: Իսկ պատրա_
նօ՛ք բանսարկու՛ին՝ խա՛փանեցաք
յանձնա՛ւ լուսո՛յն. և դարձա՛յ անդ_
րէն 'ի հո՛ղ յո՛րմէ առեղծայ: Մ՛ըխի՛
թարի՛չ ամբ հոգի՛՝ լուսաւորեա՛ զմեր
ննջե՛ցեա՛լսն և հանգո՛ զհոգիս նո՛ցա
ընդ սո՛ւրբս քո՛:

ալլ Ծով կենցաղոյս հանապազ զիս
ալէկոծէ ։ Մըրրկեալ ալիք
թըշնամին ինձ յարուցանէ ։
Նաւապետ բարի՝ լեր անձին իմոյ
ապաւէն ։

ալլ Մեղայ տէր բազումողորմ աս_
տուած՝ մեղայ ողորմեա ։ Մեղայ
տէր և անկանիմ առաջի քո ։ մե՛ ։
Մեղայ տէր խոստովանիմ ըզ յան_
ցանս իմ ։ մեղայ ող ։

ալլ Որ առաքեցար ՚ի հայրական ծո_
կցրդ ցոյ ծածկեալ խորհրդով ընդ հօր
յաւիտեան ․ և առեր մարմին զմե_
ղուցելոյ նախաստեղծին յանապա_
կան կուսէն անճառ միաւորութեամբ
վասն մերոյ փրկութեան ․ ողորմեա ։
Որ փոխանակ ճաշակացն դառ_
նութեան մահաբեր պտղոյն ․ անճա_
շակ լինելով քո քառասնօրեայ․ քաղց
րացուցեր յուսով ըզ լուծ նոր քո
օրէ_

(Ը. շաբ՛՛ Հինգ՛՛)

օրհնաց վասըն ։ Որ աշակերտըմ ա-
ւազակին [illegible]ացեր ըզդուռըն դըրախ-
տին կենաց ․ բայց և մեզ մեղաւո-
րացս ողորմութիւն որք ընդ նորին
զքեզ դաւանիմք տէր և թագաւոր
աղաչեմք ըզ քեզ՝ ողորմեա ։

Այսօր կանգնեցաւ աւազան մը- Եղէ
կըրտութեան ՚ի թողութիւն մեղաց մերոց ։
Այսօր տէրըն մեր լուանայր զոտս
աշակերտացն և պատուիրէր զայս
ասելով ։ Ո՛վ ոմն ի ձէնջ եղբա՛րք՝
մատնելոց է զիս ՚ի մահ և որոշի յա-
շակերտացդ ։ Զայն լուեալ պետ-
րոսի , ակնարկէր առ յովհաննէս
հարցանել թէ ով իցէ ։ Նա նըն զոր
տաց յոյ , տրտմեցոյց զէւր զաշա-
կերտսն , և խռովէ" ։

Դու ես քս կեանք և յարութիւն Ձոր
ազգի մարդկան՝ ողորմեա ։ Դու յա-
րուցեալ նորոգեցեր ըզ տիեզերս

 ողոր-

(Հնաշէն Նոտր)

ողորմեա ։ Զոյս յարուն մերոյ · աղ-
բիւր կենաց և փրկութեան ող ։
Հ•Գ Որ ՚ի հրացայտ սուառնաթևիցըդ-
վերա՛ նըստիս՝ · այսօր ՚ի դասըս հո-
ղեղինաց անպատմելի սիրով հեղեալ
՚ի յերկնից՝ · օրհնեալ ես սբ հոգի
ած ։ Որ ՚ի հրեղէն լեզուացն եռա-
հիւսեա՛լ կ սըրբըմեա՛նիս՝ · այսօր ՚ի
շըրթունըս հողեղինացըն հրածորա՛ն
հե՛ղեալ ՚ի յերկնից՝ · օրհ ։ Որ հրա-
կերպիցն արփիափայլ բոցո՛վ միշտ
երևիս · այսօր հողեղինացըն հրա-
ճաշակ բաժա՛ն կ հեղեալ ՚ի յերկ-
նից՝ · օրհ ։
Մ Ուրա՛խ լեր ածածին՝ տա՛ճար ան-
խախտելի · ընդ քեզ մեծացուցա-
նեմք ։ Ցընծացար անարատութեամբ՝ և
զած վայելչապէ՛ս ծընար՝ · ուր ։
Երգէ՛ մարգարէն սբ է տաճար քո
սքանչելի՛ արդարութեամբ՝ և դուռն

երկ-

(Շարա″ Հանգ″)

երկնային. ուրախ:

Այսօր [illegible] որ զօրութեանց հաւա-
տով կանգնեցաւ ՚ի խորանի քում. եշէ
եկայք ժողովուրդք երկրպագես-
ցուք: Մեծ պատուական ի խո-
րանի քում հիմնեցաւ այսօր. եկ:
Փոխ հոգ ն: Նմա մատուցաւ
ճշմարիտ պատարագ և զենումն
անապական. եկայք ժողով:

Ալէլուիա ալէլուիա:

Բարձր առնեմ զքեզ տէր՝ զի ընկա- ալէլ
լար զիս, և ոչ ուրախ արարեր զթշ:
Տէր Աստուած իմ կարդացի առ քեզ՝ և
բժշկեցեր զիս. տէր հաներ ՚ի դժո:
ԱՌ ԱՒԵՏԱՐԱՆ ՅՈՀ ԳԼ ԻԵ ...:
Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ:

Զգուշ լերուք անձանց, գուցէ
ծանրանայցեն սիրտք ձեր շռա-
յլութեամբ և արբեցութեամբ՝ և հոգւովք
աշխարհականօք, և յանկարծակի

հասանիցէ ՚ի վերայ ձեր օրն այն • զի իբրեւ որոգայթ հասանիցէ ՚ի վերայ ամենեցուն որ բնակեալ են ընդ ա՟մ երեսս երկրի։ Արթուն կացէք այսուհետեւ, յա՟մ ժամ աղօթս արարէք, զի արժանի լինիջիք զերծանել յայնմ ա՟մէ որ լինելոց է, եւ կալ առաջի որդւոյ մարդոյ։ Եւ ՚ի տուէ ՚ի տաճարին ուսուցանէր, եւ զգիշերս ելեալ ագանէր ՚ի լերինն՝ որ կոչէր Ձիթենեաց։ Եւ ամենայն ժողովուրդըն կանխէր ընդ առաւօտս առ նա ՚ի տաճարն լսել ՚ի նմանէ։

Պարակցեալ անմարմնականքն՝ առ կենդանատու մբ գերեզմանին • տան":

Սահաւորեալ նշան խաչին՝ յարուելոց փայլեալ ծագի • հաւա":

Երգ Սադաւեալ ՚ի փառաց քրիստոսի որ ժամանեալ դաս ի յերկնից":

Հոգւոյն հանգուցէ": Հայր մեր որ ես":

Սրէ-

(Հ–աշէ Կոզ)

Հրեշտակային ձայնիւ օրհնես_ բմ
ցուք զամենասուրբ զերրորդու_ հնգ
թիւնն. փառաւորելով զՀայր՝ որ
վերակոչեաց զամենեսեան ՚ի մահ_
ուանէ յանմահութիւն։ Երգե_
ցէք ընդ երգ նոր եկեղեցիք սըր_
բեցելոց ւքն երկրպագելով. որ վեր
դասեաց զա։ Սրբասաց ձայնիւ օրհ
նեսցուք. հոգեւորական հրճուանօք
գովեսցուք. սբ զհոգին փառաւո_
րելով. որ վերահանգոյց զա։
Ի ձայն փողոյ գալստեան քո Տէր՝ հնգ
Տմ հոգւոյ զարթիցեն կալ ՚ի դա_
տաստանի քում Քրիստոս Աստուած մեր։
Յորժամ հնչէ բարբառն ահագին.
և հարկանի փող յարութեան մերոյ.
և մեք գոչելով ասեմք փառք քեզ

լըսատեան քոյ, տէր։ Յորժամ առնեմ
զհատուցումըն տէր՝ և ո[illegible]քո պար
ծեսցին ՚ի քեզ. և մեզ շնորհեսցես
փըրկինչ կալ ՚ի յաջմէ քումմէ։

տպշ Պարձո զպսակումըն քո իմէնջ յա_
ղաղակել հողեղինացս. բազմագութ
տէր խնայեա և մի կորուսաներ։
Սանդանեամ զանկեալս ՚ի գլորմանէ
զխորտակեալս ՚ի թըշնամւոյն. որ
բըժիշկդ ես հիւանդաց՝ բըժըշ_
կեա զիմ զհիւանդութիւս։ Ի յան_
ցանաց իմոց թախծեալ անձն իմ
գոչեմ որպ ըզ մաքսաւորն. տէր ծ
քաւեա զիս ըզ մեղաւորս։

տպշ Աներևութից քննող գաղտնեաց
բըժըշկեա զհոգւոյ իմոյ զհիւան
դութիս. և կեցո միայն մարդասէր։
Որ երկայնամիտդ ես առ ամենե_
սեան, ողորմեա անձին իմոյ բազ_
մա_

(Տ_ար" Հանգ")

մամեղի․ և կեցո։ Մենաբաւական
ողորմութեան շնորհ՝ պարգևեա ինձ
յահագին աւուրն ըզ թողութիւն․

և կեցո։

Որ ըզ խորհուրդ քո գալըստեանդ՝ յառաջագոյն գուշակեցեր․ մարգարէիւքն իսրայէլի՝ զորս ընտրեցեր յետ մովսէսի․ որք խօսեցան հոգւով սրբով՝ բազմապատիկ օրինակօք․ տէ՛ր մեզ փրկիչ ողորմութի՝ և ըզ մեղաց ըզ թողութիւն․ Մերձենալ ամաց վերջին՝ զոր տեսանողքըն ծանուցին․ ըզ հասանիլ մեր փրկողին՝ առ 'ի վախճան ժամանակին․ երևեցար 'ի մէջ մարդկան՝ զգեցեալ ըզ կերպ ծառայական․ տէ՛ր։ 'Ի վեցերորդ աւուր զադամ, ստեղծեր 'ի տիպ քո տիրական․ որ ո՛չ պահեաց ըզ պատուիրանըն՝ մերկացաւ ըզ պատմուճանն․ տաղ իէ

խակ նոր ադամդ ՚ի վեց դարուն՝ այց
արարեր կորուսելո՛յն ։ Տուր մեզ ։
Պաճառ լուսոյ անըստուերին՝ և ա_
ռագաստ անճառ բանին՝ ։ որ ընդ
նախնւոյ մօրն Եւայի՝ բարձեր զա_
նէծսն աըրտմալի՝ ։ Հայցեմ յորդւոյ
քո միածնի՝ հօր հաշտութեանըն
միջնորդի՝ ։ բառնալ ՚ի մէնջ ընդ
խռովութիւն՝ և տալ զոգւոց զխա_
ղաղութի՛ւն ։

ՁԲ Յամենայն ձայնէ՛ գոչմանըն սարսե_
ցին դողալո՛վ կարապետո՛ւք դըժոխո_
ցըն ։ և մեռեալքն եկն արտա՛քս անա_
պական ։ Կացեալ ՚ի դուրս այրին և
ձայնէր ազդ արարօղ բարբառովն ի՛
գերեզմանըն, ղազարէ՛ ե՛կ արտա՛քս
անապական ։ Ելեալ ՚ի գերեզմանէն
երիզապի՛ նդ պատանօքըն մեռելո՛յն ։
Հրամայեա՛ց լուծանել ՚ի կեանսըն
յաւիտենի՛ց ։

(Տաղա" Հանգս")

Որ կամաւոր խաչելութեամբ քո տէր ձուբ
բարձեր զմեղս · ըղ. քեզ բարե
բանեմք ամենեցուն յարութիւն ։
Որ երեքօրեայ թաղմամբ քո տէր
մեռուցեր զմահ · ըղ. քեզ · Որ
լուսափայլ յարութեամբ քո տէր կենա
գործեցեր զաշխարհս · ըղ ·
Նոյն և նըման հօր և որդւոյ հա Հ. Գ
գիտ անեղ և համագոյ · բղխումն
հօր անքննաբար՝ առօղ յորդւոյ
անճառաբար · ի վերնատունն այսօր
իջեր՝ զհոգիդ շնորհաց քոց առաքեա
ցեր · աւրհն և մեզ ողորմութբ՝ ի բա
ժակէդ իմաստութեն ։ Լից ստեղ
ծօղ արարածոց՝ որ շրջէիր ի վերայ
ջրոց · նոյն և ի ջուրսն աւազանին՝
ի շնորհել մեզ քում էակցին · գըդ
ուես սիրով աղաւնակերպ՝ զմարդիկ
ծնանիս ածակերպս · աւրհն և ։
Դասուն վերնոցն իմանալեաց՝ և լու
 տո

տորին այսօր զգալեաց . որ մարդա_
րէս աստ 'ի հովուաց՝ և [illegible]աքեալս
'ի ձրկնորսաց . աւետաւոր ըզ մոգսա_
ւորս՝ քարոզ բանի՝ քում զհալա_
ծօղս . ա՞րբո :

մ Մաքուր և ա̃ծածին մարիամ ցանկալի
կուսից և պարծանք ազգի՛ մարդ_
կան . մայր և աղախին մեծացու_
ցանեմք : Անկէզ մորենի և տաճար
ընդ հանուր լուսոյն . անարատ և
անխախտելի կուսութի . մայր և :
Խորհուրդ կենաց և մայր կենդա_
նութե . և՛ առագաստ հրափայլ
ծագմամբ . մայր և :

Իւէ Ապաւինեցաք 'ի խաչ քո արարիչ
յաւիտենից . որ եղեւ մեզ պա_
հապան յաղթող ընդդէմ թշնամ_
ւոյն . աղաչեմք սովաւ փրկիչ պահ_
պանեա՛ զանձինս մեր : Բարձրեալ
թագաւոր , որ վասն մեր ելեր 'ի

խաչ

խաչ . եւ բարձեր սովաւ զյանցանս նախաստեղծին ադամայ . աղաչ:
Փառք հօր եւ: Գլուխ սբ հաւատոյ եւ փայտ կենաց մարդկան յայտնեցար. զոր տեսեալ այսոյն պղծոյ կործանեցաւ անկանգնելի . աղաչ:

Ալէլուիա ալէլուիա:

ԱԾ յանուն քում կեցո զիս, եւ ի զօրութե քում իրաւ արա ինձ: Սղմ
ԱԾ լուր աղօթից իմոց, ունկնդիր բանից բերանոյ իմոյ:

Սբ Աւետարան ՅԻ ՔԻ ըստ Մարկ:

Տրն մեր յս քս ասէ:

Այսպէս է արքայութիւն այ . որպէս զի այր մի արկանիցէ զսերմանիս յերկիր . եւ ննջիցէ, եւ յառնիցէ զցայգ եւ զցերեկ. եւ սերմանիքն բուսանիցեն եւ աճիցեն . եւ նա ոչ գիտէ թէ երկիրն ինքնին բերէ զպտուղ . նախ՝ զխոտն, եւ ապա՝ զհասկն, եւ ապա՝ ցորեան ատոք ի հասկին: այլ

([illegible])

յորժամ տայցէ զպտուղն՝ փութա-
կի առաքի մանգաղ. զի հասեալ են
հունձք: Եւ ասէր. Ո՞ւմ նմանեցու-
ցուք զարքայութի՛ն Այ, կամ որո՞վ առա-
կաւ՝ առակեսցուք զնա: Որպէս հատ
մանանխոյ՝ որ յորժամ սերմանիցի յերկ-
րի, փոքրագո՛յն է քան զամ սերմա-
նիս՝ որք են յերկրի: Եւ յորժամ
սերմանիցի, բուսանի և լինի մեծ-
քան զամենայն բանջար, և արձակէ՝
ոստս մեծամեծս, մինչև բաւական
լինել ընդ հովանեաւ նորա թռչնոց
երկնից բնակել: Եւ այնպիսի առա-
կօք խօսէր ընդ նո՛ զբանն, որպ կա-
րող լինէին լսել. և առանց առակի
ոչ ինչ խօսէր ընդ նս: բայց առան-
ձինն աշակերտացն իւրոց մեկնէր
զամենայն:

Զօյնեցե՜ր առ զաղարոս՝ օրով'':
Պօղեալ սարսեցոյց պահակ'':
Եբէ Յօրժամ գրեալ''լքըն կա՛''տա'':
Հոգւոյն հան'': Հայր մեր որ'':

(Սէխուրբ Զայն)

Գիշերապաշտաման՝ աստ՛ աւ։
Առաջ Կողմ։

Եկեսցէ տէր ի վերայ մեր ողորմութիւն քո. և բան փրկութեան քո պահեսցէ զանձինս մեր ի մեղաց։ Ողորմութիւն քո և ճշմարտութիւն քո և լոյս երեսաց քոց. առաջնորդեսցէ մեզ ի յարդարութիւն։ Որ ողորմած ես գթած և երկայնամիտ տէր ընկալ զաղաչանս մեր. բարեխօսութեամբ սրբոյ աստուածածնին։ բկ աղշ

Տէր ըզ լուր միւսանգամ քո գալստեանդ լուայ և երկեայ. զի ուսայ ՚ի սրբոց պատուիրանացն՝ եթէ գաս դու ՚ի դատել զերկիր. Տէր յիշեցի ըզ չար ըզ գործս իմ և զարհուրեցայ. զի ծանեայ ճըշ- աղշ

մարտուրութե զա՛հաւոր և զանաչառու
ըն՛գ քո դատաստանդ ։ [illegible] յիշեցի
և ըղձութ ա՛րարչական սիրոյ քոյ
առ քո արարածս՝ . և ՚ի քո գըթու-
թենդ ապաւինեալ աղաչեմ . ողորմեա
ինձ յաւուր յայնմիկ քն արդար
դատաւոր ։

Գոհերեւշկան օրհնէք տասն տուն ։

հնէ Ի գալըստեան տե՛ն գըրունք երկ-
նից բանին . և՛ ճառագայթիւք
անճառ լուսո՛յ սուրբ խաչն երևի .
Յերեւսաց տե՛ն լերինքս հալին .
և ՚ի՛ յահէ փառաց նորա շարժին զօ-
րութիւնք ։ Ա՛ւետեօք տե՛ն մեռեալքս
յառնեն , և տէք տէմ անճառ փա-
ռօք զարդարեն ։

հնէ Այս զօրութենց թագաւորն ՚ի նորո
գե՛լ զարարածս՝ . ՚ի ձայն ահեղ
բարբառոյ զարթուցանէ՛ զննջե-
ցեալսն ։ Գողա՛ն երկինք և երկիր՝

յա-

([illegible])

յահէ՛ փառաց քո․ հուր բո՛րբոքեալ
ընթանայ…ոցա՞ կիզէ զմեղաւորսն։
Նորափետուր զարդարին դասք
սրբոց կուսանացն․ ուրախութե՟
մտանեն ՚ի՛ յառագաստ փեսային։
Ի՛ քեզ եմք ապաւինեալ ամենօրհ֊
նեալ սրբուհի․ լե՛ր բարեխօս ան֊
դադար վասն՟ մերոյ փրկու֊
թեան․

Յամենայն ժամ աղաչանք իմ մյա ողջ
ե՟ն․ ի՛ մեղաց իմո՛ց ա՟զ արա
զիս տ՟ր։ Յանցանաց իմո՛ց զարհու֊
րի՛ սիրտ ի՟մ․ աղաչեմ ը՛զքեզ
թո՛ղ ինձ տէր։ Ա՛րտասուաց իմո՛ց
մի՛ լռեր տ՟ր․ զի պանդուխտ
եմ ես յանցաւո՛ր երկրի՛․

Մ՛եղք իմ բազումեն յոյժ․ ծանր ողջ
են քան զա՛ւազ ծովու․ քանզի քե՛զ
միայնոյ մեղա՛յ ողորմեա՛ ինձ ա՟ծ․
Բա՛ց ինձ ը՛զ դուռն ողորմութե՛

որ

(Աշ֊ակ կյոչ)

որ ողբալով կարդամ առ քեզ. քան-
զի քե՛զ: Տէր յիս [illegible]ըթու-
թիւնըդ քո բազումողորմ և մար-
դասէր. քանզի քե՛զ:

ապշ ժէժէ Որ պատուիրան ճշմարտութեան
աւանդեցեր եկեղեցւոյ քոյ քո.
անսահման ժամանակաւ աղօթել
միշտ առ մատուցած հոգեւորով և մը-
տօք: Որ ըզ բան քո օրինաց հա-
տատեցեր գործով մեզ օրինակ.
հանելով ըզ գիշերն ի գլուխ յա-
ղօթան աստուծոյ. ընութեամբ
մերով տնօրինաբար որում կըրկնի
ծնունդ ամենայն: Այս որոյ և մեք
պաղատեսցուք առ քեզ քո. շնոր-
հեա մեզ յամ ժամ լինել քեզ յան-
դիման. մաքուր աղօթիւք ըստ
անմարմնոցն որ յերկինս: Աղա-
չանօք մատուած ծածնին անապական
քում ծնողին զինմանալի աչըս սըր

 տից

ոյց մերոց · բացցես ողորմութե

հ[illegible]րոյս քո քս ·

Իմաստուն կուսանքն պատրաս_ ա-գ
տեալ իւղ լապտերաց · ելին ընդ ղ-բ
առաջ երկնաւոր փեսային վա_
ռեալ լապտերօք · Իսկ յիմարաց
կուսիցն ունայնացեալք ի յիւղոյն ·
անպատրաստ գտան գալըստեան
փեսային՝ շիջեալ լապտերօք ·
Վասն որոյ և մեք պատրաստես_
ցուք իւղ հոգևոր · զի մտցուք ի
յաւագաստ անմահ փեսային վառ_
եալ լապտերօք ·

Որ յարութեամբդ փառօք վայելէ ձ-բ
երկայնամիտ տէր · Օրհնեալ է քո
յարութիւնդ աստուած որ ընդ
մահ մահու ծանուցեր քոյին կա_
մաւոր մահուամբդ · քո · Գոչումն
ահեղ հրեշտակին ի վիմին որ քա_

րո_

(Հձ-ագ Կող)

ցողէր առ որ կանոյսն յարեան որն
ի մեռելոց. քո [illegible]

ՀԳ Իջեր տէր ողորմութեամբ քո յաշ-
խարհ. և ընդ մեռեալ բնութեանս
ի կեանս վերափոխեցեր. Իջեր տէր
առ հայր փառօք ի յերկինս. և մ-
խիթարիչ առաքելոցն առաքեցեր ըզ-
Հոգիդ. Նստեր տէր այսօր ընդ
գանձդ երկնային. և բաշխեցեր ա-
ռատապէս պարգևս աղքատ բնու-
թեանս.

Մ Ընդ քեզ Աստուածածին որ վերօրհնիս
ի զօրաց հրեշտակաց ազգ մարդ-
կան կենդանեաց մեծացուցանեմք.
Ընդ քեզ բնակի հրեղէն ածութե
յիմանալի զօրայն երանեալ. ազգ.
Ընդ քեզ մայր էմմանուէլի մար-
գարէին յառաջ գուշակեալ. ազգ.

ԵՀԵ Ի վերուստ վիմի հաստատուն շինեցեր ըզ
քո սուրբ զեկեղեցի. ընդ սա պա-
հեա

([illegible] Հանգս")

հեա՛ ի խաղաղութե՛ն ։ Ո՞ր շնորհե֊
ցե՛ր ու[illegible]ն ՚ի բնակարանս հրեշ֊
տակա՛ց և մարդկան քաւարա՛ն ։ տո՛ւր
սմա զանշա՛րժ քո զխաղաղո՛ւթիւն ։
Փառք հօր և՛ ։ Ի՛ տաճարի՛ փառա՛ց
սրբութե՛ն քո՛յ քեզ երգեն ման֊
կունք՝ տո՛ւր սոցա զառատ քո՛ ։

Ալէլուիա ալէլուիա ։

Ա՛ծ ողորմեա՛ մեզ և օրհնեա՛ զմեզ ։ ալէլ
երևեցո՛ զերեսս քո ՚ի մեզ և ող՛ ։
Ճանաչել յերկրի զճանապարհս քո,
յազգս ամ զփրկութիս քո ։

ՍԷ՛ Աւետարանս ՅԷ ՒԻԷ որ լինի Մայ ։
Տէրն մեր Յս Քս ասէ ։

Դարձեալ՝ նման է արքայութի երկ֊
նից գանձի ծածկելոյ յագարակի,
զոր գտեալ մարդոյ՝ թաքուցց ։ և ՚ի
խնդութե՛ն անտի երթայ վաճառէ զամ
ենչ զոր ունի՝ և գնէ զագարակն
զայն։ Դարձեալ՝ նման է արքայութի
երկնից առն վաճառականի, որ խնդ֊

րիցէ մարգարիտս գեղեցիկս։ Եւ
գտեալ մի պատուական մարգարիտ՝
երթեալ վաճառեաց զա̃մ զոր ինչ ու-
նէր, եւ գնեաց զայն մարգարիտ։
Դարձեալ՝ նման է արքայութիւն երկ-
նից ուռկանի արկելոյ ՚ի ծով, եւ յա̃մ
ազգաց ժողովելոյ. զոր՝ իբրեւ լցաւ՝
հանեալ ՚ի ցամաք, եւ նստեալ ժողո-
վեցին զբարի բարին յամանս, եւ զխո-
տանն ՚ի բաց ընկեցին։ Այնպ̃ եղիցի
՚ի կատարածի Աշխ̃. ելցեն հրեշտակք՝
եւ մեկնեսցեն զչարսն ՚ի միջոյ արդա-
րոց, եւ արկցեն զն̃ ՚ի հնոց հրոյն. անդ
եղիցի լալ եւ կրճել ատամանց։ Ասէ
ցն̃ Յ̃ս. իմացարուք զայս ա̃մ։ Ասեն
ցնա. այո Տ̃ր։ Եւ նա ասէ ցն̃. Վ̃ս
ա̃մ դպիր աշակերտեալ արքայուե̃ երկ
նից՝ նման է առն տանուտեառն՝ որ
հանէ ՚ի գանձէ իւրմէ զնոր եւ զհին։

Երգ Ըստ օրինացըն մովսէսի՝ ընծայ"։
Թագաւորըդ հրեղինաց՝ որ"։
Ս°րարի "չ եւ մա՛րդասէ՛՛ր անո"։
Հոգւոյն հանգու"։ Հայր Թէ որ"։

Եւր-

(Լւ-ագ կոզ)

Երրորդ Ձայն։

Ի ձայն մեծի՛ զօրութեանն և ի՛ գձ
հնչմանն հրաշալի փողոյն. հնգ
ուր հողացեալ մարմինք մարդ
կան նորոգին. յայնժամ աւուր ահե
ղին յիշեա՛ տէ՛ր մեր և զմեր զ
ննջեցեալսն և հանգո՛ ընդ սուրբս
քո։ Յորժամ նշան տէրունեան
ճառագայթիւք փայլի. և թագաւոր
դ թագաւորաց փառօք տեսանիս.
յայնժամ աւուր ահեղին յիշեա։
Յորժամ ատեան դատաստանին
դնի. և դպրութիւնք հրաշէցն
բանին. յայնժամ։
Ո՛ր երկայնամիտ ես տէ՛ր. քաղցր հնգ
և անոխակալ. հանգո՛ զհոգիս քոց
ծառայից. զի՛ մի՛ դարձցի՛ տնանկ
ամօ

ամաչեցեալ յաւուր ահեղ ատենին·
Օ յիշատակ հրաշափառ... ի հա-
ճոյս քեզ ընկալցիս · և զուխտս
մեր ընկալ որպէս զաբէլին զնուէրն և
զաբրահամուն · զէ՛ մի · Ի խորան
քումմ սրբոյ՝ հանգուսցես ընդ ծա-
ռայս քո · և դշխոյս նոցա դասես-
ցես ընդ սուրբս քո · զէ՛ մի ։

ապէ Օ երծո զիս յորոգայթէ որսողին ·
և յա՛մ վտանգից աշխարհի · և
ողո՛րմեա ։ Յաներևոյթ թշնամ-
ւոյն և ի դաղտնի նետից բանսարկ-
ուին պահեա · և ող · Փրկեա
զիս ի յանցանաց մեղաց իմոց · և
նորոգեա զիս հոգւով գիտութ-եան ·
և ողո՛րմեա ։

ապր Օ ով մեղաց իմոց զիս ալէկոծէ
որ ես նաւապետ բարի · շնորհեա
ինձ նաւահանգիստ հայր ամենա-
կալ · Խորք պատրանաց զիս կո-

(Մաշտ՟ Հանգ՟)

րուսանեն, այլ դու նաւապետ բա-
րի. շնորհեա ինձ։ Որ միայն իշ-
խանդ ես Թողուլ ըզ մեղս. և ես
աղաչեմ ըզ քեզ տր Թող ինձ ըզ
մեղս իմ հայր ամե։

Որ տիրական նս առ՛ի քէն կարգեալ
ընտենս բնուԹն մերոյ. իմաստու-
Թե ըզ պարտիս եԹող քոյոց պար-
տապանաց. Թող և ըզ մեր ըզ յան-
ցանս ողորմուԹեամբըդ քո քս։ Ներսէս
Որ զպատմուճան նն առաջին զոր զգե-
ցուցեր օծմամբ հոգւոյն. մերկա-
ցաք մեղօք բստ նախահօրըն պատ-
րանաց. զգեցո ըզ նոյն վերըստին
ողոր։ Յանկոյն կայծակունսն 'ի
սրոբէիցն անհրպելին. անմաքրա-
պես մերձեցաք դոլ պարտապան
քում խորհրդոյ. շնորհեա ըզ
նոյն մաքրուԹե 'ի ԹողուԹն մեղաց
մերոց, Որ վառեցար 'ի յարփւոյն

և

(Ներսէս Հայ)

և ոչ կիզար ըստ մարմնոյն · այլ
ետուր զհացըն կենա[illegible]ակուր
բանաւորաց · բարեխօսեա՛ առ ք͞ս
ջընջել ըզգիր մեղաց մերոց ·
ա-կ Ա. Հաւր ես Թագաւոր քրովբէական
Հ-բ ձայնիւ՛ օրհնեալ · ի՛ յերկի՛նս ՚ի յերկ
րի և յամ ժամանակի · Ա. Հաւր ես
Թագաւոր որ նորոգե՛ս զքո զարա_
րածս · հաստատես ՚ի հաւատս ՚ի գի_
տութ͞ե ճշմարտութ͞ե · Լուսաւորեա՛
ըզ մեզ ք͞ս ՚ի միւսանգամ քո գալըս
տեանդ · յորժամ ծագես ի յերկ_
նից և նորոգես զքո զարարածս ·
Ձ-ր Ա. յսօր յարութ͞ե քո՛ տօնեցէ՛ք
հաւատացեալք · ի մի՛ ա͞ծ հայր
ամե՛նակալ · Ա. յսօր և կանա՛յքն
իւղաբերքն աւետիս տալով առաքե_
լոցն · օրհնեն զա͞ծ զհայր ամե ·
Ա. յսօր և հրեշտա՛կք ՚ի յերկինըս
հոգեւոր հրնչմամբ երգով · օրհ ·

(Շարա" Հանգ")

Որ ՚ի թեւըս թեթեւս աննիւթ սա- հ-գ
ւառնեալ եւ ճառագայթոլորդ սերովբէ-
ից՝ վերանըստեալ տեսչութեան խնա-
մես զարարածս՝ . հոգեւորդ սուրբ-
օրհնեալ ես յարարածոց քոց ։ Որ
սքանչելապայծառ հրաշալի ծոյնիւ
ընդ հօր եւ ընդ որդւոյ միշտ փառա-
բանիս եւ քաղցրութեամբ հոյես յարա-
րածս . հոգ ։ Այսօր աստուածային տես-
չութեան ՚ի վերնատունըն հընչեալ
հողմաձայն հընչմամբ . եւ զառաքելըն
որբուցեալ բաշխեցար յարա-
րածս . հոգ ։

Ի ծածկին երկնային դուռն . ած- մ
ային ձայնիւն աւետարանէր հրեշ-
տակն՝ . ուրախ լեր բերկրեալդ Տէր
ընդ քեզ ։ ՚Ի քերովբէս բազմեալ
ընդ հօր անապականաբար բնակել
հանգեցաւ ՚ի քում յորովայնի . ուր ։
Որ բոցեղէն սրովբէիւք շուրջափա-
կեալ

կեալ պահիւր · այսօր 'ի մէջ ժամուդ-
կան 'ի գերկրս հողեղինս յայտնեալ·
ուրախ լեր ։

Իշէ Փայտ կենաց որ փոխանակ մահա-
ցու պտղոյն ընդ քո պտղաբերե-
ցեր · պարզապեալ պանծեամ զուխտս
հաւատացելոց ։ Եւ բացա մեզ ճա-
նապարհ ծառոյն կենաց 'ի սրբէ-
ական պանծանութեանն · պար ։
Փառք հօր և" ։ Եւ աղաւնեցա-
նախահօյրն 'ի ճաշակմանէ պտղո-
ղոյն · և քեզ երկրպագեն ամ
հաւատացեալք · պարզապեալ ։

Ողորմեա ողորմեա ։

ողջն Հաճեցար տր ընդ երկիր քո , և
դարձուցեր զգերութի յակոբայ ։
Թողեր զանիրաւութի ժողովրդեան
քո , և ծածկեցեր զամ մեղս նց ։
Դադարեցուցեր զամ սրտմտութիւնս
քո , և դարձար 'ի բարկու" ։

• Տր մեր Յն Քն։

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. եթէ ոչ հատն ցորենոյ անկեալ յերկիր մեռանիցի, ինքն միայն կայ. ապա թէ մեռանիցի՝ բազում արդիւնս առնէ։ Որ սիրէ զանձն իւր՝ կորձա‑կէ՝ զնա. և որ ատեայ զանձն իւր յաշխարհիս յայսմիկ՝ 'ի կեանսն յաւիտենականս պահեսցէ զնա։ Եթէ ոք զիս պաշտեսցէ, զկնի իմ եկեսցէ. և ուր եսն եմ, անդ և պաշտօնեայն իմ եղիցի։ Եթէ ոք զիս պաշտեսցէ, պատուեսցէ զնա Հայրն իմ։

Փառաց 'ի փառս բարձրանան"։
Բանհամբք և ժողովուրդք"։

Ի՛դնիլ բեմի՛՛ն բազմի՛՛ փեսա‑յ՛ն և առագաստո՛ն զմ՛րդարի.
գովբրինելեա՛ն փողի՛՛ն գոչ"։

Հոգևոյն հանգուցէ"։ Հայր Տէր որ"։ եղէ

(Նուրբար Չայն)

Վ. Ձայն.

դկ
հնգ Լոյս ի լուսոյ զմեզ լուսաւո-
րեա · որ փառօք հօր հանդեր-
ձեալ ես գալ ՚ի դատել զեր-
կիր · արժանաւորեա՛ և ըզ մեր
ըզ նընջեցեալսն անճառ խոստմանց
քոց ընդ սուրբս քո ։ Հօր և հոգւոյ
համագոյակից՝ ՚ի տիեզերական ա-
հեղ ատենին · արժան ։ Երկնի և
երկրի արդար դատաւոր · յորժամ
հատուցանես ըստ գործոց իւրա-
քանչիւրոց՝ · արժան ։

հնգ Փառք քեզ սուրբ փառաւորեալ
յաւիտեան · որ կենարարդ ես մարմ-
նոց և գոյացուցիչ հոգւոց մեր
ննջեցելոցն ։ Որ բարձրացար ՚ի
խաչին վասն ադամայ նորոգմանն · և
իջանելովդ քո ՚ի դժոխս աւար ա-

ւեր ընդ գերեալսն։ Ընդ գետն նա ար–
եան քո յիջ...ամ կենդանագործող աշխար–
հի. և հանդստեան արժանաւորեա՛
յերկնից վերին։

Քրիստոս տէր աստուածոյ. ողո– ապշ
որմեա։ Շնորհնութե՛ ՚ի մեղա–
երկնեաց զիս մայր իմ. աղաչեմ փըր–
կիչ ողո։ Վիրաւորեալ մեղօք ան–
կանիմ առ քեզ փրկիչ. մի անտես
առներ՝ ող։

Աղաչաւորն հառաչանօք ՚ի տաճա– ապշ
րին եկաւ ընդ քաղուութիւն. նոյնպէս
ձայնիւն և ես գոչեմ. ողորմեա ինձ
տէր։ Աւազակն աղաղակէր ՚ի խա–
չին՝ յիշեա զիս տէր. նոյնպէս։ Անառակ
որդին աղերսանօք աղաչէր ընդ քեզ.
հայր մեղայ յերկինս և առաջի քո.
նոյնպէս։

Կոյս ՚ի լուսոյ ծննդեան և ծա– ապշ
գումն. որ եկիր ՚ի խնդիր մոլո– նրէէ
րեալ

րեալ ոչխարի բնութեամ · զոր ընդ
խաչին բարձեր ի վերայ ուսոյդ` ·
մաքրեա՛ ըզ մեզ 'ի մեղաց մերոց ։
Սուրբըդ սըրբոց էից մաքրութի·
որ ածե՛ր տան քո աւել 'ի մեղաց
զաշխարհս մաքրելով · 'ի նմա գըտ
եալ զպատկեր քո նորոգեցեր` ·
նորոգեա՛ զմեզ ի հնութէ մեղաց ։
Ընդ անառակին որդւոյ գոչեմք
առ հայրըդ գըթած · մեղաք յերկինս
և առաջի քո քաւիչ յանցանաց · եւ
ընդ առաջ սիրով գըրկեա՛ համբու
րիւ` · մաքրեա՛ ըզ · Աղբիւր կենաց
բըղխեալ յեդեմայ մը ծածկին` ·
որով արբեցաւ երկիր ծարաւուս
հոգւոյն իմաստիւք · տուր մեզ մաղ
թեա՛ աղբիւրս արտասուաց · մաք
րեա ըզ ։
աղւ Շնորհեա՛ մեզ տէր ընդ աղքատաց
իրէ օրինակին ղազարու ժուժկալութի ·

(Շ արա″ Հանգ″)

զի կամաւոր աղքատութե՛ արքայու_
թեն Երկնից ընդ նըմին լիցուք
արժանի՝ . լո՛ւր մեզ և ո՛ղորմեա՛ քո՛
ալդ : Ո՛ր փո՛ խա՛նակ հացին կարօ_
տութե՛ զհացն անմահութե՛ նըմա
շնորհեցեր՝ . և ընդ մեծատանն ան_
գթութե՝ 'ի գոգն աբրահամու՛ ը՛դ
նա՛ ընկալար՝ . լո՛ւր : Լուսաւո՛րեա՛
զաչըս սըրտից ստանալ մեզ ողորմու_
թե՛ 'ի քէ՛ն տը՛ր զողորմութի . զի մի
ընդ մեծատանըն հայցե՛սցուք 'ի բոց
ծնոցին ծադի՛ն մատի՛ն ջուր 'ի զո_
վացումն՝ . լո՛ւր մեզ :

Ը՛ղ քո՛ յարութիդ օրհնեմը՛ք մար_ ձ..ը
դասէր՝ . աղաղակելով տէր փառըք
քեզ : Զոր օրհնե՛ն սերոբէ՛քն և
զովե՛ն քերոբէքն . աղաղա : Ընդա_
դա՛ր բերանով անհանգիստ բարբա_
ռով . աղաղակե :

Ը՛յսօր ցը՛նծան դասք առաքելոցըն հ..4
դա_

գալըստեամբ հոգւոյն այ · զոր մըխի
թարեաց փոխանակ բանին մարմնա_
ցելոյ եղեալ ընդ նոսա · փառըս տա_
ցուք նմա սրբասաց ձայնիւ ·

Այսօր բըղխեաց ջուր կենդանի յե_
րուսաղէմ · յորմէ լըցան գետք
ա̅ծայինք · և ընթացեալ արբուցին
տիեզերաց զքառավտակ աղբիւրն
եդեմայ · փառ · Այսօր ցօղով իմա_
նալեաւ յամպոց հոգւոյն զուարթա_
ցան բոյսք եկեղեցւոյ · պտղաբերա_
ցան դաշտք արդարութե և գեղեց
կացան անապատք մաքուր կուսու_
թե · փառըս տա ·

մ Մայր և կոյս աղախին քո · որ բա" ·
Մաքուր աղաւնի և հարսն երկ" ·
Եւ հաճեցան իմանալէքն" ·

բչի Ո՛վ պահապան որ ծագեցար յե_
դեմայ · նշան յաղթութե ընդ դէմ
աներևոյթ թշնամւոյն · Պու փա_
կե_

(Շարա" Հանգս")

կերո՛յ դրախտին բացող և առաջ-
նորդ մտա[illegible]կին . որ բոցեղէն սու-
րըն կապեա՛ց ա՛ նեղէն հրամանաւ :
Փառք հօր և" : Եւ ցընծան բառա-
րոյինքս մե՛մ ՚ի միաբանգամ քոյ գա" :

Ա.ւէտարան աւէտարան :

Տէր լո՛ւր աղօթից իմոց՝ աղաղակ" : աւէ
Յաւուր նեղութե̃ իմոյ խոնար" :
ՄԵծ Աւետրնի ՅԻ ՔԻ որ ըստ Ղու" :
Տրն մեր Յս Քս ասէ :

Մի՛ երկնչէք հօտ փոքրիկ . զի հաճեցաւ հօր ձեր՝ տալ ձեզ զարքայութիւնն : Վաճառեցէ՛ք զինչս ձեր , և տո՛ւք զողորմութի̃ . և արարէ՛ք ձեզ քսակս առանց հնանալոյ՝ գանձ անպակաս յերկինս . ուր ո՛չ գող մերձենայ , և ո՛չ ցեց ապականէ : զի ուր գանձն ձե՛ր է , անդ և սիրտք ձեր եղիցին :

Եղիցին գօտիք ձեր պնդե̃լ ը̃ մէջս և ճրագունք լուցեալք . և դուք նմանօղք մարդկան՝ որ ակն ունիցին տն̃

իւր

խուրեանց՝ թէ երբ դառնայցէ 'ի հարսանեաց . զի յորժամ գայցէ և բախիցէ՝ վաղվաղակի բանայցեն նմա ։ Երանի իցէ ծառայից այնոցիկ՝ զորս եկեալ տէրն գտցէ արթունս ։ ամէն ասեմ ձեզ, զի գօտի ընդ մէջ ածցէ, և բազմեցուսցէ զնս, և անցեալ պաշտեսցէ զնս ։ և եթէ յերկրորդ՝ կամ յերրորդ պահու եկեսցէ՝ և գտցէ այնպէս, երանելի են ծառայքն այնոքիկ . Բայց զայն գիտասջիք, եթէ գիտէր տանուտէրն յորում ժամու գող գայ, չտայր թոյլ ական հատանել 'ի տան իւրում ։ Եւ դուք՝ եղերուք պատրաստք, զի յորում ժամու ոչ կարծիցէք՝ գայ որդի մարդոյ ։

Զօրակցեալ անմարմնականքն՝ առ" ։

Ցօհաւորեալ նշան խա" ։

Էբէ Յօրժամ հընչէ՜ւն փողո՜յն լենի՜ ե՜ ղևտակա՜ն գ՜րը՜ն" ։

Հոգւոյն հան" ։ Հայր Տէր որ" ։

Զոր_

(Ա — Ձայն)

Չորրորդ Ձայն.

Ռանգլի զքեզ օրհնեն իշխա_ դՃ
նութիւնք երկնից թագա_ ՀՆԿ
ւոր փառաց . ամենակալ
ամենակարող թող ըզ մեղըս մեր նըն
ջեցելոցն . և հանգո ՚ի խորանի
քում ի յարքայական ի հանգըս_
տեան : Որ ՚ի նախնումն ըզ մարդա_
րէն մովսէս լուսաւորեցեր ա̃ծային
փառօք տեսլեամբ ա̃ծութե̃նըդ քոյ.
լուսաւորեա և ըզ մեր ըզ նըննջե_
ցեալսն . և հանգո ՚ի խո: Բարեխօ_
սութեամբ սուրբ ա̃ծածնի ծըննո_
ղի և մօր քոյ յիշեա զգինս արեան
քոյ տ̃ր . և դասաւորեա յերանա_
ւէտ յանթառամ և յանտըրտում ՚ի
կեանսդ . ՚ի յարքայական ի հանգըս
տեան .

Փա_

հնգ Փառք քեզ Հայր՝ որ կենարարդ
ես մարմնոց և գոյացուցիչ հոգւոց·
ընկալ զօրհնաբանող հոգիս յանմա-
հական քո հանգիստ։ Մարդասիրի
Հօր որդի · որ պատկերակից եղեր
հողեղինացս · և խաչեցար · ընկալ
Ամենազօր սբ Հոգի · որ անդորրիչ
ես ննջելոց՝ և մխիթարիչ
հոգւոց · ըն։

տպղ Համբառնամ առ քեզ տր զանձն իմ·
Նայեա՛ յիս գթութեամբ քո · և
ողորմեա ։ Դու ես յոյս և ապա-
ւէն իմ · զերծո՛ զիս յորոգայթէ
մեղաց · և ող։ Ապրեցուցիչ իմ և
փրկիչ իմ· ապրեցո՛ զիս յորոգայթէ
մեղաց · և ող։

տպղ Ած մարդասէր որ զմաքսաւորն ար-
դարացուցեր· քաւեա զիս ըղ մեղա-
ւորս։ Ո՛ր քղանձին հանդերձի քո
զմերձեցեալն ի քեզ՝ բժշկեցեր· քա

 Ո՛ր

Ո՛ր բանիւ հրամանի քո զանդամա-լոյծն առողջացուցեր. քա:

Ո՛ր զօրէնըս սրբութեան պահոց նախ ՚ի դրախտին աւանդեցեր. զոր ոչ պահելով նախաստեղծիցըն ճաշակմամբ պտղոյն ճաշակեցին ըզ դառնութիւն մեղաց և մահու. վասն որոյ շնորհեա՛ մեզ տէր ճաշակել ըզ քաղցրութիւն քոց պատուիրանաց:

Ո՛ր զանմաքան վերօք մեղաց հարուք յոգւս ի թըշնամւոյն. և ի բազմապատիկ է հի հիմանդութեանս. կարօտացաք մարդասիրիդ բառնալոյ ըզ ցաւս մեր. վն որոյ բըժըշկեա՛ ըզ մեզ քրիստոս որպէս մարդասէր:

Ո՛ր եկեր ՚ի փրկութիւն մարդկան ծնընդեամբ կուսին մարիամու. և կենդանարար քո յարութեամբդ, հրաւիրեցեր ըզ մահացեալսն ՚ի յարութիւն անմահութեան:

վասն որոյ աղաչանօք մօր քո կեցո
զմեզ փրկիչ:

Հր– Որ 'ի չորեքկերպեան կենդանեաց
փառաբանիս 'ի բարձունս՝ . այսօր
մարդասիրապէս փրկիչ 'ի բեթա-
նիա երթալ յանձն առեր . աղբիւր
կենաց մեր և յոյս ողորմեա մեզ:
Որ յարտասուս մարիամանց գթա-
ցեալ արտասուեցեր և ասացեր ցնոսա.
ուր եդիք՝ ես յարուցից ըզ
սիրելին իմ զղազար . աղբիւր:
Աստուածային արարչագործ ձայնիւդ քո
քո 'ի թաղմանէ կոչեցեր զղազա-
րոս . ցուցեր կենդանեաց և մե-
ռելոց տէր . աղբիւր:

Զոր Անեղակից բանիդ Հօր և եղելոց
պատճառ . որ ծընար 'ի կուսէն . ըզ
քեզ ծանեաք տէր՝ աղաչեմք ողոր-
մեա ազգի մարդկան : Սերոբէիցն
աչաւոր և դատաւոր կենդանեաց
և

(Շարակ" Հանգ")

և մեռելոց՝ որ ՚ի խաւարին բնակեա_
ցար. ընդ քեզ։ Կենդանութեան աղ_
բիւր և պարգևատու առատ ողոր_
մութեան. որ յարեար ՚ի մեռե_
լոց. ընդ քեզ ծա։

Անսկիզբն աստուած մեծ՝ հոգի հոգ
զմարգարէութեանց նախագուշա_
կումն արտափայլեալ լուսազարդե_
ցեր. առատապէս հեղեալ յա_
ռաքեալսն։ Անժամանակ որդի
միածին՝ ընդ խոստացեալ պարգևս
ուետեացն ի վերնատունն առար_
տեալ լցեր. առատա։ Միանական
հայր երկնաւոր. զանբաժանելի
լուսոյդ ընդ ծագումն հողեղէնա_
ցըս շնորհեցեր՝ . առա.

Ընդ քեզ օրհնութիւն մեծացուցա_ մ
նեմք։ Որ ընդ բանին որդի յարգան_
դի կրեցեր սրբուհի անարատ.
և անճառապէս ծնար ընդ վերա_

 ձգօղն

(Չորրորդ Ձայն)

ձգօղն երկնից. ընդ քեզ: Ո՛ր էից
լուսոյն արժանի եղեր բառնալոյ
'ի քո գիրկս. և արեգականն արդա
րութեան եղեր արևելք. ընդ:

Խչէ Զօրութիւն սուրբ խաչի քո քս
որ կանգնեցեր 'ի փրկութիւն աշ
խարհի. սու պահեսցէ ընդ մեզ
յամ փորձութեան: Քանզի 'ի սմա
բարձրացար տէր և 'ի սմա հեղեր
ընդ պատուական քո արիւնդ. սու:
Նու ընդ քո միասանգամն ընդ գալուստ
տեառ նշանաւ խաչի քո ցուցեր
աշխարհի. սու:

Ր.չէ-ր-եա աչէ-ր-եա:

Աղէս Մերձեսցին խնդրուածք իմ":
Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո":

Մեծ Նաւարնէ Օէ Պէ որ լոյս Մեր":
Տէրն մեր յու քո աւէ:

Ալ յարուրան յայնոսիկ յետ նե
ղութեանն այնորիկ արեգակն
խա

(Ծարա" Հանգ")

խաւարեսցի, և լուսին ոչ տացէ զլոյս իւր. և աստեղք յերկնից թօթափեսցին, և զօրութիւնք յերկնից շարժեսցին։ Եւ յայնժամ տեսցեն զորդի մարդոյ եկեալ ամպովք, և զօրութե՛ և փառօք բազմօք։ Եւ յայնժամ առաքեսցէ զհրեշտակս իւր, և ժողովեսցէ զընտրեալս իւր ՚ի չորից հողմոց ՚ի ծագաց երկրի մինչև ՚ի ծագս երկնից։ Բայց դուք՝ ՚ի թզենւոյ անտի ուսջիք զառակն. յորժամ ոստքն նո՛ կակղանայցեն, և տերև արձակիցի ՚ի նմա, գիտէք թէ մերձ է ամառն. Նոյնպէս և դուք՝ յորժամ տեսանիցէք զայս ամենայն, գիտասջիք՝ թէ մերձ է առ դուրս։ Ամէն ասեմ ձեզ, թէ ոչ անցցէ ազգս այս, մինչև այս ամենայն եղիցի։ Երկինք և երկիր անցցեն, և բանք իմ ոչ անցանիցեն։

Ձայնեցեր առ Ղազարոս՝ որով"։
Պօղեալ սարսեաց պահակ"։
Տուն մի էրէ զորն և չամիա։ Հոգւոյն հան"։
Հայր մեր որ յեր"։

 Մերք

(Զուրորէ Զայն)

Ա կղ Ձայն.

դկ Խնդրեմք ՚ի քէն Թագաւոր
հնգ փառաց՝ փառաւորեալդ ՚ի
զուարթնոց. ընդ ննջեցեալսն
մեր ընկալ մարդասէր տէր և հան-
գո ընդ սուրբս քո. Յորժամ գաս
փառօք հօր դատել զերկիր արդա-
րութեամբ արեգակն. ընդ ննջեցեալ:
Ի նստել քո յատենի դատաւոր ա-
ծ հեղ քո փրկիչ մեր և յոյս. ընդ.
հնգ Հայր անսկիզբն բարերարն մար-
դասէր. որ ստեղծեր ես հոգւով
և մարմնով. յիշեա զննջեցեալսն
մեր. և հանգո ընդ սուրբս քո. Որդի
միածին որ գթած ես առ ամենե-
սեան. որ խաչին և արեամբ գնե-
ցեր ընդ քո ժողովուրդս. յիշեա
զգինս արեան քո տէր. և հանգո
ընդ

ընդ Հօր քո ։ Հոգիդ ճշմարիտ · որ աղբիւրդ ես անսպառելի, և բղխեցուցիչ ամենայն բարութեանց ·

յիշեա՛ ։

Քրիստոս Աստուած յոյս ապաշխարողաց · շնորհեա՛ զթողութիւն բազում յանցանաց իմոց ։ Առ քեզ բազմադամ թապաւինեալ կարդամք մի՛ մերժեր զմեզ յողորմութենէ քումմէ ։ Որպէս զաւազակն կին անդամալոյծն առ քեզ · յիշեա՛ և զիս տէր ի քում արքայութեան ·

Ալիք յանցանաց զիս ալէկոծեն · և մեղք իմ բազում, զիս յանդիմանեն ։ Արդ զինչ արարից մեղուցեալ անձամբս, որ չեմ ապրելոց յահագին հրոյն · Մեղայ քեզ Քրիստոս որդի Աստուծոյ · շնորհեա՛ զթողութիւն բազում յանցանաց իմոց ։

Քանն

ապլ նվնի Բանն որ ընդ հօր յէութե և հա-
մագոյն ընդ հոգւոյն . ընդ պատկերն
իւրական խառնեալ ընդ հողանիւթ
բնութեանս . զոր զարդարեալ փա-
ռօք եդ ՚ի դրախտին փափկութե .
Յորում ցնծայր զուարճացեալ ան-
ըմբռնական խնդութե՛ . քանզի զած
տեսանէր միշտ խոնարհեալ ՚ի դրախ
տին . յորմէ զլուսոյն ճաշակայթ
տրպաորէր ի յինքեան . Մ՛ որդւոյ
մղաչեամ մայր այ մարիամ . զմիածին
քո զորդին՝ զի շնորհեսցէ ըստ աւա
զակին , ժառանգել վերըստին մեզ
ըզդրախտին վայելչութի .
Հր- Յիսու՛ս միածինն անմահութեց
պարգեւատուն երևեցաւ ըմեզ .
խափանեաց զզօրութիւն մահու .
Ընդ խմի՛ մբ առաստուաց մարիա-
մու և մարթայի անկեալ առ ոտսն
տեառ՛ն , խնդրէին զնորոգութ

(Ղ.ազար" Հանգստ")

եղբօրն։ Բանին՝ բանն ած կենա_
գործեաց ընդ ղազարոս ՚ի թաղմա_
նէն. և եկեալ արտաքս անապական։

Յարեամբ երևեցար առաքելոցն. և Ձ․ Է
մեզ փրկիչ ողորմեա։ Մեք քո
թագաւորիդ անմահի՝ երկիր պագա_
նեմք. և զյարութիւնդ քո փառաւո_
րեմք։ Փառըք փրկողիդ և միած_
նիդ անմահի. փրկեա զժողովուր_
դըս քո զոր ընտրեցեր պատուական
արեամբըդ քո սրբով։

Ահարաշամբժ մղբերէն անհատա_ Հ․ Գ
հսըրդ վառալ՝ կենդանարար հեր
հոգի. օրհնեալ ես լոյս ճշմարիտ։
Այսօր ՚ի սուրբ վերնատունն եկեալ
ած ճշմարիտ. հրաշագործեաց զա_
ռաքեալսն ՚ի լոյս փառաց քոց հոգի։
Հրձուողական խնդութեան աշա_
կերտացն լցեալ. փառաւորելով
երգելին՝ օրհնեալ ես լոյս գերազանց

(Ա Էջ Ձայն)

Մ Ի քեզ եմք ապաւինեալ. քի մայր ա՜յ մերոյ։ Որքան զերկինս բարձրագոյն մարիամ պարծանք եկեղեցոյ. քի մայր։ Որքան զարեգակն պայծառագոյն մարիամ. մի դադարիր բարեխօսել վասն մեր. քի մայր։

Իշէ Սուրբ զխաչ քո շնորհեցեր զէն եկեղեցւոյ քում սրբոյ. որով դատապարտեալ պարտեցաւ թշնամին։ Սովաւ պահպանեա ըզ ժողովուրդս քո քս. որով երկրպագեմք քեզ ընդ հօր և հոգւոյն։ Փառք հօր և որդ"։ Ի քեզ ապաւինիմք քրիստոս որ գալոց ես խաչիւ. որպէս զի փրկեսցես զմեզ յայնմ աւուր ահեղ ատենին։

Ալէլուիա ալէլուիա։

Ողնա Ի խորոց կարդացի առ քեզ տէր"։
Եղիցին ականջք քո ի լսել"։

Աւ. Աւետարանն ՅԷ. ԳԻԷ. որ ըստ Մատթէոսի'':
Տէրն մեր ՅՈ ԳԻՈ:

Յայնմ ժամանակի պատասխանի ետ յի՛ւ և ասէ. գոհանամ զքէն հայր՝ տէր երկնի և երկրի. զի ծածկեցեր զայս յիմաստնոց և 'ի գիտնոց, և յայտնեցեր տղայոց. այո հայր. զի այսպէս հաճոյ եղև առաջի քո: Ամենայն ինչ տուեալ ինձ 'ի հօրէ իմմէ: Եւ ոչ ոք ճանաչէ զորդի, եթէ ոչ հայր. և ոչ զհայր ոք ճանաչէ, եթէ ոչ որդի, և ում որդին կամիցի յայտնել: Եկայք առ իս ամ աշխատեալք և բեռնաւորք, և ես հանգուցից զձեզ: Առէք զլուծ իմ 'ի ձեզ, և ուսարուք յինէն, զի հեզ եմ և խոնարհ սրտիւ. և գտջիք հանգիստ անձանց ձերոց: զի լուծ իմ քաղցր է. և բեռն իմ փոքրոգի:

Ըստ օրինացն մովսէսի՝ ընծ'':
Թագաւորըդ հրեղինաց՝ որ'':
Տուն Բ Երգ: Հոգւոյն'': Հայր Տէր'':

Օրա

(Մ Ճէշ Ջոյն)

Գրանք ՚ի վերայ ծոցոյ ողբոյն ։

՚Ի բերանոյ ծնողացն ։

Ծաղիկ նորաբոյս՝ տեսլեամբ
նազելի․ ցա՞ն ընդ քեզ եհար՝
թէ խորշակ քամի․ դէմք քո տար–
փալի՝ այլ ոչ ծիծաղի, լեզուդ քաղց
րախօս՝ բնաւ ոչ խօսի ։

Օ՜ ինչ քեզ պատահեցաւ՝ անբիծ աղաւ
նի, աստ որ հանգչիս սիրտ քո ծընողի․
դու ուրախարար՝ անուշակ դի նի,
հօր և մօր քոյին՝ միակ ցանկալ էր ։

՚Ի բերանոյ Թոռելոյն ։

Ես էի հօրն իմ՝ բաժակ ցնծալից,
Ես էի մօրն իմ՝ բուրումն անուշից․
մինչ չէի նոցա՝ ես սեղանա կից,
չէին ՚ի ժամուն՝ յոյժ ուրախա լից ։
Ո՜վ անխիղճ՝ աշխարհ ցաւա լից,
ոչ խնայեցեր՝ տղայ հասա կիս․
զիս լոկ պատանօք՝ այժմ առ հեռանիս,

ծնողացս իմ տամ՝ զայս դա՛ռըն կսկիծ ։

՚Ի բերանոյ ծնողացն ։

Սիրելի՛ որդի՝ աստըղ լուսաբեր, կարմիր և ճերմակ՝ վարդ էր քո պատկեր. մինչ յառաւօտուն՝ արևըն ծագէր, դէմքըդ նոր արև՝ գեղեցիկ փայլէր ։ Աչքըդ լի՛ճ լուսոյ՝ պայծառ փողփողէր, յօնքըդ աղեղնաձև՝ կամար յօրինէր. անուշիկ լեզուդ՝ մինչ թոթով խօսէր, իբրև ըղ սոխակ՝ զմեղ ուրախ առնէր ։ Ո՛հ ձըմեռն եհաս՝ կամ ձիւն բքաբեր, որ կոկոն վարդիդ՝ չորացեա̃լ եղեր. ըղ սոխակդ եհար՝ նետըն մահաբեր, զարևդ իմ ծածկեաց՝ սև օր սև գիշեր ։

՚Ի բերանոյ Դաւէլոյն ։

Ո՛վ հայր քաղցրագութ՝ ո՛վ մայր իմ սիրուն, մի՛ առաւելուք՝ զայս իմ տրտմութի̃. ես այժըմ արբի՝ մահուն դառնութի̃, թող տուք ինձ ողբալ՝ զիմ անբաղդութի̃ ։ Անճանաչ ցաւոյ տիրացայ ՚ի այն, դեղ ճար ո՛չ եղև՝ մատնեցայ մահուն. այժմ կապեցաւ՝

իմ

իմ անոյշ լեզուն, գունաթափ եղև՝
իմ գեղեցկութի՛ւն։ Որ չելանէի՝ 'ի
մօրըս ծոցոյն, այժմ երթամ ննջել՝
'ի յատակ հողոյն. փոխան իմ ազնիւ՝
պայծառ զգեստուն, զգեցայ ըզ սոյն՝
պատանք կտաւոյն։ Թողի զոսկեղէն՝
ըզ զարդն իմ գլխոյն, Թողի զամ՝
գոհարն իմ փայլուն. Հոգւովըս
թռեայ՝ յամպըս բարձրագոյն, մար_
մնովըս երթամ՝ 'ի ներքև հողոյն։
Վա՜ւ ես որ յո՛՝ իմ կենդանութի՛,
դու իմ զարդ անդրին՝ դու իմ ցնծութի՛.
յաջողեա՛ ինձ դալ՝ առ քեզ 'ի յերկին,
ցնծալ զմայլել՝ լուսով քո տեսոյն։

Ողանջ 'ի վերայ ժեռայոյն երկրաբարդի։
'Ի բերանոյ մօրն։

Ա՛յ դառըն մահ՝ անգութ սուսեր,
ազնիւ որդւոյն՝ իմ խոցեր ցեր.
ծովակ արեան՝ սիրտս արա ըեր,
ես անորդի՝ մայր եմ և ղեր։
Ես յուսոյի՝ հարսանիս առնել,
ըզ քեզ փառօք՝ փեսայ տեսանել.
այս ինչ ձիւն էր՝ որ գլխոյս բերեր,
ան_

անմխիթար՝ ինձ սուգ թողու ցեր ։

Ի բերանոյ Դաւէլոյն ։

Հերիք ողբաս՝ մայր սիրե լի ,
քիչ մի լռէ՝ որդիդ խօ սի ․
Թո՛ղ ինձ որ լամ՝ ես յիրա ւի ,
որ յաշխարհէս՝ փափագ չա ռի ։
Նըման էի՝ նորատունկ ծա ռի ,
պատահեցայ՝ մահուն տապա րի ․
գեղեցկատես՝ վարդըս նաղե լի ,
Թառամեցայ՝ հողմով խորշա կի ։

Ի բերանոյ Հօրն ։

Ծաղիկ ընտիր՝ տունկ նորա բոյս ,
ուրախարար՝ տրտմեալ հոգ ւոյս ․
դէմքըդ պայծառ՝ հոտ քո ա նոյշ ,
էր չորացար՝ վա՜յ եղկել ւոյս ։
Երբ հայրըդ զիս՝ այրի թո ղուց ,
դուն մխիթար՝ էիր սը գոյս ․
այսուհետև՝ իմ աչաց լոյս ,
ո՛վ փարատիչ՝ լեցի ցա ւոյս ։
Դու իմ որբոցս՝ հայր էիր և յոյս ,
դու տէր էիր՝ տանըս և տեղ ւոյս ․
Թէ չըդայիր՝ գիշեր մի 'ի տունս ,
որք մնային՝ բոլոր զաւա կունքս ։

Դու ով երկինք՝ մթացար խորղձոյս,
ձիւն և կարկուտ՝ մաղեցեր գլխոյս.
սև ամպ պատեաց՝ ըզ լոյսն արևոյս,
չեմ տեսանեմ զերեսըն որդւոյս.

Ի բերանոյ Թադէոսին.

Այժմ երթամ՝ ՚ի հայրե նիս,
այլ ոչ կարեմ՝ գալ ՚ի տե ղիս.
եղբարք և քորք՝ մի՛ հոգայք զիս,
թէ ուր մնաց՝ յերեկոյ իս.
Դու ով շըջան՝ ժամանա կիս,
չողորմեցար՝ իմ հասա կիս.
ես կարօտ եմ՝ իմ ծնո ղիս,
դու զիս յանկարծ՝ առեր տա նիս.
Մայր իմ՝ քոյր իմ՝ ցանկալի եղբարք,
մնայք բարեաւ՝ զիս մի՛ մոռանայք.
երախտաւոր՝ դուք ինձ շատ եղայք,
ինձ ներեցէք՝ չետու փոխա նակ.
Ո՜վ Ք՜ս՝ դու ես գլխոյս թագ,
առ քեզ փութամ՝ հասանիլ արագ.
դու լեր միջնորդ՝ ով Տէ պատարագ,
ըզ սոյն խնդրեմ՝ այս է իմ փրկանք.

Դանչ

Գրանչ 'ի վերայ հարսնացուաց նշանի ։

'Ի բերանոյ ծնողացն ։

Իմ սիրելի դուստըր՝ գեղեցիկ տատրակ, ձայնիկդ անոյշ էր ինձ՝ ոպ լուսինեակ. ընդէր նինջես լռիկ՝ ոչ խօսիս զմուակ, գոչեմ 'ի լսելիս՝ զի ունիմ փափագ ։ Դու էիր իմ սրտին՝ պայծառ արուսեակ, ծագէիր 'ի յայգուն՝ լուսոյ նըմանակ. ընդէր խաւարեցար՝ պատմեմ համարձակ, կարօտ եմ քո տեսոյդ՝ ով ազնիւ թութակ ։

'Ի բերանոյ Դստերացն ։

«Սեւ մահու զիս եհար՝ մինչ ուրախ կայի, կործանեաց զիս յերկիր՝ եղէ ողբալի. ձեռքերըս ոչ շարժի՝ լեզուս կապկապի, անքայլ ոտիւք կերթամ՝ 'ի հող տապանի ։ Ո՛վ ամպ խաւարային՝ ով մահ սոսկալի, եկեալ զիս ծածկեցեր՝ յայսմ առաւօտի. աստղըս լուսատեսիլ՝ գեղով նազելի, գտայ յանկարծակի՝ 'ի խոր գիշերի։

'Ի

Ի բերանոյ Հօրն ։

Աչքըրդ ծովակ լուսոյ՝ պայծառ ծա-
ծանէր, դէմքըրդ յարև Նըման՝
գեղեցիկ փայլէր ․ մազերըդ վարսա-
ւոր՝ ծառոյ Նըմանէր, ծաղիկ վայել-
չագեղ՝ դուստր իմ լուսաբեր ։ Ո՛վ
բաղդ իմ վատաբաղդ՝ այս ինչ արա-
րեր, վարդն իմ չորացուցեր՝ հողմով
բքաբեր ․ ո՞ւր է դէմքըն զուարթ՝ որ
չի ծիծաղէր, ո՞ւր է աչքըն պայծառ՝
որ չի տեսանէր ։

Ի բերանոյ Մեռելոյն ։

Հայր իմ ազնուագութ՝ մայր իմ սի-
րելի, հերիք զիս ողբացիք՝ լռեցէ՛ք
պահ մի ․ լեզուս ոչ կարեմ տալ
ձեզ պատասխանի, հոգիս կը վկայէ՝
ձեր սիրոյն սրտի ։ Յս̄ իմ՝ յոյս իմ
ես՝ աղաչեմ կարի, շնորհեա՛ համբե-
րութիւն՝ իմոյս ծընողի ․ ես նոցին
երախտեաց՝ ինչ ոչ հատուցի, դու-
Նըմին փոխան տուր՝ ըզ վարձըս բարի ։

Ի բերանոյ Ծնողացն ։

Յուսայաք 'ի մօտոյ՝ դուստր իմ ան-

նը-

նըման, ըղ քեզ ուրախութ՝ տալ ՚ի
հարսնութե. հանդերձ քո ոսկեթել
զարդ քո պատուական, վայելուչ յօ_
րինեալ՝ ահա պատրաստ կան: Ո՜վ
զվարդ հեռանաս՝ այդպէս մերկ ան_
դամ, որդանց թողուս ՚ի կեր՝ ան_
տէր անխընամ. ծնողացդ որ խաւար՝
ածես տարաժամ, մեք ցանկամք մե_
ռանիլ՝ քո մահուդ փոխան:

՚Ի բերանոյ Պաւլոյն:

Ես անմահ փեսայիդ՝ իմոյ յի, ըղ
հետ երթամ այժմիկ՝ փրկաւէտ ձայ_
նի. վն իմ աղաչեցէք՝ ծնօղք իմ
բարի, նորին քաղցր տեսոյն՝ եղէց
արժանի: Ո՜վ տր ածածին՝ երկնից
թագուհի, դու ես իմ միայնակ՝ յոյս
ապաւինի. օգնեա ինձ ՚ի դժուար՝
յոյս ճանապարհի, հանդիպիլ քեզ
փառօք՝ ՚ի կամարն երկնի:

Պ.անց ՚ի վերայ անուանայէլ երեխաօրդին:

՚Ի բերանոյ Պաւլոյն:

Մայր իմ քոյր իմ՝ եղբարք հոգե_
կից, այս ինչ ցաւ էր՝ որ պատահ

եաց ինձ. Ճարտար բժիշկք՝ եկին տե-
սին՝ չեղև օգուտ ինչ, ափսոս եղև
մանուկ հասակիս: Յաշխարհ մտի՝
ըստացայ որդիս, և չըհասի՝ ոչ մէկ
փափագիս. կինըս այրի՝ որդիքըս որբ՝
թողի խղճալիս, ափսոս եղև՝ ազնիւ
ծնողիս:

՚Ի բերանոյ մօրն:

Սիրուն զաւակ՝ իմ ցաւս է հերիք,
մի խոցեր զիս՝ ոչ ունիմ կարիք. լաւ
է ինձ յոյժ՝ թէ մեռանիմ՝ որդի իմ
քաղցրիկ, քան թէ ապրիմ՝ առանց
քեզ այժմիկ: Դառնացոյք ինձ՝ տա-
րերք և երկինք, ըզ ծաղիկն իմ՝
խորշակաւ հարիք. ըզ սիրտս իմ՝
անշէջ հըրով՝ այրեցիք սաստիկ, ով
լինիցի՝ իմ ցաւոյս բժիշկ: Ով իմ
որդեակ՝ առիւծ կորովի, դու ցնծու-
թի՝ ծընողիդ սրտի. վայ ինձ զի կաս՝
անշարժ անխօս՝ անկեալ 'ի յերկրի,
շիջաւ ճըրագ՝ սըրտիս լապտերի:
Հոգւոյս հոգի՝ գեղեցիկ որդի,
եղուկ եմ ես՝ որ ողջ մնացի. արդ ո՞ւր
իցէ՝

լիցէ՝ փոխանակ քո՝ ես մեռանէի ,
քան թէ այդպէս՝ զքեզ տեսանէի ։

Ի ճերանոց ժողչն ։

Ամնազելի՝ եղբայր անուշակ, ո՞ւր է
քոյին՝ վայելուչ հասակ․ ցաւոյդ կրակ՝
զքեզ չորացոյց՝ որպէս խոտ ցամաք,
ափսո՜ս է մեզ՝ որ այսպէս տեսաք ։
Պրո՜ւ մեր սրտին՝ պայծառ արեգակ,
դո՜ւ մեր հոգւոյն՝ լուսափայլ ճրագ․
խաւարեցար՝ գիշեր պատեց՝ ըզ մեզ
բոլորնդան, աւա՜ղ զի մեք՝ ո՞չ ընդ-
քեզ մեռաք ։ Ա՜նց հրացայտ՝ հաներ
զկայծակ, զիմ սիրելին՝ հարեր շան-
թառաք․ ըզ սիրտըս մեր՝ քակեալ
այսօր՝ եդիր աւերակ, հազա՜ր ե-
ղուկ՝ այս աւուր հասակ ։
Ո՜վ դառըն մահ՝ անգութ մատըռ-
ուակ, մեզ արբուցեր՝ զայս ցաւոց
բաժակ․ արտասուք լցեր՝ ըզ սիրտըս
մեր՝ եղբայր անուշակ, ո՞ւր լինիցի՛
մեզ մխիթարանք ։

Ի ճերանոց վաելոյն ։

Օ քեզ աղաչեմ՝ ո՜վ ազնիւ եղբայր,
դու լինիցիս՝ որբոց խնամ հայր․ երախ

ահեյ քոյ՝ հաստատեսցէ զքեզ՝ Տէրն բարե-
րար, զայսխնդրելն իմ՝ դու մի՛ մոռանար։
Մի՛ բարեկամք՝ շատ եմ շնորհակալ
զի ջանացայք՝ առնել ցաւոյս ճար.
այլ ներեցէք՝ զի ոչ կրեմ՝ տալ նոցին
վըճար, տացէ ա̃ծ՝ ձեզ վարձս անսպառ։
Խռովկ է մեզ՝ անցաւոր աշխարհ,
որ ոչ ունիս՝ բայց ցաւ և աշխար.
ցաւօք մտի՝ ցաւօք ելի՝ երթամ յայլ տե,
ղյս բաժին քո՝ զոր տաս անդադար։
Ո՛վ քս ա̃ծ իմ խաչեալ, ուրախացո՛
զիս յերկնից կամար. ծնողաց իմոց՝
համբերութի՝ տուր ամենակալ, ըն-
տանեացս իմ՝ դու լեր մխիթար։
Մե՛ պատարագ՝ քեզ յուսամ խապառ,
դու ես իմ յոյս՝ կեանք և կենարար.
լեր ինձ միջնորդ՝ առ տր յս՝ խղճալոյս
գթալ, ինձ պարգևել՝ ըղձիցըս անձին։

Վասնզ ՚ի վերայ որդեծին հարսին, կամ կնոջ։ ՚Ի բերանոյ աղջկանոյ։

Զխթենի պըտղալից՝ բազմաշխատ
տիկին, պըսակ վայելչուե՝ քոյոյ
փեսային. զխորդ դու չորացար, ա-
ւաղ

ւող մեր բաղդին , պայծառ տեսիլ
քոյին՝ եղև տխրագին :

Ի բերանոյ Քրոջն :

Թութակ վայելչագեղ՝ իմ նազելի
քոյր , խօսէիր քաղցրութ̃՝ յերեկեան
աւուր . ընդէ՞ր այժմիկ եղեր՝ դու
անխօս և լուռ , տաս մեզ զինչ
կամիս՝ քեզ ուտել այսօր :

Ի բերանոյ Թռչնոյն :

Սուր պղտոր հաս ինձ դառն հի-
ւանդութ̃ , ոչ դեղք և ոչ բժիշկք՝
եղեն ինձ դարման . անդիտելի ցա-
ւօք՝ յաշխարհէս կերթամ , ոչ կա-
րեմ ուտել ինչ՝ խցաւ իմ բերան :
Հողմըն մահու շնչեաց՝ սաստիկ ձը
մերան , խլեց զարմատս յերկրէ՝ եղէ
անկենդան . ըզ քեզ տէր աղաչեմ՝
արա ինձ խնամ , տնկեա զիս յերկ-
նային՝ քո սուրբ բուրաստան :
Ծնօղք իմ բազմագութ՝ այր իմ
պատուական , խնդրեմ չէ մոռա-
նայք՝ ծոյս անարժան . տուք ողոր-
մութ̃՝ լերուք օգնական , այն է հոգ-

ւոյս

ւոյս բժշկի՝ դեղ առողջութեան ։

Ի բերանոյ քրոջն ։

Ընդէ՞ր մեզ հասուցեր՝ զայս օր տրտմութե՛, ընդէ՞ր մեզ արբուցեր՝ գինի դառնութե՛ . հերիք չէր ցաւըն մեր՝ ծնողին մահուան, որ նոր մեզ յաւելեր՝ զայս ցաւ խիստ քան զայն ։ Նայեցէք եղբարք լացէք՝ արտասուօք արեան, զայս քոյր մեր գովելի՝ ծաղկադեղ շուշան . կին էր ժրրագլուխ՝ խոնարհ քաղցրաբան, որդւոց խնամածու՝ շինութի՛ իւր տան ։

Ի բերանոյ առըն իւրոյ ։

Ես այրըս վատաբաղդ՝ լալի եմ միայն, որ յանկարծ կորուսի՝ զակնըս աննըման . զաւակացս ով լիցի՝ խնամող պաշտպան, որք այժմ որբացեալ՝ հաւաչեն ողբան ։

Ի բերանոյ Մեռելոյն ։

Շնորհակալ եմ յոյժ՝ այր իմ սիրական, զի բժիշկ շատ բերիր՝ ետուր շատ դրամ . այլ ոչ եղև ճարակ՝ իմ հիւանդութե՛, մարմինըս մաշեցաւ՝

ոսկերքս հալեցան ։ Այս զքեզ աղա-
չեմ՝ ո՛վ իմ բարեխնամ, ներեա՛ քո
ծառայիդ՝ զաշխատանքդ համայն ․ ոչ
կարեմ վըճարել՝ քո ջանից փոխան ,
քանզի կոչօղն ահեղ՝ եղև ինձ ժամանն ։
Չեմ տրտմիր՝ չեմ հոգար՝ մահըս տա-
րաժամ, թէ զիս առեալ տանի՝ 'ի
խաւար զընտան ․ այլ զի կարօտ եթող՝
ձերում տեսուե , վասն այն հոգիս
կուլայ՝ բարբառով անձայն ։
Գոհար ակնըս բեկեալ՝ կամ լինել
կոխան , մարգարիտս փշրեալ՝ 'ի հող
մերձենամ ․ աղաչեմ ինձ գթա՛
փրկիչ բարեխնամ , Նորոգեա զիս
փառօք՝ յօր քո գալստեան ։

Գանձ 'ի վերայ Միջահասակ ննջ.
'Ի Բերանոյ պատանւոյ ։

Ո՛վ իմ սիրական մայրիկ՝ մեր սիր-
տըն սաստիկ խոցեցեր , որ քո խը-
նամոցդ արև՝ շուտով մի 'ի մէնջ
ծածկեցեր ։ Ինչպէս դու կու համ-
բերես՝ քո թոռունքդ 'ի միտ չես
բերեր ․ որ ժամ մի չէիր թողուր՝

հոգւոյն ցերեկ և գիշեր։ Մայրենի
անոյշ սէրըդ՝ մեզ անշէջ կըրակ է
եղեր, մեր սիրտըն այնպէս կայրէ՝
որ այլ չեմք կարեր հանդուրժել։
Արտասուքըն մեր աչաց՝ որ հոսի
նըմանակ աղբեր, զայս ներքին կրա_
կըն մեր՝ չի կարեր նա շիջուցանել։
Ինչպէ՞ս ցաւ էր քեզ դիպաւ՝ որ
անշարժ անկար մնացեր, քոյին քաղց
րախօս լեզուդ՝ սիրելեաց ցաւըդ չի
պատմեր։ Թաքիեր է դոյն յերե_
սէդ՝ աչքըդ լոյս չունի չի տեսներ,
ձեռքերըդ է թուլացեր՝ ոտքերըդ
քալել չի կարեր։ Մեզ պատմեա՛
անոյշ մայրիկ՝ քո՞ն լինիս թէ ցաւդ
է պատեր, որ յառաջ ոչ հանդչէիր՝
այժմ այսպէս ճարիկդ է հատեր։

Ի ԲԵՐԱՆՈՅ ԴՍՏԵՐՑՆ։

Մի՛ լայք զաւակունք մի՛ լայք՝ չըլ
լինի որ դուք վշտանայք, իմ ջանքըս
այն էր որդիք՝ չըլ տրտմիք, միշտ ու_
րախանայք։ Դուք որ աստ նստեալ
կուլայք՝ իմ սրտիս նորոգ ցաւ կու_

տայք

տուք, ես շնորհակալ եմ յոյժ՝ զի
վասն իմ շատ աշխատ եղայք։

Ճարտար բժիշկներ բերիք՝ իմ ախ-
տիս ոչ եղև ճարակ. դեղ չէ մնաց ա-
րարիք՝ յարծաթ ոսկի չի նայեցուք։
Ներեցէք ինձ զաւակք իմ՝ ներե-
ցէք ազնիւ ազգականք, որ ձեր ե-
րախտեաց փոխան՝ վճարել չունիմ
ժամանակ։ Ողջօղըն առ իս եկաւ՝ զիս
տանի յայլ անտես քաղաք, աղաչեմ
ըղ ձեզ որդեակք՝ աղօթիւք լերուք
օժանդակ։ Ո՛չ կարացին ինձ օգնել՝
ոսկի զարդք և ակունք գոհարք,
մերկ եկի և մերկ կերթամ՝ թողու-
ցի իմ ինչքն ու ապրանք։

Ի բերանոյ զաւակաց։

Դու մեզ շատ պէտք ես մայրիկ՝ մի՛
թողուր ըղ մեզ անխնամ, քոյին մէկ
աւուր կեանքըդ՝ է մեզ բիւր բար-
եաց գանձարան։ Դու միշտ լինէիր
աշխատ՝ որ մնամք մեք ՚ի հանգստեն,
յուսուհետև քեզ մնայր՝ հանգիստ
կալ մինչև ցվախճան։ Բա՛ մեզ շնչե

ցիք

ցիք տմբերք՝ դառնաշունչ քամ-
խիստ տաժան, որ մեր արմատըն կէ-
նաց՝ խլեցիք յերկրէ տարաժամ։

՚Ի ԲԵՐԱՆՈՅ ՁԵՌՆԵԼՈՅՆ։

Ո՛վ իմ սիրելի զաւակք միտ դրէք
բանից ծնողիս, ո՛չ ոք կարէ կալ համ-
դիստ՝ յանցաւոր և սուտ Տ͞իս։
Ո՛վ եղիտ ըղ ջուր անոյշ՝ յաղտաղ-
տին և ճահիճ տեղիս, ո՛վ էառ ըղ
համշաքարի ՚ի յաղէ լեղի ուտելիս։
Թէ փորըս պարկեշտ ունիս՝ և գոր-
ծես ըղգործըս բարիս, աստ հանգչիս
որչափ ապրիս՝ միշտ հանգչիս անմահ
՚ի յերկինս։ Ո՛վ քահանայք ա͞յ՝ մի՛
իսպառ մոռանայք դուք զիս, ՚ի ժամ
ս͞բ պատարագին՝ յիշեցէք պարտա-
ւոր հոգիս։ Զի նա է իմ ապաւէն՝
նա քաւէ ըղ մեղս ըղ պարտիս, նա
զիս արասցէ արժան՝ լոյս տեսոյն կե-
նարար փրկչիս։

ԿԱՆՈՆ ՚Ի ՎԵՐԱՅ ՄԵՌԵԼՈՑ ԱՌՆ ՀՈԳԵՒՈՐԻ։

՚Ի ԲԵՐԱՆՈՅ ԿՆՈՋՆ։

Եկայք բարեկամք տեսէք՝ ո՛ւր է
ձեր ազնիւ սիրելին, արդեօք ՚ի

սեղան բազմի՛ կամ շրջի ՚ի մէջ պար֊
տիզին։ Եկա՛յք և մտէք ՚ի ներքս՝
նայեցէք թէ կանգնի յատին, կամ
հարցէք նմա բան մի՛ արդեօք տայ
ձեզ պատասխանին։ Ո՞ւր է բարեձև
շարժմունքն՝ ո՞ւր զուա՛րթ դեղին
երեսին, զի՞նչ եղև քաղցրախօս լե֊
զուն՝ ո՞ւր ձեռացն անուշակ գինին։
Այն որ միշտ պատի՛ առնէր՝ ձեր
ամէն փոքուն և մեծին, այժմ ո՛չ
ասէ բնաւ՝ թէ բարեաւ եկիք եղ֊
բարք իմ։ Շատ աշխատութի՛ կրեց՝
որ շինեաց զայս տուն և տեղին,
որ քիչ մի հանգիստ լինի՝ վայելէ
հետ բարեկամին։ Գիշեր և ցերեկ
հոգայր՝ զաւակունքն և իւր ընտանին,
որ աղէկ ուտեն հագնին՝ չի նային
՚ի ձեռաքն օտարին։ Աւա՛ղ ու հազար
աւաղ՝ չըհասաւ նա իւր փափագին,
պատանք մի առեր կերթայ՝ կարօտ
մնալով բոլորին։ Ո՜վ աշխարհ ցա֊
ւալից [illegible]՝ շինեցեր ինձ հով մահածին,
զիս անկենդան արարեր՝ ու առեր
տա֊

տարեր զիմ հոգիին ։ Դո՛ւ ով իմ
գլխոյն պսակ , ո՞ւր մնաց քո սէրն
առաջին . որ քո ընտանեացդ ՚ի զատ՝
ո՛չ ուրախ լինէիր ինքնին ։ Դու ինչ
պէս այժմ կերթաս՝ մոռացեալ ըզ
ձեզ գլխովլին . անտէր անխնամ թո‿
ղուս՝ ո՛չ հոգաս թէ ինչ կու լինին ։
՚Ի գործ սբ եկեղեցւոյ՝ աշխատ լի‿
նէիր կամովլին . քան ըզ մարմնաւոր
վաստակ՝ սիրէիր հոգևոր բարին ։
Այսօր ինչպէս կու ննջես՝ ծագե‿
ցաւ լոյսն առաւօտին . որ միշտ յառ‿
նէիր կինուխ՝ երթայիր ՚ի յեկեղեցին ։
Պատմեա՛ ինձ զի՞նչ եղև քեզ՝ որ
դէմքըդ փոխեր երևին . և ո՛չ կոձըղ
անշարժ՝ գտանի բոլոր քո մարմին ։
Ո՞ւր է ժրութիւն անձին՝ ո՞ւր է ան‿
դադար ջանք քոյին . եղո՛ւկ ինձ որ
ողջ մնացի՝ ու տեսի զայս օր խաւարին ։

՚Ի Բէբրանոյ Դարէշոյն ։

Ցաւ մի ինձ յանկարծ դիպաւ՝ ո՛չ
հուր խանձոտեաց նա զիս . օր է օր
սաստիկ զայրացաւ՝ հալեց ու մաշեց

 մար‿

մարմինս ։ Զմուտ բժիշկներ եկին՝
դեղով՝ ճար չեղև իմ ախտիս, այրե-
ցաւ շինուած մարմնոյս՝ որպէս հիւր
գընաց իմ հոգիս ։ Դու իմ նազելի
տիկին՝ հերիք լաս հերիք պաղատիս,
այսպէս էր կամքն այ՝ որ այրի մնաս
յաշխարհիս ։ Դուք իմ սիրելի զա-
ւակք՝ ձեր ողբն կսկիծ տայ սրտիս,
կամք տեառն օրհնեալ եղիցի՝ ձեր
հայրըն աստուած է յերկինս ։

Աղաչեմ ձեզ սիրուն որդիք՝ կատա-
րեալ լերուք այս բանիս, միմեանց հետ
սիրով կացէք՝ մի՛ մոռնայք մօր ձեր
երախտիս ։ Ըզ տունըս շէն պահե-
ցէք՝ յաղքատաց առէք ողորմիս,
տր յս օգնական լինի՝ յաջողէ ձեր
գործն 'ի բարիս ։

'Ի բերանոյ զաւակաց ։

Արդ՝ ո՛վ հայր մեր պատուական՝ քո
սէրըն եղև մեզ սուսեր, սիրտըն մեր
սաստիկ խոցեց՝ ո՛չ կարեմք ցաւոյս
համբերել ։ Զոդւով չափ աշխատե-
ցար, որըղ մեզ յոյս չափս հասուցեր,

պի-

պխտի որ այժմ հանդչէիր՝ դու մահ
ուամբ յՅիսուս ելեր։ Մ՛մահ աւա_
զակ անմահ՝ իբրև գող 'ի տուն մեր
մտեր, զանդին գանձըն մեր առեր՝
կու տանիս ընդ հողով ծածկել։
Մ՛եղ յոյժ ցանկալի էր նա՝ քան զագ
նիւ գոհար և ակներ, մեք ինչպէս
մխիթարիմք՝ որ հօր մեր կարօտ
թողուցեր։

'Ի Բերանոյ Մեռելոյն։

Ո այս խնդրեմ ազնիւ որդիք՝ տուք
առնել վս իմ պատարագ, իմ օրերն
ած ձեզ տայ՝ դուք լինիք բարի յի_
շատակ։ Նա միշտ կենդանի մնամ՝
թէ լինիք գործով բարեկարգ,
ապա թէ լինիք անկարգ՝ ես յայն_
ժամ մեռանիմ անժառանգ։ Աղատիմ
հոգիդ ած՝ դու ես իմ ապաւէն և
կեանք, առաջնորդեա ինձ յերկինս՝
տեսլեամբ քո առնուլ ըզ փափագ։
Տէր որդւոցս համբերութ՝ լեր նց
դու միշտ օժանդակ, գտանել ատէն
շնորհք՝ և անդէն զանթառամ պսակ։

Գանձ ՚ի վերայ տան ծերանոց ։

• ՚Ի բերանոյ որդւոյն ։

Ո՛վ հայր բարեգութ՝ մեզ հազար եղուկ, որ մեզ հասուցեր՝ զայս խաւար և սուգ․ զորթեր և հայեց՝ միանգամ աչօք, ընդ քո սիրելի՝ հարսունքդ և թոռունք։ Տես աչաց նոց̃՝ լի աղերսակունքս, թէ զիա՞րդ հասեն՝ որբեան արտասուք․ քոյին խնամոց՝ կարօտ եմք բազմօք, մի՛ թողուր ընդ մեզ՝ ՚ի քէն որբ և զուրկ ։

՚Ի բերանոյ հօրն ։

Մնացէք բարե՜՝ սիրելի զաւակք, ես ընդ ձեզ թողի՝ հօրս փոխանակ․ զմայր ձեր տկար՝ ձեզ յանձնեմ որդեակք, ՚ի սէրն այ̃՝ արարէք խնամս։ Յորժամ էի ես՝ աստէն կենդանի, ընդ պիտոյսն ձեր՝ ես իսկ հոգայի․ Նա այսուհետև՝ ձեր ձեռքըն հայի, մի՛ թողուք անտես՝ այրի խղճալի ։ Նա աղաչեմ՝ երես ՚ի գետնի, եղբայրսիրութե̃՝ կացէք յաշխարհի․ փոքրըն հընազանդ՝ եղբօր ձեր մեծի,

մե‐

մեծըդ խընամօղ՝ և հայր ամենի ։
Դիւրութըն պատուեցէք՝ գործ ձեր յաջողի , ողորմած լերուք՝ մեղքըն ձեր քաւի . բարի արարէք՝ գըտանէք բարի , տունս չէն լինի՝ մընամ կենդանի . Պատուէրըս պահէք՝ հոգի իմ բերկրի , զօրհնութիս առնուք՝ ա՟ծ ձեզ հաճի . բազմանայք որդւովք՝ կեանք ձեր յերկարի , հոգւոյ և մարմնոյ՝ բարիք ձեր աճի ։

Ի բերանոյ որդւոյն ։

Դու ես հայր գըթած՝ թագ մեր պարծանաց, դու ես գանձարան՝ մեզ անբաւ բարեաց . եթէ այժմ ըզմեզ թողուս հեռանաս , իսկ ո՞վ լինիցի՝ մեզ պսակ փառաց ։ Ո՜վ բարերար՝ գըթած ողորմած , յոյսըն մեր այժմիկ՝ միայն քեզ մնաց . հայր մեր ըստ մարմնոյ՝ եթող և գընաց , ո՞վ հայր երկնաւոր՝ դու արա մեզ այց ։

Ի բերանոյ հօրն ։

Ըզ ձեզ աղաչեմ՝ ազնիւ բարեկամք, արարէք վ՟ն իմ՝ աղօթք աղաչանք .

ով

ով իմ ընտանիք՝ որ շուրջ զինև կայք․
տուք զողորմութի՛ հոգւոյս օժանդակ։
Դուք ով քահանայք՝ փրկչին պաշտօնեայք
յիշեցէք և զիս՝ 'ի մէջ պատարագ․
այն միայն մնաց՝ ինձ վերջին թոշակ,
որով փրկութիւն հասից անվտանգ ։

Ահեղ խորհրդոյ քահանայի՛ն
բազկատարած կայր իբրև մին առա
ջի մէջ սեղանո՛յն․ հուր շիջանի
խաւարի մերժի․ տիրամայր հոգի
բերն ուրախանա՛ն, զի թողութի՛
մեղաց լինի․ ալ։

Հոգւոյն հան'' ։ Հայր մեր որ'' ։

Տաղ Ննջեցելոց ։

Այն եհաս յոր վախճանի ի
մոյ՝ լալոյն ողբումն՝ և աշ
խարումն․ սիրտ իմ խռովեցա
յիս․ և ոսկերք իմ ցամաքեցան․
օգնեա և ինձ'' ։

Ամահի ... իմ զարթուցին զիս

պա

պահպանչօք հոգւոյ իմոյ · տա-
նէիր զիս ՚ի ճանապարհ հեռա-
գոյն զոր ոչ գիտէի · օգն ։

Կուսածին մարդացեալ Ած իմ
յիսուս · յայնմաւուր ահեղ
ատենին ընդդիմնս արեան քո մի
դատապարտեր · օգնեա ։

Արարիչ և մարդասէր անո-
խակալ և բարեգութ · որ գալ-
ոց ի սրօբէից տէր դատաւոր ար-
դարութեան · ընդ սրբոց առաք-
ելոց տէր պսակեա զմեր ննջե-
ցեալսն · ողորմեա ։

Աղօթք վասն հաւատօրէն ննջեցելոց ։
Զոր ասէ քահանայն յետ ասելոյ զ Ի՛ր որ տէրն, և զՀայր մերն ։

Յիշեսցէ՛ բարեգութ և մարդասէրն ած՝ զհոգիս հաւատօրէն հանգուցեալ ննջեցելոցն ։ Մանաւանդ զհոգի հանգուցելոյս մերոյ այս անուն ծառայի քոյ, որոյ վասն զպաշտօնս և զպատարագս մատուցաք ։ Թողցէ՛ տր ած զմեղս նորա զամենայն՝ զկամայն և զակամայն ․ զգիտութե և զանգիտութե ․ զմահացուն և զներելին ։ Ընդ աջին լուսոյն, Գաբրիէլեան փողոյն, Երանաւէտ ձայնին, Ահոյլին տեսոյն, Անթառամ պսակին, Անմատոյց խորանին, Լուսեղէն առագաստին արժանիս արասցէ ։ Եւ զմեզ հաւատացեալս անուան քոյ՝ խաղաղ կենօք պահելով, երկնից արքայութեն արժանացուսցէ ամէն ։

Ապա ասէ, որ բերան առէ 'ի սեղանէ հրաժարմանն ։

 Ընթ

Աւետարանք Ածշնորհութեան ։

Ալէ՛ Ալէ՛ ։ Տր մի սրտ՛ ։ Օղորմեա՛ ։

Սէ։ Աւետրնէն ՅԻ ԿԻ որ ըստ Մատ՛ ։

Տրն մեր Յի Քի ասէ ։

Մատ թ Մինչդեռ նա զայս խօսէր ընդ նոսա, այն իշխան մի մատուցեալ երկիր պագանէր նմա՝ եւ ասէր, դուստր իմ արդ եւս վախճանեցաւ․ այլ եկ՛ եդ դիցես զձեռն քո ՚ի վերայ նորա՝ եւ կեցցէ ։ Յարեաւ Յս՝ եւ գնաց զհետ նորա աշակերտօքն հանդերձ ։ Եւ ահա կին մի՝ տառապեալ երկոտասանամեայ՝ մատուցեալ յետոյ մերձեցաւ ՚ի դրօշակ հանդերձի նորա ։ քանզի ասէր ՚ի միտս իւրում, թէ միայն մերձենամ ՚ի հանդերձս նորա՝ փրկիմ ։ Իսկ Յիսուս իբրեւ դարձաւ՝ եւ ետես զնա՝ ասէ․ քաջալերեա՛ց դուստր՝ հաւատք քո կեցուցին զքեզ․ եւ փրկեցաւ կինն ՚ի ժամէն յայնմանէ ։ Իբրեւ եկն Յս ՚ի

՚ի տուն իշխանին, և ետես զխռով–
ւորսն և զամբոխ յոյժ, ասէ ցնս. ՚ի
բաց գնացէք. զի ոչ եթէ մեռեալ
է աղջիկդ՝ այլ ննջէ։ և ծաղր առնէ–
ին զնա։ Իսկ իբրև ել ամբոխն ՚ի բաց,
եմուտ. կալաւ զձեռանէ նորա, և
յարեաւ աղջիկն։ Եւ ել համբաւս
այս ընդ ամ երկիրն ընդ այն.

Եւ մինչդեռ անցանէր ընդ այն յս,
զհետ եղեն նր կոյրք երկու, աղա–
ղակէին և ասէին, ողորմեա մեզ որդի
դաւթի։ Եւ իբրև եկն ՚ի տուն,
մատեան առ նմ կոյրքն։ Եւ ասէ ցնս
յս. հաւատայք՝ եթէ կարող եմ առ–
նել ձեզ զայդ։ ասեն ցնա, այո տր։
Յայնժամ մերձեցաւ յաչս նց՝ և ա–
սէ. ըստ հաւատոց ձերոց եղիցի ձեզ։
և բացան աչք նց։ Եւ սաստեաց նց
յս և ասէ. զգոյշ կացէք, մի ոք գի–
տասցէ։ Եւ նոքա ելեալ համբաւեցին
զնա ընդ ամենայն երկիրն
ընդ այն.

(Ինծիշխ–Բէան)

Տրն մեր յս քս ։

Ճաշու Ա Եւ փաղփաղակի ելեալ ՚ի ժողովրդենէն, եկն ՚ի տուն Սիմոնի և Անդրէայ՝ յակոբաւ և յոհաննու հանդերձ։ Եւ զոքանչ սիմոնի գտանէր ջերմացեալ. և փաղփաղակի ասեն ցնա վն նր։ Եւ մատուցեալ յարոյց զնա՝ կալեալ զձեռանէ նր, և եթող զնա տենդն, և պաշտէր զնս ։

Բ Եւ մտեալ դարձեալ ՚ի կափառնայում, յետ աւուրց լուր եղև եթէ ՚ի տան է. և ժողովեցան բազումք՝ մինչև տեղի ևս ոչ լինել, և ոչ առ դրանն. և խօսէր նց զբանն։ Եւ գային առ նա՝ բերէին անդամալոյծ մի բարձեալ ՚ի չորից։ Եւ իբրև ոչ կարէին մերձենալ առ նա՝ յամբոխէ անտի, քակեցին զյարկն ուր էր յս, և բացեալ զառաստաղն՝ իջուցին զմահիճսն յորում կայր անդամալոյծն։ Եւ տեսեալ յս զհաւատս նց, ասէ ցանդամալոյծն. որդեակ՝ թողեալ լի-

լիցին քեզ մեղք քո։ Իսկ էին ոմանք 'ի դպրաց անտի' որ անդ նստէին. և խորհէին 'ի սիրտս իւրեանց. թէ զինչ է դա' որ խօսի սա զհայհոյութիւնս. ով կարէ թողուլ զմեղս, եթէ ոչ մի Աստուած։ Իսկ գիտաց Յիսուս յոգի իւր' թէ այնպէս խորհին 'ի սիրտս իւրեանց, և ասէ, զի՞ խորհիք զայդ 'ի սիրտս ձեր։ Զի՞նչ դիւրին է ասել ցանդամալոյծն' թողեալ լիցին քեզ մեղք քո, եթէ ասել' արի' առ զմահիճս քո և երթ 'ի տուն քո։ Այլ զի գիտասջիք եթէ իշխանութիւն ունի որդի մարդոյ 'ի վերայ երկրի' թողուլ զմեղս։ ասէ ցանդամալոյծն. քեզ ասեմ, արի' առ զմահիճս քո' և երթ 'ի տուն քո։ Իսկ յարեաւ. և վաղվաղակի առեալ զմահիճսն, ել առաջի ամենեցուն. մինչև զարմանալ ամենեցուն' և փառաւոր առնել զԱստուած' և ասել, թէ այսպիսի ինչ երբեք' ոչ տեսաք։

([illegible])

ԱԷ Ղուկաս ՅԻ ՄԻԷ ըստ Դ.

Տրն մեր յս քս ասէ.

Ղուկ Դ Եւ էջ 'ի կափառնայում 'ի քաղաքն գալիլեացւոց, և ուսուցանէր զնոսա 'ի շաբաթուն. և զարմանային ընդ վարդապետութիւն նորա, զի իշխանութեամբ էր բան նորա. Եւ էր 'ի ժողովրդեանն այր մի զոր ունէր այս դիւի պղծոյ, և աղաղակեաց 'ի ձայն մեծ՝ և ասէ. Թո՛ղ, զի՞ կայ մեր և քո յս նազովրեցի, եկիր կորուսանել զմեզ. գիտեմ զքեզ ո՛վ ես՝ սուրբ այ. Սաստեաց 'ի նա յս և ասէ. պապանձեաց՝ և ել 'ի դմանէ. Ընկեց զնա դևն 'ի միջի անդ և ել 'ի նմանէ, և ոչ ինչ վնասեաց նմա. Եւ եղեն զարմանալիք 'ի վերայ ամենեցուն. խօսէին ընդ միմեանս և ասէին. զի՞նչ է բանս այս, զի իշխանութեամբ և զօրութեամբ սաստէ՝ այսոց պղծոց՝ և ելանեն. Եւ երթայր հռչակ զնմանէ յամ տեղիս շուրջ զգաւառաւն.

Եւ յարուցեալ 'ի ժողովրդենէ անտի

(ԱՂ-Եսպերան)

տի՛ եմուտ 'ի տուն սիմոնի. եւ զզքանչ
սիմոնի տագնապէր ջերմամբ մե-
ծաւ. եւ աղաչեցին զնա վ̃ն նորա ։
Եւ կաց առ նմա, սաստե̃ց ջերմանն,
եւ եթող զնա. եւ վաղվաղակի յարե̃ւ,
եւ պաշտէր զն̃ս ։ Եւ ընդ արեւուն
մտանել՝ ամ̃քեան որոց էին հիւանդք
'ի պէս պէս ցաւս, բերէին զն̃ս առ
նա. Եւ նա՛ իւրաքանչիւր ումեք 'ի
նոցանէ դնէր ձեռս, եւ բժշկէր զն̃ս.
Ելանէին դեւքն 'ի բազմաց, աղաղա
կէին եւ ասէին. եթէ դու ես որդի
ա̃յ ։ եւ նա սաստէր եւ ո՛չ տայր թոյլ
խօսել, զի գիտէին զնա թէ ք̃ս է ։
Եւ իբրեւ տի՛ եղեւ՝ ել գնաց յանա-
պատ տեղի, եւ ժողովուրդքն խնդրէ-
ին զնա. եկին մինչեւ առ նա՝ եւ ար-
գելուին զնա՝ զի մի՛ գնասցէ 'ի նո-
ցանէ. Եւ նա ասէ ցնոսա՝ եւ այլո՛ց
քաղաքաց պա՛րտ է ինձ աւետարա-
նել զարքայութիւն ա̃յ, զի յայն իսկ ա-
ռաքեցայ. Եւ քարոզէր 'ի ժողո-
վուրդսն գալիլեացւոց ։

չօհ Յետ այսորիկ տօն էր Հրէից. եւ ել
ե յս̃ յերուսաղէմ։ Եւ էր յԵմ
'ի պրոպատիկէ աւազանին՝ որ կոչէր եբրայեցերէն բեթհեզդա՝ հինգ սրահս։ Յորս անկեալ դնէր բազմութիւն յոյժ հիւանդաց, կուրաց, կաղաց, գօսացելոց, որ ակն ունէին ջրոյն յուզելոյ։ Եւ հրեշտակ տն̃ ըստ ժամանակի իջանէր յաւազանն եւ յուզէր զջուրսն. եւ որ նախ 'ի շարժումն ջուրցն իջանէր՝ բժշկէր. ոչ ունելով զնշան հիւանդութեան։ Եւ անդ էր այր մի, որոյ երեսուն եւ ութ ամ էր 'ի հիւանդութեան իւրում։ Զնա իբրեւ ետես յս̃՝ զի անկեալ դնէր, եւ գիտաց եթէ բազում ժամանակք են այնուհետեւ, ասէ ցնա. կամիս ողջ լինել։ Պատասխանի ետ հիւանդն, տէր. ոչ զոք ունիմ, թէ յորժամ ջուրքն յուզիցին՝ արկցէ զիս յաւազանն։

(Ա.-Էջմածին)

և մինչ ես դանդաղէիմ, ա՛յլ ոք քան
զիս յառաջագոյն իջանէ. Ասէ ցնա
յս. արի՛ առ զմահիճս քո և գնա։
Եւ ողջացաւ այրն. և յարեաւ, էառ
զմահիճս իւր և շրջէր։ և էր շաբաթ
յաւուրն յայնմիկ. Ասեն հրէայքն
ցբժշկեալն՝ շաբա՛թ է, և ո՛չ էր ար֊
ժան քեզ առնուլ զմահիճս քո։
Պատասխանի ետ նոցա՝ և ասէ. որ
բժշկեացն զիս, նա՛ ասաց ցիս՝ արի՛
առ զմահիճս քո և գնա։ Հարցին
ցնա՝ և ասեն. ո՞վ է այրն որ ասաց
ցքեզ՝ առ զմահիճս քո և շրջեաց։ և
բժշկեալն ո՛չ գիտէր թէ ո՛վ իցէ.
քանզի յս խոյս ետ մջ ամբոխին ՚ի
տեղւոջէ՛ անտի։ Յետ այսորիկ գտանէ՛
զնա յս ՚ի տաճարին, և ասէ ցնա.
Ահաւասիկ ողջացար, մի՛ ևս մե֊
ղանչեր. զի մի՛ չար ևս ինչ լինիցի
քեզ։ Գնաց այրն՝ և պատմեաց հ
րէիցն, եթէ յս էր՝ որ բժշկեացն զիս։

Փառք քեզ տէր ած մր.

Աղօթք սրբոյն Գրիգորի Նարեկացւոյն վասն Խոստովանութեան : ԺԲ.

Որդ՝ ես ծնունդս մեղաց, որդիս մահացու երկանց, արդարև անսահման բիւրուց քանքարաց տուժից դող հատուցանող ՚ի միում պուր : Այլ ո՛չ թէ առ փոքրկութն մարդկային մտաց հայցեմ ներողութիւն, այլ առ աննման լիութն փրկչիդ յի քն պաղատիմ մարդասիրութն · որ չէի երբեմն, և ստեղծեր · չմողթեցի, և դու արարեր · չև ևս եկեալ ՚ի լոյս, և տեսեր · ո՛չ յայտնեցեալ եմ, և գիտացար · ո՛չ կարդացեալ, և խնամարկեցեր · ո՛չ համբարձեալ ձեռն, և նայեցար · ո՛չ պաղատեալ, և ողորմեցար · ո՛չ կերպացեալ ձայնիս, և լուար · ո՛չ հեծեծեալ, և ունկնդրեցեր · դիտելով զորդեան դիպուածս, և չանտեսեցեր · նախահայեցող աչօք նկատեալ զպատժապարտս չարագործութիւն և յօրինեցեր :

Արդ՝ զքո արարեալս, և զքև
փրկեալս, և զայսքանեաց խնամոց
յանձանձելս՝ մի՛ իսպառ կորուսցէ
մեղացն հարուած՝ գխուռք բանսարկ
ուին. մի՛ յաղթեսցէ յամառութեան
խմոյ մառախուղ՝ ներողութեան քո լուսոյ.
մի՛ սրտիս կարծրութիւն՝ երկայնամտու
բարութեանդ. մի՛ մահացու մեղքիս՝ ա-
մենակատարդ լրութեան. մի՛ տկարութիս
նիւթոյ՝ անպարտելիդ բարձրութեան։
Ահա կարկառեմ զկարկամեալ բա-
զուկս հոգւոյս յանուն քո՝ հզօր,
արասցես ողջ իբրև զառաջինն, մինչ
'ի դրախտին փափկութեան զպտուղն կե-
նաց կթէի։ Աշխանդեալ գօսացեալ
'ի կոր կործանմամբ ըստ կնոջն տագ-
նապելոյ՝ կոյ անուղղելի հոգւոյս
թշուառութի, ըստ երկիր պշուցեալ
մեղացն կշռամբ՝ սատանայկին բռուն
կապանօքն մի՛ զերկնայնոյդ ընկալ
ցի զողջոյն խոնարհեալց առ իս՝ միայն
ողորմած, որ բարձրացուսցես զփոյ
տրս խոնարհ բանաւոր անկեալ, և

զէ-

(Գրիգորի Նարեկ)

զչորացեալս ծաղկեցուցես 'ի բարի կրօնս վայելչութեան, ըստ ա̃նաբա-նութե̃ ս̃ր մարգարէին։

Որպէս զ'ի ծնէ կոյրն անլուսաւոր' չունիմ տեսարան. որով զստեղծչիդ նկատել զկերպ մաղթեցից' հզօր բա-րեգութ, միայն դու պաշտպան ակ-նարկեալ խնամովք անճառ քոյ սի-րոյ' 'ի շնչական խօսուն քո անօթս, յանէից գոյաւորութի̃ լուսոյ հաս-տեսցես։

Ընդ երկոտասանամեայ չարեօք չար-չարեալ վշտագին կնոջն տանջեցելոյ' գետովք մղանաց արեան հեղեղիմ. հայեա՛ց 'ի բարձանց անմատոյց լու-սովդ պարածածկեալ, ուր ո՛չ է քղանցք ձեռաստեղծական վերարկ-ու̃ի ձործոյոյդ տարածումն հրաշից ամենայն ուրեք զօրացեալ։

Ո'չօծութե̃ իւղով' պատժապարտս ընդ մեղաւորին մատուցեալ առ կեն-դանածիր ոտից գարշապարդ' զկաթ-ըլս աչացս' վարսիւք հերացս ընծայե-

(ԼՀ ԾԷՐ• ՐԻԺՇԻՆ-ՐԻԵԱՆ)

ցուցանեմ, այլ զամբիծ հաւատս՝ ամ-
բարձմամբ բազկացս՝ սոյն դաւան-
մամբ հոգւոյ ողջունիւ՝ շրթանց կը-
փուցմամբ զերկիր համբուրեմ. խոստո-
նել հեծութն աղբերցս արտասուաց,
բժշկութի հոգւոյս աղերսեմ.

Սատանայ մեղանօք հոգւոյս գոյ-
ութի լուծել մեղկութբ, և յերկուց
կողից միայնակողմամբ անհաստատ հե-
տովք, ընթացից գործին՝ նահանջ-
մամբ չարին՝ զհետևականն բարձ-
ութի շինուածոյ մարմնոյս՝ առ ելս
ծառոյն կենսատուրին պտղոյն խափա-
նեցելոյ, պատսպարեցես անդրէն
ներսաքին՝ միայն ճանապարհորդ առ ՚ի
փրկութի.

Ո փառաբանարան հաստուածոյ
կերպիս ՚ի քէն եղելոյ՝ ամբափակ
խցմամբ համրոցոյց արգել հողմբան-
արկուին, հոգիդ քո ազդել մեծ-
ողորմութեամբ, ըստ յաւետարանին
բե՛ չկեցելոյ, հրաշափառապէս բարե-
գործեսցես բանդ կենդանի ինձ խօ-

 սո

(Գրիգորի Նարեկ)

տողութիւն անսայթաքելի ։

Ընկել կամ չարեօք ՚ի մահիճս ախ-
տից ընկողնոց մեղաց՝ դի կենդանի և
խօսուն մեռել, կարեկցեալ խնամ
թշուառութե՛ ողբականօք գքու-
նաց ձայնից, ով բարերար որդի Այ,
օրհնաբանեալ աչացդ ցօղով վերա-
կանգնեսցես ՚ի կենդանութի, իբր
զախրելին ՚ի յանշնչական մեռելու՛։

Մայրդ դառնացօղս ՚ի գբի մեղաց
կամ տարակուսեալ, ձեռն մատու-
ցեալ՝ արձ՛ անստուեր որդի բարձ-
րելոյ, հանցես զիս ՚ի լոյս քումդ
նշուլից ։

Ընդ աղիողորմ թշուառութե՛ կական-
ման ձայնի՝ այրւոյն ՚ի նոյին՝ մօր
մոմօրին, տատանմամբ մատանցն,
կոծմամբ կրծիցն, հոսմամբ արտա-
սուացն, տառապանօք տխրութե՛ դի-
մացն՝ և ես պաղատիմ վերջին հե-
ծութի՛ս, տուր յուսահատելոյս զքա-
ջալերութի՛ մխիթարութե՛ գթած քո-
բանիդ, ասելով և ինձ գովեալդ բա-

([illegible])

րի՝ ստեղծիչ աշխարհի , թէ մի՝ լոր
գերի՝ քաղմաց ողբալի · որով ընդ
պատանւոյն կենդանացելոյ՝ ՚ի վշտա-
ցելոյ ծնողին սփոփանս՝ զամենա-
պարտ ոգիս ընկալցուք ՚ի քէն ընդ
նմին կրկին նորոգեալ ·

Ընդ յուսակիր անզգայելոցն՝ դիմա-
լըլուկ և քարակոշկոծ հեղձամղձուկ
եղկելի անձանցն , քստմնելի դիւա-
խըռւի հերացն , վայրենիներեւ բան-
դագուշելոցն՝ ՚ի քէն ողորմեալ փըր-
կիչ բոլորից , իբրև զնայն առ քեզ
դիմեցից · հերքե՛լ մերժեսցես ըղ-
գունդս չարացն ապականողաց ՚ի քո
խորանէս , զի ժամանեալ հոգիդ քո
բարի՝ այսրէն հանդիցէ լցել զմար-
մինս մաքրութբ շնչոյս՝ զգեցմամբ
անդամոցս , զդիմաց արտացես զխելա-
գարեալս ամենաթշուառ ։

Ընդ գերեցել դժոխաբնակաց վը-
տարանդելոցն հոգւոյ՝ արդելեալ
կամ ՚ի փոանդի , զձառագայթ ողոր-
մութե փառաց քոց ծագեալ՝ լոյսդ
իմ

իմ անձկութեն, ՚ի կապանաց օցտողին
զերծնուլ զիս ապրեցուցես։ Պաղտ‿
նորոգայթ աներեւութերակ վրիպակ
արտահետ գարշութ մեղացս Ջրգողե‿
ցեալ ոգւոյս կերպարան, կայ ՚ի
տագնապի. զծածկեցեալն ՚ի տեսո‿
ղութեց՝ զչարագործին նիւթիցն այ‿
տուցմունս, քո ինքնաւորդ զօրե‿
ղութ՝ որդի այ, գթածաբար առող‿
ջացուցես։ Զբազմազան տարապա‿
ցեղեցն զանազանից ախտաւորութեց
մահացուցանողաց՝ իւրականօք կը‿
րըստեան բերլոք՝ դժնդակարմատ
շառաւեղօք հաստատեցելովք ՚ի յան
դաստանի անօրէն մարմնոյս, տարա‿
կորզեցես ՚ի ձեռն ձեռինդ ամենա‿
կալի. որ արօրադրեալ միշտ՝ և մշտ‿
կես զահամանս հոգւոց առ բանիւ‿
կենաց արդիւնաւորութե։

Եւ քանզի անցաւ ըստ նմանութե
օրինակութեց յանցուածոցս վէր,
ըստ Զորախօղն քաղցկեղի, առ բնա‿
անդամս մասնաւորնալ զախտին տա‿

րա‿

([illegible])

րածուն, չիք սպեղանի իբր խորոյէ-
ղի՛ առ անչափութի խարանացն մատու-
ցանել. ՚ի խարսխաց բարձից՝ մինչև
ցափն կառուցման լրուն անդամոցս՝
չէ՛ առողջութի, այլ ամենևին անբժըշ-
կութի: Իսկ դու՝ ո՛ղորմած բարե-
րար օրհնել, և երկնայնամիտ թագա-
ւոր անմահ, լո՛ւր պաղատանացս ար-
գահատուն սրտիս վտանգիս, որ կար-
դամս առ քեզ տր ՚ի նեղութ:

Լու քեզ փառք յաւիտեանս յաւի-
տենից ամէն.

Ա տ հիւանդաց և տմ վշտացելոց
աղաչեսցուք զփրկիչն մեր. քս վէ ո-
ղորմեսցի լստ մե".

Փարատեցո զցաւս՝ և բժշկեա ըղ-
հիւանդութիս ՚ի ժողովրդենէ
քումմէ տր ած մեր, և շնոր".

(Գրիգորէ Նարէ")

Աղօթք խունկ օրհնելոյ ։

Ամենակալ Տ՟ր Ա՟ծ մեր, որ ընկալար զխունկն 'ի ձեռաց Ահարոնի և որդւոց ն՟ր. և ոչ հաճեցար ընդ հուրն օտար, և ընդ խունկն օտարոտի. վ՟ն և մեք սարսիմք և դողամք, զի մի՛ զնոյն կրեսցուք պատիժ ։

Արդ այժմ աղաչեմք զքեզ Տ՟ր բարերար, ընկալ զսա 'ի ձեռաց մերոց, որպ 'ի ձեռաց Ահարոնի ընկալար, և զաքարիայի. և պարգևեա մեզ զշնորհս հոգւոյդ ս՟րբ։ Մերժեա 'ի մէնջ ա՟մ անհաւատութիւն խաւարասէր թշնամւոյն. և տուր մեզ առնուլ 'ի մտա-դաս և զերկիւղ ա՟ծութեանդ ։

Շնորհօք և մարդասիրութ՟բ Տ՟ն մերոյ և փրկչին յ՟ի ք՟ի, որում վայելէ փառք և իշխանութի. այժմ և ։

Աղօթք վասն երաշտի ։

Տէր Ա̅Ծ մեր, որ յաղագս առ քեզ նախանձուն՝ լուար եղիայի մարգարէին ՚ի ժամանակին յայնմիկ․ և երկնի հրամայեցեր արգելուլ զանձրև, զի մի՛ տացէ երկիր զպտուղ իւր․ և դարձեալ յաղագս խնդրոյ նորա՝ ցօղ պտղաբեր պարգևեցեր ։ Դու տ̅ր ա̅մ՝ շարժեալ ՚ի բարեգթութենէ քումմէ՝ անձրև ըստ կամաց քոց պատրաստեցեր ժառանգութե̅ քում․ և զբազում մեղս մեր անտես արարեր ։ Եւ այժմ աղաչեմք զքեզ, զանձրևս քո առաքեա՛․ որք պէտս ունին և խնդրեն ՚ի քէն ։ Ուրախ արա զերեսս երկրի յաղագս ժողովրդե̅ն քո, և վ̅ն տղայոց՝ և անասնոց, և ա̅մ կենդանե̅ց․ որք ակնունին առ քեզ տալ նոցա կերակուր ՚ի ժամու ։ Զի դու ես տ̅ր ա̅ծ մեր՝ ա̅ծ բարերար․ և քեզ վայելէ փառք և" ։

Ցանկ կանոնաց պարունակելոց ի Մաշտոցս հատորի։

Կանոն Մեծի թաղման — Ե։
Կանոն Մեծի այգուց — ԽԲ։
Կանոն Մեծի եօթնաւուր — Կ։
Կանոն Տղայաթաղ կատարելոյ — ԿԶ։
Կանոն Տղայի այգուց — ՂԷ։
Կանոն Տղայի եօթնաւուր, կամ քառասնաւուր, կամ տարելից կամ տարելոյ — Ճ։
Կանոն Վժառարածին յղի կնոջ — ՃԳ։
Կանոն Ս̃ան ոյսահարաց և լուսնոտից — ՃԵ։
Անբիծք ննջեցելոց — ՃԻԵ։
Շարականք հանգստեան — ՃԽ։
Պանձք ննջեցելոց — ՃՂԶ։
Մաղթանք վ̃ ննջեցելոց — ՄԻԱ։
Աւետարանք բժշկութե̃ — ՄԻԵ։
Աղօթք բժշկութե̃ — ՄԼ։
Աղօթք խունկ օրհնելոյ — ՄԼԲ։
Աղօթք վասն երաշտի — ՄԼԹ։